

Regeringens proposition

2018/19:38

Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning

Prop.
2018/19:38

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 7 februari 2019

Stefan Löfven

Per Bolund
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Den 12 januari 2016 trädde Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, i det följande benämnd SFT-förordningen, i kraft. Bestämmelserna i förordningen har börjat tillämpas förutom bestämmelserna om rapportering av transaktioner för värdepappersfinansiering till transaktionsregister som tidigast kan börja tillämpas någon gång under 2020. Förordningen syftar till ökad transparens på marknaderna för värdepappersfinansiering. Reglerna innebär att transparensen och övervakningen förbättras på ett område utanför banksektorn där det bedrivs bankliknande kreditförmedling (s.k. skuggbankverksamhet).

I propositionen föreslås en ny lag med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen. I den nya lagen anges att Finansinspektionen är behörig myndighet i Sverige enligt förordningen. I lagen finns dessutom bestämmelser om Finansinspektionens övervaknings- och utredningsbefogenheter samt möjligheter att vidta sanktioner vid överträdelse av bestämmelserna om rapportering, arkivering och återanvändning.

I propositionen föreslås ändringar i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument, lagen (2004:46) om värdepappersfonder, offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2019.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning	6
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	12
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder	13
2.4	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	15
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder	16
3	Ärendet och dess beredning	18
4	SFT-förordningen	18
4.1	Bakgrund	18
4.2	Kort sammanfattning av SFT-förordningen	19
4.3	Motparter	20
4.3.1	Finansiella motparter	20
4.3.2	Icke-finansiella motparter	22
4.4	Rapportering av uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering	22
4.4.1	Transaktioner för värdepappers- finansiering	22
4.4.2	Transaktionsregister	22
4.4.3	Rapporteringsskyldighet	23
4.4.4	Arkiveringsskyldighet	24
4.5	Återanvändning	24
4.6	Transparens gentemot investerare i fonder	25
4.7	Tillsyn m.m.	26
4.7.1	Esmas tillsyn över transaktionsregister	26
4.7.2	Behöriga myndigheter	26
4.8	Överklagande	27
4.9	Det fortsatta arbetet inom EU	27
5	Allmänna utgångspunkter	28
5.1	En ny lag ska införas	28
5.2	Hänvisningar till SFT-förordningen ska vara dynamiska	29
6	Tillsyn	30
6.1	Finansinspektionen är behörig myndighet	30
6.2	Finansinspektionens rätt att få tillgång till dokument, data och information	31
6.3	Esmas tillsyn över transaktionsregister	34
6.3.1	Krav på tillstånd för att inhämta information bör inte införas	34
6.3.2	Platsundersökningar och handräckning	35

6.3.3	Finansinspektionens bistånd till Esma.....	38
6.3.4	Äkthetskontroll och verkställighet.....	39
6.4	Avgifter till behörig myndighet.....	41
7	Återanvändning.....	44
7.1	Inledning.....	44
7.2	Gällande rätt.....	44
7.2.1	Lagen om handel med finansiella instrument.....	44
7.2.2	Handelsbalken.....	45
7.2.3	Återpantsettning.....	46
7.3	Säkerhetsdirektivet.....	46
7.3.1	Kort om syfte och innehåll.....	46
7.3.2	Avtal om finansiellt säkerställande.....	46
7.3.3	Avtal om finansiellt säkerställande och svensk rätt.....	47
7.4	Återanvändning enligt SFT-förordningen.....	50
7.4.1	Förfoganden enligt svensk rätt som kan utgöra återanvändning.....	50
7.4.2	SFT-förordningens bestämmelser om återanvändning.....	51
7.4.3	Kravet på överföring av säkerheten är förenligt med svensk rätt.....	52
7.4.4	En upplysningsbestämmelse ska införas.....	53
8	Ingripanden.....	57
8.1	Ingripanden vid överträdelser av bestämmelser om rapportering, arkivering och återanvändning.....	57
8.1.1	Överträdelser som ska föranleda ingripande.....	57
8.1.2	Motparter i vissa fall.....	59
8.1.3	Ingripanden mot juridiska personer.....	61
8.1.4	Ingripanden mot fysiska personer vid en juridisk persons överträdelse.....	67
8.1.5	Val av ingripande.....	71
8.1.6	Sanktionsavgifter.....	74
8.1.7	Straffrättsliga sanktioner införs inte.....	79
8.1.8	Ingripanden mot fysiska personer i deras egenskap av motpart.....	80
8.1.9	Offentliggörande av beslut om sanktioner och åtgärder.....	82
8.2	Ingripanden vid överträdelser av bestämmelserna om transparens gentemot investerare i fonder.....	84
9	Informationsutbyte och sekretess.....	86
9.1	Informationsutbyte.....	86
9.2	Sekretess.....	89
10	Överklagande.....	91
11	Ändringar i OTC-förordningen.....	96
12	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	96

Prop. 2018/19:38	13	Förslagens konsekvenser	98
	13.1	Förslagens syfte och alternativa lösningar.....	98
	13.2	Kostnader och andra konsekvenser	99
	13.2.1	Konsekvenser för företag och enskilda	99
	13.2.2	Konsekvenser för stat, myndigheter och domstolar	102
	14	Författningskommentar.....	105
	14.1	Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning....	105
	14.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.....	121
	14.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder	122
	14.4	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	124
	14.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder	124
	Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.....	127
	Bilaga 2	Sammanfattning av promemorian	161
	Bilaga 3	Promemorians lagförslag.....	162
	Bilaga 4	Förteckning över remissinstanser	173
	Bilaga 5	Lagrådsremissens lagförslag	174
	Bilaga 6	Lagrådets yttrande.....	185
		Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 februari 2019	189

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, i denna lag kallad EU-förordningen.

Termer och uttryck i denna lag har samma betydelse som i EU-förordningen.

2 § Av artikel 16.1 i EU-förordningen följer att Finansinspektionen är behörig myndighet enligt förordningen.

3 § För att bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag ska de företag som står under inspektionens tillsyn betala årliga avgifter.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifterna.

2 kap. Utredningsbefogenheter och tvångsmedel

Föreläggande om att lämna uppgifter

1 § För tillsynen över att bestämmelserna i EU-förordningen följs får Finansinspektionen förelägga

1. en fysisk eller juridisk person att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat, och

2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Handräckning

2 § Finansinspektionen får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten för att en kontroll på plats enligt artikel 9.1 i EU-förordningen ska kunna genomföras.

Vid handräckning gäller bestämmelserna i utskningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning

eller avlägsnande. Om Finansinspektionen begär det, ska Kronofogdemyndigheten inte i förväg underrätta den som kontrollen ska genomföras hos.

Prop. 2018/19:38

Äkthetskontroll

3 § Kronofogdemyndigheten är ansvarig myndighet för sådan äkthetskontroll som följer av artikel 9.1 i EU-förordningen.

Verkställighet av beslut om avgifter och viten enligt EU-förordningen

4 § Beslut om avgifter eller viten enligt EU-förordningen får verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft, om inte något annat följer av EU-förordningen.

3 kap. Ingripanden

Ingripanden mot juridiska personer

1 § Finansinspektionen ska ingripa mot en juridisk person som åsidosätter sina skyldigheter enligt EU-förordningen genom att

1. inte inom föreskriven tid rapportera uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering som personen har ingått samt om varje ändring eller avslutande av sådana transaktioner till ett transaktionsregister som registrerats i enlighet med artikel 5 eller godkänts i enlighet med artikel 19 i förordningen (artikel 4.1),

2. inte hålla uppgifter om alla transaktioner för värdepappersfinansiering som personen har ingått, ändrat eller avslutat arkiverade i minst fem år efter det att transaktionen avslutats (artikel 4.4),

3. inte se till att uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering rapporteras till Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten om transaktionsregister saknas (artikel 4.5), eller

4. återanvända finansiella instrument som tillhör någon annan och som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang trots att villkoren i artikel 15 inte är uppfyllda.

2 § Ett ingripande enligt 1 § sker genom beslut om

1. föreläggande att inom en viss tid upphöra med överträdelsen,

2. föreläggande att inom en viss tid begränsa rörelsen i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen,

3. förbud att verkställa beslut, eller

4. anmärkning.

Om överträdelsen är allvarlig, ska auktorisationen återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas, om den juridiska personen är

1. en central motpart som har auktoriserats av Finansinspektionen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister, eller

2. en värdepapperscentral som har auktoriserats av Finansinspektionen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen

och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012.

Ett beslut om återkallelse får förenas med förbud att fortsätta rörelsen.

3 § Om auktorisationen för en central motpart eller en värdepapperscentral återkallas enligt 2 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta om hur avvecklingen av rörelsen ska ske.

4 § Om beslut om anmärkning eller varning enligt 2 § har meddelats, får Finansinspektionen besluta att den juridiska personen ska betala en sanktionsavgift.

Sanktionsavgiften får beslutas bara om den som avgiften gäller, inom två år från det att överträdelsen ägde rum, har delgetts en upplysning om att frågan om sanktionsavgift har tagits upp av Finansinspektionen.

Ingripanden mot vissa fysiska personer

5 § Om en juridisk person har åsidosatt de skyldigheter som anges i 1 §, ska Finansinspektionen ingripa mot den som ingår i den juridiska personens styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem. Ingripande får ske genom en eller båda av följande sanktioner:

1. att den fysiska personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i den juridiska personen, eller ersättare för någon av dem, eller

2. sanktionsavgift.

Ett ingripande får bara ske om den juridiska personens överträdelse är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

6 § Frågor om ingripande mot fysiska personer tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande.

Ett sanktionsföreläggande innebär att den fysiska personen föreläggs att inom en viss tid godkänna en sanktion som är bestämd till tid eller belopp.

När föreläggandet har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkännande som görs efter den tid som angetts i föreläggandet är utan verkan.

7 § Ett sanktionsföreläggande ska innehålla uppgift om

1. den fysiska person som föreläggandet avser,

2. överträdelsen och de omständigheter som behövs för att känneteckna den,

3. de bestämmelser som är tillämpliga på överträdelsen, och

4. den sanktion som föreläggs personen.

Föreläggandet ska också innehålla en upplysning om att ansökan om sanktion kan komma att ges in till domstol, om föreläggandet inte godkänns inom den tid som Finansinspektionen anger.

8 § Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid, får Finansinspektionen ansöka hos domstol om att sanktion ska beslutas. En sådan ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva

ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot den juridiska personen för samma överträdelse. Prop. 2018/19:38

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

9 § En sanktion mot en fysisk person får beslutas bara om sanktionsföreläggande har delgetts den fysiska personen inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Sanktionsavgifter

10 § Sanktionsavgiften för en juridisk person ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 12 januari 2016 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro, vid överträdelser som avses i 1 § 1–3,

2. ett belopp som per den 12 januari 2016 i svenska kronor motsvarade 15 miljoner euro, vid överträdelser som avses i 1 § 4,

3. tio procent av den juridiska personens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller

4. tre gånger den vinst som den juridiska personen gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

Om överträdelsen har skett under den juridiska personens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

Avgiften tillfaller staten.

11 § Sanktionsavgiften för en fysisk person ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 12 januari 2016 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro, eller

2. tre gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Avgiften tillfaller staten.

Val av ingripande

12 § Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar.

13 § Utöver det som anges i 12 § ska det i försvårande riktning beaktas om den juridiska personen eller den fysiska personen tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning ska särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska det beaktas om

1. den juridiska personen eller fysiska personen i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och
2. den juridiska personen snabbt upphört med överträdelsen eller den fysiska personen snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

14 § När sanktionsavgiftens storlek fastställs, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 12 och 13 §§, samt till den berörda personens finansiella ställning och, om det går att bestämma, den vinst som personen gjort till följd av överträdelsen.

15 § Finansinspektionen får avstå från ingripande om

1. en överträdelse är ringa eller ursäktlig,
2. den juridiska personen gör rättelse,
3. den fysiska personen verkat för att den juridiska personen gör rättelse eller om någon annan myndighet eller något annat organ har vidtagit åtgärder mot personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga, eller
4. det annars finns särskilda skäl.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift

16 § En sanktionsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom 30 dagar efter det att ett beslut eller en dom om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkänts eller den längre tid som anges i beslutet eller föreläggandet.

17 § Finansinspektionens beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utskökningsbalken, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 16 §.

18 § Om sanktionsavgiften inte har betalats inom den tid som anges i 16 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

19 § En sanktionsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen om att ta ut avgiften fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

4 kap. Överklagande, beslut som ska gälla omedelbart och vite

1 § Finansinspektionens beslut om sanktionsföreläggande får inte överklagas.

Andra beslut som Finansinspektionen meddelar enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

2 § Finansinspektionen får bestämma att ett beslut av inspektionen om förbud, föreläggande eller återkallelse enligt EU-förordningen eller enligt denna lag ska gälla omedelbart. Prop. 2018/19:38

3 § Ett föreläggande eller förbud enligt denna lag får förenas med vite.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2019.
2. Ingripande enligt 3 kap. 1 § 1 eller 3 får inte ske för överträdelser som har ägt rum innan artikel 4.1 i EU-förordningen har börjat tillämpas.
3. Ingripande enligt denna lag får inte ske för överträdelser som har ägt rum före ikraftträdandet.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument¹ ska införas en ny paragraf, 3 kap. 4 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

4 §²

Ytterligare bestämmelser om förfoganden över finansiella instrument som tillhör någon annan finns i artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2019.

¹ Lagen omtryckt 1992:558.

² Tidigare 3 kap. 4 § upphävd genom 2007:365.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Prop. 2018/19:38

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 15 och 18 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

15 §²

För varje värdepappersfond ska det finnas en aktuell informationsbroschyr.

Informationsbroschyren ska innehålla

1. fondbestämmelserna,
2. de ytterligare uppgifter som behövs för att man ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den,
3. en tydlig och lättbegriplig förklaring av fondens riskprofil,
4. uppgifter om det arbete eller de funktioner som fondbolaget får uppdra åt någon annan att utföra enligt 4 och 5 §§,
5. uppgifter om vilka tillgångsslag fondmedlen får placeras i,
6. för det fall fondmedlen får placeras i derivatinstrument, uppgifter om i vilket syfte och hur det möjliga resultatet av användningen av derivatinstrument kan påverka fondens riskprofil, och
7. uppgifter om fondbolagets ersättningspolicy.

För en värdepappersfond som hänvisar till ett referensvärde som avses i artikel 3.1.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014 finns det i artikel 29.2 ytterligare bestämmelser om informationsbroschyrens innehåll.

Bestämmelser om vad en informationsbroschyr ska innehålla finns även i artikel 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563.

² Senaste lydelse 2018:2026.

Fondbolaget ska för varje värdepappersfond som det förvaltar lämna

1. en årsberättelse inom fyra månader från räkenskapsårets utgång, och
2. en halvårsredogörelse för räkenskapsårets första sex månader inom två månader från halvårets utgång.

Årsberättelser och halvårsredogörelser ska innehålla den information som behövs för att man ska kunna bedöma varje värdepappersfonds utveckling och ställning. Handlingarna ska på begäran kostnadsfritt skickas till andelsägarna och finnas att tillgå hos fondbolaget och förvaringsinstitutet. Fondbolaget ska i samband med att bolaget lämnar sådan information som avses i 22 § tillfråga andelsägarna om de vill ha årsberättelsen och halvårsredogörelsen.

Utöver det som anges i andra stycket ska årsberättelsen innehålla uppgifter om det sammanlagda ersättningsbeloppet för räkenskapsåret, fördelat på fasta och rörliga ersättningar, som fondbolaget betalat ut till sin personal samt om efterlevnaden och väsentliga förändringar av fondbolagets ersättningspolicy.

Bestämmelser om vad en årsberättelse och en halvårsredogörelse ska innehålla finns även i artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2019.

2.4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Prop. 2018/19:38

Härigenom föreskrivs att 30 kap. 6 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

6 §¹

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet som består i övervakning eller kontroll för sådan uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden som på begäran har lämnats av någon som är skyldig att lämna uppgifter till myndigheten, om övervakningen eller kontrollen sker enligt

1. lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
2. lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet,
3. lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
4. lagen (2006:451) om offentliga uppköpserbudanden på aktie-

marknaden,
5. lagen (2012:735) med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning, *eller*

6. lagen (2013:287) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister.

5. lagen (2012:735) med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning,

6. lagen (2013:287) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister, *eller*

7. *lagen (2019:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning.*

Om en uppgift som avses i första stycket rör den som övervakningen avser, gäller sekretessen endast om denne kan antas lida skada eller men om uppgiften röjs och sekretessen inte motverkar syftet med uppgiftsskyldigheten.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2019.

¹ Senaste lydelse 2018:1626.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 1 och 5 §§ lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

1 §

För varje EES-baserad alternativ investeringsfond som AIF-förvaltaren förvaltar och för varje alternativ investeringsfond som förvaltaren marknadsför inom EES ska det finnas en aktuell informationsbroschyr. Informationsbroschyren ska innehålla uppgifter om

1. fondens investeringsstrategi och mål samt de omständigheter under vilka dessa eller investeringspolicyn kan ändras,
2. var mottagarfonden är etablerad om fonden är en matarfond till en alternativ investeringsfond samt information om var de underliggande fonderna är etablerade om fonden är en fond-i-fond,
3. de tillgångsslag som fonden får placera i och fondens riskprofil, inklusive information om användande av finansiell hävstång,
4. de viktigaste rättsliga följderna av en investering i fonden,
5. AIF-förvaltare, förvaringsinstitut, revisorer och andra tjänsteleverantörer,
6. ansvarsförsäkring eller tillgängliga medel i enlighet med 7 kap. 5 § för att täcka eventuella skadeståndsanspråk,
7. delegering av förvaltnings- och förvaringsfunktioner,
8. principer och rutiner för värdering av tillgångarna i fonden,
9. hantering av likviditetsrisker och rätt till inlösen samt förfarande och villkor för emission och försäljning av andelar eller aktier,
10. avgifter och alla andra kostnader samt maximibelopp för direkta och indirekta avgifter och kostnader som belastar fondens investerare,
11. förvaltarens principer för likabehandling av investerare och rätt till förmånligare villkor för någon investerare i fonden,
12. fondens primärmäklare samt relevanta arrangemang mellan sådan mäklare och fonden,
13. hur och när regelbunden information om fonden enligt 9 och 10 §§ lämnas,
14. den senaste årsberättelsen enligt 4 § och det senaste beräknade nettotillgångsvärdet (NAV) eller marknadsvärdet för fondens andelar eller aktier, och
15. historisk avkastning.

Bestämmelser om vad en informationsbroschyr ska innehålla finns även i artikel 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värde-

För en alternativ investeringsfond som omfattas av ett krav på att offentliggöra prospekt behöver AIF-förvaltaren endast lämna information enligt första stycket som inte redan framgår av prospektet.

5 §

Årsberättelsen ska innehålla

1. en balansräkning eller annan redovisning av tillgångar och skulder,
2. en resultaträkning,
3. en verksamhetsberättelse,
4. information om väsentliga förändringar i den information som ska lämnas enligt 1, 9 och 10 §§, och
5. information om ersättningar.

*Bestämmelser om vad en års-
berättelse ska innehålla finns även
i artikel 13 i Europaparlamentets
och rådets förordning (EU)
2015/2365.*

Uppgifterna om räkenskaperna i årsberättelsen ska sammanställas i enlighet med

1. bestämmelserna om redovisning i den alternativa investeringsfondens hemland eller, om det är fråga om en icke EES-baserad alternativ investeringsfond, i det land där fonden är etablerad, och
2. fondens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2019.

3 Ärendet och dess beredning

Europaparlamentet och rådet antog den 25 november 2015 förordning (EU) 2015/2365 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, i det följande benämnd SFT-förordningen. SFT-förordningen finns i *bilaga 1*. SFT-förordningen trädde i kraft den 12 januari 2016. Bestämmelserna i förordningen har börjat tillämpas förutom de som rör rapportering av transaktioner för värdepappersfinansiering till transaktionsregister. Dessa beräknas kunna börja tillämpas tidigast under 2020.

I promemorian Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning föreslås en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning. I promemorian föreslås också ändringar i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument, lagen (2004:46) om värdepappersfonder, offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 2*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissvaren finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2017/04112/V).

I propositionen behandlas promemorians förslag.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 25 oktober 2018 att inhämta Lagrådets yttrande över de förslag som finns i *bilaga 5*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 6*.

Regeringen har i propositionen i huvudsak följt Lagrådets förslag och synpunkter. Lagrådets förslag och synpunkter behandlas i avsnitten 6.2, 6.3.2 och 8.1.4 och i författningskommentaren.

I förhållande till lagrådsremissen föreslås i propositionen ett något senare ikraftträdandedatum.

4 SFT-förordningen

4.1 Bakgrund

Den globala finanskris som uppstod 2007 och 2008 visade på behovet av bl.a. ökad transparens och förbättrad tillsyn i det finansiella systemet. EU har därefter vidtagit ett antal åtgärder för att göra banksystemet mer stabilt. Samtidigt har krisen visat att transparensen och övervakningen behöver förbättras inte bara inom den traditionella banksektorn utan även på områden utanför denna där det bedrivs bankliknande kreditförmedling, kallad skuggbankverksamhet.

Med transaktioner för värdepappersfinansiering avses ett antal transaktionstyper för vilka finansiell säkerhet ställs, däribland återköpstrans-

aktioner, utlåning eller lån av värdepapper eller råvaror, köp- och återförsäljningstransaktioner (s.k. repor) eller sälj- och återköpstransaktioner (s.k. omvända repor) och marginalutlåning. I sitt arbete med att begränsa skuggbankverksamhet har Rådet för finansiell stabilitet (FSB) och Europeiska systemrisknämnden (ESRB) kartlagt riskerna med transaktioner för värdepappersfinansiering. Särskilt avsaknaden av transparens vid transaktioner för värdepappersfinansiering har hindrat myndigheter och investerare från att bedöma och övervaka bankliknande risker och graden av sammankoppling i det finansiella systemet.

I augusti 2013 antog FSB ett ramverk med riktlinjer för hantering av risker i samband med återköpsavtal och värdepapperslån ("Strengthening Oversight and Regulation of Shadow Banking") som underströk behovet av genomlysning gentemot berörda tillsynsmyndigheter, men även mellan fondförvaltare och investerare i fonder. Riktlinjerna omfattade även ett antal andra åtgärder, bl.a. skärpta villkor för återanvändning av den säkerhetsställande motpartens tillgångar. G20 godkände FSB:s riktlinjer i september 2013 och antog i samband med det en färdplan för stärkt tillsyn och reglering av skuggbanker.

Parallellt med FSB:s arbete utredde Europeiska kommissionen riskerna med skuggbankverksamhet och offentliggjorde i mars 2012 en grönbok om skuggbankverksamhet (COM(2012) 102 final). Genom meddelande till Europeiska rådet och Europaparlamentet i september 2013 rapporterade kommissionen resultatet av sitt arbete där den internationella utvecklingen och synpunkterna på grönboken hade beaktats (COM(2013) 614 final). Kommissionen inledde därefter ett arbete med att ta fram förslag på bindande regler för att åtgärda de identifierade bristerna, i första hand för att säkerställa transparens och övervakning på området. I det arbetet beaktades FSB:s riktlinjer från augusti 2013 för att säkerställa likvärdiga konkurrensvillkor och likartade regler på internationell nivå. Efter samråd med branschen och medlemsstaterna lade kommissionen i januari 2014 fram ett förslag till förordning om rapportering och öppenhet om och insyn i transaktioner för värdepappersfinansiering (COM(2014) 40 final).

Efter förhandlingar i Europaparlamentet och rådet om kommissionens förslag antogs SFT-förordningen den 25 november 2015. Förordningen trädde i kraft den 12 januari 2016.

4.2 Kort sammanfattning av SFT-förordningen

SFT-förordningen syftar till att öka transparensen vid användning av värdepappersfinansiering och återanvändning av finansiella instrument som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang. Med begreppet "finansiella instrument" avses överlåtbara värdepapper, penningmarknadsinstrument, andelar i företag för kollektiva investeringar, finansiella derivatinstrument och utsläppsrätter (jfr artikel 3.16 i SFT-förordningen och 1 kap. 4 § lagen [2007:528] om värdepappersmarknaden). Genom regleringen i SFT-förordningen ska riskerna för den finansiella stabiliteten minskas, marknadsdeltagarnas förtroende för de finansiella marknaderna återupprättas och tillsynens effektivitet förbättras.

Genom förordningen införs en skyldighet för motparter i en transaktion för värdepappersfinansiering att rapportera uppgifter om transaktionen till ett transaktionsregister, dvs. en juridisk person som centralt samlar in och dokumenterar uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering (se artikel 3.1). Det införs också särskilda villkor för förfoganden över finansiella instrument som tillhör någon annan och som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang, t.ex. krav på skriftlig underrättelse i förväg om potentiella risker förknippade med sådan användning. Dessutom införs krav på att förvaltningsbolag till fondföretag och förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-förvaltare) i informationsbroschyrer, årsberättelser och halvårsredogörelser för de fonder som de förvaltar ska informera investerarna i fonderna om sin användning av transaktioner för värdepappersfinansiering och vissa totalavkastningsswappar. Dessa krav gäller även investeringsbolag.

Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) ska utöva tillsynen över transaktionsregistren. Medlemsstaternas behöriga myndigheter ska i övrigt ansvara för tillsynen enligt SFT-förordningen. Enligt förordningen ska medlemsstaterna se till att det finns nationell lagstiftning för att möjliggöra tillsyn och vissa ingripandeåtgärder.

Genom SFT-förordningen görs även vissa ändringar i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister, i det följande benämnd OTC-förordningen.

4.3 Motparter

Motparter i en transaktion för värdepappersfinansiering kan vara antingen finansiella eller icke-finansiella (artikel 3.2–3.4 i SFT-förordningen).

4.3.1 Finansiella motparter

Med finansiella motparter avses följande aktörer enligt SFT-förordningen (artikel 3.3):

a) *Värdepappersföretag* som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU, förkortat MiFID II. Detta motsvaras i svensk rätt av värdepappersbolag med tillstånd enligt lagen om värdepappersmarknaden.

b) *Kreditinstitut* som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG, i det följande benämnt kapitaltäckningsdirektivet, eller rådets förordning (EU) nr 1024/2013 av den 15 oktober 2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut. Detta motsvaras i svensk rätt av kreditinstitut med tillstånd enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

c) *Försäkringsföretag eller återförsäkringsföretag* som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet, i det följande benämnt Solvens II-direktivet. Detta motsvaras i svensk rätt av försäkringsföretag med tillstånd enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043).

d) *Fondföretag och, i relevanta fall, deras förvaltningsbolag* som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), i det följande benämnt UCITS-direktivet. Fondföretag motsvaras i svensk rätt av värdepappersfonder. SFT-förordningens begrepp förvaltningsbolag motsvaras i svensk rätt av fondbolag med tillstånd enligt lagen om värdepappersfonder när det är fråga om ett svenskt aktiebolag. Om det är fråga om ett utländskt företag används termen förvaltningsbolag i svensk rätt (se avsnitt 8.1.2).

e) *Alternativa investeringsfonder* som förvaltas av AIF-förvaltare som auktoriserats eller registrerats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010, i det följande benämnt AIFM-direktivet. Detta motsvaras i svensk rätt av alternativa investeringsfonder om dessa har rättskapacitet och förvaltas av en AIF-förvaltare som har tillstånd eller är registrerad enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. I övriga fall motsvaras detta i svensk rätt av AIF-förvaltare som har tillstånd eller är registrerade enligt sistnämnda lag (se avsnitt 8.1.2).

f) *Tjänstepensionsinstitut* som auktoriserats eller registrerats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut, i det följande benämnt tjänstepensionsdirektivet. Detta motsvaras i svensk rätt av registrerade pensionsstiftelser som tryggar pension till fler än 100 personer enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. och av tjänstepensionskassor. Tjänstepensionskassorna regleras i lagen (1972:262) om understödsföreningar. Den lagen är upphävd, men ska i fråga om understödsföreningar tillämpas till utgången av juni 2019 (7 § lagen [2010:2044] om införande av försäkringsrörelselagen [2010:2043]).

g) *Centrala motparter* som auktoriserats i enlighet med OTC-förordningen.

h) *Värdepapperscentraler* som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012, i det följande benämnd förordningen om värdepapperscentraler.

i) *Enheter i tredjeland* som skulle kräva auktorisering eller registrering i enlighet med de rättsakter som avses i a–h ovan om de var etablerade i unionen.

4.3.2 Icke-finansiella motparter

Icke-finansiella motparter definieras i SFT-förordningen som i unionen eller i ett tredjeland etablerade andra företag än de enheter som definieras som finansiella motparter (artikel 3.4).

4.4 Rapportering av uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering

4.4.1 Transaktioner för värdepappersfinansiering

Med *transaktion för värdepappersfinansiering* (eng. "securities financing transaction") avses en återköpstransaktion, utlåning och inlåning av värdepapper eller råvaror, en köp- och återförsäljningstransaktion eller sälj- och återköpstransaktion och marginalutlåning (artikel 3.11).

Värdepapperslån är ett avtal mellan två parter om lån av ett visst värdepapper (eller viss råvara) under viss tid mot ränta. Låntagaren lämnar även finansiella säkerheter, vilket innebär att likheterna med återköp (se nedan) är betydande. Värdepapperslån används i samband med blankning (försäljning av värdepapper som säljaren inte äger, se prop. 2011/12:175), men spelar även, tillsammans med återköp, en viktig roll för att minska risken för försenad värdepappersavveckling. En definition av utlåning eller inlåning av värdepapper eller råvaror finns i SFT-förordningen (artikel 3.7).

Återköp (repör) (eng. "repurchase agreement") är ett samtidigt överenskommet avtal om försäljning och framtida återköp av ett visst värdepapper (eller viss råvara). Återköp möjliggör bl.a. upplåning mot säkerhet i värdepapper och används t.ex. för att frigöra likviditet och öka exponeringen i enskilda aktier på värdepappersmarknaden. I SFT-förordningen finns definitioner av två typer av återköpstransaktioner: *återköpstransaktion* (artikel 3.9) och *köp- och återförsäljningstransaktion respektive sälj- och återköpstransaktion* (artikel 3.8).

Marginalutlåning är enligt SFT-förordningen en transaktion där en motpart lämnar kredit i samband med köp, försäljning och innehav av eller handel med värdepapper, men innefattar inte andra lån där värdepapper har ställts som säkerhet (artikel 3.10).

Av SFT-förordningen (skäl 7) framgår att derivatkontrakt enligt definitionen i OTC-förordningen inte omfattas av begreppet transaktioner för värdepappersfinansiering. Däremot utgör *likviditets- och säkerhetswappar*, som inte är derivatkontrakt enligt OTC-förordningen, transaktioner för värdepappersfinansiering (samma skäl).

4.4.2 Transaktionsregister

Ett transaktionsregister definieras i SFT-förordningen som en juridisk person som centralt samlar in och dokumenterar uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering (artikel 3.1). Transaktionsregistret ska ha registrerats av Esma eller, för det fall det auktoriserats i ett tredjeland, godkänts av kommissionen (artikel 4.1 första stycket). För registrering ska

transaktionsregistret bl.a. uppfylla samma krav som gäller för transaktionsregister enligt OTC-förordningen. Kraven gäller bl.a. verksamhetens organisation och systemens tillförlitlighet (artikel 5.2 i SFT-förordningen). Registreringen av ett transaktionsregister ska gälla inom hela unionens territorium (artikel 5.3).

4.4.3 Rapporteringsskyldighet

Bestämmelserna i SFT-förordningen om rapportering av uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering baseras på det ramverk för rapportering som i dag används för derivattransaktioner enligt OTC-förordningen. Liksom är fallet vid derivattransaktioner är principen att motparterna i en transaktion för värdepappersfinansiering ska rapportera uppgifter om transaktionen till ett transaktionsregister.

Enligt SFT-förordningen ska motparter vid transaktioner för värdepappersfinansiering rapportera detaljer om sådana transaktioner som de ingått samt om varje ändring eller avslutande av sådana transaktioner (artikel 4.1). Motparterna kan vara finansiella eller icke-finansiella (artikel 3.2). Bland de uppgifter som ska rapporteras är bl.a. det säkerställda beloppet, valutan, vilka tillgångar som används som säkerhet, tillgångarnas typ, kvalitet och värde, metoden för ställandet av säkerhet, huruvida säkerheten kan återanvändas samt om säkerheten har återanvänts i fall den är urskiljbar från andra tillgångar (artikel 4.9 första stycket b). Rapporteringen ska inom viss tid ske till ett transaktionsregister som registrerats eller godkänts i enlighet med SFT-förordningen (artikel 4.1).

En motpart får delegera rapporteringen (artikel 4.2). Om en icke-finansiell motpart, som är ett litet eller medelstort företag, ingår en transaktion med en finansiell motpart ska den finansiella motparten sköta rapporteringen för bådas räkning (artikel 4.3 första stycket).

Om ett fondföretag som förvaltas av ett förvaltningsbolag är motpart i transaktioner för värdepappersfinansiering ska förvaltningsbolaget vara ansvarigt för rapportering på fondföretagets räkning. Om en alternativ investeringsfond är motpart i transaktioner för värdepappersfinansiering ska dess AIF-förvaltare vara ansvarig för rapportering på fondens vägnar (artikel 4.3 andra och tredje styckena).

Om det saknas ett transaktionsregister, ska motparterna i stället se till att uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering rapporteras till Esma (artikel 4.5).

För att bestämmelserna ska bli tillämpliga på motparter i en transaktion för värdepappersfinansiering krävs att en motpart är etablerad i unionen eller transaktionen ingår i en verksamhet som en motpart etablerad i tredje land driver genom filial i unionen (artikel 2.1 a). I förordningen finns definitioner av vad som avses med etablering och filial (artikel 3.5 och 3.6).

Bestämmelserna om rapportering tillämpas inte på medlemmar i Europeiska centralbankssystemet (ECBS) (artikel 2.2 a). Bestämmelserna tillämpas inte heller på andra organ i medlemsstaterna som fyller likartade funktioner, andra offentliga organ inom unionen som har i uppdrag att förvalta eller deltar i förvaltningen av statsskulden och på Banken för

internationell betalningsutjämning (artikel 2.2 a och b). Vidare ska bestämmelserna om rapportering inte heller tillämpas på transaktioner där en medlem i ECBS är motpart (artikel 2.3).

Om rapportering enligt SFT-förordningen inte sker ska behöriga myndigheter i medlemsstaterna ingripa (artikel 22, se vidare avsnitt 8.1).

De uppgifter som rapporteras till transaktionsregister kommer att vara tillgängliga för tillsynsmyndigheter och regelgivare med ansvar för finansiell stabilitet och värdepappersmarknadsfrågor. Utöver Esma kommer därför bl.a. även ECBS, ESRB, Eba, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och behöriga myndigheter i medlemsstaterna ha tillgång till uppgifterna (artikel 12.2). Ett transaktionsregister ska regelbundet offentliggöra aggregerade positioner per typ av transaktion för värdepappersfinansiering som inrapporterats till det (artikel 12.1).

4.4.4 Arkiveringsskyldighet

Enligt SFT-förordningen ska motparterna i minst fem år efter det att transaktionerna avslutats arkivera uppgifter om alla transaktioner för värdepappersfinansiering som de har ingått, ändrat eller avslutat (artikel 4.4).

Bestämmelserna om arkiveringsskyldighet tillämpas inte på medlemmar i ECBS (artikel 2.2 a). Bestämmelserna tillämpas inte heller på andra organ i medlemsstaterna som fyller likartade funktioner, andra offentliga organ inom unionen som har i uppdrag att förvalta eller deltar i förvaltningen av statsskulden och på Banken för internationell betalningsutjämning (artikel 2.2 a och b). Vidare ska bestämmelserna om arkiveringsskyldighet inte heller tillämpas på transaktioner där en medlem i ECBS är motpart (artikel 2.3).

Om arkiveringsskyldigheten i SFT-förordningen inte fullgörs ska behöriga myndigheter i medlemsstaterna ingripa (artikel 22, se vidare avsnitt 8.1).

4.5 Återanvändning

SFT-förordningen innehåller även bestämmelser om särskilda villkor som ska gälla vid återanvändning av finansiella instrument som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang (artikel 15). Det som avses är säkerhetsarrangemang i form av äganderättsöverföring eller ställande av finansiell säkerhet (artikel 3.15).

Med återanvändning avses att den motpart som inom ramen för ett säkerhetsarrangemang tagit emot finansiella instrument som säkerhet använder säkerheten i eget namn och för egen eller annan motparts räkning (artikel 3.12). Användningen kan bestå i överlåtelse av äganderätt eller utövande av förfoganderätt på vissa villkor som anges i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/47/EG av den 6 juni 2002 om ställande av finansiell säkerhet, i det följande benämnt säkerhetsdirektivet. Användningen får dock inte bestå i likvidation av ett finansiellt instrument om den säkerhetsställande motparten hamnar på obestånd (artikel 3.12 i SFT-

förordningen). Innebörden av begreppet återanvändning behandlas närmare i avsnitt 7.4.1. Prop. 2018/19:38

Enligt SFT-förordningen måste vissa villkor vara uppfyllda för att den motpart som tagit emot säkerheten ska få återanvända den. Bland annat ska den motpart som ställt säkerheten ha fått viss information och samtyckt på visst sätt. Säkerheten ska också ha överförts från den säkerhetsställande motpartens konto (artikel 15.1 och 15.2). Genom dessa bestämmelser harmoniseras reglerna för återanvändning av finansiella instrument som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang inom unionen på miniminivå (artikel 15.3). Bestämmelserna om återanvändning ska inte påverka nationell rätt om en transaktions giltighet eller verkan (artikel 15.4). SFT-förordningens bestämmelser om villkor för återanvändning behandlas närmare i avsnitt 7.4.2.

Vid återanvändning av en säkerhet som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang är bestämmelserna i SFT-förordningen tillämpliga på en motpart som återanvänder säkerheten, om den motparten är etablerad inom unionen, inklusive alla filialer oavsett var de är belägna (artikel 2.1 d i). Bestämmelserna är i vissa fall även tillämpliga på en motpart som är etablerad i tredjeland som återanvänder en sådan säkerhet (artikel 2.1 d ii).

Bestämmelserna i SFT-förordningen om återanvändning tillämpas inte på medlemmar i ECBS (artikel 2.2 a). Bestämmelserna tillämpas inte heller på andra organ i medlemsstaterna som fyller likartade funktioner, andra offentliga organ inom unionen som har i uppdrag att förvalta eller deltar i förvaltningen av statsskulden och på Banken för internationell betalningsutjämning (artikel 2.2 a och b).

Om en motpart återanvänder finansiella instrument i strid med bestämmelserna i SFT-förordningen ska behöriga myndigheter i medlemsstaterna ingripa (artikel 22, se avsnitt 8.1).

4.6 Transparens gentemot investerare i fonder

Förvaltningsbolag till fondföretag samt auktoriserade AIF-förvaltare ska på olika sätt informera investerare om fondens användning av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswappar (artiklarna 13 och 14, jfr artikel 2.1 c, se vidare avsnitt 8.2). Dessa krav gäller även investeringsbolag. Närmare krav på informationen finns i bilagan till SFT-förordningen.

Med *totalavkastningsswapp* avses ett OTC-derivat, genom vilket en motpart överför det totala ekonomiska resultatet, inbegripet inkomster från räntor och avgifter, vinster och förluster från prisförändringar och kreditförluster, för en referensförpliktelse till en annan motpart (artikel 3.18).

Vid överträdelse av SFT-förordningens bestämmelser om transparens gentemot investerare i fonder ska behörig myndighet ingripa (artikel 28, se vidare avsnitten 6.2 och 8.2).

4.7.1 Esma s tillsyn över transaktionsregister

Esma ska utöva tillsyn över transaktionsregister i samråd med behöriga myndigheter (jfr artikel 9.1 i SFT-förordningen med hänvisning till artikel 73 i OTC-förordningen).

Esma får för fullgörande av sitt uppdrag begära in information samt göra allmänna utredningar och platskontroller (artikel 9.1 i SFT-förordningen med hänvisning till artiklarna 61–64 i OTC-förordningen). Esma får dock inte kräva röjande av information eller handlingar som omfattas av tystnadsplikt (artikel 9.2 i SFT-förordningen). Esma har befogenhet att, efter hörande av berörda parter, besluta om avgifter och viten vid överträdelse av bestämmelserna om transaktionsregister i SFT-förordningen. Esmas beslut om avgifter och viten ska i regel offentliggöras. Besluten ska vara verkställbara i medlemsstaterna enligt deras civilprocessrättsliga regler (artikel 9.1 i SFT-förordningen med hänvisning till artiklarna 65–68 och 73 i OTC-förordningen). Om Esma efter en utredning finner att ett transaktionsregister överträtt någon av bestämmelserna ska Esma besluta att kräva att transaktionsregistret upphör med överträdelsen, ålägga avgifter, utfärda offentliga underrättelser eller, som en sista utväg, återkalla registreringen av transaktionsregistret (artikel 9.1 i SFT-förordningen med hänvisning till artikel 73 i OTC-förordningen).

Om det är nödvändigt får Esma delegera vissa specifika tillsynsåtgärder till behöriga myndigheter i en medlemsstat (artikel 9.1 i SFT-förordningen med hänvisning till artikel 74 i OTC-förordningen).

Esma beslutar om registrering av transaktionsregister och får ta ut tillsynsavgifter av dessa (artiklarna 5 och 11, se avsnitt 4.4.2).

Det åligger Esma att ta fram förslag till tekniska standarder bl.a. om rapporteringsförfarandet, registrering för transaktionsregister och tillgång till insamlade uppgifter. De tekniska standarderna antas därefter av kommissionen (artiklarna 5.7, 5.8 och 12.3).

4.7.2 Behöriga myndigheter

Behöriga myndigheter enligt SFT-förordningen ska vara de nationella myndigheter som har utsetts till behöriga myndigheter enligt vissa andra angivna EU-rättsakter (artikel 16.1, se även avsnitt 6.1).

De behöriga myndigheterna ska övervaka att företagen följer bestämmelserna i SFT-förordningen och utöva de befogenheter myndigheterna har fått genom de ovan nämnda andra EU-rättsakterna (artikel 16.2). En behörig myndighet ska också kontrollera att fondföretags förvaltningsbolag och investeringsbolag samt AIF-förvaltare, som är etablerade på den behöriga myndighetens territorium, inte använder transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswappar utan att följa SFT-förordningens bestämmelser om transparens gentemot investerare i fonder (artikel 16.3).

De behöriga myndigheterna ska ha möjlighet att bl.a. besluta om åtminstone de administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder som anges i SFT-förordningen vid överträdelser av bestämmelserna om

rapportering, arkivering och återanvändning (artikel 22). De behöriga myndigheterna ska offentliggöra sådana beslut om administrativa sanktioner eller andra administrativa åtgärder (artikel 26).

Vid överträdelse av SFT-förordningens bestämmelser om transparens gentemot investerare i fonder ska de behöriga myndigheterna tillämpa sanktioner och andra åtgärder som redan har införts i medlemsstaterna till följd av genomförandet av UCITS-direktivet och AIFM-direktivet (artikel 28).

De behöriga myndigheterna enligt SFT-förordningen är i vissa fall skyldiga att på begäran av Esma vidta åtgärder till stöd för Esma, som t.ex. vissa utredningsåtgärder. Detta beskrivs närmare i avsnitt 6.3.3.

I SFT-förordningen anges också skyldigheter för de behöriga myndigheterna att samarbeta och utbyta information med varandra och med Esma i syfte att identifiera och avhjälpa överträdelser av förordningen (artikel 17).

4.8 Överklagande

Medlemsstaterna ska se till att beslut som fattas och åtgärder som vidtas enligt SFT-förordningen är väl underbyggda och kan överklagas till domstol. Rätten att överklaga till domstol ska även finnas i det fall att beslut inte har fattats inom sex månader efter det att en ansökan som innehåller alla begärda uppgifter har lämnats in (artikel 27).

4.9 Det fortsatta arbetet inom EU

Enligt SFT-förordningen ska Esma utarbeta förslag till vissa tekniska standarder, bl.a. för tillsyn och genomförande av rapportering av uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering och för rapportering av uppgifter om administrativa sanktioner och administrativa åtgärder som behöriga myndigheter ålagt vid överträdelse av bestämmelserna om rapportering, arkivering och återanvändning (artiklarna 4.9, 4.10 och 25.4). Kommissionen ska därefter anta tekniska standarder på grundval av förslagen. Det ska ske i form av dels en delegerad akt (artikel 4.9), dels en genomförandeakt (artiklarna 4.10 och 25.4). Esma överlämnade i mars 2017 förslag till bl.a. sådana tekniska standarder till kommissionen ("Final Report. Technical standards under SFTR and certain amendments to EMIR", ESMA70-708036281-82). I fråga om artikel 4.9 antog kommissionen den 13 december 2018 en delegerad förordning (C(2018) 8334 final), som dock ännu varken har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning eller trätt i kraft. Kommissionen har ännu inte antagit någon genomförandeakt i fråga om artiklarna 4.10 och 25.4.

Inom tre år efter dagen för ikraftträdandet av den delegerade akt som kommissionen ska anta om rapportering av transaktioner för värdepappersfinansiering (artikel 4.9) ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om ändamålsenlighet, effektivitet och proportionalitet när det gäller skyldigheterna i förordningen samt därutöver lägga fram eventuella lämpliga förslag (artikel 29.1 första stycket).

Prop. 2018/19:38 Kommissionen ska samråda med Esma innan rapporten överlämnas (samma stycke).

Med anledning av den rapport som kommissionen tar fram enligt ovan ska Esma vid vissa tidpunkter som anges i SFT-förordningen överlämna en rapport till Europaparlamentet, rådet och kommissionen om rapporteringens ändamålsenlighet (artikel 29.1 andra stycket).

Esma ska efter samråd med ESRB offentliggöra en årsrapport om aggregerade volymer av transaktioner för värdepappersfinansiering på grundval av de uppgifter om sådana transaktioner som rapporterats (artikel 29.5).

Enligt SFT-förordningen (artikel 11.2) har kommissionen befogenhet att anta en delegerad akt som närmare specificerar de avgifter som Esma ska ta ut av transaktionsregistren. Kommissionen antog den 13 december 2018 en delegerad förordning (C(2018) 8333 final) i fråga om detta. Den förordningen har dock ännu varken publicerats i Europeiska unionens officiella tidning eller trätt i kraft.

Kommissionen överlämnade den 19 oktober 2017 en rapport till Europaparlamentet och rådet om framstegen i de internationella insatserna för att minska riskerna i samband med transaktioner för värdepappersfinansiering (COM(2017) 604 final, se artikel 29.3 i SFT-förordningen).

5 Allmänna utgångspunkter

5.1 En ny lag ska införas

Regeringens förslag: En ny lag med de bestämmelser som är nödvändiga för att komplettera SFT-förordningen ska införas.

Regeringens bedömning: Den nya lagen bör utformas på samma sätt som annan jämförbar lagstiftning på finansmarknadsområdet förutsatt att en sådan ordning är förenlig med SFT-förordningen och särskilda skäl inte talar emot det.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: En EU-förordning är direkt tillämplig i varje medlemsstat. En sådan rättsakt får varken inkorporeras i eller transformeras till nationell rätt. Några särskilda åtgärder för att införliva SFT-förordningen med svensk rätt får Sverige därför inte vidta. SFT-förordningen förutsätter dock att vissa nationella bestämmelser införs. Exempelvis ska den myndighet som är behörig myndighet enligt förordningen ha åtminstone vissa befogenheter, som anges i förordningen. Vidare ska medlemsstaterna införa sanktioner mot överträdelser av förordningen.

De bestämmelser som är nödvändiga till följd av SFT-förordningen bör införas i en ny lag, lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och

om återanvändning. Lagen benämns i det följande lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen.

Prop. 2018/19:38

För att förutsättningarna för jämförbara aktörer på området ska vara så lika som möjligt bör den nya lagen utformas på samma sätt som annan jämförbar lagstiftning på finansmarknadsområdet förutsatt att en sådan ordning är förenlig med SFT-förordningen och särskilda skäl inte talar emot det.

5.2 Hänvisningar till SFT-förordningen ska vara dynamiska

Regeringens förslag: Hänvisningar till SFT-förordningen ska vara dynamiska, dvs. avse förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Förvaltningsrätten i Stockholm* anser att en närmare analys av konsekvenserna av valet av hänvisningsteknik bör redovisas. Förvaltningsrätten påpekar att Lagrådet i tidigare lagstiftningsärenden efterfrågat en sådan analys.

Skälen för regeringens förslag: Hänvisningar till EU-rättsakter kan göras antingen statiska eller dynamiska. En statisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i en viss angiven lydelse. En dynamisk hänvisning innebär att hänvisningen avser EU-rättsakten i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen. I några av de bestämmelser som föreslås i denna proposition krävs det hänvisningar till SFT-förordningen. För att ändringar i SFT-förordningen ska få omedelbart genomslag i den föreslagna nya lagen bör samtliga hänvisningar vara dynamiska. På så sätt säkerställs också att en ändring av förordningen omedelbart får genomslag i rättstillämpningen och att Finansinspektionens och förvaltningsdomstolarnas prövning vid varje tid överensstämmer med kraven i förordningen. Det är också den hänvisningsteknik som regeringen ofta har använt i senare tids propositioner (se t.ex. prop. 2015/16:156 s. 20 f. och prop. 2016/17:22 s. 95–97). *Förvaltningsrätten i Stockholm* anser att en närmare analys av konsekvenserna av valet av hänvisningsteknik bör redovisas. Förvaltningsrätten påpekar att Lagrådet i tidigare lagstiftningsärenden efterfrågat en sådan analys och hänvisar till Lagrådets yttrande över lagrådsremissen Miljöbalken och EU:s kemikalielagstiftning (prop. 2015/16:160 s. 120 f.). Regeringen konstaterar att det i lagförslaget i lagrådsremissen i det lagstiftningsärendet var fråga om en stor mängd bestämmelser där det förekom såväl dynamisk som statisk hänvisningsteknik. I förevarande fall är det dock fråga om förhållandevis få bestämmelser med dynamisk hänvisningsteknik vilken, som konstateras ovan, är den hänvisningsteknik som numera ofta används. Regeringen bedömer därför att det ovan anförda utgör en tillräcklig analys av konsekvenserna av valet av hänvisningsteknik (jfr Lagrådets yttrande över lagrådsremissen Omarbetade miljöbalksbestämmelser med anledning av EU:s kemikalielagstiftning [samma prop. s. 139 f.]).

6.1 Finansinspektionen är behörig myndighet

Regeringens förslag: En upplysningsbestämmelse ska införas i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen om att det följer av SFT-förordningen att Finansinspektionen är behörig myndighet enligt förordningen.

Promemorians bedömning avviker från regeringens förslag. I promemorian görs bedömningen att någon upplysningsbestämmelse inte behövs.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens förslag: Enligt SFT-förordningen ska de behöriga myndigheterna vara de myndigheter som har utsetts i enlighet med vissa andra angivna EU-rättsakter (artikel 16.1). För svensk del är det Finansinspektionen som är behörig myndighet i samtliga fall. Det följer därmed redan av SFT-förordningen att Finansinspektionen för Sveriges vidkommande är behörig myndighet. Artikel 16.1 kräver därför inte någon lagstiftningsåtgärd. Av tydlighetsskäl bör det dock enligt regeringens uppfattning i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen införas en upplysningsbestämmelse om att Finansinspektionen är behörig myndighet enligt förordningen.

Vilka uppgifter som den behöriga myndigheten ska ansvara för regleras i olika artiklar i SFT-förordningen. Utöver att besluta om sanktioner vid överträdelse av SFT-förordningen (artiklarna 22 och 28) ska den behöriga myndigheten bl.a. samarbeta och utbyta information med andra behöriga myndigheter och med Esma (artikel 17) och offentliggöra beslut om sanktioner (artikel 26). Uppgifterna behandlas närmare i avsnitt 4.7.2.

I Sverige ansvarar Finansinspektionen för tillsynen över företagen på finansmarknaden. Inspektionen ska enligt förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen arbeta bl.a. för ett stabilt finansiellt system med väl fungerande finansiella marknader och följa och analysera utvecklingen inom sitt ansvarsområde (2 §). Som exempel på företag och verksamheter som står under inspektionens tillsyn kan nämnas de enheter under tillsyn som omfattas av skyldigheter enligt SFT-förordningen, bl.a. värdepappersinstitut, kreditinstitut, fondbolag, förvaltningsbolag, AIF-förvaltare, försäkringsföretag och andra finansiella företag (23 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden, 13 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse, 10 kap. 1 § lagen om värdepappersfonder, 13 kap. 1 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och 17 kap. 2 § försäkringsrörelselagen).

Finansinspektionen har ett visst tillsynsansvar för icke-finansiella motparter (artikel 10.5 i OTC-förordningen, se även 1 kap. 2 § och 4 kap. 1–3 §§ lagen [2013:287] med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister, i det följande benämnd OTC-lagen). Finansinspektionen utövar i Sverige även tillsyn över handelsplatserna för de transaktioner som ska rapporteras in enligt SFT-förordningen (jfr artikel 12.2 e i SFT-förordningen).

Eftersom Finansinspektionen är behörig myndighet enligt SFT-förordningen får inspektionen även de befogenheter som den behöriga myndigheten har direkt med stöd av förordningen, t.ex. när det gäller att kunna begära att Esma ska granska att ett transaktionsregister verkligen uppfyller de villkor som krävs enligt förordningen (artikel 10.3). Detta är en följd av att förordningen är direkt tillämplig i medlemsstaterna. Det krävs emellertid även att den behöriga myndigheten genom nationella lagstiftningsåtgärder får vissa ytterligare befogenheter för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt förordningen. Dessa lagstiftningsåtgärder behandlas i avsnitten 6.3.2 och 8.

6.2 Finansinspektionens rätt att få tillgång till dokument, data och information

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska för tillsynen över att bestämmelserna i SFT-förordningen följs få förelägga en fysisk eller juridisk person att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat, och att den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken ska inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer. Föreläggandet får dock inte strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Beslutet om föreläggande ska få förenas med vite.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag

Bestämmelser i SFT-förordningen

Enligt SFT-förordningen ska behöriga myndigheter, i Sverige Finansinspektionen, utöva de befogenheter som de tilldelats och övervaka att företagen fullgör de skyldigheter som fastställs i förordningen (artikel 16.1 och 16.2). Det är fråga om skyldigheter för finansiella och icke-finansiella motparter när det gäller rapportering och arkivering (artikel 4) samt återanvändning (artikel 15). Det är också fråga om skyldigheter för fondbolag och förvaltningsbolag samt för AIF-förvaltare med tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder när det gäller transparens gentemot investerare i fonder (artiklarna 13 och 14, jfr artikel 2.1 c).

I den svenska språkversionen av förordningen (artikel 16.3) anges vidare att behöriga myndigheter ska övervaka att förvaltningsbolag och investeringsbolag samt alternativa investeringsfonder, som är etablerade på deras territorier, inte använder transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswappar utan att följa bestämmelserna om transparens gentemot investerare i förordningen (artiklarna 13 och 14). I den engelska språkversionen av förordningen används dock uttrycket "AIFMs", vilket på svenska betyder AIF-förvaltare. Även i de franska och tyska språkversionerna används uttryck som på svenska motsvaras av AIF-förvaltare. Förordningen bör därför tolkas så att Finansinspektionen ska

övervaka AIF-förvaltare, inte alternativa investeringsfonder. Det stämmer också överens med det faktum att bestämmelserna i förordningen om transparens gentemot investerare i fonder gäller för AIF-förvaltare och inte för alternativa investeringsfonder.

Bestämmelser om tillsynsbefogenheter bör införas

I SFT-förordningen (artiklarna 22 och 28) finns bestämmelser om sanktioner enligt nationell rätt vid överträdelse av bestämmelser i förordningen om rapportering, arkivering, återanvändning och transparens gentemot investerare i fonder. Detta behandlas närmare i avsnitt 8. SFT-förordningen innehåller dock i övrigt inte några uttryckliga bestämmelser om de befogenheter som de behöriga myndigheterna bör ha för tillsyn över att bestämmelserna följs.

Finansinspektionens tillsynsbefogenheter följer av de olika lagar på finansmarknadsområdet som reglerar den berörda verksamheten, t.ex. lagen om handel med finansiella instrument, lagen om värdepappersfonder, lagen om värdepappersmarknaden och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Utgångspunkten för Finansinspektionens befogenheter för tillsyn över att bestämmelserna i SFT-förordningen följs bör enligt regeringens uppfattning vara att dessa ska utformas på samma sätt som i annan jämförbar lagstiftning på finansmarknadsområdet, förutsatt att en sådan ordning är förenlig med förordningen och särskilda skäl inte talar emot det (se avsnitt 5.1). Samma bedömning gjorde regeringen vid införandet av kompletterande bestämmelser till OTC-förordningen (prop. 2012/13:72 s. 23). Mot denna bakgrund bör Finansinspektionens tillsynsbefogenheter utformas på samma sätt som i andra lagar på finansmarknadsområdet.

Både SFT-förordningen och OTC-förordningen omfattar tillsyn över såväl finansiella företag som icke-finansiella företag. I syfte att utöva tillsyn över att sådana företag följer bestämmelserna i OTC-förordningen har Finansinspektionen möjlighet att förelägga en fysisk eller juridisk person att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat, och att den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken ska inställa sig till förhör (4 kap. 1 § OTC-lagen). Finansinspektionen har motsvarande möjligheter även enligt andra lagar på finansmarknadsområdet (se t.ex. 10 kap. 3 § lagen om värdepappersfonder, 23 kap. 3 § lagen om värdepappersmarknaden och lagen 3 kap. 1 § [2016:1306] med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning). Finansinspektionen bör därför få motsvarande befogenheter för tillsynen över att bestämmelserna i SFT-förordningen följs. *Lagrådet* anser att det undantag från Finansinspektionens befogenhet att besluta om sådana förelägganden som enligt förslaget ska gälla i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater inbjuder till att tolkas motsatsvis, så att undantaget är begränsat till advokaters tystnadsplikt. *Lagrådet* konstaterar att bestämmelsen enligt författningskommentaren i lagrådsremissen inte är avsedd att tolkas motsatsvis, dvs. att den inte utesluter att även andra tystnadsplikter kan upprätthållas, men att det inte kommer till uttryck i lagtexten. *Lagrådet* hänvisar till att *Lagrådet* i ett tidigare lagstiftningsärende som innehöll en bestämmelse med samma utformning har gjort ett liknande påpekande (se prop. 2011/12:175 s. 79),

men då godtagit bestämmelsens utformning främst mot bakgrund av att den haft sin motsvarighet i ett antal lagar på bl.a. finansmarknadsområdet. I detta lagstiftningsärende upprepar Lagrådet det tidigare påpekandet och framhåller det otillfredsställande i att det inte framgår av lagtexten vilka andra tystnadsplikter – lagreglerade eller inte – som ska kunna upprätthållas.

Regeringen konstaterar inledningsvis att förslaget att Finansinspektionen ska få besluta om nu aktuella förelägganden har vissa begränsningar. Att sådana förelägganden inte ska beslutas i strid med exempelvis anonymitetsskyddet och efterforskningsförbudet i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen följer av principen att grundlag har företräde framför vanlig lag och behöver därför inte anges i den föreslagna nya lagen. I den nya lagen ska det enligt förslaget däremot införas en bestämmelse som har till syfte att begränsa Finansinspektionens befogenhet att besluta om föreläggande till att inte omfatta ett principiellt viktigt fall, nämligen då uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater. I en situation när Finansinspektionen överväger att besluta att förelägga någon enligt bestämmelsen torde det vanligtvis framgå om den berörda personen är advokat eller annan som kan omfattas av den lagreglerade tystnadsplikten för advokater. I andra fall kan det däremot inte antas att det vid tidpunkten för Finansinspektionens beslut om föreläggande framgår om den berörda personen omfattas av någon tystnadsplikt och vilken tystnadsplikt det i så fall är fråga om. Vid ett sådant föreläggande till någon som omfattas av tystnadsplikt uppkommer frågan om det är Finansinspektionens rätt att få uppgifter eller tystnadsplikten som ska ha företräde. Hur en sådan konflikt bör lösas i det enskilda fallet behandlas kortfattat nedan. Eftersom bestämmelsen inte innebär någon reglering av förhållandet mellan upplysningsskyldighet och tystnadsplikt finns det inte någon anledning att i bestämmelsen ange vilka tystnadsplikter som ska kunna upprätthållas. Genom detta förtydligande och motsvarande justering i författningskommentaren finns det inte heller någon sådan motsättning mellan lagtext och författningskommentar som Lagrådet påpekar. Som redovisas ovan finns motsvarande bestämmelser även i många andra lagar bl.a. på finansmarknadsområdet. Regeringen anser mot bakgrund av det som anförs ovan att det inte finns skäl att i detta lagstiftningsärende göra någon annan bedömning än den som regeringen har gjort i tidigare lagstiftningsärenden. Bestämmelsen i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen bör därför utformas på samma sätt som motsvarande bestämmelser i andra lagar på finansmarknadsområdet.

Det förekommer ett stort och svåröverblickbart antal lagreglerade och andra tystnadsplikter. Frågan om huruvida uppgiftsskyldigheten i den föreslagna nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen kan bryta en tystnadsplikt får avgöras i det enskilda fallet och beror på vilken tystnadsplikt det är fråga om. Som anförs ovan går en grundlagskyddad tystnadsplikt före upplysningsskyldigheten (prop. 2016/17:162 s. 483). I andra situationer får andra överväganden göras. Exempelvis avgjordes i praxis frågan huruvida en tystnadsplikt skulle bryta en upplysningsskyldighet genom en intresseavvägning i det konkreta fallet (se Kammarrättens i Stockholm dom den 28 september 2006 i mål nr 4514-06).

Finansinspektionen har enligt flera lagar på finansmarknadsområdet möjlighet att förena ett föreläggande om att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat eller att inställa sig till förhör med vite (se t.ex. 6 kap. 3 § lagen om handel med finansiella instrument och 4 kap. 3 § OTC-lagen). Det saknas skäl att behandla förevarande situation på ett annat sätt. Finansinspektionen bör därför få möjlighet att även förena en begäran enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen med vite.

6.3 Esmas tillsyn över transaktionsregister

6.3.1 Krav på tillstånd för att inhämta information bör inte införas

Regeringens bedömning: Det bör inte införas något krav på att Esma ska inhämta tillstånd från en domstol eller annan rättslig myndighet innan Esma begär in uppgifter av vissa juridiska personer.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning

Bestämmelserna i SFT-förordningen

Enligt SFT-förordningen (artikel 9.1) ska de befogenheter som tilldelats Esma enligt OTC-förordningen (bl.a. artiklarna 61 och 62) gälla även med avseende på SFT-förordningen. Esmas möjlighet att begära in uppgifter och genomföra utredningar enligt SFT-förordningen får dock inte användas för att kräva röjande av information och handlingar som omfattas av tystnadsplikt (artikel 9.2).

Esma får enligt OTC-förordningen bl.a. begära information av transaktionsregister och anknutna tredje parter till vilka transaktionsregister gett i uppdrag att utföra operativa uppgifter eller verksamhet (artikel 62). Esma får även genomföra utredningar av dessa juridiska personer (artikel 62.1). Sådana utredningar kan bl.a. omfatta inhämtande av kopior på handlingar och uppgifter om tele- och datatrafik samt intervjuer med fysiska eller juridiska personer. Medlemsstaterna har enligt OTC-förordningen möjlighet att införa ett krav på att Esma ska ansöka om tillstånd av en rättslig myndighet enligt nationell rätt för att få begära uppgifter om tele- eller datatrafik. Det är möjligt att ansöka om ett sådant tillstånd också i förebyggande syfte (artikel 62.5).

Något krav på tillstånd bör inte införas

Vid införandet av OTC-lagen gjorde regeringen bedömningen att något krav på tillstånd inte skulle införas. Regeringen uttalade då att det inte finns någon skyldighet för Finansinspektionen att begära tillstånd från en domstol eller annan rättslig myndighet innan Finansinspektionen begär in

uppgifter om tele- och datatrafik, liksom att detta gäller även för det fall Finansinspektionen begär in uppgifter från andra än dem som står under inspektionens tillsyn (prop. 2012/13:72 s. 25 f.). Regeringen ansåg att det därför inte fanns skäl att föreskriva en annan ordning avseende Esma, som endast får begära uppgifter från en begränsad personkrets. Vidare konstaterade regeringen att Esmas möjlighet att begära in uppgifter också begränsas av det skydd som föreskrivs i OTC-förordningen för sådan information och sådana handlingar som omfattas av rättsliga privilegier (artikel 60). Information och handlingar som omfattas av rättsliga privilegier torde t.ex. innefatta information eller handlingar som är sekretessbelagda enligt lag eller som är skyddade enligt tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen. I den mån Esma ändå skulle komma att ta del av sådan information eller sådana handlingar ansåg regeringen att det fick förutsättas att informationen inte utnyttjas och att handlingarna återlämnas. Regeringen gjorde motsvarande bedömning även i fråga om uppgifter från kreditvärderingsinstitut (prop. 2011/12:40 s. 21 f.).

Inte heller enligt SFT-förordningen får Esma begära in uppgifter och genomföra utredningar för att kräva röjande av information och handlingar som omfattas av tystnadsplikt (artikel 9.2). Det finns därför inte skäl att i detta lagstiftningsärende frånga den bedömning som gjordes i motsvarande fråga när det gäller OTC-lagen. Det bör därför inte införas något krav på att Esma ska inhämta tillstånd från en domstol eller annan rättslig myndighet innan Esma begär in uppgifter av transaktionsregister och anknutna tredje parter till vilka transaktionsregister gett i uppdrag att utföra operativa uppgifter eller verksamhet.

6.3.2 Platsundersökningar och handräckning

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska få begära handräckning av Kronofogdemyndigheten för att en platsundersökning enligt SFT-förordningen ska kunna genomföras. Vid handräckningen ska bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelse som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande gälla. Om Finansinspektionen begär det, ska Kronofogdemyndigheten inte i förväg underrätta den som kontrollen ska genomföras hos.

Regeringens bedömning: Det bör inte införas något krav på tillstånd från en domstol eller annan rättslig myndighet innan det genomförs en platsundersökning eller innan handräckning lämnas vid en platsundersökning.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer delvis med regeringens förslag och bedömning. Enligt promemorians förslag ska det i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen införas en upplysningsbestämmelse om att det följer av OTC-lagen att Finansinspektionen får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten för att en platsundersökning enligt OTC-förordningen ska kunna genomföras.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Kronofogdemyndig-*

heten föreslår att det i fråga om handräckning i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen inte ska anges att bestämmelserna i utskökningsbalken som inte avser betalningsskyldighet och avhysning ska tillämpas, utan att en hänvisning till bestämmelserna i 16 kap. 11–12 a §§ utskökningsbalken av tydlighetsskäl i stället ska införas.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Bestämmelserna i SFT-förordningen

Enligt SFT-förordningen (artikel 9.1) ska de befogenheter som tilldelats Esma enligt OTC-förordningen (bl.a. artiklarna 63 och 66) gälla även med avseende på SFT-förordningen. Det innebär att Esma har möjlighet att genomföra nödvändiga platsundersökningar hos juridiska personer som är transaktionsregister eller anknutna tredje parter som transaktionsregister gett i uppdrag att utföra operativa uppgifter eller verksamheter (artikel 63 i OTC-förordningen).

Tjänstemän och andra personer som Esma bemyndigat att genomföra en platsundersökning ska därvid få tillträde till alla företagslokaler och mark som tillhör den berörda juridiska personen. De har då befogenhet att bl.a. granska relevanta handlingar, ta eller få kopior, begära muntliga eller skriftliga förklaringar från den berörda juridiska personens företrädare eller personal, förhöra personer som går med på det samt begära in uppgifter om tele- eller datatrafik. De har även befogenhet att försegla företagslokaler, räkenskaper och affärshandlingar så länge och i den omfattning det är nödvändigt för undersökningen. Esma är inte skyldigt att i förväg underrätta det berörda företaget om en förestående undersökning, eftersom det kan förstöra syftet med undersökningen.

Den berörda juridiska personen är vid vite skyldig att underkasta sig sådana platsundersökningar som Esma beordrat genom ett beslut (artikel 66 i OTC-förordningen). Innan Esma fattar ett beslut om att genomföra en platsundersökning, ska myndigheten samråda med den behöriga myndigheten i den medlemsstat där platsundersökningen ska genomföras. Den berörda behöriga myndigheten ska på begäran aktivt bistå Esma.

För det fall ett företag motsätter sig en platsundersökning som beslutats av Esma ska den behöriga myndigheten lämna nödvändigt bistånd för att undersökningen ska kunna genomföras och vid behov begära handräckning av en verkställande myndighet (artikel 63.7 i OTC-förordningen).

Den behöriga myndigheten ska även, om det enligt nationella bestämmelser krävs ett särskilt tillstånd från en rättslig myndighet för att genomföra en platsundersökning eller lämna handräckning, ansöka om ett sådant tillstånd (artikel 63.8 i OTC-förordningen).

En bestämmelse om handräckning bör införas

För att Sverige ska leva upp till sina åligganden enligt SFT-förordningen i fråga om platsundersökningar är det nödvändigt att Finansinspektionen kan begära handräckning av en verkställande myndighet om någon motsätter sig en platsundersökning.

I promemorian görs bedömningen att den nu aktuella bestämmelsen i SFT-förordningen (artikel 9.1) och hänvisningarna där till OTC-förordningen bör förstås som att den bestämmelse i OTC-lagen (3 kap. 1 §) som

ger Finansinspektionen rätt att begära handräckning vid platskontroll enligt OTC-förordningen (artikel 63) även ger inspektionen rätt att begära handräckning vid platskontroll enligt SFT-förordningen. Regeringen konstaterar dock att den nämnda bestämmelsen i OTC-lagen enligt sin ordalydelse endast ger rätt för Finansinspektionen att begära handräckning vid platskontroll enligt OTC-förordningen. Hänvisningen i SFT-förordningen till OTC-förordningen innebär enligt regeringens uppfattning inte att platskontroller enligt SFT-förordningen ska anses vara platskontroller enligt OTC-förordningen, utan endast att bestämmelserna i OTC-förordningen ska tillämpas vid platskontroller enligt SFT-förordningen. Det innebär att det i svensk rätt behöver införas en bestämmelse om att Finansinspektionen vid en platsundersökning enligt SFT-förordningen ska kunna begära handräckning av verkställande myndighet för det fall någon motsätter sig platsundersökningen för att Sverige ska leva upp till sitt åliggande enligt förordningen (artikel 9.1). Bestämmelserna om handräckning i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen bör överensstämja med bestämmelserna om handräckning i OTC-lagen. Kronofogdemyndigheten bör således, i likhet med det som gäller enligt OTC-lagen, utses till den myndighet som ska lämna handräckning för att platsundersökningar ska kunna genomföras.

I bestämmelsen i OTC-lagen (3 kap. 1 § andra stycket) anges att bestämmelserna i utskökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet eller avhysning gäller vid handräckning. I bestämmelsen i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen bör det inte, som *Kronofogdemyndigheten* föreslår, anges några lagrum. Detta är inte lämpligt, eftersom även andra bestämmelser i utskökningsbalken än dem som Kronofogdemyndigheten anger (16 kap. 11–12 a §§), också bör vara tillämpliga (t.ex. 2 kap. 17 §). *Lagrådet* påpekar att det i det kapitel i utskökningsbalken som innehåller bestämmelser om verkställighet (16 kap.) även finns bestämmelser om kvarstad och avlägsnande. Lagrådet anser att det därför framstår som inkonsekvent att i bestämmelsen i den nya lagen bara ange avhysning och att åtminstone avlägsnande också bör anges. Eftersom ingen av befogenheterna när det gäller avhysning, avlägsnande och kvarstad normalt torde aktualiseras vid handräckning enligt den nya lagen, anser Lagrådet emellertid att hänvisningen till dessa kan utgå. Regeringen konstaterar att uttrycket ”bestämmelserna i utskökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet eller avhysning” finns i flera lagar på bl.a. finansmarknadsområdet (t.ex. 3 § andra stycket lagen [2010:1010] om kreditvärderingsinstitut och 4 kap. 8 § andra stycket lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning). Bestämmelserna om avlägsnande infördes i utskökningsbalken 2017 (prop. 2016/17:159, bet. 2016/17:CU13, rskr. 2016/17:275 och SFS 2017:467). I lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster, som trädde i kraft den 1 augusti 2018, används uttrycket ”bestämmelserna i utskökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande” (27 §). För att hålla lagstiftningen så enhetlig som möjligt anser regeringen att det uttrycket bör användas även i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen. I den nya lagen bör det därför anges att bestämmelserna i utskökningsbalken om verkställighet

av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande ska gälla vid handräckning.

Om det krävs för att en platskontroll ska kunna genomföras korrekt och effektivt får Esma genomföra den utan förhandsanmälan (artikel 9.1 i SFT-förordningen jämförd med artikel 63.1 i OTC-förordningen). Det bör därför i den nya lagen anges att Kronofogdemyndigheten inte i förväg ska underrätta den som kontrollen ska genomföras hos om Finansinspektionen begär det. Kronofogdemyndigheten har med stöd av utsökningsbalken befogenhet att vidta behövliga tvångsåtgärder och myndigheten kan också vid behov begära biträde av polismyndigheten (2 kap. 17 § utsökningsbalken och 3 kap. 3 § utsökningsförordningen [1981:981]).

Något krav på tillstånd för platsundersökning eller handräckning bör inte införas

Vid införandet av OTC-lagen gjorde regeringen bedömningen att något krav på tillstånd för platsundersökning eller handräckning inte skulle införas. Regeringen uttalade då (prop. 2012/13:72 s. 27 f.) att det av OTC-förordningen följer att en domstolsprövning i så fall ska avse äktheten i Esmas beslut samt användningen av tvångsåtgärder och att den inte får avse behovet av platsundersökning (artikel 63.9). Regeringen konstaterade att behovet av platsundersökning dock kan prövas av Europeiska unionens domstol. Med hänsyn till den begränsade prövning som kan ske i nationell domstol eller annan rättslig myndighet och då ett beslut om platsundersökning kan överklagas i annan ordning framstod det enligt regeringens mening inte som motiverat att införa krav på en nationell prövning i domstol eller vid annan rättslig myndighet. Regeringen pekade i sammanhanget även på att Esmas möjlighet att begära platsundersökningar och därmed Finansinspektionens utrymme att begära handräckning är begränsad av det skydd som föreskrivs i OTC-förordningen och som innebär att Esma inte får använda sig av några utredningsbefogenheter för att avkräva sådan information och sådana handlingar som omfattas av rättsliga privilegier (artikel 60). Regeringen konstaterade att det av detta följer att några platsundersökningar inte får göras om detta skulle leda till röjandet av sådan information som omfattas av rättsligt skydd.

De nu aktuella bestämmelserna i SFT-förordningen (artikel 9.2) motsvarar dem i OTC-förordningen (artikel 60). Enligt regeringens uppfattning finns det inte skäl att göra någon annan bedömning än den som gjordes då OTC-lagen infördes. Det bör därför inte införas något krav på tillstånd från en domstol eller annan rättslig myndighet innan det genomförs en platsundersökning eller innan handräckning lämnas vid en platsundersökning.

6.3.3 Finansinspektionens bistånd till Esma

Regeringens bedömning: Av SFT-förordningen följer att Finansinspektionen på begäran av Esma ska vidta vissa åtgärder för att understödja Esma. SFT-förordningen kräver inte några lagstiftningsåtgärder i denna del.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning. Prop. 2018/19:38

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt SFT-förordningen (artikel 9.1) ska de befogenheter som tilldelats Esma enligt OTC-förordningen (bl.a. artiklarna 63 och 74) gälla även med avseende på SFT-förordningen. Enligt OTC-förordningen ansvarar Esma för övervakning och tillsyn över transaktionsregister. Om Esma delegerar en utredningsuppgift eller utförandet av en platsundersökning till en behörig myndighet har den behöriga myndigheten samma befogenheter som Esma i detta avseende (artikel 74 jämförd med artikel 63.6 i OTC-förordningen). Om Esma begär bistånd av en behörig myndighet vid en platsundersökning har också de tjänstemän som är anställda vid, bemyndigade eller utsedda av den behöriga myndigheten de befogenheter som tillkommer Esma (artikel 63.5 i OTC-förordningen). Det anförda innebär att det följer direkt av SFT-förordningen att Finansinspektionen, i egenskap av behörig myndighet enligt förordningen, på begäran av Esma ska vidta vissa åtgärder för att understödja Esma. Det innebär att de nu aktuella bestämmelserna i SFT-förordningen inte kräver några lagstiftningsåtgärder.

6.3.4 Äkthetskontroll och verkställighet

Regeringens förslag: Kronofogdemyndigheten ska vara ansvarig myndighet för äkthetskontroll enligt SFT-förordningen.

Beslut om avgifter eller viten enligt SFT-förordningen ska få verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft, om inte något annat följer av förordningen.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Enligt promemorians förslag ska det i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen införas en upplysningsbestämmelse om att det följer av OTC-lagen att Kronofogdemyndigheten är ansvarig myndighet för äkthetskontroll enligt OTC-förordningen.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag

Bestämmelserna i SFT-förordningen

Enligt SFT-förordningen (artikel 9.1) ska de befogenheter som tilldelas Esma enligt OTC-förordningen (bl.a. artikel 68, jämförd med bilagorna I och II till den förordningen) även gälla med avseende på SFT-förordningen.

Enligt OTC-förordningen är beslut om avgifter och vite verkställbara (artikel 68.4). Verkställigheten ska följa nationella civilprocessrättsliga bestämmelser. Medlemsstaterna är skyldiga att utse en myndighet som ska pröva om ett beslut av Esma om avgift eller vite är äkta.

I förarbetena till OTC-lagen konstaterade regeringen att den äkthetsprövning av Esmas beslut om avgift eller vite som ska göras enligt OTC-förordningen är mycket begränsad och att en domstolsprövning därför inte framstår som befogad (prop. 2012/13:72 s. 28). Vidare konstaterade regeringen att den dessförinnan gjort motsvarande bedömning i fråga om kreditvärderingsinstitut (prop. 2011/12:40 s. 24 f.).

Kronofogdemyndigheten har i flera andra fall ansetts vara den lämpligaste myndigheten för att ta ställning till om ett utländskt avgörande kan verkställas här i landet, se t.ex. lagen (2009:1427) om erkännande och verkställighet av bötesstraff inom Europeiska unionen. I OTC-lagen infördes det därför en bestämmelse om att Kronofogdemyndigheten är ansvarig myndighet för äkthetskontroll enligt den nu aktuella artikeln i OTC-förordningen (3 kap. 2 §, prop. 2012/13:72 s. 28 f.).

Det saknas skäl att göra någon annan bedömning när det gäller SFT-förordningen. Äkthetsprövningen bör alltså göras av Kronofogdemyndigheten och inte av domstol.

I promemorian föreslås att det ska införas en upplysningsbestämmelse i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen om att det följer av OTC-lagen att Kronofogdemyndigheten är ansvarig myndighet för äkthetskontroll enligt OTC-förordningen. Skälet till detta är att det i promemorian görs bedömningen att den nu aktuella bestämmelsen i SFT-förordningen (artikel 9.1) och hänvisningarna där till OTC-förordningen bör förstås som att den bestämmelse i OTC-lagen (3 kap. 2 §) i vilken Kronofogdemyndigheten utses till ansvarig myndighet för äkthetskontroll enligt OTC-förordningen (artikel 68) även innebär att Kronofogdemyndigheten är ansvarig myndighet för äkthetskontroll enligt SFT-förordningen (jfr avsnitt 6.3.2 ovan). Regeringen konstaterar att den nämnda bestämmelsen i OTC-lagen enligt sin ordalydelse endast innebär att Kronofogdemyndigheten utses till ansvarig myndighet för äkthetskontroll enligt OTC-förordningen. Den nu aktuella hänvisningen i SFT-förordningen till OTC-förordningen innebär emellertid inte att äkthetskontroll enligt SFT-förordningen ska anses vara äkthetskontroll enligt OTC-förordningen, utan endast att bestämmelserna i OTC-förordningen ska tillämpas även vid äkthetskontroll enligt SFT-förordningen. Det innebär att det i svensk rätt behöver införas en bestämmelse om att Kronofogdemyndigheten är ansvarig myndighet för äkthetskontroll enligt SFT-förordningen för att Sverige ska leva upp till sitt åliggande enligt den förordningen i fråga om äkthetskontroll.

Verkställighet av Esmas beslut om avgifter eller viten

Esmas beslut om avgifter eller viten enligt SFT-förordningen ska vara verkställbara i Sverige. Samma regler som gäller för verkställighet av en svensk dom som har fått laga kraft bör gälla. Beslut om avgifter och viten enligt SFT-förordningen bör därför få verkställas enligt utsökningsbalken på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft. Regeringen gjorde motsvarande bedömning i förarbetena till OTC-lagen (se prop. 2012/13:72 s. 29).

Regeringens förslag: Företag som står under Finansinspektionens tillsyn ska betala årliga avgifter för att bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen.

Regeringen ska få meddela föreskrifter om avgifterna.

Promemorians förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Fondbolagens förening* anför att förslaget innebär att de tillståndspliktiga finansiella företagen genom årliga avgifter får bekosta Finansinspektionens tillsyn även över icke tillståndspliktiga företag. Föreningen påpekar att om sambandet mellan avgift och motprestation är för svagt, är det snarare fråga om en skatt. Föreningen anför att finansieringsfrågan bör belysas ytterligare och att alternativa finansieringsmodeller bör utredas. *Svenska Fondhandlareföreningen* och *Svenska Bankföreningen* finner det inte osannolikt att den årliga avgiften ska betraktas som en skatt, eftersom motprestationen inte är tillräckligt adekvat. Föreningarna motsätter sig därför den föreslagna avgiftsmodellen och föreslår i stället att en utredning tillsätts för att se över avgiftsmodellen. *Finansbolagens förening* anser att avgiftsuttaget bör belasta företag som har direkt nytta av tillsynen och inte alla bolag som står under Finansinspektionens tillsyn, eftersom det innebär ett skevt avgiftsuttag. *Näringslivets Regelnämnd* föreslår i första hand att avgiftssystemet för största möjliga transparens bör utformas så att en fast avgift tillämpas för årliga standardmässiga tillsynsåtgärder och en rörlig avgift tillämpas för de tillsynsåtgärder som varierar utifrån olika risk- och erfarenhetsvariabler, som t.ex. tillsynsbesök. *Näringslivets Regelnämnd* föreslår i andra hand att varje kategori företag bör bekosta den tillsyn som kategorin företag generellt sett anses fordra.

Skälen för regeringens förslag

Finansiering av Finansinspektionens verksamhet

Finansinspektionens verksamhet finansieras dels via anslag på statsbudgeten, dels via avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar. De företag som står under Finansinspektionens tillsyn betalar årliga avgifter till inspektionen enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. De årliga avgifterna ska täcka de kostnader som myndigheten haft eller beräknas få för nedlagt arbete inom respektive företagskategori. Dessa avgifter får Finansinspektionen inte disponera utan de ska redovisas mot inkomsttitel på statsbudgeten. De årliga avgifterna ska i princip motsvara de medel som årligen anvisas Finansinspektionen på statsbudgeten. SFT-förordningen innehåller inte några bestämmelser som innebär att Finansinspektionen i sin egenskap av behörig myndighet ska pröva ansökningar eller anmälningar.

Finansinspektionen kommer att få utökade arbetsuppgifter i och med att inspektionen är behörig myndighet enligt SFT-förordningen, främst för

övervakning och kontroll av att skyldigheterna enligt förordningen fullgörs. Detta kommer att medföra ökade kostnader. Dessa bör finansieras genom avgifter, vilket kräver stöd i lag.

Modellen med finansiering genom årliga avgifter är ändamålsenlig

Näringslivets Regelnämnd föreslår i första hand att avgiftssystemet för största möjliga transparens bör utformas så att en fast avgift tillämpas för årliga standardmässiga tillsynsåtgärder och en rörlig avgift tillämpas för de tillsynsåtgärder som varierar utifrån olika risk- och erfarenhetsvariabler, som t.ex. tillsynsbesök. Regeringen konstaterar att en sådan modell skulle medföra ökad administration och ökade kostnader för Finansinspektionen, vilket i sin tur kan leda till ett ökat avgiftsuttag från inspektionen generellt sett. Regeringen anser mot denna bakgrund att den ökade transparens i avgiftsuttaget som den modellen möjligen skulle kunna medföra inte uppväger de ekonomiska nackdelarna.

Näringslivets Regelnämnd föreslår i andra hand att varje kategori företag bör bekosta den tillsyn som kategorin företag generellt sett anses fordra. När det gäller det förslaget är det enligt regeringens uppfattning inte lämpligt att utvidga skyldigheten att betala avgifter till att även omfatta vissa icke tillståndspliktiga företag. En sådan ordning skulle bli svårhanterlig, eftersom det, som nämns ovan, skulle förutsätta någon form av registrering av de företag som ska betala avgifter. Som framgår nedan finns det redan en stark korrelation mellan den årliga avgiftens storlek för ett företag i en viss företagskategori och de kostnader som den företagskategorin ger upphov till för Finansinspektionen.

I förordningen om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet regleras det hur stora årliga avgifter som de företag som står under Finansinspektionens tillsyn ska betala. De årliga avgifterna ska enligt förordningen finansiera den verksamhet som drivs av Finansinspektionen, med undantag för viss angiven verksamhet som finansieras på annat sätt (1 §). De årliga avgifterna ska även finansiera den del av Statistiska centralbyråns verksamhet som avser insamling och behandling av uppgifter åt Finansinspektionen enligt lagen (2014:484) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna. I förordningen är flertalet finansiella företag indelade i avgiftsgrupper medan vissa kategorier av företag betalar en fast årlig avgift. De årliga avgifterna ska ge Finansinspektionen full kostnadstäckning. Detta innebär att varje avgiftsgrupp respektive företagskategori ska svara för både direkta kostnader och den andel av indirekta kostnader som går att hänföra till respektive kategori (4 §). När de årliga avgifterna bestäms fördelas först innevarande års kostnader (prognos) på respektive avgiftsgrupp utifrån dess andel av Finansinspektionens kostnader för gruppen föregående år. Som grund vid fördelningen används en väl inarbetad ekonomimodell som löpande utvecklas. Eftersom avgiften baseras på en prognos görs en slutavräkning varje år. Eventuella överdebiteringar kommer respektive grupp tillgodo vid beräkning av nästkommande års avgifter. På samma sätt läggs eventuella underskott på nästkommande års avgifter. När det gäller företag som betalar en fast årlig avgift görs ingen slutavräkning. Däremot följer Finansinspektionen upp kostnader och intäkter årligen och lämnar förslag till regeringen om justeringar av avgifterna i de fall kostnadstäckning inte kan

uppnås på några års sikt (se 3 § första stycket 3 förordningen med instruktion för Finansinspektionen). Finansinspektionens kostnader (anslag på statsbudgeten) har ökat under en följd av år, vilket har medfört att även de årliga avgifterna totalt sett har ökat. Det kan alltså konstateras att modellen med årliga avgifter utgår från principen att varje kategori av avgiftsskyldiga företag ska bära kostnader i proportion till de kostnader den kategorin av företag förorsakar, vilket anknyter till det som *Näringslivets Regelnämnd* anför.

Mot bakgrund av det som anføres ovan anser regeringen att modellen med årliga avgifter som betalas av de företag som står under Finansinspektionens tillsyn ger förutsättningar för en rättvis och ändamålsenlig fördelning av kostnaderna för Finansinspektionens övervakning av att SFT-förordningen följs och är förenlig med de principer som gäller för uttag av sådana avgifter. Det är således inte fråga om något skevt avgiftsuttag som *Finansbolagens förening* gör gällande. Som regeringen anförde i samband med införandet av OTC-lagen och lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning är detta den finansieringsmodell som sedan många år används för Finansinspektionens övervakning även när det gäller sådana företag (se prop. 2012/13:72 s. 41 och prop. 2016/17:22 s. 347–349).

Den årliga avgiften utgör inte någon skatt

Svenska Fondhandlareföreningen och *Svenska Bankföreningen* finner det inte osannolikt att den årliga avgiften ska betraktas som en skatt, eftersom motprestationen inte är tillräckligt adekvat. *Fondbolagens förening* anför att förslaget innebär att de tillståndspliktiga finansiella företagen genom årliga avgifter får bekosta Finansinspektionens tillsyn även över icke tillståndspliktiga företag. Föreningen påpekar att om sambandet mellan avgift och motprestation är för svagt, är det snarare fråga om en skatt.

Frågan om finansiering genom avgifter hänger samman med frågan om vad som är en avgift och vad som är en skatt. Riksdagen kan, som skett i ovan nämnda lagar, delegera beslutskompetensen till regeringen i fråga om avgifter men inte i fråga om skatt. Detta följer av regeringsformen. I regeringsformen finns ingen definition av begreppen skatt och avgift. I förarbetena till regeringsformen uttalas dock att skillnaden mellan skatt och avgift är att en skatt kan karaktäriseras som ett tvångsbidrag till det allmänna utan direkt motprestation, medan det med avgift vanligen förstås en penningprestation som betalas för en specificerad motprestation från det allmänna. Dock framhålls att gränsen mellan begreppen skatt och avgift är flytande (prop. 1973:90 s. 213).

Som *Fondbolagens förening* anför innebär förslaget att de tillståndspliktiga finansiella företagen som genom årliga avgifter får bekosta Finansinspektionens tillsyn även över icke tillståndspliktiga företag. Regeringen konstaterar att det i och för sig är möjligt att finansiera tillsyn över ett kollektiv genom avgifter som schablonmässigt tas ut av det kollektivet. Det behöver inte vara fråga om en direkt motprestation till den enskilde avgiftsbetalande. Ersättningar som tas ut av en bransch eller annat kollektiv för att täcka en myndighetskontroll har därför i tidigare lagstiftningsärenden betraktats som avgifter i regeringsformens mening och inte som skatter (se prop. 2016/17:22 s. 346 f. med där gjorda hänvisningar).

Regeringen konstaterar att Finansinspektionens övervakning i första hand kommer de tillståndspliktiga företagen till del. Övervakningen bidrar till förtroendet för värdepappersmarknaden, vilket gynnar de företag som agerar där. Eftersom det alltså finns en motprestation till den årliga avgiften är det enligt regeringens uppfattning fråga om en avgift och inte, som *Svenska Fondhandlareföreningen*, *Svenska Bankföreningen* och *Fondbolagens förening* påpekar möjligheten av, en skatt. Det saknas därför behov av att, som *Svenska Fondhandlareföreningen* och *Svenska Bankföreningen* föreslår, tillsätta en utredning för att se över avgiftsmodellen. Det saknas därför också skäl att, som *Fondbolagens förening* föreslår, utreda alternativa finansieringsmodeller.

Finansiering bör ske genom årliga avgifter

Mot bakgrund av det som anförs ovan bör företag som står under Finansinspektionens tillsyn betala årliga avgifter för att bekosta inspektionens verksamhet enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen. Regeringen bör få meddela föreskrifter om avgifterna, eftersom det är den ordning som i övrigt gäller för de årliga avgifter som tas ut för finansiering av Finansinspektionens verksamhet (se ovan).

7 Återanvändning

7.1 Inledning

Bestämmelserna i SFT-förordningen om återanvändning av finansiella instrument som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang (artikel 15) hänger samman med regler i säkerhetsdirektivet, bl.a. i fråga om avtal om finansiellt säkerställande. Genomförandet i svensk rätt av säkerhetsdirektivet medförde ändringar bl.a. i bestämmelserna om förfoganden över finansiella instrument som tillhör någon annan i lagen om handel med finansiella instrument (3 kap., se prop. 2004/05:30).

7.2 Gällande rätt

7.2.1 Lagen om handel med finansiella instrument

I 3 kap. lagen om handel med finansiella instrument finns bestämmelser om förfoganden över finansiella instrument som tillhör någon annan. Bestämmelserna i 3 kap. 1 § första stycket har följande lydelse.

Om ett företag som står under tillsyn av Finansinspektionen vill ingå avtal med ägaren till ett finansiellt instrument om att företaget ska ha rätt att förfoga över det finansiella instrumentet för egen räkning, ska avtalet slutas skriftligen i en för ändamålet särskilt upprättad handling som i någon läsbar och varaktig form är tillgänglig för parterna. Detsamma gäller om företaget medverkar till ett sådant avtal mellan andra parter. Det förfogande som avses ska anges noggrant.

Enligt andra och tredje styckena gäller bestämmelserna i första stycket dock inte för vissa avtal. Det är fallet när företagets motpart eller parterna i ett avtal som företaget medverkar till är

1. ett annat företag som står under tillsyn av Finansinspektionen eller ett utländskt företag inom EES som i sitt hemland får driva jämförbar verksamhet och som står under betryggande tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ,
2. Riksgäldskontoret eller ett utländskt offentligt organ inom EES som är ansvarigt för eller deltar i förvaltningen av statsskulden eller är behörigt att föra konton för kunders räkning,
3. Riksbanken eller en utländsk centralbank inom EES, inklusive Europeiska centralbanken,
4. en multilateral utvecklingsbank, Banken för internationell betalningsutjämning, Internationella valutafonden eller Europeiska investeringsbanken, eller
5. ett sådant kreditinstitut som anges i förteckningen i artikel 2.5 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte heller då företagets motpart är en sådan central motpart som avses i OTC-förordningen.

Bestämmelserna i 3 kap. 3 § första stycket har följande lydelse.

Om ett sådant företag som avses i 1 § första stycket har fått finansiella instrument som pant, får företaget i sin tur pantsätta eller överlåta panträtten bara tillsammans med den fordran som de utgör pant för. För återpantsättning eller överlåtelse på annat sätt fordras sådant avtal som anges i 1 § första stycket. Återpantsättning eller överlåtelse får inte ske för högre belopp eller på strängare villkor än vad som gäller hos panthavaren.

Enligt 3 kap. 3 § andra stycket finns ett undantag från bestämmelserna i första stycket som motsvarar det i 1 §. Bestämmelserna i första stycket gäller inte om pantsättaren är någon av de aktörer som avses i punkterna 1–5 ovan.

Undantagen i 3 kap. 1 och 3 §§ ovan har tillkommit som en anpassning till säkerhetsdirektivet.

Finansinspektionen har möjlighet att vid vite förelägga den som deltar eller medverkar i handel med ett finansiellt instrument att upphöra därmed, om föreskrifterna om förfoganden över någon annans finansiella instrument i 3 kap. 1 och 3 §§ inte iaktas (6 kap. 2 § 2 samma lag).

7.2.2 Handelsbalken

I handelsbalken (10 kap. 6 §) finns en ålderdomlig bestämmelse om återpantsättning. Bestämmelsen är dispositiv (prop. 2004/05:30 s. 47 f.) och har följande lydelse.

Vill någon sätta ut till annan den pant, som han i händer haver; säge då först ägaren därom till, eller, där han ej när är, give det rätten eller Konungens befallningshavande tillkänna, och sätte panten ej högre ut, eller med andra villkor, än den hos honom häftar före, eller böte en sjätte

7.2.3 Återpantsättning

Med begreppet återpantsättning avses i denna proposition sådan vidarepantsättning som avses i lagen om handel med finansiella instrument (3 kap. 3 §) och handelsbalken (10 kap. 6 §).

7.3 Säkerhetsdirektivet

7.3.1 Kort om syfte och innehåll

Det övergripande syftet med säkerhetsdirektivet är att underlätta tillhandahållandet av finansiella instrument och betalningsmedel som säkerhet genom avtal om s.k. finansiellt säkerställande. Giltigheten av avtal om finansiellt säkerställande ska skyddas (se skäl 3).

Med avtal om finansiellt säkerställande avses dels avtal om finansiell äganderättsöverföring, dels avtal om finansiell säkerhet (artikel 2.1 a). Säkerhetsdirektivet tar sikte på säkerhetsställande som sker mellan två parter. Åtminstone en av parterna i avtalet ska tillhöra en särskilt avgränsad kategori av professionella aktörer på finansmarknaden. Dessa utgörs av vissa offentliga myndigheter, centralbanker, finansinstitut som omfattas av tillsyn och centrala motparter m.fl. (artikel 1). För att kunna utnyttja säkerheten på bästa sätt ska säkerhetstagaren med säkerhetsställarens tillstånd kunna förfoga över säkerheten, om parternas avtal så medger (artikel 5). Vidare ska säkerhetstagaren ha en möjlighet att snabbt och utan onödiga formaliteter kunna realisera säkerheten (artikel 4). Regelverket ska också tillåta ett utbyte av säkerheten om parterna i en säkerhetstransaktion kommer överens om det (artikel 6).

Säkerhetsdirektivet föreskriver en långtgående avtalsfrihet. Det står parterna fritt att bestämma hur avtalet om ställande av säkerhet ska se ut och vilken typ av egendom som ska användas som säkerhet.

7.3.2 Avtal om finansiellt säkerställande

Med avtal om finansiellt säkerställande avses i säkerhetsdirektivet, som nämns i avsnitt 7.3.1, dels avtal om finansiell äganderättsöverföring, dels avtal om finansiell säkerhet (artikel 2.1 a).

Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/44/EG av den 6 maj 2009 om ändring av direktiv 98/26/EG om slutlig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper och direktiv 2002/47/EG om ställande av finansiell säkerhet, vad gäller sammanlänkade system och kreditfordringar, i det följande benämnt ändringsdirektivet, gjordes några tillägg till definitionerna av avtal om finansiell äganderättsöverföring och av avtal om finansiell säkerhet. Tilläggen markeras med kursiv stil nedan.

Avtal om finansiell äganderättsöverföring avser avtal, inklusive återköpsavtal, enligt vilka en säkerhetsställare överför full äganderätt till, *eller*

full rätt att utnyttja, en finansiell säkerhet till en säkerhetstagare för att säkerställa eller på annat sätt täcka fullgörandet av de relevanta ekonomiska förpliktelserna (artikel 2.1 b).

Avtal om finansiell säkerhet avser avtal enligt vilka säkerhetsställaren ställer finansiell säkerhet till säkerhetstagaren eller till dennes förmån, varvid den fulla *eller kvalificerade* äganderätten till den finansiella säkerheten, *eller den fulla rätten att utnyttja denna* kvarstår hos säkerhetsställaren när säkerheten är fastställd (artikel 2.1 c).

Med begreppet ”förfoganderätt” avses säkerhetstagares rätt att nyttja och förfoga över en ställd finansiell säkerhet enligt ett avtal om finansiell säkerhet som ägare i enlighet med villkoren i avtalet (artikel 2.1 m).

Säkerhetsdirektivet (artikel 5) innehåller bl.a. följande regler om säkerhetstagarens förfoganderätt över finansiella säkerheter som omfattas av ett avtal om finansiell säkerhet. Medlemsstaterna ska se till att säkerhetstagaren ges rätt att förfoga över ställda finansiella säkerheter enligt avtalet om finansiell säkerhet om och i den utsträckning som villkoren i ett avtal om finansiell säkerhet så föreskriver (artikel 5.1). Om en säkerhetstagare utnyttjar en förfoganderätt, är denne skyldig att överföra likvärdig säkerhet för att ersätta den ursprungliga finansiella säkerheten senast på förfalldagen för de relevanta ekonomiska förpliktelser som omfattas av avtalet om finansiell säkerhet. Alternativt ska säkerhetstagaren, om och i den utsträckning som villkoren i ett avtal om finansiell säkerhet föreskriver detta, kvitta värdet på den likvärdiga finansiella säkerheten mot eller använda det vid uppfyllandet av de relevanta ekonomiska förpliktelserna (artikel 5.2).

7.3.3 Avtal om finansiellt säkerställande och svensk rätt

Pantavtal och säkerhetsöverlåtelse

Vid genomförandet i svensk rätt av säkerhetsdirektivet konstaterades det att det för distinktionen mellan de två typerna av avtal om finansiellt säkerställande är avgörande om äganderätten till den finansiella säkerheten, eller i vart fall den fulla rätten att utnyttja denna, kvarstår hos säkerhetsställaren eller inte. Då gjordes bedömningen att begreppet avtal om finansiellt säkerställande i princip omfattar de två huvudtyperna av säkerhetsrätter som förekommer på finansmarknaden – i svensk rätt rättsfigurena pantavtal och säkerhetsöverlåtelse (prop. 2004/05:30 s. 26 f.). Vid upplåtelse av panträtt enligt svensk rätt behåller säkerhetsställaren (pansättaren) äganderätten. Vid säkerhetsöverlåtelse övergår däremot äganderätten från säkerhetsställaren till säkerhetstagaren.

Den närmare innebörden av att äganderätten övergår kan skilja sig åt beroende på rättsordningen i olika medlemsstater och vad parterna har avtalat. I allmänhet innebär ett avtal om säkerhetsöverlåtelse att förvärvaren har en skyldighet att sälja tillbaka egendomen till den ursprungliga ägaren. Omvänt har således den som ställer säkerheten (säljaren) en rätt att köpa tillbaka egendomen av köparen.

Frågan om vad som avses med förfoganderätten vid ett avtal om finansiell äganderättsöverföring har behandlats i prop. 2004/05:30 (s. 41–46). Vid genomförandet av ändringsdirektivet gjordes bedömningen att de

Prop. 2018/19:38 ovan nämnda definitionsändringarna i fråga om avtal om finansiellt säkerställande, dvs. att även de fall då enbart ett fullt utnyttjande av säkerheten överförs, inte påverkar bedömningen att svensk rätt tillgodoser säkerhetsdirektivets krav (prop. 2010/11:95 s. 34).

Pantsättning av lös egendom

Ett pantavtal är ett avtal som innebär att en pantsättare ställer viss egendom till panthavarens förfogande som säkerhet för en viss förpliktelse, varvid pantsättaren behåller äganderätten till pantegendomen. Även en tredje man kan ställa pant som säkerhet för en gäldenärs förpliktelser (s.k. tredje-manspant). Panträtten ger panthavaren rätt att, om den prestation som säkerställs inte fullgörs på rätt sätt, själv tillgodosöra sig prestationens värde ur den pantsatta egendomen. För att panthavaren ska få realisera panten krävs inte att den fordran för vilken panten utgör säkerhet har blivit fastslagen i en verkställbar dom.

Pantavtalet reglerar det obligationsrättsliga förhållandet mellan borgenär och gäldenär. I allmänhet fordras ett ytterligare moment utöver avtalet för att pantförskrivningen ska gälla sakrättsligt, dvs. vara giltig även i förhållande till tredje man. Detta moment beskrivs ibland som pantförskrivningens fullbordan. Huvudregeln beträffande lös egendom är att panthavaren får sakrättsligt skydd mot pantsättarens övriga borgenärer när pantegendomen har traderats till panthavaren, dvs. överlämnats så att pantsättaren inte längre kan förfoga över egendomen. I vissa fall, för vissa typer av egendom, kan kravet på tradition ersättas med denuntiation (underrättelse) eller registrering. Beträffande enkla skuldebrev, muntliga fordringar och andra rättigheter på vilka lagen (1936:81) om skuldebrev (skuldebrevslagen) tillämpas enligt dess ordalydelse eller analogiskt, förutsätts denuntiation till gäldenären enligt 10 och 31 §§ den lagen. I fråga om lös egendom som innehas av tredje man ska denuntiation i stället ske till den tredje mannen enligt lagen (1936:88) om pantsättning av lös egendom som innehaves av tredje man. För såväl panthavaren som pantsättaren är det av betydelse att pantobjektet är individualiserat i tillräcklig grad. Pantsättaren är fortfarande ägare till pantegendomen och har därför separationsrätt till egendomen i panthavarens konkurs, förutsatt att de regler som gäller för separationsrätt har iakttagits. Pantobjektet bör individualiseras senast i samband med att pantavtalet fullbordas genom tradition, denuntiation, registrering eller liknande åtgärd.

Kännetecknande för panträtten är, som nämns ovan, att pantborgenären har befogenhet att realisera panten – t.ex. genom att sälja den. Panten, dvs. panträttens objekt, måste därför ha ett realiserbart ekonomiskt värde.

Pantsättning av finansiella instrument

De flesta kategorier av lös egendom kan utgöra pant, t.ex. finansiella instrument. Vid pantsättning och överlåtelse av sådana dokumentbaserade finansiella instrument på vilka bestämmelserna i skuldebrevslagen tillämpas enligt dess ordalydelse eller analogiskt, gäller traditionsprincipen (se ovan, 10 och 22 §§ nämnda lag samt prop. 1997/98:160 s. 130).

I lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument finns särskilda bestämmelser om pantsättning av dematerialiserade eller immobiliserade finansiella instrument, som är av

väsentligt större praktisk betydelse än det som anges ovan i fråga om dokumentbaserade instrument (6 kap.). Liksom då det gäller frågan om vem som anses ha rätt att förfoga över ett visst finansiellt instrument är registreringen av en anmälan om dispositionen avgörande även för det sakrättsliga skyddet vid överlåtelse och pantsättning. Således är tidpunkten för registreringen avgörande för när sakrättsligt skydd uppkommer (6 kap. 2 och 7 §§). Det sakrättsliga momentet, dvs. det som t.ex. en pantsättare gör för att fullborda pantavtalet, kan dock sägas bestå av att anmälan görs. Således får ett finansiellt instrument inte tas i anspråk av en överlåtares eller pantsättares borgenärer efter det att en anmälan om överlåtelse respektive pantsättning har registrerats, annat än när det gäller sådana rättigheter som registrerades dessförinnan.

I fråga om förvaltarregistrerade finansiella instrument gäller dock att en underrättelse (denuntiation) till förvaltaren om överlåtelse eller pantsättning medför samma rättsverkningar som en registrering i ett avstämningsregister (3 kap. 10 § lagen om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument). I sakrättsligt hänseende fullbordas således en pantförskrivning vid olika tidpunkter beroende på om det kontoförda finansiella instrumentet i fråga har registrerats på ägarkonto eller förvaltar-konto. Särskilda bestämmelser finns för det fall att ett finansiellt instrument har överlåtits eller pantsatts till flera var för sig eller överlåtits eller pantsatts av någon som inte ägde det (6 kap. 3 och 4 §§ samma lag).

Vid pantsättning enligt lagen om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument individualiseras de finansiella instrumenten först genom registreringen hos värdepapperscentralen (jfr prop. 1997/98:160 s. 130). För sakrättsligt skydd för panträtten är det då tillräckligt att antalet och slaget av finansiella instrument anges.

Säkerhetsöverlåtelse

Ett alternativ till att upplåta panträtt är att ställa säkerhet genom säkerhetsöverlåtelse. Det innebär att den som ställer säkerheten säljer egendomen till den som tar emot säkerheten. Den närmare utformningen av överlåtelseavtalet kan variera, men allmänt sett finns en skyldighet för förvärvaren att sälja tillbaka egendomen till den ursprungliga ägaren. I doktrinen har det anförts att det är en nödvändig förutsättning för att säkerhetsöverlåtelse ska föreligga att säljaren har en återlösenrätt till egendomen i fråga och att köparens förvärv således betingas av säkerhetsbehovet, inte av någon önskan om tillgång till egendomen som sådan (Bo Helander, *Kreditsäkerhet i lös egendom*, Sakrättsliga spørsmål, 1983 s. 583, och Göran Millqvist, *Säkerhetsöverlåtelser* och 37 § avtalslagen i *Avtalslagen 90* år s. 295–306). Säkerhetsöverlåtelse förekommer beträffande olika typer av lös egendom, även finansiella instrument. Genom ett avtal om säkerhetsöverlåtelse kan säkerhetsinnehavaren få rätt att förfoga över säkerheten. Förfoganderätten är av särskild betydelse när det gäller fungibel, dvs. utbytbar, egendom. Inte minst beträffande finansiella instrument kan säkerhetsinnehavaren på så sätt återlämna annan egendom av samma typ (t.ex. ett antal aktier av visst slag, se prop. 2004/05:30 s. 29).

Vid genomförandet i svensk rätt av säkerhetsdirektivet uttalades att utgångspunkten för en säkerhetsöverlåtelse är att viss egendom lämnas över till säkerhetstagaren i syfte att säkra ett anspråk och inte i syfte att

säkerheten ska användas av säkerhetstagaren (samma prop. s. 41). Det som skiljer en säkerhetsöverlåtelse från en omsättningsöverlåtelse är nämligen just syftet att tillhandahålla en säkerhet – t.ex. med anledning av en lämnad kredit.

Vid en säkerhetsöverlåtelse övergår äganderätten till säkerhetsinnehavaren som i regel får förfoga över säkerheten (prop. 2013/14:111 s. 42). Om avtalet mellan parterna innebär att förvärvaren får förfoga fritt över egendomen eller på annat sätt får ta över äganderätten fullt ut måste bestämmelsen i lagen om handel med finansiella instrument om att ett sådant avtal ska ingås skriftligen i vissa fall beaktas (3 kap. 1 §, se avsnitt 7.2). Vill ett företag som står under tillsyn av Finansinspektionen ingå avtal om förfoganderätt över finansiella instrument, ska avtalet enligt bestämmelsen ingås skriftligen i en särskild handling. I avtalet ska dessutom det förfogande som avses anges noggrant (samma prop. s. 39).

Vid genomförandet i svensk rätt av säkerhetsdirektivet gjordes bedömningen att definitionen av avtal om finansiell äganderättsöverföring i direktivet (artikel 2.1 b) överensstämde med säkerhetsöverlåtelse enligt svensk rätt (prop. 2004/05:30 s. 28).

7.4 Återanvändning enligt SFT-förordningen

7.4.1 Förfoganden enligt svensk rätt som kan utgöra återanvändning

Regeringens bedömning: Återanvändning enligt SFT-förordningen kan i svensk rätt bestå i något av flera olika förfoganden, som säkerhetsöverlåtelse, omsättningsöverlåtelse eller återpantsättning.

Promemorians bedömning överensstämmer delvis med regeringens bedömning. I promemorian anges att begreppet återanvändning i SFT-förordningen i svensk rätt motsvaras av begreppet återpantsättning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den. *Svenska Fondhandlareföreningen* och *Svenska Bankföreningen* ifrågasätter promemorians bedömning att det med återanvändning avses situationer där panthavaren i sin tur använder det pantsatta finansiella instrumentet i eget namn för egen räkning eller för annans räkning och att detta i svensk rätt brukar benämnas återpantsättning. Föreningarna ställer sig tveksamma till om SFT-förordningens bestämmelser om återanvändning omfattar vad som i svensk rätt avses med återpantsättning.

Skälen för regeringens bedömning: I avsnitt 7.2 redogörs för vad som avses med återpantsättning enligt svensk rätt. Det finns dock olika uppfattningar i frågan om återpantsättning avser pantsättning av panten eller panträtten, vilket behandlas närmare i avsnitt 7.4.4. Vid genomförandet i svensk rätt av säkerhetsdirektivet konstaterades att det denna rättsliga osäkerhet till trots står klart att rätten till återpantsättning tillkommer panthavaren i dennes egenskap av panthavare även om panthavaren och pantsättaren inte har avtalat om en sådan rätt. Det konstaterades också att parterna kan avtala bort rätten till återpantsättning (prop. 2004/05:30 s. 43 f.).

Med återanvändning avses enligt definitionen i SFT-förordningen att den motpart som inom ramen för ett säkerhetsarrangemang tagit emot finansiella instrument som säkerhet använder säkerheten i eget namn och för egen eller annan motparts räkning (artikel 3.12). Användningen kan bestå i överlåtelse av äganderätt eller utövande av förfoganderätt på vissa villkor som anges i säkerhetsdirektivet. Användningen får dock inte bestå i likvidation av ett finansiellt instrument om den lämnande motparten hamnar på obestånd (artikel 15.1 andra stycket).

Regeringen konstaterar att det följer av ordalydelsen i definitionen att återanvändning kan bestå i försäljning av de finansiella instrumenten eller i att dessa används som säkerhet för en annan transaktion (jfr även Esma, Final Report, Technical standards under SFTR and certain amendments to EMIR, 31 mars 2017, ESMA70-708036281-82 s. 103). Återanvändning kan alltså utgöras av förfoganden som säkerhetsöverlåtelse och omsättningsöverlåtelse, men även av återpantställning. Regeringen instämmer således med *Svenska Fondhandlareföreningen* och *Svenska Bankföreningen* i fråga om att begreppet återanvändning i SFT-förordningen i svensk rätt inte är synonymt med återpantställning. Däremot kan återpantställning utgöra en form av återanvändning.

7.4.2 SFT-förordningens bestämmelser om återanvändning

I SFT-förordningen ställs vissa krav upp för att en motpart som har mottagit en säkerhet inom ramen för ett säkerhetsarrangemang ska få återanvända säkerheten (artikel 15). Säkerhetsarrangemang kan enligt SFT-förordningen (artikel 3.13–3.15) vara i form av antingen avtal om ställande av finansiell säkerhet enligt säkerhetsdirektivet (artikel 2.1 c) eller avtal om finansiell äganderättsöverföring enligt samma direktiv (artikel 2.1 b).

För att den motpart som mottagit säkerheten, dvs. den mottagande motparten, ska få återanvända säkerheten ska den mottagande motparten ha gett den motpart som lämnat säkerheten, dvs. den säkerhetsställande motparten, viss information och den säkerhetsställande motparten ska ha samtyckt på visst sätt (artikel 15.1 i SFT-förordningen). Informationen ska vara skriftlig och avse de möjliga riskerna med och konsekvenserna av att, om det är fråga om ett avtal om finansiell säkerhet, ge sitt samtycke till en förfoganderätt enligt artikel 5 i säkerhetsdirektivet. Om det i stället är fråga om ett avtal om finansiell äganderättsöverföring ska informationen gälla de möjliga riskerna med och konsekvenserna av att ingå ett sådant avtal (artikel 15.1 första stycket a). Den skriftliga informationen om risker ska innefatta risker och konsekvenser som kan uppstå om den mottagande motparten råkar i obestånd (artikel 15.1 andra stycket).

Den säkerhetsställande motpartens samtycke ska vara ett uttryckligt förhandssamtycke, vilket kan styrkas av att denne undertecknat ett avtal om finansiell säkerhet skriftligen eller på ett annat rättsligt likvärdigt sätt. Det kan också vara ett uttryckligt samtycke till att ställa en säkerhet i form av ett avtal om finansiell äganderättsöverföring (artikel 15.1 första stycket b).

Rätten till återanvändning förutsätter också att återanvändningen sker i enlighet med villkoren i säkerhetsarrangemanget och att de finansiella

instrument som mottagits inom ramen för ett säkerhetsarrangemang överförs från den säkerhetsställande motpartens konto. Om den säkerhetsställande motparten är etablerad i ett tredjeland och har ett konto som förs i och omfattas av lagstiftningen i ett tredjeland så kan återanvändningen dock alternativt styrkas på annat lämpligt sätt (artikel 15.2 andra stycket).

Bestämmelserna om återanvändning i SFT-förordningen påverkar inte nationell rätt som syftar till att säkerställa en högre skyddsnivå för säkerhetsställande motparter (artikel 15.3). De ska heller inte påverka nationell rätt om en transaktions giltighet och verkan (artikel 15.4).

7.4.3 Kravet på överföring av säkerheten är förenligt med svensk rätt

Regeringens bedömning: Svensk rätt är förenlig med SFT-förordningens krav på att återanvändning får ske endast om det finansiella instrument som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang överförs.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tar inte upp frågan.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt SFT-förordningen får återanvändning av finansiella instrument ske endast om de finansiella instrument som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang överförs från den säkerhetsställande motpartens konto (artikel 15.2 första stycket b). Om den säkerhetsställande motparten är etablerad i ett tredjeland och har ett konto som förs i och omfattas av lagstiftningen i ett tredjeland kan återanvändningen dock alternativt styrkas på annat lämpligt sätt (andra stycket, se även skäl 22).

För att den mottagande motparten ska få ett sakrättsligt skydd mot säkerhetsställarens borgenärer krävs ett ytterligare moment utöver själva säkerhetsavtalet. Finansiella instrument utgör lös egendom. Huvudregeln i svensk rätt i fråga om lös egendom är att egendomen som ska ställas som säkerhet ska traderas till den mottagande motparten. Således ska besittningen till egendomen övergå och säkerhetsställaren får i princip inte förfoga eller råda över egendomen, s.k. rådighetsavskärande. Tradition kan dock för vissa typer av egendom vara mindre lämplig. Således kan man i vissa fall ersätta kravet på tradition med ett annat sakrättsligt moment. Om egendom förvaras av tredje man kan den mottagande motparten få skydd genom att förvararen underrättas (denuntieras). Är det fråga om egendom, som inte finns i materiell form, såsom dematerialiserade finansiella instrument, uppnås det sakrättsliga skyddet genom en registreringsåtgärd.

Dematerialiserade finansiella instrument kontoförs enligt lagen om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument. I sådana fall uppnås sakrättsligt skydd för överlåtelse eller pantsättning av ett finansiellt instrument då en anmälan om överlåtelsen eller pantsättningen registrerats i ett avstämningsregister (6 kap. 2 och 7 §§). Om de finansiella instrumenten är förvaltarregistrerade har en underrättelse till förvaltaren om överlåtelse eller pantsättning samma verkan som om överlåtelsen eller

pantsättningen hade registrerats i ett avstämningsregister (3 kap. 10 §). För vissa utländska finansiella instrument finns det ett utgivet aktiebrev eller motsvarande handling. Sådana finansiella instrument kan ändå kontoföras enligt lagen om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument om handlingen lämnas in för förvaring hos en värdepapperscentral (immobilisering, 4 kap. 5 §). Någon möjlighet att fysiskt överföra dematerialiserade eller immobiliserade finansiella instrument finns inte, varför registrering av överlåtelse eller pantsättning respektive under rättelse till förvaltare om överlåtelse eller pantsättning får anses uppfylla SFT-förordningens krav på överföring.

Som framgår ovan finns det i SFT-förordningen ett undantag från kravet på överföring. Om den säkerhetsställande motparten är etablerad i ett tredjeland och har ett konto som förs i och omfattas av lagstiftningen i ett tredjeland kan återanvändningen alternativt styrkas på annat lämpligt sätt. Vad som krävs för att det ska anses vara ett lämpligt sätt framgår inte av SFT-förordningen. Det får dock förutsättas att det är fråga om att på ett alternativt sätt avskära den säkerhetsställande motpartens rådighet över säkerheten. Eftersom rådighetsavskärning är utgångspunkten för svenskt sakrättsligt skydd föreligger det därmed inte någon konflikt mellan undantagsregeln i SFT-förordningen och svensk rätt.

Slutsatsen av det anförda är att de nu aktuella bestämmelserna i SFT-förordningen harmonierar med svenska bestämmelser om sakrättsligt moment. Svensk rätt där därför förenlig med bestämmelserna i SFT-förordningen.

7.4.4 En upplysningsbestämmelse ska införas

Regeringens förslag: Bestämmelserna i lagen om handel med finansiella instrument om förfoganden över finansiella instrument som tillhör någon annan ska kompletteras med en upplysning om att ytterligare bestämmelser om villkor som ska gälla vid förfoganden över finansiella instrument som tillhör någon annan finns i artikel 15 i SFT-förordningen.

Regeringens bedömning: Någon ändring i sak av svensk rätt bör inte göras med anledning av SFT-förordningens bestämmelser om återanvändning.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Svenska Fondhandlareföreningen* och *Svenska Bankföreningen* tillstyrker att en hänvisning till SFT-förordningen tas in i lagen om handel med finansiella instrument. Föreningarna anför att de begränsningar i fråga om användande av pant som framgår av den lagen står i motsats till principen i SFT-förordningen och säkerhetsdirektivet att säkerhetstagaren kan förfoga över panten som ägare. Föreningarna anser att den i promemorian föreslagna regleringen inte motsvarar rimliga krav på tydlighet och förutsägbarhet och att dessa krav är särskilt viktiga eftersom den som överträder bestämmelserna riskerar sanktioner av närmast straffrättslig art. Föreningarna förordar

därför av rättssäkerhetsskäl en precisering av vilka säkerställanden som omfattas av artikel 15 i SFT-förordningen och därmed av Finansinspektionens möjligheter att ingripa. Föreningarna vill även påminna om behovet av att en utredning om pant och pantträtt görs i syfte att förtydliga pant- och återpantställningsreglerna rörande finansiella instrument.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Genomförandet av säkerhetsdirektivet

Vid genomförandet av säkerhetsdirektivet konstaterade regeringen att direktivets regler om förfoganderätt över finansiella säkerheter som omfattas av ett avtal om finansiell säkerhet (artikel 5) inte var förenliga med vissa villkor i lagen om handel med finansiella instrument (3 kap. 1 och 3 §§, se prop. 2004/05:30 s. 48). Säkerhetsdirektivet kräver att medlemsstaterna ska införa nationella bestämmelser som omfattar vissa finansiella aktörer som räknas upp i direktivet. Säkerhetsdirektivet hindrar dock inte att medlemsstaterna låter de nationella bestämmelserna gälla även för andra aktörer. Sverige valde dock att inte gå utöver direktivets tillämpningsområde (samma prop. s. 47–50). När direktivet genomfördes infördes undantag i bestämmelserna om förfoganden över finansiella instrument som tillhör någon annan i lagen om handel med finansiella instrument. Undantagen innebär att bestämmelserna inte ska tillämpas i de fall då parterna är två företag under tillsyn av Finansinspektionen och de fall då den part som tar emot säkerheten är ett företag under tillsyn av inspektionen och den säkerhetsställande parten en myndighet eller ett annat offentligt organ med uppgifter av relevans för den finansiella sektorn, som bl.a. Riksbanken, Riksgäldskontoret, dessas motsvarigheter i andra länder inom EES och Banken för internationell betalningsutjämning. Det innebär att full avtalsfrihet gäller vid säkerhetsöverlåtelse och pantavtal i de fallen.

Bestämmelserna om återanvändning i SFT-förordningen riktar sig till fler aktörer än säkerhetsdirektivet

SFT-förordningens bestämmelser om återanvändning riktar sig till finansiella och icke-finansiella motparter. Finansiella motparter är, med några undantag, företag under tillsyn av Finansinspektionen. Med icke-finansiella motparter avses inte bara övriga företag utan även enskilda firmor och myndigheter (se avsnitt 8.1.8). Liksom är fallet med säkerhetsdirektivet undantas i fråga om återanvändning myndigheter och andra offentliga organ med uppgifter av relevans för den finansiella sektorn (se avsnitt 4.5). Det kan konstateras att SFT-förordningens bestämmelser om återanvändning omfattar betydligt fler aktörer än säkerhetsdirektivet.

Någon ändring i sak av svensk rätt bör inte göras med anledning av SFT-förordningens bestämmelser om återanvändning

SFT-förordningens bestämmelser om återanvändning innebär att det ställs krav på den motpart som tar emot säkerheten i sådana avtal om finansiell äganderättsöverföring och avtal om finansiell säkerhet som avses i säkerhetsdirektivet. Fråga uppkommer därför om svensk rätt är förenlig med SFT-förordningens bestämmelser om återanvändning när motparter

använder sig av avtal om finansiell äganderättsöverföring och avtal om finansiell säkerhet i situationer som inte omfattas av den fullständiga avtalsfrihet som infördes i fråga om avtal mellan vissa aktörer när säkerhetsdirektivet genomfördes i svensk rätt.

Avtal mellan två motparter som inte står under tillsyn av Finansinspektionen och avtal där den säkerhetsställande motparten står under inspektionens tillsyn medan den mottagande motparten inte gör det, omfattas av bestämmelserna i 10 kap. 6 § handelsbalken, men inte av 3 kap. 1 och 3 §§ lagen om handel med finansiella instrument. Eftersom 10 kap. 6 § handelsbalken är dispositiv (se prop. 2004/05:30 s. 47 f.) uppkommer det inte någon konflikt med bestämmelserna i SFT-förordningen.

Det uppkommer inte heller någon konflikt när den mottagande motparten står under Finansinspektionens tillsyn, och den säkerhetsställande motparten är en sådan myndighet och annat offentligt organ med uppgifter av relevans för den finansiella sektorn som nämns ovan eftersom avtal mellan sådana motparter omfattas av undantag från nämnda bestämmelser i lagen om handel med finansiella instrument. Av samma skäl uppstår det inte någon konflikt när både den mottagande och säkerhetsställande motparten står under Finansinspektionens tillsyn.

När det däremot gäller avtal där den mottagande motparten står under Finansinspektionens tillsyn och den säkerhetsställande motparten inte gör det, så är, förutom nämnda bestämmelser i handelsbalken, även bestämmelserna i 3 kap. 1 och 3 §§ lagen om handel med finansiella instrument tillämpliga. Nedan behandlas frågan om svensk rätt står i överensstämmelse med SFT-förordningens bestämmelser i detta fall.

Kraven i 3 kap. 1 § första stycket att ett avtal om förfogande över annans finansiella instrument ska slutas skriftligen och att förfogandet som avses ska anges noggrant måste anses vara förenliga med SFT-förordningen, eftersom förordningen tillåter nationella bestämmelser om återanvändning av finansiella instrument som syftar till att säkerställa en högre skyddsnivå för säkerhetsställande motparter (artikel 15.3).

När det gäller avtal om finansiellt säkerhetsställande som omfattas av 3 kap. 3 § får ett företag under tillsyn av Finansinspektionen som har fått finansiella instrument som pant, i sin tur pantsätta eller överlåta panträtten bara tillsammans med den fordran som de utgör pant för. För återpant-sättning eller överlåtelse på annat sätt fordras enligt 3 kap. 3 § avtal enligt 3 kap. 1 §. Dessutom stadgas i 3 kap. 3 § att återpant-sättning eller överlåtelse inte får ske för högre belopp eller på strängare villkor än vad som gäller hos panthavaren. Det är omdiskuterad fråga om begreppet ”panträtten” i uttrycket ”pantsätta eller överlåta panträtten” ovan syftar på panträtten eller på själva panten. Det är även omdiskuterat om begreppet ”återpant-sättning” i samma paragraf syftar på pantsättning av panten eller av panträtten. Olika meningar har framförts i litteraturen. Frågan lämnades öppen i Staffan Myrdal, Återpant-sättning. Om pantsättning av pant och panträtt, 2005 (s. 525), och i propositionen med förslag till de lagändringar som behövdes för att i svensk rätt genomföra säkerhetsdirektivet (prop. 2004/05:30 s. 43 f.). Frågan behandlas inte i promemorian och kan inte lösas inom ramen för detta lagstiftningsärende. Regeringen bedömer att en eventuell konflikt mellan bestämmelserna i 3 kap. 3 § och SFT-förordningen, trots oklarheten i den paragrafen i fråga om pant och panträtt, får lösas genom att bestämmelserna i lagen ges företräde i kraft

av nationell rätt som säkerställer en högre skyddsnivå för säkerhetsställande motparter (artikel 15.3).

Svenska Fondhandlareföreningen och *Svenska Bankföreningen* anför att de begränsningar i fråga om användande av pant som framgår av lagen om handel med finansiella instrument står i motsats till principen i SFT-förordningen och säkerhetsdirektivet att säkerhetstagaren kan förfoga över panten som ägare. Regeringen konstaterar att motparterna inom ramen för ett avtal om finansiell säkerhet kan avtala om att den mottagande motparten har fri förfoganderätt över säkerheten, men att de inte har någon skyldighet att göra det (artikel 2.1 c i säkerhetsdirektivet). Enligt säkerhetsdirektivet får den mottagande motparten förfoga som ägare över säkerheten, men bara i enlighet med villkoren i avtalet (artikel 2.1 m). Utgångspunkten i svensk rätt är att panthavaren inte har fri förfoganderätt över panten. I de fall då mottagaren dock har full förfoganderätt över panten är det inte fråga om pant i vanlig mening utan om s.k. pignus irregulare (ung. icke reguljär pant). Denna avtalstyp är inte särskilt reglerad i lag och dess rättsverkningar beror på avtalsinnehållet och allmänna sakrättsliga regler (samma prop. s. 46). När det gäller pignus irregulare aktualiseras bestämmelserna i 3 kap. 1 § lagen om handel med finansiella instrument, vilka, som konstateras ovan, är förenliga med SFT-förordningens bestämmelser. Om en mottagande motpart med fri förfoganderätt över panten skulle sälja denna torde bestämmelserna i 3 kap. 3 § samma lag inte vara tillämpliga. Paragrafens begränsning i fråga om att "överlåtelse på annat sätt" inte får ske "för högre belopp eller strängare villkor än vad som gäller hos panthavaren" blir nämligen inte relevant, eftersom en försäljning med den säkerhetsställande motpartens samtycke blir slutlig och sker mot köpeskilling (jfr Lagrådets yttrande över lagrådsremissen Finansiella säkerheter, samma prop. s. 126).

Svenska Fondhandlareföreningen och *Svenska Bankföreningen* anför att det finns behov av att en utredning om pant och panträtt görs i syfte att förtydliga innebörden av pant- och återpantsättningsreglerna i fråga om finansiella instrument. Regeringen instämmer i att denna fråga kan behöva belysas ytterligare. Det finns emellertid inte utrymme för sådana överväganden inom ramen för detta lagstiftningsärende. Föreningarna efterfrågar även en precisering av vilka säkerställanden som omfattas av SFT-förordningen och därmed av Finansinspektionens möjligheter att ingripa. Enligt regeringens uppfattning bör det som anförs i avsnitt 7.4.1 ovan om vilka förfoganden enligt svensk rätt som kan utgöra återanvändning och det som anförs ovan i detta avsnitt utgöra en tillräcklig precisering.

Regeringen anser mot bakgrund av det som anförs ovan att bestämmelserna i 10 kap. 6 § handelsbalken och 3 kap. 1 § lagen om handel med finansiella instrument är förenliga med bestämmelserna om återanvändning i SFT-förordningen. Vidare saknas det anledning att i detta sammanhang föreslå någon ändring i 3 kap. 3 § lagen om handel med finansiella instrument.

Som framhålls ovan innebär SFT-förordningens bestämmelser om återanvändning (artikel 15) att det ställs krav på den motpart som tar emot säkerheten i sådana avtal om finansiell äganderättsöverföring och avtal om finansiell säkerhet som avses i säkerhetsdirektivet. I avsnitt 7.4.3 konstateras att kravet på överföring av säkerhet i förordningen är förenligt med gällande svensk rätt. De krav som i övrigt ställs upp i dessa bestämmelser

i förordningen avser enbart givande av viss information och lämnande av samtycke. Dessa krav är enligt regeringens uppfattning förenliga med svensk rätt.

Prop. 2018/19:38

En upplysningsbestämmelse bör införas

Bestämmelserna i 3 kap. lagen om handel med finansiella instrument handlar om förfoganden över finansiella instrument som tillhör någon annan. I det kapitlet bör det därför införas en upplysningsbestämmelse om att ytterligare bestämmelser om villkor som ska gälla vid förfoganden över finansiella instrument som tillhör någon annan finns i artikel 15 i SFT-förordningen.

8 Ingripanden

8.1 Ingripanden vid överträdelser av bestämmelser om rapportering, arkivering och återanvändning

8.1.1 Överträdelser som ska föranleda ingripande

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska ingripa vid överträdelser av SFT-förordningen som består i att

1. inte inom föreskriven tid rapportera uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering som personen har ingått samt om varje ändring eller avslutande av sådana transaktioner till ett transaktionsregister som registrerats eller godkänts i enlighet med förordningen,

2. inte hålla uppgifter om alla transaktioner för värdepappersfinansiering som personen har ingått, ändrat eller avslutat arkiverade i minst fem år efter det att transaktionen avslutats,

3. inte se till att uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering rapporteras till Esma om transaktionsregister saknas, eller

4. återanvända finansiella instrument som tillhör någon annan och som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang trots att villkoren i förordningen inte är uppfyllda.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Promemorians förslag avviker från regeringens förslag genom att det enligt promemorians förslag ska utgöra en överträdelse av SFT-förordningen att inte rapportera till Esma att ett transaktionsregister saknas när så är fallet.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Kammarrätten i Stockholm* ställer sig frågade till om SFT-förordningen (artikel 4.5) verkligen innebär en rapporterings-skyldighet för uppgift om att transaktionsregister saknas. Kammarrätten anser att det av en jämförelse med den engelska språkversionen framgår att det som ska rapporteras är uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering.

Skälen för regeringens förslag: Enligt SFT-förordningen (artikel 22.1) ska medlemsstaterna ge behöriga myndigheter befogenhet att tillgripa

administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder åtminstone vid överträdelse av SFT-förordningens bestämmelser om rapportering, arkivering och återanvändning (artiklarna 4 och 15). Som framgår ovan (avsnitt 5.1) bör utgångspunkten, när det ska införas bestämmelser i svensk rätt om sanktioner, vara att den systematik som finns i gällande rätt på finansmarknadsområdet ska följas i den mån det är möjligt. När det gäller överträdelse som ska kunna medföra ingripanden bör de nu aktuella skyldigheterna i SFT-förordningen, på motsvarande sätt som i några andra lagar på finansmarknadsområdet, anges i en katalog i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen (se t.ex. 2 kap. 1 § OTC-lagen och 5 kap. 2 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning).

I den svenska språkversionen av SFT-förordningen används termerna ”uppgifter” och ”detaljer” synonymt i bestämmelserna om rapportering och arkivering (artikel 4). I den engelska språkversionen används emellertid genomgående termen ”details”. I den nya lagen bör termen ”uppgifter” på motsvarande sätt användas genomgående.

Regeringen konstaterar att det, som *Kammarrätten i Stockholm* anför, av ordalydelsen i artikel 4.5 i SFT-förordningen framgår att motparterna har en skyldighet att rapportera uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering till Esma då ett transaktionsregister saknas och att det inte är fråga om en skyldighet att rapportera att själva transaktionsregistret saknas. Regeringen instämmer med kammarrätten i att katalogen i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen därför bör justeras i förhållande till promemorians förslag.

Katalogen bör omfatta överträdelse av SFT-förordningen som består i att

1. inte inom föreskriven tid rapportera uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering som personen har ingått samt om varje ändring eller avslutande av sådana transaktioner till ett transaktionsregister som registrerats i enlighet med artikel 5 eller godkänts i enlighet med artikel 19 i förordningen (artikel 4.1),

2. inte hålla uppgifter om alla transaktioner för värdepappersfinansiering som personen har ingått, ändrat eller avslutat arkiverade i minst fem år efter det att transaktionen avslutats (artikel 4.4),

3. inte se till att uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering rapporteras till Esma, om transaktionsregister saknas (artikel 4.5), eller

4. återanvända finansiella instrument som tillhör någon annan och som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang trots att villkoren i artikel 15 inte är uppfyllda (villkoren i den artikeln beskrivs i avsnitt 7.4.2).

Regeringens bedömning: SFT-förordningens begrepp förvaltningsbolag motsvaras i svensk rätt av fondbolag om det är ett svenskt aktiebolag och av förvaltningsbolag om det är ett utländskt företag.

Vid tillämpning av SFT-förordningens bestämmelser om rapportering, arkivering och återanvändning i svensk rätt bör en alternativ investeringsfond anses vara motpart när fonden har rättskapacitet. Om en alternativ investeringsfond inte har rättskapacitet bör den AIF-förvaltare som förvaltar fonden anses vara motpart, oavsett om AIF-förvaltaren har tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller är registrerad enligt samma lag.

Promemorians bedömning överensstämmer delvis med regeringens bedömning. Enligt promemorians bedömning motsvaras SFT-förordningens begrepp förvaltningsbolag i svensk rätt enbart av fondbolag. Enligt promemorians bedömning är det den AIF-förvaltare som har tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder som förvaltar en alternativ investeringsfond som bör anses som motpart vid tillämpning av SFT-förordningens bestämmelser om rapportering, arkivering och återanvändning i svensk rätt. I promemorian görs det inte någon bedömning när det gäller alternativa investeringsfonder som förvaltas av AIF-förvaltare som är registrerade enligt samma lag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den. *Fondbolagens förening* invänder mot promemorians bedömning att en AIF-förvaltare är att betrakta som en finansiell motpart. Föreningen påpekar att det är den alternativa investeringsfonden och inte dess förvaltare som omfattas av SFT-förordningens definition av finansiell motpart. Föreningen påpekar att svenska alternativa investeringsfonder kan vara juridiska personer och önskar att beskrivningen av finansiell motpart bör justeras för att bättre överensstämma med förordningens ordalydelse.

Skälen för regeringens bedömning

Inledning

SFT-förordningen innehåller bestämmelser om rapportering, arkivering och återanvändning, som är tillämpliga på motparter (artiklarna 4 och 15). I den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen föreslås bestämmelser om bl.a. sanktioner vid överträdelse av bestämmelser om rapportering, arkivering och återanvändning (avsnitten 8.1.1 och 8.1.3–8.1.6).

Värdepappersfonder, fondbolag och förvaltningsbolag

I SFT-förordningen räknas olika typer av finansiella motparter upp. Bland annat anges att ett fondföretag eller i relevanta fall dess förvaltningsbolag kan vara finansiell motpart (artikel 3.3 d). Eftersom svenska fondföretag utgörs av värdepappersfonder och dessa saknar rättskapacitet är det förvaltningsbolaget som är motpart enligt SFT-förordningen.

I promemorian (s. 20) anges att det som i SFT-förordningen avses med fondföretags förvaltningsbolag i Sverige motsvaras av fondbolag. Regeringen instämmer i promemorians bedömning att förvaltningsbolaget benämns fondbolag om förvaltningsbolaget är ett svenskt aktiebolag. En svensk värdepappersfond kan emellertid förvaltas av ett utländskt förvaltningsbolag som hör hemma i ett annat land inom EES (1 kap. 6 b–6 d §§ lagen om värdepappersfonder). Om förvaltningsbolaget är ett utländskt företag benämns det förvaltningsbolag i svensk rätt (1 kap. 1 § första stycket 13 samma lag).

Alternativa investeringsfonder och AIF-förvaltare

I SFT-förordningens uppräkningslista av finansiella motparter anges alternativa investeringsfonder som förvaltas av AIF-förvaltare som auktoriserats eller registrerats i enlighet med AIFM-direktivet (artikel 3.3 e i SFT-förordningen). I promemorian (s. 20) görs bedömningen att en alternativ investeringsfond i dess egenskap av motpart i Sverige motsvaras av en AIF-förvaltare med tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Fondbolagens förening invänder mot promemorians bedömning att en AIF-förvaltare är att betrakta som en finansiell motpart. Föreningen påpekar att det är en alternativ investeringsfond och inte dess förvaltare som omfattas av SFT-förordningens definition av finansiell motpart samt att svenska alternativa investeringsfonder kan vara juridiska personer. Föreningen önskar att beskrivningen av finansiell motpart justeras för att bättre överensstämma med förordningens ordalydelse.

Regeringen konstaterar att en alternativ investeringsfond enligt svensk rätt kan vara en juridisk person eller sakna rättskapacitet (se prop. 2012/13:155 s. 427). En alternativ investeringsfond ska ha endast en AIF-förvaltare, som ska vara antingen en intern eller extern förvaltare (1 kap. 14 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder). Vid intern förvaltning svarar den alternativa investeringsfonden själv för förvaltningen och vid extern förvaltning är förvaltaren en juridisk person skild från fonden. I de fall en alternativ investeringsfonds rättsliga form tillåter att förvaltningsfunktionerna utförs av fondens ledningsorgan eller någon annan resurs och då ingen extern AIF-förvaltare har utsetts, är fonden internt förvaltd. Fonden är då att anse som en AIF-förvaltare (samma prop. s. 197 f.). Svenska specialfonder är nationellt reglerade alternativa investeringsfonder som saknar rättskapacitet. Det innebär att specialfonder varken kan förvärva rättigheter eller ta på sig skyldigheter. De kan heller inte föra talan inför domstol eller någon annan myndighet (12 kap. 1 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder). I stället företräder AIF-förvaltaren andelsägarna i alla frågor som rör en specialfond (12 kap. 2 § samma lag).

Det är inte praktiskt möjligt för en alternativ investeringsfond som saknar rättskapacitet att vara finansiell motpart i SFT-förordningens mening. Enligt regeringens uppfattning bör bestämmelsen i SFT-förordningen (artikel 3.3 e) i sådana fall trots sin ordalydelse tolkas på så sätt att AIF-förvaltaren och inte den alternativa investeringsfonden ska anses vara motpart vid tillämpning av bestämmelserna om rapportering, arkivering och återanvändning. Som framgår ovan gäller en liknande ordning för

Om en alternativ investeringsfond som har rättskapacitet står under intern förvaltning är den alternativa investeringsfonden och AIF-förvaltaren en och samma juridiska person. Det är då denna juridiska person som är motpart enligt SFT-förordningen. Även på denna punkt instämmer regeringen i promemorians bedömning.

Om en alternativ investeringsfond som har rättskapacitet förvaltas av en extern AIF-förvaltare följer det av ordalydelsen i SFT-förordningen (artikel 3.3 e) att det är den alternativa investeringsfonden och inte förvaltaren som ska betraktas som motpart. Som *Fondbolagens förening* påpekar finns det därför anledning att på denna punkt avvika från promemorians bedömning. Detta torde dock vara relevant främst i fråga om bestämmelserna om arkivering och återanvändning (artiklarna 4.4 och 15), eftersom det i SFT-förordningen anges att AIF-förvaltaren ska vara rapporterings-skyldig om en alternativ investeringsfond är motpart i en transaktion för värdepappersfinansiering (artikel 4.3 tredje stycket).

Enligt promemorians bedömning bör AIF-förvaltare som har tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder anses vara motpart enligt SFT-förordningen. Regeringen konstaterar dock att det av ordalydelsen i SFT-förordningen (artikel 3.3 e) följer att inte bara sådana AIF-förvaltare utan även AIF-förvaltare som är registrerade enligt samma lag kan vara motparter enligt förordningen.

8.1.3 Ingripanden mot juridiska personer

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska ingripa om en juridisk person åsidosätter sina skyldigheter enligt bestämmelserna i SFT-förordningen om rapportering, arkivering och återanvändning. Ingripandet ska ske genom beslut om

1. föreläggande att inom en viss tid upphöra med överträdelsen,
2. föreläggande att inom en viss tid begränsa rörelsen i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen,
3. förbud att verkställa beslut, eller
4. anmärkning.

Om överträdelsen är allvarlig ska auktorisationen för en central motpart som har auktoriserats enligt OTC-förordningen och för en värdepapperscentral som har auktoriserats enligt förordningen om värdepapperscentraler återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas. Finansinspektionen ska få förena beslutet om återkallelse av auktorisation med villkor om hur avveckling av rörelsen ska ske och med förbud att fortsätta rörelsen.

Om beslut om anmärkning eller varning har meddelats ska Finansinspektionen få besluta att den juridiska personen ska betala en sanktionsavgift.

Beslut om föreläggande eller förbud ska få förenas med vite.

Regeringens bedömning: Kravet i SFT-förordningen på att den behöriga myndigheten ska kunna besluta om återkallelse eller tillfälligt indragande av tillståndet för en juridisk person som gjort sig skyldig till

en överträdelse av bestämmelserna om rapportering, arkivering eller återanvändning bör inte leda till någon lagstiftningsåtgärd i fråga om värdepappersbolag, kreditinstitut, försäkringsföretag, fondbolag, förvaltningsbolag, alternativa investeringsfonder, AIF-förvaltare och pensionsstiftelser.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

SFT-förordningens krav på ingripandemöjligheter enligt nationell rätt

Enligt SFT-förordningen (artikel 22.1) ska medlemsstaterna i enlighet med nationell rätt ge behöriga myndigheter befogenhet att ålägga administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder mot åtminstone överträdelse av bestämmelserna i SFT-förordningen om rapportering, arkivering och återanvändning (artiklarna 4 och 15). Sanktionerna och åtgärderna ska vara effektiva, proportionerliga och avskräckande (artikel 22.2).

Enligt SFT-förordningen (artikel 22.4 första stycket) ska medlemsstaterna i enlighet med nationell rätt ge behöriga myndigheter befogenhet att tillgripa åtminstone följande administrativa sanktioner eller andra administrativa åtgärder mot företag vid överträdelse av bestämmelserna om rapportering, arkivering och återanvändning:

1. föreläggande där den ansvariga personen åläggs att upphöra med sin överträdelse och inte upprepa den,
2. sanktionsavgifter,
3. återkallelse eller tillfälligt indragande av tillstånd, och
4. offentligt meddelande som namnger ansvarig person och typen av överträdelse.

Föreläggande att upphöra med överträdelsen och inte upprepa den

Enligt SFT-förordningen ska de behöriga myndigheterna vid en överträdelse kunna förelägga den ansvariga personen att upphöra med sin överträdelse och inte upprepa den (artikel 22.4 första stycket a). Finansinspektionen har enligt flera lagar på finansmarknadsområdet möjlighet att förelägga vissa företag att upphöra med ett agerande. Enligt lagen om värdepappersmarknaden får Finansinspektionen meddela ett svenskt värdepappersinstitut, en börs eller en svensk clearingorganisation föreläggande om att inom viss tid begränsa eller minska riskerna i rörelsen i något avseende, begränsa eller helt underlåta utdelning eller räntebetalningar eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen. Finansinspektionen har även möjlighet att meddela ett förbud att verkställa beslut (25 kap. 1 § andra stycket). Vidare får Finansinspektionen förena ett beslut om återkallelse av företagets tillstånd med ett förbud fortsätta rörelsen (25 kap. 6 § andra stycket). Finansinspektionens beslut om föreläggande och förbud enligt den lagen får förenas med vite (25 kap. 29 §). Enligt OTC-lagen (4 kap. 2 §) får Finansinspektionen förelägga den som har åsidosatt sina skyldigheter enligt OTC-förordningen att inom viss tid

vidta viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller upphöra med ett visst agerande. Exempel på liknande bestämmelser finns i flera andra lagar på finansmarknadsområdet (se t.ex. 6 kap. 2 och 3 §§ lagen om handel med finansiella instrument och 4 och 5 §§ lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning).

Möjligheten till ingripande genom föreläggande och förbud i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen bör utformas på motsvarande sätt i syfte att åstadkomma en så enhetlig lagstiftning på finansmarknadsområdet som möjligt.

Återkallelse och andra ingripanden mot finansiella motparter

Enligt SFT-förordningen ska de behöriga myndigheterna vid en överträdelse kunna besluta om återkallelse eller tillfällig indragning av tillstånd (artikel 22.4 första stycket c). Liknande regler finns i andra EU-rättsakter på finansmarknadsområdet (se t.ex. artikel 70.6 c i MiFID II och artiklarna 8 och 36.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG, förkortat MiFID I). Dessa regler har i svensk rätt genomförts i lagen om värdepappersmarknaden (25 kap.), dvs. i rörelselagstiftningen.

Som finansiella motparter definieras i SFT-förordningen flera olika slags företag (artikel 3.3, se vidare avsnitten 4.3.1 och 8.1.2). De är i regel tillståndspliktiga och benämns i svensk rätt

- a) värdepappersbolag med tillstånd enligt lagen om värdepappersmarknaden,
- b) kreditinstitut med tillstånd enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse,
- c) försäkringsföretag med tillstånd enligt försäkringsrörelselagen,
- d) fondbolag med tillstånd enligt lagen om värdepappersfonder eller förvaltningsbolag med tillstånd enligt den lagen att förvalta en värdepappersfond,
- e) alternativa investeringsfonder eller AIF-förvaltare som har tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller är registrerade enligt samma lag,
- f) registrerade pensionsstiftelser som tryggar pension till fler än 100 personer enligt lagen om tryggande av pensionsutfästelse m.m. och tjänstepensionskassor,
- g) centrala motparter som auktoriserats i enlighet med OTC-förordningen och
- h) värdepapperscentraler som auktoriserats i enlighet med förordningen om värdepapperscentraler.

Finansinspektionen har, för de finansiella företag som anges i leden a–d i uppräkningslistan ovan, möjlighet att vid allvarliga överträdelser av tillämplig rörelselagstiftning eller andra författningar som reglerar företagets verksamhet, t.ex. direkt tillämpliga EU-förordningar, återkalla tillstånd som inspektionen har meddelat eller, om det är tillräckligt, som ett alternativ till återkallelse besluta om anmärkning eller varning, som kan förenas med sanktionsavgift (se 25 kap. 1 och 8 §§ lagen om värdepappersmarknaden, 15 kap. 1 och 7 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse,

18 kap. 1, 2 och 16 §§ försäkringsrörelselagen samt 12 kap. 1, 7 och 15 §§ lagen om värdepappersfonder). Om Finansinspektionen beslutar om återkallelse har inspektionen i regel även möjlighet att förena det beslutet med beslut om hur avvecklingen av rörelsen ska ske och med förbud att fortsätta rörelsen (25 kap. 6 § lagen om värdepappersmarknaden, 15 kap. 4 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 18 kap. 14 § försäkringsrörelselagen). Finansinspektionen har således enligt gällande rörelselagstiftning möjlighet att återkalla ett tillstånd för angivna finansiella företag om de gör sig skyldiga till en överträdelse av bestämmelserna i SFT-förordningen om rapportering, arkivering och återanvändning (artiklarna 4 och 15). Kravet i SFT-förordningen på att den behöriga myndigheten ska ha möjlighet att återkalla tillståndet är därmed tillgodosett i gällande rätt i fråga om sådana juridiska personer.

När det gäller alternativa investeringsfonder, som anges i led e i uppräkningsen ovan, framgår av avsnitt 8.1.2 att det i de flesta fall är AIF-förvaltaren och inte den alternativa investeringsfonden som kan bli föremål för sanktioner. AIF-förvaltare kan antingen ha tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller vara registrerade enligt samma lag. I fråga om AIF-förvaltare med tillstånd finns det enligt rörelselagstiftningen möjlighet för Finansinspektionen att ingripa genom beslut om återkallelse av tillstånd, varning, anmärkning och sanktionsavgift på motsvarande sätt som beskrivs ovan (14 kap. 1, 5 och 11 §§ lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder). I fråga om registrerade AIF-förvaltare finns det enligt rörelselagstiftningen möjlighet att ingripa genom beslut om återkallelse av registrering, varning, anmärkning och sanktionsavgift på motsvarande sätt som beskrivs ovan (14 kap. 9 och 11 §§ samma lag). När det gäller en alternativ investeringsfond som är en juridisk person som förvaltas av en extern AIF-förvaltare är det dock den alternativa investeringsfonden och inte AIF-förvaltaren som ska kunna bli föremål för sanktioner vid överträdelse av SFT-förordningens bestämmelser om arkivering och återanvändning (se avsnitt 8.1.2). Alternativa investeringsfonder kan ha olika associationsrättsliga former, som t.ex. aktiebolag, handelsbolag eller stiftelse. De är registrerade i Sverige, men det finns inte något krav på tillstånd och de står inte under Finansinspektionens tillsyn. Någon möjlighet att ingripa mot alternativa investeringsfonder genom återkallelse av tillstånd finns därför inte. Enligt regeringens uppfattning bör det som anges i SFT-förordningen om att den behöriga myndigheten ska kunna återkalla tillstånd förstås som att det gäller tillståndspliktig verksamhet, inte som att medlemsstaterna behöver införa tillståndsplikt för verksamhet som i dag inte omfattas av tillståndsplikt enligt unionsrätten eller nationell rätt.

När det gäller pensionsstiftelser, som anges i led f i uppräkningsen ovan, har dessa i samband med genomförandet i svensk rätt av tjänstepensionsdirektivet inte ansetts kräva tillstånd utan endast registrering enligt lagen om trygghet av pensionsutfästelse m.m. (9 a §). Som framgår ovan bör det som anges i SFT-förordningen om möjlighet till återkallelse av tillstånd inte ges den tolkningen att tillståndsplikt behöver införas i fråga om pensionsstiftelser.

När det gäller centrala motparter och värdepapperscentraler – de juridiska personer som avses i leden g och h i uppräkningsen ovan – regleras möjligheten att besluta om återkallelse av auktorisation i respektive förordning (se prop. 2012/13:72 s. 40 och prop. 2015/16:10 s. 247 f.). För sådana juridiska personer finns det därför inte någon nationell lagstiftning som gör det möjligt för Finansinspektionen att vid överträdelse av bestämmelser i SFT-förordningen besluta om återkallelse eller åtgärder som utgör alternativ till återkallelse på motsvarande sätt som när det gäller de juridiska personer som anges i leden a–d i uppräkningsen ovan och AIF-förvaltare. För att Finansinspektionen ska kunna besluta om sådana ingripanden mot centrala motparter och värdepapperscentraler vid överträdelse av bestämmelser i SFT-förordningen som avser rapportering, arkivering och återanvändning (artiklarna 4 och 15) behöver inspektionen få motsvarande möjlighet att ingripa i sådana fall. Finansinspektionen bör därför få återkalla auktorisationen för en central motpart och en värdepapperscentral, om den juridiska personen har gjort sig skyldig till en allvarlig överträdelse av SFT-förordningen. Om det är tillräckligt, bör varning få meddelas. Finansinspektionen bör också få förena beslut om återkallelse av auktorisation med villkor om hur avveckling av rörelsen ska ske, med förbud att fortsätta rörelsen samt sanktionsavgift. Sanktionsavgifter och de frågor som bör vara styrande vid beslut om sådana avgifter behandlas närmare i avsnitt 8.1.6.

När det gäller kravet på att den behöriga myndigheten ska ha befogenhet att tillfälligt dra in tillstånd har regeringen nyligen i ett annat lagstiftningsärende (genomförandet i svensk rätt av MiFID II) bedömt att detta innebär att det ska finnas möjlighet att antingen återkalla eller tillfälligt dra in ett företags tillstånd, dvs. att det inte krävs att det i svensk rätt, utöver möjligheten till återkallelse av tillstånd, även införs en möjlighet att tillfälligt dra in tillstånd (prop. 2016/17:162 s. 528 f.). Regeringen har därutöver uttalat att en möjlighet för Finansinspektionen att förelägga ett företag att begränsa sin rörelse i något avseende finns i gällande rätt i bl.a. lagen om värdepappersmarknaden. Mot den bakgrunden har regeringen i det lagstiftningsärendet ansett att det inte finns något behov av lagstiftningsåtgärd för att i svensk rätt genomföra reglerna i det direktivet om tillfällig indragning eller återkallelse av tillstånd (se samma prop. s. 529 med där gjorda hänvisningar). Det finns inte skäl att göra någon annan bedömning när det gäller kravet i SFT-förordningen att den behöriga myndigheten ska kunna besluta om tillfällig indragning av tillstånd.

Ingreppanden mot icke-finansiella motparter

Enligt SFT-förordningen (artikel 22.4) får de behöriga myndigheterna ha tillgång till fler sanktionsmöjligheter än dem som anges i förordningen. Finansinspektionen har enligt flera rörelselagar på finansmarknadsområdet möjlighet att meddela en varning (se t.ex. 12 kap. 1 § lagen om värdepappersfonder, 15 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 25 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden). Enligt de lagarna är varning en allvarlig ingripandeåtgärd som används för allvarliga överträdelser, som alternativ till återkallelse när förutsättningar för återkallelse i och för sig finns men varning i det särskilda fallet framstår som en tillräcklig åtgärd. Enligt SFT-förordningen ska det vara möjligt för den

behöriga myndigheten att ingripa även mot företag som inte är tillståndspliktiga. Konstruktionen med varning kan då inte användas eftersom det inte finns något tillstånd att återkalla. Inom rörelselagstiftningen finns även möjlighet att ingripa genom beslut om anmärkning, som kan meddelas vid relativt allvarliga överträdelser. Sådana överträdelser behöver, om det är fråga om tillståndspliktiga företag, inte vara så allvarliga att det finns förutsättningar att återkalla tillståndet. I lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning förekommer anmärkning som sanktionsmöjlighet gentemot såväl tillståndspliktiga som icke tillståndspliktiga företag (se prop. 2016/17:22 s. 208 f.). Det är lämpligt att införa motsvarande reglering här. Vid överträdelser av SFT-förordningens bestämmelser om rapportering, arkivering och återanvändning bör Finansinspektionen därför ha möjlighet att besluta om anmärkning även mot företag som inte är tillståndspliktiga.

Medlemsstaterna ska enligt SFT-förordningen ge de behöriga myndigheterna befogenhet att vid överträdelse tillgripa sanktionsavgift mot juridiska personer (artikel 22.4 första stycket g). Finansinspektionen bör därför ha möjlighet att ta ut sanktionsavgift enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen. Enligt rörelselagstiftningen får Finansinspektionen besluta om sanktionsavgift om beslut om varning eller anmärkning meddelats (t.ex. 12 kap. 7 § lagen om värdepappersfonder, 15 kap. 7 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 25 kap. 8 § lagen om värdepappersmarknaden). För att åstadkomma en enhetlig reglering bör en motsvarande bestämmelse införas i den nya lagen, även i fråga om företag som inte är tillståndspliktiga.

Sanktionsavgifter och de frågor som bör vara styrande vid beslut om sådana avgifter behandlas närmare i avsnitt 8.1.6.

Offentligt meddelande

Enligt SFT-förordningen ska de behöriga myndigheterna vid en överträdelse kunna besluta om ett offentligt meddelande som namnger ansvarig person och typen av överträdelse (artikel 22.4 första stycket b). SFT-förordningens bestämmelser om offentliggörande av beslut (artikel 26) gäller för ett sådant offentligt meddelande.

En möjlighet för Finansinspektionen att meddela beslut om varning eller anmärkning bedöms uppfylla förordningens krav på att den behöriga myndigheten ska kunna besluta om ett offentlig meddelande. Frågor om offentliggörande behandlas vidare i avsnitt 8.1.9.

8.1.4 Ingripanden mot fysiska personer vid en juridisk persons överträdelse

Prop. 2018/19:38

Regeringens förslag: Om en juridisk person har åsidosatt sina skyldigheter enligt bestämmelserna i SFT-förordningen om rapportering, arkivering och återanvändning, ska Finansinspektionen ingripa mot den som ingår i den juridiska personens styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem. Ingripande ska ske genom en eller båda av följande sanktioner:

1. att personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i den juridiska personen, eller ersättare för någon av dem, eller

2. sanktionsavgift.

Ett ingripande mot en fysisk person ska bara få ske om den juridiska personens överträdelse är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtligt eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

Frågor om ingripanden mot fysiska personer vid en juridisk persons överträdelse ska tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande.

En sanktion mot en fysisk person ska få beslutas bara om sanktionsföreläggande har delgetts den fysiska personen inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid ska Finansinspektionen få ansöka hos domstol om att sanktion ska beslutas. En sådan ansökan ska få göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot den juridiska personen för samma överträdelse. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Promemorians förslag avviker från regeringens förslag genom att det i promemorians förslag anges att Finansinspektionen får ingripa (dvs. inte att Finansinspektionen ska ingripa).

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Förvaltningsrätten i Stockholm* anser att bestämmelserna om sanktionsföreläggande vid ingripande mot fysiska personer i promemorians lagförslag inte är så överskådliga som vore önskvärt eftersom de är utformade som en hänvisning till motsvarande bestämmelser i lagen om värdepappersmarknaden och att det kan leda till tillämpningssvårigheter. Förvaltningsrätten påpekar även att en bestämmelse om delgivning i promemorians lagförslag skiljer sig åt från en bestämmelse om delgivning i lagen om värdepappersmarknaden, till vilken den nya lagen hänvisar. Förvaltningsrätten föreslår därför att hänvisningen ersätts med materiella bestämmelser om sanktionsförelägganden i den nya lagen.

Ingripande bör kunna ske mot styrelseledamöter, verkställande direktör och ersättare för någon av dem

Enligt SFT-förordningen ska en juridisk persons överträdelse i vissa fall kunna medföra ingripanden mot fysiska personer i dess ledningsorgan eller andra ansvariga personer som enligt nationell rätt är ansvariga för överträdelsen (artikel 22.1 andra stycket).

De fysiska personer som ska kunna bli föremål för en sanktion eller en åtgärd anges i SFT-förordningen på i allt väsentligt samma sätt som i motsvarande regler i kapitaltäckningsdirektivet, som har genomförts i svensk rätt i bestämmelser i lagen om bank- och finansieringsrörelse (15 kap. 1 a §) och lagen om värdepappersmarknaden (25 kap. 1 a § första stycket). I det sammanhanget gjorde regeringen bedömningen att den personkrets som kan träffas av sådana sanktioner eller åtgärder bör utgöras av medlemmarna i företagets styrelse, dess verkställande direktör eller deras ersättare (prop. 2014/15:57 s. 39 f.). Regeringen gjorde samma bedömning när det gäller reglerna i MiFID II om ingripanden mot personer i ledningsorgan för värdepappersbolag och börser (prop. 2016/17:162 s. 537). Det saknas skäl att göra någon annan bedömning när det gäller kretsen av fysiska personer som ska omfattas av bestämmelser om ingripanden vid överträdelser av SFT-förordningen. Det som i förordningen anges som fysiska personer i ledande ställning eller fysiska personer som anses vara ansvariga för en sådan överträdelse bör därför för svenskt vidkommande avse den som ingår i ett företags styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem.

I lagrådsremissen föreslås att bestämmelsen i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen ska formuleras på samma sätt som motsvarande bestämmelser i andra lagar på finansmarknadsområdet och det därmed ska anges att om en juridisk person har åsidosatt sina skyldigheter enligt den lagen, ska Finansinspektionen ingripa mot någon som ingår i den juridiska personens styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem. *Lagrådet* anser att ordet ”någon” för tanken till att det är tillräckligt att ett ingripande sker mot en enda person, även om flera personer är ansvariga för åsidosättandet. Enligt *Lagrådet* bör ordet ”någon” därför lämpligen ersättas med ordet ”den”. Regeringen instämmer med *Lagrådet* att bestämmelsen bör utformas på det sättet.

Förbud att utöva ledningsfunktioner

Medlemsstaterna ska enligt SFT-förordningen (artikel 22.4 första stycket d) se till att de behöriga myndigheterna har befogenhet att, vid överträdelse av förordningens bestämmelser om rapportering, arkivering och återanvändning, besluta om ett tillfälligt förbud att utöva ledningsfunktioner för personer i ledande ställning eller fysiska personer som anses vara ansvariga för en sådan överträdelse.

Finansinspektionen har i dag möjlighet att ingripa enligt flera lagar på finansmarknadsområdet genom beslut om att någon som ingår i ett bolags styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, inte längre får vara det eller genom beslut om sanktionsavgift (se t.ex. 15 kap. 1 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 25 kap.

1 c § lagen om värdepappersmarknaden). I samtliga fall krävs för ett sådant ingripande att överträdelsen är allvarlig och att personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har orsakat överträdelsen. Det motiverades i förarbetena med att sanktionerna har straffrättslig karaktär (se prop. 2016/17:162 s. 539–542 med vidare hänvisningar). Utgångspunkten vid införandet av bestämmelser i svensk rätt som kompletterar SFT-förordningen är att den systematik som i dag finns i lagarna på finansmarknadsområdet ska följas i den mån det är möjligt (se avsnitt 5.1). Därför bör ett sådant ingripande även enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen bara få ske om den juridiska personens överträdelse är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet orsakat den. SFT-förordningen hindrar inte att ingripanden vid de nu aktuella överträdelserna villkoras på det sättet (jfr artikel 22.1).

Enligt ovan nämnda bestämmelser i rörelselagstiftningen ska förbudet begränsas till en viss tid, lägst tre och högst tio år. Enligt lagen om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument får dock ett permanent förbud meddelas i fall av upprepade allvarliga överträdelser (9 kap. 13 § tredje stycket 1). SFT-förordningen (artikel 22.4 sista stycket) ger i och för sig medlemsstaterna möjlighet att införa strängare sanktioner än de som uttryckligen räknas upp i förordningen. Det finns dock inte skäl att i svensk rätt gå utöver SFT-förordningens krav på tidsbegränsade förbud att utöva ledningsfunktioner och införa en möjlighet att meddela permanenta förbud. Det bör därför i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen införas en möjlighet att besluta att personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i den juridiska personen eller ersättare för någon av dem.

Sanktionsavgift

Medlemsstaterna ska enligt SFT-förordningen (artikel 22.4 första stycket f) se till att de behöriga myndigheterna har befogenhet att, vid överträdelse av förordningens bestämmelser om rapportering, arkivering och återanvändning, besluta sanktionsavgift för personer i ledande ställning eller fysiska personer som anses vara ansvariga för en sådan överträdelse. I den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen bör det därför införas en möjlighet att besluta om sanktionsavgifter. Sådana avgifter och de omständigheter som bör vara styrande vid beslut om avgifterna behandlas i avsnitt 8.1.6.

Ingripandeplikt

I promemorians förslag anges att Finansinspektionen får ingripa mot den fysiska personen, om den juridiska personens överträdelse är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen. I flera andra lagar på finansmarknadsområdet anges dock att Finansinspektionen ska ingripa mot den fysiska personen i en sådan situation (se t.ex. 12 kap. 1 a § lagen om värdepappersfonder, 15 kap. 1 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 25 kap. 1 a och 1 c §§ lagen om värdepappersmarknaden). För att göra lagstiftningen på finansmarknadsområdet så enhetlig som möjligt och för att åstadkomma ett så

effektivt genomslag för SFT-förordningens bestämmelser som möjligt bör det i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen anges att Finansinspektionen ska ingripa mot den fysiska personen, om den juridiska personens överträdelse är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

Ingripande bör ske genom sanktionsföreläggande

Ingripande mot fysiska personer enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen bör, i likhet med vad som gäller enligt andra lagar på finansmarknadsområdet, ske genom sanktionsföreläggande (se prop. 2016/17:162 s. 536 och de hänvisningar som görs där). Ett sanktionsföreläggande innebär att den fysiska personen föreläggs att inom en viss tid godkänna en sanktion som är bestämd till tid eller belopp. När föreläggandet har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkännande som görs efter den tid som angetts i föreläggandet är utan verkan.

Beträffande processen för ingripande om ett sanktionsföreläggande inte godkänns, görs samma bedömning som regeringen gjort i tidigare lagstiftningsärenden om sanktioner mot fysiska personer som ingår i en juridisk persons ledningsorgan (se t.ex. prop. 2014/15:57 s. 61 f.). Finansinspektionen bör således ha möjlighet ansöka hos domstol om att sanktion ska beslutas. En sådan ansökan bör göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot den juridiska personen för samma överträdelse. Prövnings-tillstånd bör krävas vid överklagande till kammarrätten.

I promemorians förslag till ny lag med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen är bestämmelserna om sanktionsföreläggande vid ingripande mot fysiska personer utformade som en hänvisning som innebär att bestämmelserna om sanktionsföreläggande i lagen om värdepappersmarknaden ska tillämpas vid sanktionsföreläggande enligt den nya lagen. Regeringen instämmer med *Förvaltningsrätten i Stockholm* i att bestämmelserna om sanktionsföreläggande vid ingripande mot fysiska personer i den nya lagen blir tydligare och lättare att tillämpa om motsvarande materiella bestämmelser om sanktionsföreläggande i stället tas in i den lagen.

Som *Förvaltningsrätten i Stockholm* påpekar finns det i promemorians lagförslag två bestämmelser om delgivning med olika innebörd (2 kap. 6 § andra stycket i promemorians lagförslag, som hänvisar till 25 kap. 10 d § lagen om värdepappersmarknaden, och 2 kap. 12 §). Även i denna proposition föreslås två bestämmelser med motsvarande innehåll. Enligt den ena bestämmelsen ska en sanktion bara få beslutas om sanktionsföreläggande har delgetts den som sanktionen riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. Enligt den andra bestämmelsen ska en sanktionsavgift bara få tas ut om den som avgiften gäller, inom två år från det att överträdelsen ägde rum, har delgetts en upplysning om att frågan om sanktionsavgift har tagits upp av Finansinspektionen (se avsnitt 8.1.6). Den förra bestämmelsen avser beslut om ingripande mot juridisk person som fattas av Finansinspektionen, medan den senare avser beslut om ingripande mot fysisk person som fattas av domstol efter det att inspektionen har utfärdat sanktionsföreläggande. Det är alltså fråga om två

olika situationer. I lagen om värdepappersmarknaden förekommer dessa typer av bestämmelser parallellt (25 kap. 10 d, 19 h och 20 §§). Som anförs ovan är det viktigt i den mån det är möjligt följa den systematik som i dag finns i lagarna på finansmarknadsområdet. Därför bör de båda typerna av bestämmelse finnas även i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen. Tidsperioden två år framstår som väl avvägd.

8.1.5 Val av ingripande

Regeringens förslag: Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar.

Finansinspektionen ska i försvårande riktning beakta om den juridiska personen eller den fysiska personen tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning ska särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna. I förmildrande riktning ska det beaktas om

1. den juridiska personen eller den fysiska personen i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. den juridiska personen snabbt upphört med överträdelsen eller den fysiska personen snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

Finansinspektionen ska få avstå från ingripande, om

1. en överträdelse är ringa eller ursäktlig,
2. den juridiska personen gör rättelse,
3. den fysiska personen verkat för att den juridiska personen gör rättelse eller om någon annan myndighet eller något annat organ har vidtagit åtgärder mot den juridiska personen eller den fysiska personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga, eller
4. det annars finns särskilda skäl.

Promemorians förslag överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: Enligt SFT-förordningen ska medlemsstaterna se till att de behöriga myndigheterna beaktar alla relevanta omständigheter när de fastställer typ och nivå på administrativa sanktioner (artikel 23).

I förordningen finns även en icke uttömmande uppräknings av omständigheter som kan beaktas. Dessa är följande.

1. Överträdelsens allvar och varaktighet.
2. I vilken utsträckning personen är ansvarig för överträdelsen.
3. Den för överträdelsen ansvariga personens finansiella bärkraft, där faktorer som total omsättning, i händelse av en juridisk person, eller årsinkomst, i händelse av en fysisk person, ska beaktas.

4. Omfattningen av de vinster som den ansvariga personen gjort eller de förluster som denne undvikit genom överträdelsen, om dessa kan fastställas.
5. I vilken mån den för överträdelsen ansvariga personen samarbetar med den behöriga myndigheten, utan att detta påverkar behovet av att säkerställa återbetalning av de vinster som personen erhållit eller de förluster som denne undvikit.
6. Tidigare överträdelser som den för överträdelsen ansvariga personen gjort sig skyldig till.

Liknande regler finns i bl.a. marknadsmissbruksförordningen, förordningen om värdepapperscentraler och kapitaltäckningsdirektivet (artikel 31, artikel 64 respektive artikel 70). Motsvarande bestämmelser har i svensk rätt införts i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (5 kap. 15–18 §§), lagen om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument (9 kap. 24–26 §§) och lagen om bank- och finansieringsrörelse (15 kap. 1 b och 1 c §§). I dessa lagar anges således vilka omständigheter som ska beaktas vid valet mellan olika sanktioner. Bestämmelserna i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen bör utformas efter förebild av liknande bestämmelser i andra lagar på finansmarknadsområdet.

För att främja förutsägbarheten och enhetligheten i tillämpningen av bestämmelserna är det en rimlig utgångspunkt att de omständigheter som anges i förordningen även anges i lag. Lagtexten bör utgöra en exemplifierande, men inte uttömmande, uppräkningslista av vilka omständigheter som ska beaktas. Den centrala principen bör vara att en sammanvägd bedömning av de olika omständigheterna i det enskilda fallet ska göras. Därutöver bör det anges vilka särskilda omständigheter som i vart fall bör tillåtas att inverka på beslutet om vilken sanktion som slutligen ska beslutas.

Några omständigheter som bör anges i lagen är hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått samt graden av ansvar för den som är ansvarig för överträdelsen (artikel 23 första stycket a och b). Med det senare uttrycket avses i huvudsak att någon kan vara mer eller mindre ansvarig för en överträdelse och ha en omfattande eller mer begränsad kännedom om de omständigheter som utgör överträdelsen. I andra lagar på finansmarknadsområdet anges också uttryckligen ”överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet” och ”skador som uppkommit till följd av överträdelsen” som en omständighet hänförlig till själva överträdelsen (se t.ex. 15 kap. 1 b § lagen om bank- och finansieringsrörelse, 25 kap. 2 § lagen om värdepappersmarknaden samt 5 kap. 15 § lagen med kompletterande bestämmelse till EU:s marknadsmissbruksförordning). Någon sådan omständighet anges dock inte i SFT-förordningen. En möjlighet att beakta konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet samt skador till följd av överträdelsen torde i och för sig följa av att överträdelsens allvar ska beaktas. För att främja förutsägbarheten och enhetligheten i tillämpningen av bestämmelserna är det emellertid rimligt att det även i den nu aktuella bestämmelsen uttryckligen anges att skador som uppkommit till följd av överträdelsen ska beaktas som en omständighet hänförlig till själva överträdelsen.

Det bör även anges vissa omständigheter som kan vara försvårande eller förmildrande och som har inträffat före eller efter överträdelsen. I försvårande riktning bör beaktas om den som har begått överträdelsen tidigare har gjort sig skyldig till överträdelser (artikel 23 första stycket f). På samma sätt som i motsvarande bestämmelser i andra lagar på finansmarknadsområdet bör det vidare anges att det vid denna bedömning ska fästas särskild vikt vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna (se t.ex. 5 kap. 16 § första stycket lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning). Omständigheter i förmildrande riktning bör vara att den som har begått överträdelsen genom aktivt samarbete väsentligt har underlättat Finansinspektionens utredningsarbete (artikel 23 första stycket e). I annan lagstiftning på finansmarknadsområdet anges också som förmildrande omständigheter att den juridiska personen snabbt upphört med överträdelsen och att den fysiska personen snabbt verkat för att överträdelsen ska upphöra sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen (se t.ex. 15 kap. 1 c § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 25 kap. 2 a § lagen om värdepappersmarknaden). Dessa omständigheter nämns inte uttryckligen som förmildrande omständigheter i SFT-förordningen, men kan ses som uttryck för den juridiska eller fysiska personens samarbetsvilja. I syfte att åstadkomma en så enhetlig lagstiftning som möjligt bör motsvarande bestämmelser införas i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen.

För att sanktionerna ska vara proportionerliga bör det vidare anges att Finansinspektionen får avstå från ingripande i vissa situationer. De omständigheter som ska kunna innebära att inspektionen avstår från ingripande bör vara att överträdelsen är ringa eller ursäktlig, om personen i fråga gör rättelse, om någon annan myndighet eller något annat organ har vidtagit åtgärder mot personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga eller om det annars finns särskilda skäl (se t.ex. 5 kap. 17 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning).

Regeringens förslag: För juridiska personer ska det vara möjligt att som högst bestämma sanktionsavgiften till det högsta av

1. ett belopp som per den 12 januari 2016 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro, vid överträdelser av bestämmelserna om rapportering och arkivering av transaktioner för värdepappersfinansiering,

2. ett belopp som per den 12 januari 2016 i svenska kronor motsvarade 15 miljoner euro, vid överträdelser av bestämmelserna om återanvändning,

3. tio procent av den juridiska personens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller

4. tre gånger den vinst som den juridiska personen gjort till följd av överträdelserna, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften för en juridisk person ska inte få bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

Om överträdelserna har skett under den juridiska personens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

För fysiska personer ska det vara möjligt att som högst bestämma sanktionsavgiften till det högsta av

1. ett belopp som per den 12 januari 2016 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro, eller

2. tre gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av överträdelserna, om beloppet går att fastställa.

När sanktionsavgiftens storlek fastställs, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som ska beaktas vid valet av ingripande, samt till den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och den vinst som personen gjort till följd av överträdelserna, om beloppet går att fastställa.

Avgiften ska tillfalla staten.

En sanktionsavgift mot en juridisk person ska få beslutas bara om den som avgiften gäller, inom två år från det att överträdelserna ägde rum, har delgetts en upplysning om att frågan om sanktionsavgift har tagits upp av Finansinspektionen.

En sanktionsavgift ska betalas inom 30 dagar efter det att ett beslut eller en dom om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkänts eller den längre tid som anges i beslutet eller föreläggandet. Om sanktionsavgift inte betalas inom denna tid, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning.

Vid verkställighet ska utskönningsbalkens bestämmelser tillämpas. Sanktionsavgift som beslutats ska falla bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

Regeringens bedömning: Det saknas skäl att föreskriva mer omfattande sanktioner och högre sanktionsnivåer än dem som anges i SFT-förordningen.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag och bedömning. Enligt promemorians förslag ska sanktionsavgiften för en fysisk person inte få bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Finansinspektionens befogenhet att ta ut sanktionsavgift

SFT-förordningen (artikel 22.1 första stycket) innehåller krav på att medlemsstaterna ska anta bestämmelser om administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder som medlemsstaternas behöriga myndigheter ska kunna tillgripa vid överträdelse av bestämmelserna i förordningen om rapportering, arkivering och återanvändning (artiklarna 4 och 15). Förordningen innehåller även ett uttryckligt krav på att de administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder som vidtas vid överträdelse ska vara effektiva, proportionella och avskräckande (artikel 22.2). Utgångspunkten för den befogenhet som Finansinspektionen ska ha när det gäller SFT-förordningen bör, som anges i avsnitten 5.1 och 6.2, vara att den ska ligga i linje med vad som redan gäller enligt svensk rätt på finansmarknadsområdet, förutsatt att en sådan ordning är förenlig med SFT-förordningen och särskilda skäl inte talar emot det.

Finansinspektionen har enligt gällande rätt befogenhet att besluta om sanktionsavgifter. I lagen om handel med finansiella instrument (6 kap. 3 a §) finns bestämmelser om att en sanktionsavgift ska tas ut av den som bryter mot angivna bestämmelser i den lagen. Liknande bestämmelser finns i flera andra lagar som reglerar Finansinspektionens övervakning av de finansiella marknaderna (se t.ex. 7 kap. 2 § lagen [2006:451] om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden, 25 kap. 19 § lagen om värdepappersmarknaden och 2 kap. 1 § OTC-lagen). Bestämmelserna om sanktionsavgifter har ansetts tillgodose unionsrättsliga krav på effektiva, proportionerliga och avskräckande sanktioner (se prop. 2005/06:140 s. 75 f., prop. 2006/07:65 s. 226–228 och prop. 2012/13:72 s. 30 f.). Det saknas skäl att göra någon annan bedömning i detta lagstiftningsärende. Finansinspektionen bör därför få möjlighet att besluta om sanktionsavgifter även enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen. Sanktionsavgifterna bör, liksom är fallet i annan lagstiftning på finansmarknadsområdet, tillfalla staten (se t.ex. 25 kap. 9 och 9 a §§ lagen om värdepappersmarknaden).

Sanktionsavgifternas högsta och lägsta nivå

I likhet med flera andra EU-rättsakter på finansmarknadsområdet innehåller SFT-förordningen uttryckliga och detaljerade bestämmelser om storleken på de sanktionsavgifter som ska kunna beslutas. Storleken på dessa avgifter beror på om de riktar sig till fysiska eller juridiska personer (artikel 22.4 första stycket e–g). När det gäller juridiska personer beror avgifternas storlek även på om den juridiska personen ingår i en koncern eller inte (artikel 22.4 andra stycket).

För juridiska personer ska det enligt SFT-förordningen vara möjligt för den behöriga myndigheten att som högst bestämma sanktionsavgiften till ett belopp som per den 12 januari 2016 i kronor motsvarade fem miljoner euro när det är fråga om överträdelser av bestämmelserna om rapportering och arkivering (artikel 22.4 första stycket g i). Vid överträdelser av bestämmelserna om återanvändning ska det vara möjligt att som högst bestämma sanktionsavgiften till ett belopp som per den 12 januari 2016 i kronor motsvarade 15 miljoner euro (artikel 22.4 första stycket g ii). Vid överträdelser av nämnda bestämmelser ska den behöriga myndigheten även som högst kunna bestämma sanktionsavgiften till ett belopp som motsvarar tio procent av den juridiska personens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå (artikel 22.4 första stycket g och andra stycket). SFT-förordningen ställer upp krav på medlemsstaterna att se till att de behöriga myndigheterna har befogenhet att, i enlighet med nationell rätt, tillgripa åtminstone de administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder som anges i förordningen (artikel 22.4). De regler om storleken på sanktionsavgifter och de omständigheter som ska beaktas när storleken på avgiften fastställs som anges i förordningen bör införas i bestämmelser i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen.

SFT-förordningen innehåller inte några bestämmelser om den lägsta sanktionsavgift som ska få tas ut vid överträdelse. I svenska lagar på finansmarknadsområdet anges emellertid 5 000 kronor som det lägsta belopp till vilket sanktionsavgift mot en juridisk person kan uppgå till med motiveringen att många fall av överträdelser kan vara av mindre allvarlig karaktär och att regleringen bör stämma överens på näraliggande rättsområden (prop. 2012/13:72 s. 31, 12 kap. 8 § lagen om värdepappersfonder, 15 kap. 8 § lagen om bank- och finansieringsrörelse, 25 kap. 9 § lagen om värdepappersmarknaden och 14 kap. 12 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och 2 kap. 1 § OTC-lagen). Den sanktionsavgift som Finansinspektionen får ta ut av en juridisk person enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen bör av samma skäl inte få bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

Enligt promemorians förslag ska även den sanktionsavgift som Finansinspektionen ska få ta ut av en fysisk person enligt den nya lagen inte få uppgå till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Någon sådan beloppsgräns finns inte i andra lagar på finansmarknadsområdet (se t.ex. 12 kap. 8 a § lagen om värdepappersfonder, 15 kap. 8 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse, 25 kap. 9 a § lagen om värdepappersmarknaden och 14 kap. 12 a § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder). Det har inte heller framkommit skäl för att införa en sådan beloppsgräns när det gäller de sanktionsavgifter som enligt förslaget ska få tas ut av fysiska personer enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen.

Enligt SFT-förordningen får medlemsstaterna ge behöriga myndigheter fler befogenheter än dem som anges i förordningen samt föreskriva mer omfattande sanktioner och högre sanktionsnivåer än vad som anges i förordningen vid överträdelser (artikel 22.4 tredje stycket). I flera av lagarna på finansmarknadsområdet är den högsta sanktionsavgiften 50 miljoner kronor (se t.ex. 2 kap. 1 § OTC-lagen) eller ett belopp som per ett visst datum i kronor motsvarade ett visst belopp i euro (se t.ex. 25 kap.

19 § andra stycket 1 lagen om värdepappersmarknaden, som anger ett belopp som per den 26 november 2013 i kronor motsvarade tio miljoner euro). Som framgår ovan är det i SFT-förordningen fråga om belopp som i vissa fall kan motsvara fem miljoner euro och i andra fall det tredubbla. Även ännu högre belopp är möjliga. Regeringen har i ett tidigare lagstiftningsärende uttalat att beloppet 50 miljoner kronor får anses väl tillgodose EU-rättsliga krav på att de sanktioner som beslutas av medlemsstaterna ska vara avskräckande, även för aktörer på de finansiella marknaderna som förfogar över mycket stora finansiella resurser (prop. 2012/13:72 s. 31 f.). Sammanfattningsvis finns det därför inte skäl för att i svensk rätt föreskriva en högre beloppsnivå vid uttag av sanktionsavgift än vad som anges i SFT-förordningen.

Som framgår ovan ska omsättningen, när den juridiska personen ingår i en koncern, beräknas utifrån koncernredovisningen. I liknande bestämmelser i andra lagar på finansmarknadsområdet preciseras EU-rättsakternas regler om sanktionsavgifter när en juridisk person ingår i en koncern på så sätt att det anges att omsättningen i förekommande fall ska bestämmas utifrån ”motsvarande omsättning på koncernnivå” (se t.ex. 25 kap. 9 § lagen om värdepappersmarknaden). Avsikten är att omsättning från verksamhet i koncernen som redovisas utifrån samma redovisningsregler ska ligga till grund för beräkningen av den högsta sanktionsavgiften (se prop. 2016/17:162 s. 600–602). Bestämmelsen i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen bör utformas på samma sätt (se prop. 2018/19:4 s. 76).

Omräkning från euro till svenska kronor

Vid genomförandet i svensk rätt av EU-rättsakter på finansmarknadsområdet har högsta belopp för sanktionsavgift vanligtvis angetts som ett belopp i svenska kronor som per den dag som anges i rättsakten motsvarade ett visst belopp i euro (se t.ex. 6 kap. 3 b § lagen om handel med finansiella instrument, 9 kap. 18 och 19 §§ lagen om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument, 12 kap. 8 a § lagen om värdepappersfonder, 15 kap. 8 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse, 25 kap. 9 a, 19 och 19 a §§ lagen om värdepappersmarknaden och 5 kap. 8 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning). De belopp som en sanktionsavgift ska kunna uppgå till enligt SFT-förordningen bör anges på motsvarande sätt i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen, dvs. i euro.

Den högsta sanktionsavgift som enligt SFT-förordningen ska kunna tas ut i olika situationer har i samtliga fall knutits till belopp i nationell valuta som per den 12 januari 2016 motsvarade ett visst angivet belopp i euro (artikel 22.4 första stycket f och g). Vid genomförandet i svensk rätt har i detta sammanhang hänvisats till den valutakurs som motsvarar den s.k. fixingkurs, i tidigare lagstiftningsärenden kallad mittkurs, som för det aktuella datumet fastställs av Nasdaq Stockholm AB (se t.ex. prop. 2016/17:162 s. 564 och hänvisningarna där). Det är därför lämpligt att tillämpa fixingkursen för omräkning av sanktionsavgiften även enligt SFT-förordningen. Enligt fixingkursen den 12 januari 2016 motsvarade

1 euro 9,2724 svenska kronor. Eftersom förordningen knyter sanktionsavgiftsbeloppet till eurons kurs ett visst datum kommer grunden för omräkningen mellan euro och kronor inte att förändras.

Omständigheter som bör beaktas vid fastställande av sanktionsavgiftens storlek

Enligt SFT-förordningen (artikel 23) ska medlemsstaterna se till att de behöriga myndigheterna vid fastställande av de administrativa sanktionernas nivå beaktar alla relevanta omständigheter, bl.a.

- överträdelsens allvar och varaktighet,
- i vilken utsträckning personen är ansvarig för överträdelsen,
- den för överträdelsen ansvariga fysiska eller juridiska personens finansiella bärkraft,
- omfattningen av de vinster som den ansvariga personen gjort eller de förluster som denne undvikit genom överträdelsen, om dessa kan fastställas,
- i vilken mån den för överträdelsen ansvariga personen samarbetar med den behöriga myndigheten, och
- tidigare överträdelser som den för överträdelsen ansvariga personen har gjort sig skyldig till.

När Finansinspektionen ingriper genom beslut om sanktionsavgift enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen ska således inspektionen vid prövningen av avgiftens storlek ta hänsyn till alla relevanta omständigheter. För att främja förutsägbarheten och enhetligheten i tillämpningen av bestämmelsen är det en rimlig utgångspunkt att de omständigheter som anges i förordningen även anges i lag. Särskild hänsyn bör därvid tas till omständigheter som ska beaktas vid val av ingripande (se avsnitt 8.1.5) samt till den finansiella styrkan hos den som har begått överträdelsen. I förordningen indikeras finansiell ställning genom exempelvis en ansvarig juridisk persons totala omsättning eller en fysisk persons årsinkomst (artikel 23 första stycket c). Med finansiell ställning bör, även avses andra ekonomiska förhållanden, såsom underhållsskyldighet i fråga om en fysisk person. Även förmögenhetsförhållanden bör kunna beaktas (se prop. 2016/17:22 s. 224). När sanktionsavgiften fastställs bör hänsyn även tas till den vinst som gjorts med anledning av överträdelsen eller den förlust som undvikits genom överträdelsen (artikel 23 första stycket d). I den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen bör dock enbart vinst anges. Orsaken är att regeringen vid genomförandet av MiFID II instämde i Lagrådets synpunkt att uttrycket vinst omfattar såväl den vinst som erhållits som de förluster som undvikits (prop. 2016/17:162 s. 603). Om överträdelsen har skett under den juridiska personens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, bör omsättningen få uppskattas. Detta överensstämmer med det som gäller även enligt andra lagar på finansmarknadsområdet (se t.ex. 25 kap. 9 och 10 §§ lagen om värdepappersmarknaden).

Finansinspektionen ska ge den som inspektionen avser att ta ut en sanktionsavgift av tillfälle att yttra sig i ärendet innan beslut meddelas (25 § förvaltningslagen [2017:900]). Enligt OTC-lagen får beslut om att ta ut en särskild avgift enligt den lagen inte meddelas, om den som avgiften gäller inte senast inom två år från det att överträdelsen ägde rum har delgetts upplysning om att frågan om särskild avgift har tagits upp av inspektionen (2 kap. 2 §). På samma sätt bör en tidsfrist bestämmas även i fråga om beslut om sanktionsavgift vid överträdelse av SFT-förordningen. En tidsfrist på två år framstår som väl avvägd. Beslut att ta ut en sanktionsavgift vid överträdelse av förordningen bör därmed inte få meddelas, om den som inspektionen avser att ta ut en sanktionsavgift av inte inom två år från det att överträdelsen ägde rum har delgetts upplysning om att frågan om sanktionsavgift har tagits upp av inspektionen.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift

Beträffande verkställighet av beslut om sanktionsavgift som beslutas enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen bör samma ordning gälla som i fråga om verkställighet av beslut om särskild avgift enligt lagen om värdepappersmarknaden (25 kap. 25–28 §§). Sanktionsavgift bör således betalas till Finansinspektionen inom 30 dagar efter det ett beslut eller en dom om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkänts eller den längre tid som anges i beslutet eller föreläggandet. Om sanktionsavgiften inte har betalats inom denna tid, bör Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Sanktionsavgift som beslutats bör falla bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

8.1.7 Straffrättsliga sanktioner införs inte

Regeringens bedömning: Det är inte aktuellt med några straffrättsliga sanktioner vid överträdelser av SFT-förordningen.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Medlemsstater som före den 13 januari 2018 har infört straffrättsliga påföljder för överträdelse av SFT-förordningens bestämmelser om rapportering, arkivering och återanvändning (artiklarna 4 och 15) behöver enligt förordningen inte införa några bestämmelser om administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder i fråga om sådana överträdelser (artikel 22.6). En sådan straffrättslig reglering finns dock inte i svensk rätt. Det är för Sveriges del därför inte aktuellt att tillämpa undantaget.

8.1.8 Ingripanden mot fysiska personer i deras egenskap av motpart

Regeringens bedömning: Begreppet motpart i SFT-förordningen kan innefatta såväl juridiska personer som fysiska personer.

Frågan om möjligheterna att ingripa mot myndigheter, kommuner, landsting, fysiska personer och filialer vid överträdelse av SFT-förordningen bör övervägas ytterligare.

Promemorian behandlar inte frågan.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* påpekar att det av SFT-förordningen framgår att även en fysisk person kan vara motpart. *Finansinspektionen* påpekar vidare att definitionen av icke-finansiell motpart i OTC-förordningen i stort synes överensstämma med motsvarande definition i SFT-förordningen samt att kommissionen i fråga om OTC-förordningen uttalat att det inte endast är juridiska personer som kan vara icke-finansiell motpart. *Finansinspektionen* anser att den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen bör utformas så att inspektionen inte bara kan ingripa mot icke-finansiella motparter som är juridiska personer. *Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet* anser att det är olyckligt och ologiskt att begränsa *Finansinspektionens* möjligheter att ingripa till motparter som är juridiska personer.

Skälen för regeringens bedömning

Begreppet företag kan även innefatta fysiska personer

Enligt SFT-förordningen ska medlemsstaterna se till att behöriga myndigheter har befogenhet att, i enlighet med nationell rätt, ingripa med administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder vid överträdelse av bestämmelserna i SFT-förordningen om rapportering, arkivering och återanvändning (artikel 22.1).

Bestämmelserna om rapportering, arkivering och återanvändning riktar sig till motparter. Motparter kan vara finansiella eller icke-finansiella (artikel 3.2). Med finansiella motparter avses vissa typer av professionella aktörer som värdepappersföretag, kreditinstitut och centrala motparter (artikel 3.3). Med icke-finansiella motparter avses företag etablerade i unionen eller i ett tredjeland som inte är finansiella motparter (artikel 3.4).

I promemorian föreslås att *Finansinspektionen* ska få möjlighet att ingripa vid överträdelse av bestämmelserna om rapportering, arkivering och återanvändning endast då det är fråga om motparter som är juridiska personer. Som *Finansinspektionen* påpekar framgår det dock av definitionen av termen ”etablerad” i SFT-förordningen att även en fysisk person kan vara motpart (artikel 3.5 a). Av definitionen framgår nämligen att bedömningen av frågan, var en motpart ska anses vara etablerad, beror på om motparten är en fysisk eller juridisk person. Även det som anges i förordningen om sanktioner vid överträdelse av motpart (artikel 22.1) är formulerat på ett sätt så att det framgår att en motpart kan vara antingen en juridisk eller en fysisk person. I sammanhanget kan framhållas att SFT-förordningen syftar till att skapa ett system för rapportering som så långt som möjligt ska bilda ett enhetligt system med OTC-förordningen (skäl 10 och artikel 4.10 i SFT-förordningen). Definitionen av begreppet icke-

finansiell motpart i SFT-förordningen och OTC-förordningen (artikel 2.9 i OTC-förordningen) överensstämmer i stort. Det är i båda fallen fråga om sådana företag som inte är finansiella motparter. Begreppet företag är inte definierat i OTC-förordningen. Kommissionen har dock anfört att EU-domstolen i konkurrensrättsliga sammanhang tolkat begreppet som "any entity engaged in an economic activity, regardless of the legal status of the entity or the way in which it is financed". Som Finansinspektionen påpekar anser kommissionen att begreppet företag i OTC-förordningen innefattar enheter (entities), oavsett rättslig status, som bedriver ekonomisk aktivitet på en marknad (fråga 14 i dokumentet EMIR: Frequently Asked Questions, 10 July 2014, som är ett fråge- och svardokument av kommissionen i fråga om OTC-förordningen). Regeringen anser, i likhet med Finansinspektionen och *Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet*, därför att SFT-förordningens företagsbegrepp bör anses omfatta även fysiska personer. Det saknas emellertid tillräckligt beredningsunderlag för att i detta lagstiftningsärende lämna förslag som innebär att Finansinspektionen ska få ingripa även mot fysiska personer som i egenskap av motpart har överträtt bestämmelserna i SFT-förordningen om rapportering, arkivering eller återanvändning. Regeringen avser därför att återkomma i den frågan i ett annat sammanhang.

Begreppet företag kan även innefatta myndigheter, kommuner och landsting

Av det faktum att begreppet företag i SFT-förordningen innefattar enheter, oavsett rättslig status, som bedriver ekonomisk aktivitet på en marknad följer att även staten, kommuner, landsting och myndigheter kan utgöra företag vid tillämpningen av förordningen. I det fråge- och svardokument, som nämns ovan, anger kommissionen också att kommuner kan vara företag liksom myndigheter utom då det är fråga om myndighetsutövning (frågorna 14 och 15). I SFT-förordningen (artikel 2.2) undantas även vissa svenska och utländska myndigheter från bestämmelserna om rapportering, arkivering och återanvändning, vilket skulle ha varit onödigt om det varit avsikten att myndigheter inte ska kunna utgöra företag vid tillämpningen av förordningen.

Staten, kommunerna och landstingen är självständiga juridiska personer, medan myndigheterna inte är det (statliga myndigheter är en del av den juridiska personen staten). I promemorian föreslås att Finansinspektionen ska få möjlighet att besluta om sanktioner mot motparter som är juridiska personer om de gör sig skyldiga till överträdelser av bestämmelserna om rapportering, arkivering och återanvändning i SFT-förordningen. I promemorian behandlas dock bara ingripanden mot juridiska personer som är bolag. Ingripanden mot myndigheter, kommuner och landsting berörs åtminstone inte uttryckligen. Det saknas därför tillräckligt beredningsunderlag för att i detta lagstiftningsärende behandla frågan om huruvida det bör lämnas förslag som innebär att Finansinspektionen ska få ingripa även mot myndigheter, kommuner och landsting som i egenskap av motpart överträtt bestämmelserna i SFT-förordningen i fråga om rapportering, arkivering och återanvändning. Regeringen avser därför att återkomma i den frågan i ett annat sammanhang.

SFT-förordningens bestämmelser om rapportering, arkivering och återanvändning är tillämpliga inte bara på motparter etablerade i unionen utan även på motparter etablerade i tredjeland som bedriver verksamhet i unionen genom en filial i Sverige (artikel 2.1 a och 2.1 d). Det innebär att det enligt svensk rätt ska finnas samma möjligheter för Finansinspektionen att ingripa mot sådan filial i Sverige som mot en motpart etablerad i unionen (artikel 22.1 och 22.4, se även avsnitt 8.1.3). När det gäller vissa slags finansiella motparter ger nuvarande lagstiftning Finansinspektionen möjlighet att ingripa mot filialer i Sverige, t.ex. i fråga om värdepappersinstitut (25 kap. 15 § lagen om värdepappersmarknaden) och kreditinstitut (1 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse). Sådana möjligheter saknas dock i fråga om bl.a. icke-finansiella motparter.

Enligt SFT-förordningen ska det när en juridisk person gör sig skyldig till en överträdelse av bestämmelserna om rapportering, arkivering och återanvändning vara möjligt för Finansinspektionen att ingripa även mot personer som ingår i ledningen för den juridiska personen och andra personer som enligt nationell rätt är ansvariga för överträdelsen (artikel 22.1 andra stycket). I annan lagstiftning på finansmarknadsområdet har regeringen gjort bedömningen att begreppet ”andra personer som enligt nationell rätt är ansvariga för överträdelsen” avser personer som är ansvariga för en filial (prop. 2016/17:162 s. 538). SFT-förordningen bör tolkas på samma sätt. I fråga om finansiella motparter kan Finansinspektionen med stöd av gällande rätt i vissa fall ingripa mot ansvariga för filialer i Sverige till en utländsk motpart etablerad i tredjeland. Så är fallet i fråga om värdepappersinstitut (25 kap. 15 § lagen om värdepappersmarknaden). Sådana möjligheter saknas dock i fråga om bl.a. icke-finansiella motparter.

I promemorian görs inte några överväganden när det gäller möjligheten att ingripa mot filialer i Sverige och deras företrädare. Det saknas därför tillräckligt beredningsunderlag för att i detta lagstiftningsärende lämna förslag som innebär att Finansinspektionen ska få ingripa även mot sådana filialer och deras företrädare. Regeringen avser därför att återkomma i frågan i ett annat sammanhang.

8.1.9 Offentliggörande av beslut om sanktioner och åtgärder

Regeringens bedömning: Skyldigheten i SFT-förordningen för den behöriga myndigheten att offentliggöra beslut om administrativa sanktioner och administrativa åtgärder bör regleras i föreskrifter som meddelas av regeringen.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt SFT-förordningen ska medlemsstaterna se till att den behöriga myndigheten på sin webbplats offentliggör alla sina beslut om att ålägga en administrativ sanktion eller

annan administrativ åtgärd vid överträdelse av förordningens bestämmelser om rapportering, arkivering och återanvändning (artikel 26.1). Offentliggörandet ska åtminstone omfatta överträdelsens typ och art samt identiteten på den person som beslutet avser (artikel 26.2). Skyldigheten gäller dock inte beslut om åtgärder av utredningskaraktär (artikel 26.3). Om beslutet överklagas ska den behöriga myndigheten även informera om detta samt senare om resultatet av ett sådant överklagande (artikel 26.4).

Om myndigheten bedömer att en publicering av en juridisk persons identitet eller personuppgifter rörande en fysisk person utgör en oproportionerlig åtgärd eller att ett offentliggörande skulle äventyra stabiliteten hos de finansiella marknaderna eller en pågående utredning får besluten offentliggöras på anonym basis eller så får offentliggörandet skjutas upp eller underlåtas helt och hållet (artikel 26.3 andra stycket).

Den behöriga myndigheten ska säkerställa att den information som har offentliggjorts finns kvar på webbplatsen i minst fem år (artikel 26.6). Om den behöriga myndigheten har offentliggjort en administrativ sanktion eller åtgärd, ska den samtidigt informera Esma om detta (artikel 25.3). Den behöriga myndigheten ska även informera Esma om en administrativ sanktion eller annan administrativ åtgärd som myndigheten har beslutat att inte offentliggöra (artikel 26.5).

Den fråga som uppkommer är hur bestämmelsen om offentliggörande förhåller sig till bestämmelserna om sekretess i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL.

Särskilda bestämmelser om sekretess gäller i ärenden om ägarprövning för uppgift om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden (30 kap. 5 § OSL). Sekretessen gäller dock inte för uppgifter i Finansinspektionens beslut, varför de bestämmelserna är förenliga med SFT-förordningen.

I de allmänna bestämmelserna om sekretess i Finansinspektionens tillståndsgivnings- och tillsynsverksamhet finns det dock inte något motsvarande undantag för inspektionens beslut (30 kap. 4 § OSL). De bestämmelserna innebär att sekretess gäller för bl.a. uppgift om affärs- eller driftförhållanden hos den som myndighetens verksamhet avser, om det kan antas att han eller hon lider skada om uppgiften röjs. Det föreligger alltså en presumtion för att Finansinspektionen får offentliggöra uppgifter om åtgärder eller sanktioner, men sekretess råder om det kan antas att den berörde lider skada om uppgiften röjs. SFT-förordningen tillåter, som framgår ovan, att beslut offentliggörs utan att avslöja identiteten på den som beslutet avser, om ett offentliggörande av identiteten utgör en oproportionerlig åtgärd eller skulle kunna äventyra en pågående utredning eller de finansiella marknadernas stabilitet. Bestämmelserna om sekretess i offentlighets- och sekretesslagen är därför förenliga med SFT-förordningen. Bedömningen överensstämmer med den som regeringen gjorde med avseende på motsvarande regler om offentliggörande av beslut i kapitaltäckningsdirektivet (artikel 68, se prop. 2013/14:228 s. 233 f. och prop. 2014/15:57 s. 49).

Offentliggörande av sanktioner mot enskilda och ett offentliggörande av besluten på Finansinspektionens webbplats kan innebära behandling av personuppgifter. Finansinspektionen får lagra personuppgifter i sådana beslut på sin webbplats bara så länge som det krävs i enlighet med gällande regler om uppgiftsskydd (artikel 26.6 i SFT-förordningen). Den ovan

nämnda möjlighet som finns enligt SFT-förordningen att offentliggöra beslut i anonymiserad form innebär ett skydd för personuppgifter. När det gäller sådant skydd kan i sammanhanget noteras att Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) är tillämplig sedan den 25 maj 2018. Den allmänna dataskyddsförordningen utgör en ny generell reglering för personuppgiftsbehandling inom EU. Förordningen har ersatt Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (dataskyddsdirektivet). Med anledning av förordningen har det införts en ny lag, lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning, genom vilken personuppgiftslagen (1998:204) har upphävts (prop. 2017/18:105). Förordningen omfattar i stort sett all behandling av personuppgifter, dvs. även sådan behandling som sker i privata företag. Detta innebär att gällande regelverk i fråga om hantering av personuppgifter inte innebär något hinder för kraven i SFT-förordningen på offentliggörande av beslut.

Vid genomförandet i svensk rätt av bl.a. kapitaltäckningsdirektivet och MiFID II gjorde regeringen bedömningen att reglerna om skyldighet att offentliggöra beslut om sanktioner och administrativa åtgärder borde genomföras i föreskrifter, som meddelas av regeringen, dvs. på förordningsnivå (se prop. 2013/14:228 s. 233 f., prop. 2014/15:57 s. 43 och 49 f. och prop. 2016/17:162 s. 566–568). Det saknas skäl att göra någon annan bedömning när det gäller SFT-förordningen. Sammantaget bör kravet i förordningen på att offentliggöra vissa beslut tillgodoses genom föreskrifter på förordningsnivå.

8.2 Ingripanden vid överträdelser av bestämmelserna om transparens gentemot investerare i fonder

Regeringens förslag: I lagen om värdepappersfonder och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska det införas en upplysningsbestämmelse om att ytterligare bestämmelser om information som ska lämnas i informationsbroschyr, årsberättelse och halvårsredogörelse finns i artiklarna 13 och 14 i SFT-förordningen.

Regeringens bedömning: Finansinspektionen har enligt gällande rätt tillräckliga möjligheter att besluta om sanktioner vid överträdelse av SFT-förordningens bestämmelser om transparens gentemot investerare i fonder.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I SFT-förordningen finns särskilda bestämmelser om transparens gentemot investerare i fonder som gäller för förvaltningsbolag (fondbolag i svensk rätt i fråga om svenska bolag) och auktoriserade AIF-förvaltare (artiklarna 13 och 14). Bestämmelserna avser information som fondbolag ska lämna i prospekt för värdepappersfonder (informationsbroschyr i svensk rätt), halvårsrapporter och årsrapporter (halvårsredogörelser och årsberättelser i svensk rätt) och motsvarande information som AIF-förvaltare ska lämna. Innehållet i och utformningen av dessa obligatoriska informationskällor regleras i UCITS-direktivet (artiklarna 68–82) och i AIFM-direktivet (artikel 23). I bilaga till SFT-förordningen specificeras den information som ska lämnas närmare.

Reglerna i UCITS-direktivet om innehållet i prospekt, halvårsrapporter och årsrapporter ska tillhandahållas har genomförts i svensk rätt i lagen om värdepappersfonder (4 kap.). Reglerna i AIFM-direktivet om innehållet i prospekt har genomförts i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (10 och 12 kap.).

Enligt SFT-förordningen (artikel 28) ska de sanktioner som medlemsstaterna har fastställt i enlighet med UCITS-direktivet och AIFM-direktivet tillämpas vid överträdelser av bestämmelserna att lämna den nu aktuella informationen (artiklarna 13 och 14 i förordningen). De sanktioner som har fastställts i svensk rätt i enlighet med dessa direktiv finns i lagen om värdepappersfonder (12 kap.) och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (14 kap.). Bestämmelserna om ingripande i dessa båda lagar omfattar även överträdelser av ”andra författningar” som reglerar verksamheten för fondbolag och AIF-förvaltare. Med begreppet författningar avses även EU-förordningar (jfr prop. 2006/07:115 s. 628). Vid överträdelser av de nu aktuella bestämmelserna i SFT-förordningen har Finansinspektionen därför enligt gällande svensk rätt möjlighet att ingripa med stöd av lagen om värdepappersfonder (10 kap. 1 § andra stycket och 12 kap. 1 §) respektive lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (13 kap. 1 § andra stycket och 14 kap. 1 §). Enligt regeringens mening är dessa sanktionsmöjligheter tillräckliga. Det framstår dock som lämpligt att, i anslutning till bestämmelserna om den information om värdepappersfonder och alternativa investeringsfonder som fondbolag och AIF-förvaltare ska tillhandahålla enligt lagen om värdepappersfonder respektive lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, införa en upplysningsbestämmelse om att ytterligare bestämmelser om information som ska lämnas i informationsbroschyr respektive i årsberättelse och halvårsredogörelse finns i artiklarna 13 och 14 i SFT-förordningen.

9 Informationsutbyte och sekretess

9.1 Informationsutbyte

Regeringens bedömning: Det informationsutbyte som SFT-förordningen föreskriver kan komma till stånd inom ramen för gällande rätt.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning

Bestämmelserna i SFT-förordningen

Medlemsstaternas behöriga myndigheter, Esma och andra relevanta myndigheter ska ha ett nära samarbete och utbyta information för att fullgöra sina uppgifter enligt SFT-förordningen, särskilt för att identifiera och avhjälpa överträdelser av skyldigheterna i förordningen (artikel 17.1). En behörig myndighet får vägra att tillmötesgå en begäran om samarbete och utbyte av information endast om det finns exceptionella omständigheter (artikel 17.2 första stycket). I händelse av en sådan vägran ska den behöriga myndigheten underrätta den myndighet som lämnat begäran och Esma om detta och lämna så fullständiga uppgifter som möjligt (artikel 17.2 andra stycket).

Behöriga myndigheter ska vidare enligt SFT-förordningen ha ett nära samarbete och lämna information till sådana enheter som anges i förordningen samt till berörda ECBS-medlemmar om sådan information som är relevant för fullgörande av deras uppdrag (artikel 17.3). De enheter som anges är

- a) Esma,
- b) Eba,
- c) Eiopa,
- d) ESRB,
- e) den behöriga myndighet som utövar tillsyn över handelsplatserna för de transaktioner som inrapporterats,
- f) relevanta medlemmar i ECBS, inbegripet Europeiska centralbanken när den fullgör sina uppgifter inom ramen för den gemensamma tillsynsmekanismen enligt kapitaltäckningsdirektivet,
- g) relevanta myndigheter i ett tredjeland med avseende på vilka en genomförandeakt om likvärdighet har antagits av kommissionen enligt artikel 19.1 i SFT-förordningen,
- h) tillsynsmyndigheter som utsetts enligt artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/25/EG av den 21 april 2004 om uppköps-erbjudanden,
- i) relevanta värdepappers- och marknadsmyndigheter i unionen, vars respektive tillsynsskyldigheter och uppdrag omfattar transaktioner, marknader och aktörer och tillgångar som omfattas av tillämpningsområdet för SFT-förordningen,

j) Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 713/2009 av den 13 juli 2009 om inrättande av en byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter,

k) de resolutionsmyndigheter som utsetts enligt artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU, 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 och 648/2012,

l) den gemensamma resolutionsnämnd som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 806/2014 av den 15 juli 2014 om fastställande av enhetliga regler och ett enhetligt förfarande för resolution av kreditinstitut och vissa värdepappersföretag inom ramen för en gemensam resolutionsmekanism och en gemensam resolutionsfond och om ändring av förordning (EU) nr 1093/2010, och

m) de myndigheter som är behöriga vid tillämpning av SFT-förordningen.

Ett sådant nära samarbete ska enligt SFT-förordningen vara konfidentiellt, avhängigt av en berättigad begäran från de relevanta behöriga myndigheterna och endast syfta till att göra det möjligt för dessa att fullgöra sina respektive skyldigheter (artikel 17.3 andra stycket). ECBS-medlemmar får dock vägra att lämna information om de ingått transaktionerna i samband med utförandet av sina uppgifter som monetära myndigheter (artikel 17.3 tredje stycket, jfr även avsnitten 4.4.3–4.5 om vissa aktörer som undantas från tillämpningsområdet för SFT-förordningen). I händelse av en sådan vägran ska den relevanta ECBS-medlemmen underrätta den myndighet som lämnat begäran om vägran och grunderna för denna (artikel 17.3 fjärde stycket).

När det gäller Esma anges i förordningen att myndigheten utan onödigt dröjsmål och före registreringen av ett transaktionsregister ska underrätta och samråda med den behöriga myndigheten i den medlemsstat där enheten är etablerad om transaktionsregistret i fråga ansöker om registrering eller utvidgning av registrering och är en enhet som auktoriserats eller registrerats av den behöriga myndigheten (artikel 6.1). Esma ska även underrätta den behöriga myndigheten om ett beslut som Esma fattat om registrering, utvidgning av registrering eller återkallelse av registrering av ett transaktionsregister (artiklarna 8.1 andra stycket och 10.2). Esma ska även utbyta all information med den relevanta behöriga myndigheten som krävs för registrering av transaktionsregistret eller för utvidgning av registrering samt för övervakning av om enheten uppfyller villkoren för registrering eller auktorisation i den medlemsstat där den är etablerad (artikel 6.2).

Enligt SFT-förordningen gäller som huvudregel tystnadsplikt och sekretess avseende all konfidentiell information som utbyts mellan Esma, de behöriga myndigheterna och andra berörda enheter som anges ovan, inklusive alla personer som arbetar eller har arbetat för dessa, för revisorer och experter som agerar eller har agerat på uppdrag av de behöriga myndigheterna samt på uppdrag av Esma, Eba och Eiopa (artikel 18.1 och

18.2). Tystnadsplikten innebär att de aktuella uppgifterna får användas endast för att dessa enheter ska kunna utföra sina uppgifter och fullgöra sitt uppdrag. Informationen får dock lämnas ut under vissa förutsättningar som anges i förordningen (se vidare avsnitt 9.2).

Det krävs inte någon lagstiftningsåtgärd

En svensk myndighets möjlighet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter till en utländsk myndighet regleras i 8 kap. 3 § OSL. Uppgift som är sekretessbelagd enligt offentlighets- och sekretesslagen får enligt bestämmelsen inte lämnas ut till utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation i andra fall än då utlämnandet sker i enlighet med föreskrift i lag eller förordning eller då uppgiften i motsvarande fall skulle få lämnas ut till svensk myndighet och det enligt den utlämnande myndighetens prövning står klart att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas till den utländska myndigheten eller mellanfolkliga organisationen. En föreskrift i en EU-förordning är att jämställa med en föreskrift i lag eller förordning (jfr prop. 1999/2000:126 s. 160 och 283). Bestämmelsen ger, som regeringen konstaterat i flera tidigare lagstiftningsärenden på finansmarknadsområdet, Finansinspektionen goda möjligheter att i sitt arbete lämna ut handlingar och uppgifter till utländska behöriga myndigheter (se bl.a. prop. 2006/07:5 s. 350, prop. 2009/10:217 s. 27 f., prop. 2011/12:40 s. 20 och prop. 2016/17:162 s. 508 f.).

Beträffande Finansinspektionens möjligheter att hämta in information och bibehålla eventuell sekretess gäller följande. Enligt 30 kap. 7 § första stycket första meningen OSL gäller sekretess hos en statlig myndighet i verksamhet som avser bl.a. tillsyn, övervakning och kontroll på finansmarknadsområdet, i den utsträckning riksdagen har godkänt avtal om detta med en annan stat eller en mellanfolklig organisation, för sådan uppgift om affärs- eller driftförhållanden och ekonomiska eller personliga förhållanden som myndigheten har fått enligt avtalet. I begreppet avtal anses ingå bl.a. rättsakter som gäller till följd av Sveriges medlemskap i EU, dvs. anslutningsfördragen, förordningar och direktiv som utfärdas av EU:s institutioner (se bl.a. prop. 2006/07:110 s. 38 och 41 och RÅ 2007 ref. 45). Sekretess gäller därmed för information som Finansinspektionen tar emot och som inte får lämnas ut enligt SFT-förordningen.

Som framgår ovan gäller tystnadsplikt enligt SFT-förordningen för personer som på olika sätt är knutna till bl.a. den behöriga myndigheten (artikel 18). En motsvarande tystnadsplikt följer av 2 kap. 1 § OSL. Enligt den bestämmelsen gäller ett förbud mot att röja eller utnyttja sekretessbelagd uppgift både för myndigheten där uppgiften är sekretessbelagd och för personer som fått kännedom om uppgiften genom att för det allmänna räkning delta i myndighetens verksamhet på grund av anställning eller uppdrag hos myndigheten, tjänsteplikt eller annan liknande grund.

Det kan på grund av det som anförs ovan konstateras att svensk rätt står i överensstämmelse med regleringen om tystnadsplikt och sekretess i SFT-förordningen. Det gäller inte bara i fråga om Finansinspektionens hantering av sekretessbelagd information enligt förordningen utan även i fråga om sådan hantering av andra myndigheter i den mån de omfattas av kraven i förordningen.

Vid överföring av personuppgifter till tredjeland gäller bestämmelserna i EU:s dataskyddsförordning. Någon svensk lagstiftningsåtgärd i fråga om dataskydd är inte nödvändig.

Prop. 2018/19:38

Sammantaget görs därför bedömningen att det informationsutbyte som SFT-förordningen föreskriver kan komma till stånd inom ramen för gällande svensk rätt och att någon bestämmelse i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen som reglerar informationsutbytet med andra behöriga myndigheter eller relevanta enheter och med Esma inte behövs. Att Finansinspektionen har en förpliktelse att samarbeta med dem följer redan av SFT-förordningen.

9.2 Sekretess

Regeringens förslag: Det ska i offentlighets- och sekretesslagen regleras att sekretess ska gälla för sådana uppgifter om enskildas ekonomiska eller personliga förhållanden som på begäran har lämnats i Finansinspektionens övervakning och kontroll enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen. Den tystnadsplikt som följer av den nya bestämmelsen i offentlighets- och sekretesslagen ska inte ha företräde framför meddelarfriheten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag

Bestämmelserna i SFT-förordningen

Enligt SFT-förordningen (artikel 18.1 och 18.2) ska tystnadsplikt gälla för all konfidentiell information som tas emot, utbyts eller förmedlas i enlighet med förordningen samt gälla alla fysiska eller juridiska personer som arbetar eller har arbetat för, liksom för revisorer och experter som agerar eller har agerat på uppdrag av de behöriga myndigheterna, Esma och andra enheter som anges i förordningen (för en redogörelse av vilka dessa enheter är, se artikel 12.2 och avsnitt 9.1). Uppgifterna får inte röjas till någon person eller myndighet, utom i fall som omfattas av straff- eller skatterättsliga förfaranden eller av SFT-förordningen eller i form av sammandrag eller sammanställning som omöjliggör identifiering av enskilda centrala motparter, transaktionsregister eller annan person (artikel 18.2). Konfidentiella uppgifter som omfattas av tystnadsplikt får användas endast för att dessa enheter ska kunna utföra sina uppgifter och uppdrag. Uppgifterna får även användas i andra, icke-kommersiella syften, om det finns ett uttryckligt medgivande till det (artikel 18.3).

En sekretessbestämmelse bör införas

Bestämmelser om sekretess i Finansinspektionens verksamhet finns bl.a. i 30 kap. 4 och 6 §§ OSL. I 30 kap. 4 § regleras den sekretess som gäller i Finansinspektionens verksamhet som avser tillståndsgivning eller tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller

försäkringsväsendet. I 30 kap. 6 § regleras den sekretess som gäller för Finansinspektionens övervakning eller kontroll över finansmarknaderna enligt viss angiven lagstiftning, vilket har ansetts vara en från tillståndsgivningen och tillsynen skild verksamhet (prop. 1984/85:157 s. 73). Bland de lagar som anges i sistnämnda lagrum finns lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet, lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning och OTC-lagen. I likhet med bestämmelserna i de lagar som finns angivna i 30 kap. 6 § OSL riktar sig bestämmelserna i SFT-förordningen mot visst agerande på de finansiella marknaderna. Den verksamhet som med stöd av SFT-förordningen ska bedrivas av den behöriga myndigheten har karaktär av övervakning och kontroll, både när det gäller bestämmelserna om rapportering, arkivering och återanvändning (artiklarna 4 och 15) och transparens gentemot investerare i fonder (artiklarna 13 och 14).

I avsnitt 6.2 föreslås att Finansinspektionen bl.a. ska ha rätt att förelägga ett företag eller någon annan att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat samt att inspektionen även ska ha befogenhet att hålla förhör med den som förväntas kunna lämna uppgifter. Den information som lämnas till Finansinspektionen kan innehålla känsliga uppgifter om t.ex. affärsmässiga förhållanden, vars offentliggörande kan leda till avsevärd ekonomisk skada för en enskild. Med hänsyn härtill och till förordningens krav på tystnadsplikt bör sekretess gälla i Finansinspektionens verksamhet som avser övervakning av att SFT-förordningen följs. En hänvisning till den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen bör därför tas in i 30 kap. 6 § första stycket OSL. I likhet med vad som gäller enligt de lagar som anges i 30 kap. 6 § första stycket bör uppgifter som har lämnats till Finansinspektionen och som rör den uppgiftsskyldige själv omfattas av sekretess endast om denne kan antas lida skada eller men om uppgiften röjs och sekretess inte motverkar syftet med uppgiftsskyldigheten (andra stycket i samma paragraf).

Sekretessbestämmelsen bör inte inskränka meddelarfriheten

Rätten att meddela och offentliggöra uppgifter som följer av 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 10 § yttrandefrihetsgrundlagen har som huvudregel företräde framför tystnadsplikten. När det gäller förhållandet mellan sekretess enligt 30 kap. 6 § första stycket OSL och skyddet för meddelarfriheten görs följande överväganden. I 30 kap. 30 § OSL finns de tystnadsplikter som enligt det aktuella kapitlet har företräde framför principen om meddelarfrihet. Som grundprincip bör stor återhållsamhet iakttas vid prövningen av om undantag från meddelarfriheten ska göras i ett enskilt fall. Meddelarfriheten är inte begränsad när det gäller uppgifter i ett ärende enligt t.ex. lagen om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden (prop. 2005/06:140 s. 87 f.). Det saknas därför anledning att behandla uppgifter i ärenden enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen på annat sätt. Den föreslagna sekretessbestämmelsen bör därmed inte inskränka meddelarfriheten.

I SFT-förordningen preciseras inte vad som avses med konfidentiell information eller konfidentiella uppgifter. Detta måste därför vara något som lämnats till medlemsstaterna att definiera. I likhet med den bedömning som gjordes av regeringen vid införandet av OTC-lagen (se prop. 2012/13:72 s. 45) bör bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen anses tillräckliga för att uppfylla kraven som följer av SFT-förordningen i detta avseende.

10 Överklagande

Regeringens förslag: Finansinspektionens beslut om sanktionsföreläggande ska inte få överklagas. Andra beslut som Finansinspektionen meddelar enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen ska få bestämma att ett beslut av inspektionen om förbud, föreläggande eller återkallelse enligt SFT-förordningen eller lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen ska gälla omedelbart.

Regeringens bedömning: Förvaltningslagens bestämmelser om en myndighets skyldighet att motivera sina beslut och om överklagande av en myndighets beslut tillgodoser kraven i SFT-förordningen.

Bestämmelsen i SFT-förordningen om möjlighet att överklaga till domstol för det fall beslut inte har fattats inom sex månader efter det att en ansökan som innehåller alla begärda uppgifter har lämnats in kräver inte någon lagstiftningsåtgärd.

Möjligheterna att överklaga Finansinspektionens beslut att ingripa vid överträdelse av bestämmelserna om information till investerare i fonder i SFT-förordningen och för Finansinspektionen att bestämma att sådana beslut ska gälla omedelbart är tillgodosedda genom gällande rätt.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer i allt väsentligt med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget och bedömningen eller har inget att invända mot dem. *Förvaltningsrätten i Stockholm* anser att frågan om möjligheterna att komma tillrätta med ett felaktigt sanktionsföreläggande bör belysas ytterligare. *Finansbolagens förening* anser att det inte bör införas någon möjlighet för Finansinspektionen att bestämma att dess beslut ska gälla omedelbart, eftersom beslutet i efterhand kan visa sig felaktigt. Det faktum att Finansinspektionen redan har denna möjlighet enligt andra lagar är enligt föreningen inte ett tillräckligt starkt skäl att införa ytterligare en sådan möjlighet.

Överklagande av Finansinspektionens beslut

SFT-förordningen ställer krav på medlemsstaterna att se till att beslut som fattas och åtgärder som vidtas enligt förordningen är väl underbyggda och kan överklagas till domstol (artikel 27 första meningen).

Enligt SFT-förordningen (artikel 22.1) ska medlemsstaterna i enlighet med nationell rätt ge behöriga myndigheter befogenheter att ålägga administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder i fråga om överträdelse av bestämmelserna om rapportering, arkivering och återanvändning. I denna proposition föreslås att sådana nationella bestämmelser ska införas i en ny lag med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen (se avsnitten 5.1 och 8.1.1–8.1.6). Förvaltningsbeslut enligt den nya lagen bör kunna överklagas. På finansmarknadsområdet gäller i allmänhet att beslut av Finansinspektionen som får överklagas prövas av allmän förvaltningsdomstol med krav på prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten. Detta bör även gälla för Finansinspektionens beslut enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen.

Bestämmelserna i SFT-förordningens i fråga om transparens gentemot investerare i fonder berör endast fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare (se vidare avsnitten 8.1.2 och 8.2). Enligt SFT-förordningen (artikel 28) ska vissa befintliga nationella bestämmelser om sanktioner och andra åtgärder mot fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare tillämpas vid överträdelser av bestämmelserna om transparens gentemot investerare i fonder. Det finns möjlighet att överklaga Finansinspektionens beslut till allmän förvaltningsdomstol med krav på prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten enligt lagen om värdepappersfonder (14 kap. 1 § andra och tredje styckena) och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (16 kap. 1 § andra och tredje styckena). Möjligheten att överklaga Finansinspektionens beslut att ingripa vid överträdelse av bestämmelserna om transparens gentemot investerare i fonder är därmed tillgodosedd genom gällande rätt.

Enligt SFT-förordningen fattar behörig myndighet (dvs. i Sverige Finansinspektionen) vissa beslut med stöd direkt i förordningen. Det rör sig exempelvis om beslut i enskilda fall om undantag från kravet att offentliggöra beslut om att ålägga en administrativ sanktion eller annan administrativ åtgärd vid överträdelse av bestämmelserna om rapportering, arkivering och återanvändning (artikel 26.3 andra stycket). Möjligheten att överklaga beslut enligt EU-förordningar följer redan av förvaltningslagen (41 §) och någon bestämmelse om det behöver därför inte tas in i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen.

Ett beslut om sanktionsföreläggande bör inte få överklagas

I avsnitt 8.1.4 föreslås att Finansinspektionens ingripande mot fysiska personer vid juridiska personers överträdelse av SFT-förordningens bestämmelser om rapportering, arkivering och återanvändning ska ske genom sanktionsföreläggande. Ett sanktionsföreläggande innebär att den fysiska personen föreläggs att inom en viss tid godkänna en sanktion som är bestämd till tid eller belopp. När föreläggandet har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som fått laga kraft.

Ett beslut om sanktionsföreläggande är ett förberedande beslut. Ett överklagande av ett sådant beslut skulle kunna fördröja Finansinspektionens utredning i onödan. Ett förberedande beslut förhindrar inte heller en senare slutlig prövning i domstol. Enligt de lagar på finansmarknadsområdet där det finns möjlighet för Finansinspektionen att genom sanktionsföreläggande ingripa mot vissa fysiska personer när en juridisk person har gjort sig skyldig till en överträdelse gäller att ett beslut om sanktionsföreläggande inte får överklagas (se t.ex. 26 kap. 1 § första stycket lagen om värdepappersmarknaden och 6 kap. 1 § första stycket lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning). På samma sätt bör beslut om sanktionsföreläggande som Finansinspektionen fattar med stöd av den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen inte få överklagas.

Förvaltningsrätten i Stockholm anser att frågan om möjligheterna för fysiska personer att komma tillrätta med ett felaktigt sanktionsföreläggande bör belysas ytterligare. Enligt gällande rätt finns det möjlighet att undanröja felaktiga förelägganden genom beslut om resning. Förutsättningarna för att bevilja resning regleras i 37 b § förvaltningsprocesslagen (1971:291). Av bestämmelsen följer att resning får beviljas om det på grund av något särskilt förhållande finns synnerliga skäl att pröva saken på nytt. I förarbetena uttalas att resning kan begäras i en mängd olika fall och att även t.ex. beslut som inte kan överklagas utan omedelbart får laga kraft ansetts kunna bli föremål för resning (prop. 1994/95:27 s. 165). Mot bakgrund av detta gör regeringen bedömningen att resningsinstitutet, för det fåtal fall som det kan tänkas bli fråga om, får anses utgöra ett tillräckligt skydd för den fysiska personen. Samma bedömning har även gjorts i andra lagstiftningsärenden (se t.ex. prop. 2016/17:162 s. 573 f.).

Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid, får Finansinspektionen ansöka hos allmän förvaltningsdomstol om att sanktion ska beslutas. I avsnitt 8.1.4 föreslås att prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

SFT-förordningens bestämmelse om dröjsmålstanan kräver ingen lagstiftningsåtgärd

Enligt SFT-förordningen ska rätten att överklaga till domstol även finnas för det fall beslut inte har fattats inom sex månader efter det att en ansökan som innehåller alla begärda uppgifter har lämnats in (artikel 27 andra meningen). Motsvarande regler i andra EU-rättsakter på finansmarknadsområdet har i svensk rätt genomförts som en möjlighet till s.k. dröjsmålstanan (se t.ex. 14 kap. 2 § lagen om värdepappersfonder, 17 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 26 kap. 2 § lagen om värdepappersmarknaden). Enligt SFT-förordningen är det Esma som ska fatta beslut bl.a. om att godkänna eller avslå registrering eller en utvidgning av registrering av transaktionsregister (artikel 7) och återkallelse av beslut om registrering av transaktionsregister (artikel 10). SFT-förordningen innehåller dock inte några bestämmelser som innebär att Finansinspektionen i egenskap av behörig myndighet ska fatta något beslut med anledning av en ansökan. Bestämmelsen i SFT-förordningen om möjlighet att överklaga till domstol för det fall något beslut inte har fattats inom sex månader efter

det att en ansökan som innehåller alla begärda uppgifter har lämnats in kräver därför inte någon lagstiftningsåtgärd.

Möjlighet att besluta att beslut ska gälla omedelbart

I promemorian föreslås att Finansinspektionen ska ha möjlighet att bestämma att dess beslut ska gälla omedelbart. *Finansbolagens förening* är kritisk mot förslaget, eftersom beslutet i efterhand kan visa sig felaktigt. Enligt föreningen är det ett faktum att Finansinspektionen redan har denna möjlighet enligt andra lagar inte ett tillräckligt starkt skäl att införa ytterligare en sådan möjlighet.

Regeringen konstaterar att det här är fråga om Finansinspektionens beslut med stöd av den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen, dvs. beslut i fråga om rapportering, arkivering och återanvändning, och om Finansinspektionens beslut med stöd direkt i SFT-förordningen. Som Finansbolagens förening anför har Finansinspektionen redan enligt andra lagar på finansmarknadsområdet möjlighet att bestämma att beslut som inspektionen fattar ska gälla omedelbart (se t.ex. 26 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden, 17 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 4 kap. 6 § OTC-lagen). Sedan den nya förvaltningslagen trädde i kraft den 1 juli 2018 finns också allmänna bestämmelser om möjligheten för en myndighet att verkställa ett beslut omedelbart (35 § samma lag). Vid beslut som ska gälla omedelbart åtnjuter den enskilde ett visst skydd genom förvaltningsrättens möjlighet att vid ett överklagande bestämma att beslutet tills vidare inte ska gälla (inhibition, se 28 § förvaltningsprocesslagen).

Regeringen konstaterar att det inte är sällan som Finansinspektionen använder sig av möjligheten att bestämma att ett beslut ska gälla omedelbart, t.ex. i fråga om beslut om återkallelse av tillstånd eller förelägganden av olika slag. Allmänintresset av omedelbar verkställighet är särskilt stort i vissa fall som gäller återkallelse av tillstånd när ett företag annars kan fortsätta driva verksamhet som Finansinspektionen bedömt strider mot gällande näringsrättsliga regler. Regeringen anser att det faktum att möjligheten nämns i speciallagstiftningen signalerar att allmänintresset av omedelbar verkställighet kan vara mycket högt i de aktuella fallen. Regeringen anser att det även i sig är viktigt att lagstiftningen på finansmarknadsområdet är enhetlig för att förutsättningarna för finansmarknadens aktörer ska vara så lika som möjligt (se avsnitt 5.1). En bestämmelse om att Finansinspektionen får bestämma att dess beslut om förelägganden, förbud eller återkallelse enligt SFT-förordningen eller enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen ska gälla omedelbart bör därför tas in i den lagen.

Enligt promemorians förslag ska Finansinspektionen få bestämma att ett beslut ska gälla omedelbart, om annat inte följer av EU-förordningen. Formuleringen är hämtad från motsvarande bestämmelse i OTC-lagen (4 kap. 6 §). I flera lagar på finansmarknadsområdet är motsvarande bestämmelse dock något annorlunda utformad, se t.ex. lagen om värdepappersmarknaden (26 kap. 1 §) och lagen om bank- och finansieringsrörelse (17 kap. 1 §). För ökad enhetlighet i lagstiftningen på detta område bör den nu aktuella bestämmelsen i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen utformas på samma sätt som i lagen

om värdepappersmarknaden och lagen om bank- och finansieringsrörelse. Det innebär att Finansinspektionen bör få bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse enligt SFT-förordningen eller den lagen ska gälla omedelbart. Det innebär dock inte någon skillnad i sak i förhållande till promemorians förslag, eftersom det framstår som mycket osannolikt att någon bestämmelse i SFT-förordningen skulle kunna utgöra ett hinder mot att ett beslut av Finansinspektionen skulle gälla omedelbart och, om så faktiskt skulle vara fallet, att inspektionen skulle fatta ett sådant beslut.

I förvaltningslagen (4 §) anges att om en annan lag eller förordning innehåller en bestämmelse som avviker från förvaltningslagen, tillämpas den bestämmelsen. Som framgår ovan bör det i den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen finnas en bestämmelse om att Finansinspektionen får bestämma att dess beslut om förelägganden, förbud eller återkallelse ska gälla omedelbart. För andra typer av beslut gäller bestämmelsen om omedelbar verkställighet i förvaltningslagen. En möjlighet till omedelbar verkställighet för andra typer av beslut torde dock sakna praktisk betydelse.

När det gäller överträdelser av SFT-förordningens bestämmelser om transparens gentemot investerare i fonder följer det av förordningen att medlemsstaterna ska tillämpa vissa befintliga nationella bestämmelser om sanktioner och andra åtgärder (artikel 28). Det är fråga om beslut som berör fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare (se avsnitten 8.1.2 och 8.2). I sådana fall har Finansinspektionen redan i dag möjlighet att enligt lagen om värdepappersfonder och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart (14 kap. 1 § fjärde stycket respektive 16 kap. 1 § fjärde stycket) vilket innebär att det inte behövs någon lagstiftningsåtgärd.

Skyldigheten för Finansinspektionen att motivera beslut

I den svenska språkversionen av SFT-förordningen (artikel 27 första meningen) anges att medlemsstaterna ska se till att beslut som fattas och åtgärder som vidtas enligt förordningen är väl ”underbyggda”, medan termen ”reasoned” används i den engelska språkversionen. Det kan därför diskuteras om kravet ska tolkas som att det tar sikte på de skäl som anges i beslutet, dvs. motiveringen, eller om det i stället avser beslutsunderlaget, dvs. att man inom den behöriga myndigheten ska ha tagit fram tillräckligt underlag för att kunna fatta ett väl underbyggt beslut. Vid genomförandet i svensk rätt av MiFID I och MiFID II, som båda innehåller samma svenska och engelska terminologi, gjorde regeringen bedömningen att kravet avsåg motiveringen (se prop. 2006/07:115 s. 522 f. och prop. 2016/17:162 s. 585). Det saknas skäl att göra någon annan bedömning i detta lagstiftningsärende.

I förvaltningslagen finns bestämmelser om en förvaltningsmyndighets skyldighet att i sina beslut ange en klagörande motivering (32 §). En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande. Endast i vissa speciella fall får en motivering helt eller delvis utelämnas, t.ex. om ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse

kräver att beslutet meddelas omedelbart, eller det är nödvändigt med hänsyn till rikets säkerhet, skyddet för enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden eller något annat jämförbart förhållande. Kraven i SFT-förordningen på att beslut som fattas och åtgärder som vidtas enligt förordningen ska vara väl underbyggda, får därmed anses uppfyllt genom befintlig lagstiftning.

11 Ändringar i OTC-förordningen

Regeringens bedömning: De ändringar i OTC-förordningen som har gjorts genom SFT-förordningen kräver inte någon lagstiftningsåtgärd.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Genom SFT-förordningen (artikel 32) har definitionen av OTC-derivat i OTC-förordningen (artikel 2.7) ändrats och det har införts bestämmelser om tillämpningen av definitionen (artikel 2a i OTC-förordningen). Ändringarna av definitionen syftar till att säkerställa ett enhetligt tillämpningsområde för kraven i fråga om transparens och för rapportering genom en tydlig avgränsning mellan OTC-derivat och derivat som handlas på en reglerad marknad (se skäl 42 i SFT-förordningen). Vidare har det gjorts vissa ändringar i OTC-förordningen när det gäller till vilka myndigheter som ett transaktionsregister ska tillhandahålla uppgifter (artikel 81.3). De ändringar i OTC-förordningen som har gjorts genom SFT-förordningen innebär inte att medlemsstaterna ska anta eller offentliggöra några lagar eller andra författningar, underrätta kommissionen eller vidta någon annan åtgärd. Ändringarna i OTC-förordningen kräver således inte någon lagstiftningsåtgärd.

12 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen ska träda i kraft den 1 juni 2019. Även de ändringar som görs i andra lagar ska träda i kraft det datumet.

Ingripande enligt den nya lagen vid överträdelse av bestämmelserna om skyldighet att rapportera uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering ska inte få ske för överträdelse som ägt rum innan bestämmelserna om sådan rapportering i SFT-förordningen har börjat tillämpas.

Ingripande enligt den nya lagen ska inte få ske för överträdelser som har ägt rum före ikraftträdandet.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. I promemorian föreslås att den nya lagen och övriga lagändringar ska träda i kraft den 1 januari 2019. I promemorian föreslås inte någon bestämmelse om att ingripande vid överträdelse av bestämmelserna om rapportering i SFT-förordningen inte ska få ske för överträdelse som ägt rum innan de bestämmelserna i förordningen har börjat tillämpas.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det. *Kammarrätten i Stockholm* undrar hur ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna förhåller sig till det som anges i promemorian om att bestämmelserna i SFT-förordningen om skyldighet att rapportera transaktioner för värdepappersfinansiering sannolikt kommer att bli tillämpliga tidigast någon gång under 2019 (enligt promemorians tidsuppskattning).

Skälen för regeringens förslag: SFT-förordningen trädde i kraft den 12 januari 2016 (artikel 33.1). Förordningen ska, med vissa undantag, även tillämpas fr.o.m. detta datum (artikel 33.2). Den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen bör därför träda i kraft så snart som möjligt. Det bedöms vara den 1 juni 2019. Även de ändringar i andra lagar som föreslås i propositionen bör träda i kraft det datumet.

Bestämmelserna i SFT-förordningen om rapportering av transaktioner för värdepappersfinansiering till transaktionsregister (artikel 4.1) är de enda bestämmelser i förordningen som ännu inte har börjat att tillämpas. Dessa bestämmelser ska, beroende på vilken aktör som avses, tillämpas 12, 15, 18 respektive 21 månader från dagen för ikraftträdandet av en delegerad akt som kommissionen ska anta (artikel 33.2 a). Den delegerade akten ska innehålla tekniska standarder för tillsyn och bl.a. ange vilka typer av uppgifter som ska rapporteras (artikel 4.9). Kommissionen antog den 13 december 2018 en delegerad förordning med stöd av artikel 4.9 (C(2018) 8334 final). Förordningen har dock ännu varken publicerats i Europeiska unionens officiella tidning eller trätt i kraft. Det anförda innebär att bestämmelserna i SFT-förordningen om rapportering av transaktioner för värdepappersfinansiering till transaktionsregister inte kan bli tillämpliga förrän tidigast någon gång under 2020 i fråga om vissa aktörer och ännu senare i fråga om andra aktörer. *Kammarrätten i Stockholm* undrar hur de ikraftträdande- och övergångsbestämmelser som föreslås förhåller sig till den omständigheten att bestämmelserna i SFT-förordningen om skyldighet att rapportera transaktioner för värdepappersfinansiering kommer att bli tillämpliga tidigast någon gång under 2019 (enligt promemorians tidsuppskattning). Enligt regeringens uppfattning bör ingripande enligt den nya lagen vid överträdelse av SFT-förordningens bestämmelser om rapportering inte få ske om överträdelsen har ägt rum innan dessa bestämmelser i förordningen har börjat tillämpas när det gäller den typ av aktör det är fråga om. Detta bör anges i en övergångsbestämmelse.

Som framgår ovan innebär bestämmelserna i SFT-förordningen (artikel 4.1) att motparterna ska rapportera uppgifter om värdepappersfinansiering till ett transaktionsregister. Om transaktionsregister däremot saknas för registrering av uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering, ska motparterna se till att de uppgifterna rapporteras till Esma

(artikel 4.5). Som anges ovan gäller enligt SFT-förordningen att bestämmelserna om rapportering till transaktionsregister ska börja tillämpas vid olika tidpunkter beroende på vilken aktör det är fråga om och att det tidigast kan komma att ske under 2020. I fråga om bestämmelsen om rapportering till Esma finns det inte några motsvarande särskilda bestämmelser om när den bestämmelsen ska börja tillämpas. Det är dock fråga om rapportering av samma typ av uppgifter i de båda fallen. Den ovan nämnda delegerade akt som kommissionen har antagit innefattar nämligen bl.a. vilka typer av uppgifter som ska rapporteras i båda fallen (artikel 4.9). Det innebär att det inte heller torde vara praktiskt möjligt att rapportera några uppgifter om värdepappersfinansiering till Esma innan kravet på att rapportera uppgifter till ett transaktionsregister har börjat tillämpas. Det innebär i sin tur att ingripande vid åsidosättande av skyldigheten att se till att uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering rapporteras till Esma bara bör få ske om åsidosättandet har skett efter det att bestämmelserna om rapportering till transaktionsregister har börjat tillämpas. Detta bör regleras i en övergångsbestämmelse till den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen.

I minst fem år efter det att transaktionerna avslutats ska motparterna arkivera uppgifter om alla transaktioner för värdepappersfinansiering som de har ingått, ändrat eller avslutat (artikel 4.4). De kraven började tillämpas den 12 januari 2016 (artikel 33.2). Det kan inte utläsas av ordalydelsen i förordningen att arkiveringsskyldigheten enbart skulle omfatta uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering som ska rapporteras för att fullgöra rapporteringsskyldigheten. Skyldigheterna att rapportera och arkivera uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering måste därför uppfattas som oberoende av varandra. Det finns därför inte skäl för att även bestämmelsen i den föreslagna nya lagen om att Finansinspektionen ska ingripa om en motpart åsidosätter sina skyldigheter enligt SFT-förordningen genom att inte hålla alla uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering arkiverade i minst fem år ska börja tillämpas vid en senare tidpunkt än när den lagen träder i kraft.

I regeringsformen finns ett förbud mot retroaktiv strafflagstiftning (2 kap. 10 §). Förbudet omfattar formellt inte administrativa sanktioner som är av straffliknande natur. Enligt förarbetena skulle det emellertid innebära ett kringgående av förbudet att ge retroaktiv verkan åt administrativa sanktioner av uppenbart repressiv, straffliknande karaktär (prop. 1975/76:209 s. 125). Ingripanden med stöd av den nya lagen bör därför inte få ske för överträdelser som har ägt rum före ikraftträdandet, vilket bör anges i en övergångsbestämmelse.

13 Förslagets konsekvenser

13.1 Förslagets syfte och alternativa lösningar

SFT-förordningen syftar till ökad finansiell stabilitet genom bindande krav för att förbättra transparensen när det gäller användningen av transaktioner för värdepappersfinansiering och återanvändning av finansiella instrument

som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang. Detta bidrar till att minska riskerna på finansmarknaden och även till att förbättra tillsynens effektivitet (se skäl 35 i förordningen). De potentiella vinsterna för samhället av ökad finansiell stabilitet är stora. SFT-förordningen bygger i hög utsträckning vidare på befintlig unionsrättslig lagstiftning om rapporterings- och tillsynskrav för finansiella derivatinstrument enligt OTC-förordningen och informationskrav i fondverksamhet enligt UCITS-direktivet och AIFM-direktivet (se skälen 7 och 17 i förordningen). Bestämmelserna om återanvändning utgör ett komplement till säkerhetsdirektivet (se skäl 23 i förordningen) och berör verksamhet som i hög utsträckning är gränsöverskridande. I likhet med vad som redan i dag gäller enligt OTC-förordningen får Esma tillsynsansvaret för transaktionsregister även enligt SFT-förordningen, vilket är nödvändigt för att åstadkomma en ökad samordning på unionsnivå.

EU-förordningar är direkt tillämpliga i medlemsstaterna. Möjligheterna till alternativa lösningar i medlemsstaterna förutsätter därför att sådana alternativ är tillåtna enligt den aktuella förordningen. SFT-förordningen förutsätter att vissa nationella bestämmelser införs av medlemsstaterna, främst när det gäller tillsyn, ingripanden och informationsutbyte. För att SFT-förordningen ska få genomslag krävs därför att det införs bestämmelser i svensk rätt som ger Finansinspektionen sådana befogenheter. Eftersom förslagen i denna proposition har inslag av skyldigheter för och ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden måste reglering ske genom lag (jfr 8 kap. 2 § första stycket 2 och 3 § första stycket regeringsformen). Genom den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen och de ändringar i andra lagar som föreslås i denna proposition tillgodoses i stor utsträckning förordningens krav på kompletterande reglering i svensk rätt. Av avsnitt 8.1.8 framgår att regeringen avser att återkomma i fråga om kompletterande överväganden om sanktioner mot myndigheter, kommuner, landsting, fysiska personer och filialer vid överträdelser av SFT-förordningens bestämmelser om rapportering, arkivering och återanvändning. Förslagen i propositionen begränsar sig i huvudsak till det som är nödvändigt med hänsyn till förordningen. I den mån förordningen gör det möjligt med en alternativ reglering är förslagen utformade efter förebild av det som i dag gäller enligt andra lagar på finansmarknadsområdet. När det gäller kostnader för övervakning är förslaget i propositionen förenligt med de principer som sedan länge gäller för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Det saknas därför skäl att överväga eventuella alternativa finansieringsmodeller i detta avseende.

13.2 Kostnader och andra konsekvenser

13.2.1 Konsekvenser för företag och enskilda

SFT-förordningens bestämmelser och konsekvenser för företag

SFT-förordningen ställer krav på såväl finansiella som icke-finansiella motparter att rapportera och arkivera uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering samt att iaktta vissa bestämmelser i fråga om återanvändning av finansiella instrument som tagits emot inom ramen för ett

säkerhetsarrangemang (artiklarna 4 och 15). Kravet omfattar såväl banker, värdepappersbolag, fondbolag, försäkringsföretag och andra finansiella företag som icke-finansiella företag (artikel 3.2). SFT-förordningen innehåller även krav på att fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare ska informera investerare i fonder om sin användning av bl.a. transaktioner för värdepappersfinansiering (artiklarna 13 och 14).

Rapporteringen av uppgifter om transaktioner som rör värdepappersfinansiering enligt SFT-förordningen baseras på det befintliga ramverket för rapportering som i dag gäller för derivattransaktioner enligt OTC-förordningen. Rapporteringen enligt SFT-förordningen är tänkt att fungera på motsvarande sätt, dvs. genom att motparter i en transaktion för värdepappersfinansiering rapporterar uppgifter om transaktionen till ett transaktionsregister (se skäl 10 och artikel 4.10 första stycket i SFT-förordningen). Företag som ska rapportera uppgifter enligt båda förordningarna torde ha goda möjligheter att samordna rapporteringen. För företag som enbart ska rapportera enligt SFT-förordningen torde kostnaderna vara i samma storleksordning som kostnaderna för jämförbara företag som i dag rapporterar enligt OTC-förordningen.

Små och medelstora företag som är icke-finansiella motparter behöver inte rapportera sina transaktioner enligt SFT-förordningen eftersom den rapporteringen i stället ska göras av deras finansiella motpart för båda parter räkning (artikel 4.3). De företag som omfattas av detta undantag från rapporteringsskyldigheten ska på balansdagen inte överskrida gränsvärdena i fråga om åtminstone två av de tre kriterier som fastställs i artikel 3.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG, i det följande benämnt koncernredovisningsdirektivet. Det innebär att företaget inte får överskrida gränsvärdena i fråga om åtminstone två av följande kriterier:

- Balansomslutning: 20 000 000 euro,
- Nettoomsättning: 40 000 000 euro, och
- Genomsnittligt antal anställda under räkenskapsåret: 250.

Det innebär att relativt stora företag omfattas av undantagen från rapporteringsskyldigheten, förutsatt att de även är icke-finansiella enligt definitionen i SFT-förordningen (artikel 3.4). Dessutom har företag oavsett storlek möjlighet att delegera rapporteringen (artikel 4.2), vilket kan vara en lättnad för vissa företag.

Företagens kostnad för arkivering av uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering (artikel 4.4) bedöms vara begränsade. Kostnaderna för företagen i fråga om SFT-förordningens bestämmelser om transparens gentemot investerare i fonder (artiklarna 13 och 14) bedöms vara små eftersom det är fråga om en begränsad komplettering av befintliga regler. Kostnaderna för företagen i fråga om SFT-förordningens bestämmelser om återanvändning (artikel 15) bedöms också vara små, eftersom det här främst rör sig om att viss standardiserad och till sin omfattning begränsad information ska lämnas till den säkerhetsställande motparten före återanvändning och att samtycke till återanvändning ska lämnas på visst sätt.

På grund av det som anförs ovan torde kostnaderna för små och medelstora företags skyldigheter enligt SFT-förordningen knappast alls påverka dessa företags arbetsförutsättningar och konkurrensförmåga. Kostnaden för stora företags skyldigheter enligt SFT-förordningen bedöms inte vara så stora att de skulle påverka deras arbetsförutsättningar och konkurrensförmåga eftersom stora företag generellt sett har större resurser än små företag.

Företagens skyldigheter enligt förordningen bedöms leda till ökad transparens på finansmarknaden, vilket i sin tur gör det möjligt att tidigare upptäcka finansiella risker. Den ökade transparensen bedöms innebära fördelar för berörda företag och andra marknadsaktörer.

Antal berörda företag

När det gäller antalet företag som berörs av skyldigheterna i SFT-förordningen finns statistik endast för finansiella företag som står under Finansinspektionens tillsyn. Nedan redovisas en översikt från Finansinspektionens företagsregister per den 26 november 2018 av antalet företag under tillsyn för de kategorier som ska rapportera och arkivera transaktioner i enlighet med SFT-förordningen samt iakttä bestämmelserna om återanvändning i förordningen.

Instituttyp	Antal
Kreditinstitut	89 banker 30 kreditmarknadsföretag
Värdepappersbolag	106 värdepappersbolag
Centrala motparter	1
Värdepapperscentraler	1
Försäkringsbolag och tjänstepensionsinstitut	110 riksbolag 14 mindre* lokala försäkringsbolag 40 större** lokala försäkringsbolag 11 tjänstepensionskassor med tillsyn
Fondbolag och AIF-förvaltare	49 fondbolag 193 AIF-förvaltare
Icke-finansiella motparter	–

* Balansomslutningen de två senaste räkenskapsåren understiger 1 000 basbelopp enligt socialförsäkringsbalken.

** Balansomslutningen de två senaste räkenskapsåren överstiger 1 000 basbelopp enligt socialförsäkringsbalken.

Därutöver fanns enligt stiftelseregistret per den 26 november 2018 77 pensionsstiftelser som är tjänstepensionsinstitut i Sverige.

När det gäller icke-finansiella motparter saknas statistik på hur många av dessa som påverkas. Som nämns ovan undantas dock små och medelstora företag från rapporteringskravet vid transaktioner med finansiella företag (artikel 4.3 i SFT-förordningen). Som framgår ovan omfattas icke-finansiella företag redan i dag av rapporteringskrav enligt OTC-förordningen.

När det gäller värdepappersbolag är det troligen bara ett mindre antal bolag som använder transaktioner för värdepappersfinansiering. Av dessa bolag fanns per den 26 november 2018 åtta bolag med tillstånd att belåna kunders depåer och som därmed kan beröras av de särskilda villkor som ska gälla vid återanvändning.

När det gäller försäkringsbolag finns endast begränsad information om användningen av transaktioner för värdepappersfinansiering tillgänglig. Försäkringsbolag rapporterar viss information om värdepapperslån och repor ("securities lending and repos") enligt Solvens II-direktivet när de når över en tröskel som anges i en genomförandeförordning till direktivet, i förhållande till bolagets totala investeringar. Första gången en sådan rapportering gjordes var för 2016 och då kom endast fyra bolag över den aktuella tröskeln. Det går därför inte att dra några säkra slutsatser om i vilken omfattning försäkringsbolag i dag använder transaktioner för värdepappersfinansiering. Den begränsade mängd data som finns talar dock för att det sker i mindre omfattning.

Enskilda

Förslagen i propositionen rör främst juridiska personer, men i vissa fall berörs även enskilda, dvs. fysiska personer. Enligt SFT-förordningen ska Finansinspektionen få ingripa mot en fysisk person som ingår i ledningen för en juridisk person som överträder bestämmelserna i SFT-förordningen om rapportering, arkivering och återanvändning. I propositionen föreslås dock att ett sådant ingripande endast ska få ske om företagets överträdelse är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtligt eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen. Det är samma ordning som gäller enligt andra lagar på finansmarknadsområdet.

Motparter, t.ex. fysiska personer, som ställer finansiella instrument som säkerhet inom ramen för ett säkerhetsarrangemang, får ett ökat skydd genom SFT-förordningens bestämmelser om krav på att den säkerhetsställande motparten ska få information om bl.a. risker och även samtycka på visst sätt, innan den motpart som tagit emot säkerheten får återanvända den.

Genom den föreslagna nya lagen får Finansinspektionen rätt att ingripa med sanktioner om den motpart som tagit emot säkerheten skulle återanvända denna utan att uppfylla kraven i SFT-förordningen. Investerare i värdepappersfonder och alternativa investeringsfonder berörs av förordningen genom den information om användningen av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswappar som enligt förordningen ska lämnas av fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare i informationsbroschyrer, halvårsredogörelser och årsberättelser.

13.2.2 Konsekvenser för stat, myndigheter och domstolar

Konsekvenser för Finansinspektionen

Finansinspektionens uppgifter enligt SFT-förordningen och den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen kommer att innebära en viss ökad arbetsbörda för Finansinspektionen främst på grund av arbetet med tillsyn och ingripanden. Bestämmelserna i förordningen

bygger dock, som framgår i avsnitt 13.1, i allt väsentligt vidare på nuvarande reglering om transaktionsrapportering vid handel med finansiella derivatinstrument enligt OTC-förordningen, informationskrav i fondverksamhet enligt UCITS-direktivet och AIFM-direktivet och, i fråga om återanvändning, regler i säkerhetsdirektivet. Finansinspektionen utövar redan tillsyn över de berörda aktörerna (dvs. både finansiella och icke-finansiella motparter) när det gäller rapportering enligt OTC-förordningen samt över den information som fondbolag och AIF-förvaltare lämnar till investerare. Nödvändiga rutiner för tillsynen över dessa aktörer finns därför på plats i betydande utsträckning. De merkostnader som SFT-förordningen leder till bedöms därmed bli relativt begränsade. Som en jämförelse har merkostnaden för Esma med anledning av SFT-förordningen uppskattats till två årsarbetskrafter fr.o.m. 2016, vilket finansieras genom avgifter från tillsynsobjekten och därmed inte väntas få någon effekt på EU:s budget (se faktagruppmemorier 2013/14:FPM60 s. 7 f.). De avgifter för tillsyn som Esma ska ta ut enligt SFT-förordningen ska även täcka alla kostnader som kan uppstå hos de behöriga myndigheterna som ett resultat av att förordningen ger möjlighet för Esma att delegera uppgifter till den behöriga myndigheten (artikel 11.1).

Finansinspektionen ska enligt vad som föreslås i denna proposition få ta ut en årlig avgift från företag som står under inspektionens tillsyn för att bekosta inspektionens verksamhet enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen. De eventuella ökade kostnader som kan uppkomma för Finansinspektionen med anledning av förslagen i denna proposition ska hanteras inom befintliga budgetramar.

Konsekvenser för domstolarna

Kammarrätten i Stockholm och *Förvaltningsrätten i Stockholm* är kritiska till promemorians bedömning att de eventuella ökade kostnader som kan uppkomma för domstolarna med anledning av förslagen ska hanteras inom befintliga budgetramar. Kammarrätten framhåller att införandet av den alltmer komplexa regleringen på finansmarknadsområdet med ökande ingripandemöjligheter och nya verksamheter att ingripa mot har medfört och kommer att medföra ett ökat antal mål hos allmän förvaltningsdomstol, dvs. Förvaltningsrätten i Stockholm och Kammarrätten i Stockholm. Kammarrätten framhåller vidare att övervägande andel av målen från Finansinspektionen rör komplexa regelverk och komplicerade finansiella förhållanden och ofta innehåller omfattande utredningar som inte varit föremål för domstolsprövning tidigare. Finansmarknadsmålen är enligt kammarrätten några av de mest arbetskrävande målen hos kammarrätten. Kammarrätten anser att domstolarna måste garanteras nödvändiga medel för att kunna hantera den ökade regleringen på finansmarknadsområdet. Förvaltningsrätten anför att det enligt förslaget kommer att vara möjligt att överklaga både beslut som fattas enligt SFT-förordningen och enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen och att måltillströmningen sannolikt kommer att öka. Förvaltningsrätten anser att konsekvenserna för de allmänna förvaltningsdomstolarna bör utredas närmare i det fortsatta arbetet.

Regeringen konstaterar att de omständigheter som kan ligga till grund för sanktioner enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till

SFT-förordningen i sig torde vara av förhållandevis okomplicerad natur. Det kan handla om omständigheter som att uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering inte har rapporterats eller arkiverats eller, i fråga om återanvändning, att viss information inte lämnats eller samtycke inte lämnats på visst sätt. Även frågan om huruvida en viss transaktion är en sådan transaktion för värdepappersfinansiering som omfattas av definitionen i SFT-förordningen (artikel 3.11) eller innebär återanvändning enligt definitionen i förordningen (artikel 3.12) torde i regel inte vara särskilt komplicerad. Mot denna bakgrund bedömer regeringen att de frågeställningar som kan uppkomma i Finansinspektionens beslut enligt SFT-förordningen och den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen till stor del kommer att vara förhållandevis okomplicerade. Detta innebär enligt regeringens mening att möjligheten att överklaga Finansinspektionens olika beslut enligt SFT-förordningen och enligt den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen inte kan förväntas medföra någon märkbar ökning av antalet mål hos allmän förvaltningsdomstol samt att de beslut som Finansinspektionen får fatta kommer att avse tillsyns- och ingripandeåtgärder och därmed sannolikt förekomma i begränsad omfattning. Möjligheten för Finansinspektionen att ansöka hos förvaltningsrätt att rätten ska besluta om sanktion mot en person som ingår i ledningen för en juridisk person kan inte heller förväntas medföra någon märkbar ökning av antalet mål hos allmän förvaltningsdomstol. Sådana ansökningar torde komma att vara sällsynta eftersom de förutsätter att den juridiska personen har gjort en allvarlig överträdelse av sina skyldigheter enligt SFT-förordningen. De förutsätter dessutom att den fysiska personen i fråga orsakat överträdelsen uppsåtligt eller av grov oaktsamhet samt att den fysiska personen inte har godkänt ett sanktionsföreläggande som Finansinspektionen beslutat. De eventuella ökade kostnader som kan uppkomma med anledning av förslagen i denna proposition ska hanteras inom befintliga budgetramar.

Konsekvenser för Kronofogdemyndigheten

Förslagen innebär att Kronofogdemyndigheten får vissa nya arbetsuppgifter. Dessa antas bli av begränsad omfattning. Eventuella ökade kostnader för Kronofogdemyndigheten med anledning av förslagen ska därför hanteras inom befintliga budgetramar.

Övriga konsekvenser för stat, kommuner och landsting

SFT-förordningens bestämmelser om rapportering, arkivering och återanvändning är i och för sig tillämpliga på offentliga organ som myndigheter, kommuner och landsting. Vissa offentliga organ i medlemsstaterna som har i uppdrag att förvalta eller delta i förvaltningen av statskulden samt ansvara för penningpolitik undantas dock. Detta innebär för Sveriges del att Riksgäldskontoret och Riksbanken undantas från tillämpning av förordningen (jfr avsnitt 4.4.3). I propositionen görs inte några överväganden i fråga om eventuella ingripanden eller sanktioner för det fall en myndighet, en kommun eller ett landsting skulle göra sig skyldigt till överträdelse av SFT-förordningen. Som anges i avsnitt 8.1.8 avser regeringen att återkomma i den frågan i ett annat sammanhang.

Förslagen i propositionen medför därför inte några ytterligare konsekvenser för stat, kommuner och landsting utöver de som redovisas ovan i fråga om Finansinspektionen, domstolarna och Kronofogdemyndigheten.

Prop. 2018/19:38

14 Författningskommentar

14.1 Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, i denna lag kallad EU-förordningen.

Termer och uttryck i denna lag har samma betydelse som i EU-förordningen.

Paragrafen beskriver lagens innehåll. Hänvisningarna i lagen till SFT-förordningen är utformade på så sätt att de avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen, s.k. dynamisk hänvisning. Övervägandena finns i avsnitt 5.

I *första stycket* anges att lagen kompletterar SFT-förordningen.

Andra stycket innebär att termer och uttryck i lagen har samma betydelse som i SFT-förordningen.

2 § Av artikel 16.1 i EU-förordningen följer att Finansinspektionen är behörig myndighet enligt förordningen.

Paragrafen innehåller en upplysningsbestämmelse om att det följer av SFT-förordningen att Finansinspektionen är behörig myndighet. Paragrafen har fått sin utformning efter synpunkter från *Lagrådet*. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Finansinspektionen ska i egenskap av behörig myndighet enligt SFT-förordningen utföra de uppgifter som den behöriga myndigheten ska utföra enligt förordningen. Det innebär bl.a. följande. Finansinspektionen ska övervaka att företagen följer bestämmelserna i SFT-förordningen och utöva de befogenheter som de behöriga myndigheterna har fått genom de EU-rättsakter som räknas upp i artikel 16.2 i förordningen. Finansinspektionen ska offentliggöra beslut om sanktioner och åtgärder (artikel 26). Vid överträdelse av SFT-förordningens bestämmelser om transparens gentemot investerare i fonder ska Finansinspektionen tillämpa sanktioner och andra åtgärder som redan har införts i medlemsstaterna till följd av genomförandet av UCITS-direktivet och AIFM-direktivet (artikel 28 i SFT-förordningen). Finansinspektionen är i vissa fall skyldig att på begäran av

Esma vidta åtgärder till stöd för Esma, som t.ex. vissa utredningsåtgärder (artikel 9.1). Finansinspektionen ska samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i andra medlemsstater och med Esma i syfte att identifiera och avhjälpa överträdelser av förordningen (artikel 17).

3 § För att bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag ska de företag som står under inspektionens tillsyn betala årliga avgifter.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifterna.

Paragrafen innehåller bestämmelser om avgifter. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 4 kap. 4 § OTC-lagen (prop. 2012/13:72 s. 57) och 1 kap. 3 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (prop. 2016/17:22 s. 365). Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

I *första stycket* anges att de företag som står under Finansinspektionens tillsyn ska betala årliga avgifter för att bekosta inspektionens verksamhet enligt lagen. Den krets av företag som ska betala avgifterna är därmed de tillståndspliktiga företagen. Finansinspektionens övervakning kommer dock att omfatta även andra företag som ingår transaktioner för värdepappersfinansiering eller återanvänder finansiella instrument som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang (jfr prop. 2016/17:22 s. 347 f.).

I *andra stycket* finns ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om avgifter enligt första stycket.

2 kap. Utredningsbefogenheter och tvångsmedel

Föreläggande om att lämna uppgifter

1 § För tillsynen över att bestämmelserna i EU-förordningen följs får Finansinspektionen förelägga

1. en fysisk eller juridisk person att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat, och

2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens befogenhet att begära uppgifter och kalla till förhör. Paragrafen kompletterar artikel 16.2 i SFT-förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av 4 kap. 1 § OTC-lagen (prop. 2012/13:72 s. 56) och 3 kap. 1 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (prop. 2016/17:22 s. 140–145). Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Enligt *första stycket 1* får Finansinspektionen förelägga både fysiska och juridiska personer att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat. Med handling avses framställning i skrift eller bild och upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas bara med tekniska hjälpmedel (jfr 2 kap. 3 och 6 §§ tryckfrihetsförordningen).

Enligt *första stycket 2* får Finansinspektionen förelägga den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer. Av 4 kap. 3 § följer att ett sådant

föreläggande som avses i paragrafen får förenas med vite, se författningskommentaren till den paragrafen. Skyldigheten att inställa sig till förhör innebär inte någon skyldighet att yttra sig vid förhöret, oavsett tystnadsplikt (se prop. 2004/05:142 s. 117 f. och prop. 2016/17:22 s. 141 f.).

I *andra stycket* tydliggörs att ett föreläggande inte får beslutas om uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater. Att ett föreläggande inte heller får beslutas om uppgiftslämnandet skulle strida mot exempelvis anonymitetsskyddet och efterforskningsförbudet i tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen följer redan av principen att grundlag har företräde framför vanlig lag. Med begreppet ”uppgiftslämnande” avses samtliga upplysningar som Finansinspektionen får begära att någon lämnar, dvs. såväl uppgifter som handlingar som annat.

Handräckning

2 § Finansinspektionen får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten för att en kontroll på plats enligt artikel 9.1 i EU-förordningen ska kunna genomföras.

Vid handräckning gäller bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande. Om Finansinspektionen begär det, ska Kronofogdemyndigheten inte i förväg underrätta den som kontrollen ska genomföras hos.

Paragrafen innehåller bestämmelser om handräckning vid genomförande av platsundersökningar. Paragrafen kompletterar artikel 9.1 i SFT-förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av 3 kap. 1 § OTC-lagen (prop. 2012/13:72 s. 55). Paragrafen har fått sin utformning efter synpunkter från *Lagrådet*. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.2.

I *första stycket* stadgas att Finansinspektionen får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten. Av artikel 9.1 i SFT-förordningen med hänvisning till artikel 63.1 i OTC-förordningen framgår att det endast är i de fall som Esma beslutat om en platsundersökning som handräckning kan komma i fråga. Även de platsundersökningar som den behöriga myndigheten utför på uppdrag av Esma omfattas av reglerna om handräckning (artikel 9.1 i SFT-förordningen med hänvisning till artikel 63.7 i OTC-förordningen).

Vid handräckning gäller enligt *andra stycket första meningen* bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande. Det innebär att bestämmelserna i 16 kap. 11–12 a §§ utsökningsbalken ska tillämpas, men också fler bestämmelser i samma balk, som t.ex. 2 kap. 17 §, där det anges bl.a. vilka befogenheter en förrättningsman har. I *andra meningen* anges att Kronofogdemyndigheten, om Finansinspektionen begär det, inte i förväg ska underrätta den hos vilken kontrollen ska genomföras innan verkställighet sker.

Att Kronofogdemyndigheten under vissa förutsättningar får begära biträde av Polismyndigheten framgår av 3 kap. 3 § utsökningsförordningen.

Äktthetskontroll

3 § Kronofogdemyndigheten är ansvarig myndighet för sådan äktthetskontroll som följer av artikel 9.1 i EU-förordningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om äktenskapskontroll. Paragrafen kompletterar artikel 9.1 i SFT-förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av 3 kap. 2 § första stycket OTC-lagen (prop. 2012/13:72 s. 55 f.). Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.4.

I paragrafen utses Kronofogdemyndigheten till ansvarig myndighet för äktenskapskontroll av beslut om avgifter eller vite enligt artikel 9.1 i SFT-förordningen med hänvisning till artikel 68 i OTC-förordningen. Kronofogdemyndigheten ska pröva om beslutet är äkta. Efter ansökan av den som vill få verkställighet ska därefter Kronofogdemyndigheten kunna fatta beslut om verkställighet enligt 4 §, se författningskommentaren till den paragrafen.

Verkställighet av beslut om avgifter och vite enligt EU-förordningen

4 § Beslut om avgifter eller vite enligt EU-förordningen får verkställas enligt utskönningsbalkens bestämmelser på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft, om inte något annat följer av EU-förordningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om verkställighet av beslut om avgifter eller vite enligt SFT-förordningen. Paragrafen kompletterar artikel 9.1 i förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av 3 kap. 2 § andra stycket OTC-lagen (prop. 2012/13:72 s. 55 f.). Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.4.

I paragrafen anges att beslut om avgifter eller vite enligt SFT-förordningen får verkställas enligt utskönningsbalkens bestämmelser på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft, om inte något annat följer av förordningen. Ett sådant undantag gäller bestämmelserna om uppskjuten verkställighet (artikel 9.1 i SFT-förordningen med hänvisning till artikel 68 i OTC-förordningen).

3 kap. Ingridanden

Ingridanden mot juridiska personer

1 § Finansinspektionen ska ingripa mot en juridisk person som åsidosätter sina skyldigheter enligt EU-förordningen genom att

1. inte inom föreskriven tid rapportera uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering som personen har ingått samt om varje ändring eller avslutande av sådana transaktioner till ett transaktionsregister som registrerats i enlighet med artikel 5 eller godkänts i enlighet med artikel 19 i förordningen (artikel 4.1),

2. inte hålla uppgifter om alla transaktioner för värdepappersfinansiering som personen har ingått, ändrat eller avslutat arkiverade i minst fem år efter det att transaktionen avslutats (artikel 4.4),

3. inte se till att uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering rapporteras till Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten om transaktionsregister saknas (artikel 4.5), eller

4. återanvända finansiella instrument som tillhör någon annan och som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang trots att villkoren i artikel 15 inte är uppfyllda.

I paragrafen anges de olika situationer när Finansinspektionen ska ingripa mot en juridisk person som åsidosätter sina skyldigheter enligt SFT-förordningen. Paragrafen kompletterar artikel 22 i förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 2 kap. 1 § OTC-lagen och 5 kap. 2 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (prop. 2012/13:72 s. 52 f. och prop. 2016/17:22 s. 383). Hänvisningarna i paragrafen till SFT-förordningen är utformade på så sätt att de avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen, s.k. dynamisk hänvisning. Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag. Övervägandena finns i avsnitten 5.2 och 8.1.1.

Enligt *punkt 1* ska Finansinspektionen ingripa mot en juridisk person som åsidosätter sina skyldigheter enligt SFT-förordningen i fråga om rapportering. Enligt förordningen ska den juridiska personen inom föreskriven tid rapportera uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering som personen har ingått samt om varje ändring eller avslutande av sådana transaktioner till ett transaktionsregister som registrerats i enlighet med artikel 5 eller godkänts i enlighet med artikel 19 i förordningen (artikel 4.1). Rapporteringen ska ske senast den första arbetsdagen efter det att transaktionen ingåtts, ändrats eller avslutats. Även uppgifter om vissa transaktioner för värdepappersfinansiering som ingåtts tidigare ska rapporteras (artikel 4.1 andra stycket a). Tidsfrist för rapportering av sådana uppgifter anges i artikel 4.1 tredje stycket.

Enligt *punkt 2* ska Finansinspektionen ingripa mot en juridisk person som åsidosätter sina skyldigheter enligt SFT-förordningen (artikel 4.4) i fråga om arkivering. Enligt bestämmelserna i artikeln ska personen hålla uppgifter om alla transaktioner för värdepappersfinansiering som personen har ingått, ändrat eller avslutat arkiverade i minst fem år efter det att transaktionen avslutats.

Enligt *punkt 3* ska Finansinspektionen ingripa om den juridiska personen inte ser till att uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering rapporteras till Esma om det saknas ett transaktionsregister (artikel 4.5).

Enligt *punkt 4* ska Finansinspektionen ingripa mot en juridisk person som återanvänder finansiella instrument som tillhör någon annan och som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang trots att villkoren i artikel 15 inte är uppfyllda. Villkoren i artikel 15 återges i avsnitt 7.4.2.

2 § Ett ingripande enligt 1 § sker genom beslut om

1. föreläggande att inom en viss tid upphöra med överträdelsen,
2. föreläggande att inom en viss tid begränsa rörelsen i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen,

3. förbud att verkställa beslut, eller

4. anmärkning.

Om överträdelsen är allvarlig, ska auktorisationen återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas, om den juridiska personen är

1. en central motpart som har auktoriserats av Finansinspektionen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister, eller

2. en värdepapperscentral som har auktoriserats av Finansinspektionen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014

om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012.

Ett beslut om återkallelse får förenas med förbud att fortsätta rörelsen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur Finansinspektionen får ingripa mot en juridisk person som åsidosätter sina skyldigheter enligt SFT-förordningen. Paragrafen kompletterar artikel 22.4 i förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 15 kap. 3 och 4 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse (prop. 2002/03:139 s. 550), 4 kap. 2 § OTC-lagen (prop. 2012/13:72 s. 56) och 5 kap. 3 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (prop. 2016/17:22 s. 383 f.). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.3.

Enligt *första stycket* sker ett ingripande genom beslut om föreläggande att inom en viss tid upphöra med överträdelsen, föreläggande att inom en viss tid begränsa rörelsen i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, förbud att verkställa beslut eller anmärkning. Bestämmelser om omständigheter som ska beaktas vid valet av ingripande finns i 12 och 13 §§. Enligt 4 kap. 3 § får beslut om föreläggande eller förbud förenas med vite, se vidare författningskommentaren till den paragrafen.

Enligt *andra stycket* får Finansinspektionen ingripa om en central motpart eller en värdepapperscentral har gjort sig skyldig till en överträdelse som är allvarlig. Ingripande sker genom återkallelse av företagets auktorisation eller, om det är tillräckligt, genom beslut om varning. Om auktorisationen återkallas får Finansinspektionen enligt 3 § besluta om hur avvecklingen av rörelsen ska ske. För andra finansiella företag finns bestämmelser om återkallelse av tillstånd och om varning i stället i den tillämpliga rörelselagstiftningen (se t.ex. 15 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 25 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden). De bestämmelserna gäller även vid överträdelse av SFT-förordningen.

Enligt *tredje stycket* får ett beslut om återkallelse förenas med ett förbud att fortsätta rörelsen.

3 § Om auktorisationen för en central motpart eller en värdepapperscentral återkallas enligt 2 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta om hur avvecklingen av rörelsen ska ske.

Paragrafen innehåller bestämmelser om sättet för avveckling av rörelse efter återkallelse av auktorisation. Paragrafen är utformad efter förebild av 25 kap. 6 § första stycket lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2006/07:115 s. 639). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.3.

Paragrafen innebär att Finansinspektionen får förena ett beslut om återkallelse av auktorisationen för en central motpart eller en värdepapperscentral med ett beslut om hur avvecklingen av rörelsen ska ske.

4 § Om beslut om anmärkning eller varning enligt 2 § har meddelats, får Finansinspektionen besluta att den juridiska personen ska betala en sanktionsavgift.

Sanktionsavgiften får beslutas bara om den som avgiften gäller, inom två år från det att överträdelsen ägde rum, har delgetts en upplysning om att frågan om sanktionsavgift har tagits upp av Finansinspektionen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förutsättningarna för Finansinspektionen att besluta om sanktionsavgift mot en juridisk person. Paragrafen är utformad efter förebild av 25 kap. 8 § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2006/07:115 s. 639 f.) och 2 kap. 2 § OTC-lagen (prop. 2012/13:72 s. 54). Övervägandena finns i avsnitten 8.1.3, 8.1.4 och 8.1.6.

Av *första stycket* följer att Finansinspektionen får besluta om sanktionsavgift mot en juridisk person om beslut om anmärkning eller varning har fattats enligt 2 §. Bestämmelser om sanktionsavgift vid ingripande mot juridiska personer finns även i 10 och 14–19 §§.

Enligt *andra stycket* ska ett beslut om sanktionsavgift fattas inom två år från det att den juridiska personen delgetts en upplysning om att Finansinspektionen har tagit upp frågan om sanktionsavgift. Bestämmelser om delgivning finns i bl.a. delgivningslagen (2010:1932).

Ingripanden mot vissa fysiska personer

5 § Om en juridisk person har åsidosatt de skyldigheter som anges i 1 §, ska Finansinspektionen ingripa mot den som ingår i den juridiska personens styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem. Ingripande får ske genom en eller båda av följande sanktioner:

1. att den fysiska personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i den juridiska personen, eller ersättare för någon av dem, eller
2. sanktionsavgift.

Ett ingripande får bara ske om den juridiska personens överträdelse är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens möjlighet att ingripa mot fysiska personer när en juridisk person har åsidosatt sina skyldigheter enligt SFT-förordningen. Paragrafen kompletterar artikel 22.4 i förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 15 kap. 1 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 25 kap. 1 a och 1 c §§ lagen om värdepappersmarknaden. Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.4.

Finansinspektionen ska enligt *första stycket* ingripa mot den som ingår i den juridiska personens styrelse, är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om den juridiska personen har åsidosatt sina skyldigheter enligt SFT-förordningen. Ingripandet sker genom att den fysiska personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i den juridiska personen eller ersättare för någon av dem, eller genom sanktionsavgift. Dessa två sanktioner kan också kombineras. Bestämmelser om omständigheter som ska beaktas vid valet av ingripande finns i 12 och 13 §§ och bestämmelser om sanktionsavgift i 11 och 14–19 §§.

Enligt *andra stycket* får ett ingripande mot en fysisk person enligt första stycket bara ske om den juridiska personens överträdelse är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

Att frågor om ingripanden mot fysiska personer tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande framgår av 6 §, se författningss kommentaren till den paragrafen.

6 § Frågor om ingripande mot fysiska personer tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande.

Ett sanktionsföreläggande innebär att den fysiska personen föreläggs att inom en viss tid godkänna en sanktion som är bestämd till tid eller belopp.

När föreläggandet har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkännande som görs efter den tid som angetts i föreläggandet är utan verkan.

Paragrafen reglerar, tillsammans med paragraferna 7–9 §§, förfarandet för beslut om sanktioner genom sanktionsföreläggande. Paragrafen kompletterar artikel 22.1 och 22.4 i SFT-förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av 25 kap. 10 a § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2014/15:57 s. 72). Paragrafen har fått sin utformning efter synpunkter från *Lagrådet*. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.4.

Enligt *första stycket* ska ingripanden mot en fysisk person tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande. Det är fråga om ingripande mot styrelseledamot i en juridisk person, den juridiska personens verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, då den juridiska personen har åsidosatt sina skyldigheter enligt SFT-förordningen.

I *andra stycket* anges att ett sanktionsföreläggande innebär att den som bedöms vara ansvarig för en överträdelse föreläggs att inom en viss tid godkänna en sanktion som är bestämd till tid eller belopp. Tidsfristen bör vara så lång att personen i fråga får skäligt rådrum att ta ställning till Finansinspektionens påståenden.

Enligt *tredje stycket* gäller ett godkänt sanktionsföreläggande som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkänt sanktionsföreläggande som avser sanktionsavgift kan därmed verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser (se 3 kap. 1 § utsökningsbalken). Ett godkännande som görs efter den tid som angetts i föreläggandet är utan verkan.

7 § Ett sanktionsföreläggande ska innehålla uppgift om

1. den fysiska person som föreläggandet avser,
2. överträdelsen och de omständigheter som behövs för att känneteckna den,
3. de bestämmelser som är tillämpliga på överträdelsen, och
4. den sanktion som förelägs personen.

Föreläggandet ska också innehålla en upplysning om att ansökan om sanktion kan komma att ges in till domstol, om föreläggandet inte godkänns inom den tid som Finansinspektionen anger.

Paragrafen anger vilka uppgifter ett sanktionsföreläggande ska innehålla. Paragrafen är utformad efter förebild av 25 kap. 10 b § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2014/15:57 s. 73). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.4.

För att kunna identifiera en överträdelse och avgränsa den mot andra förfaranden måste ett sanktionsföreläggande innehålla vissa specifika uppgifter. I *första stycket* anges vilka uppgifter ett sanktionsföreläggande ska innehålla. Det är fråga om följande: Den fysiska person som föreläggandet avser, överträdelsen och de omständigheter som behövs för att känneteckna den, de bestämmelser som är tillämpliga på överträdelsen, och den sanktion som förelägs personen. Med de omständigheter som behövs för att känneteckna överträdelsen avses en beskrivning av vad som läggs den berörda fysiska personen till last. Genom Finansinspektionens uppgifter

ska mottagaren av föreläggandet enkelt kunna förstå vad inspektionen hävdar att han eller hon har gjort sig skyldig till och därigenom kunna bedöma hur föreläggandet ska bemötas. Av föreläggandet bör det framgå under vilken tid och på vilken plats som överträdelsen har ägt rum samt vilken juridisk person som har begått den. Dessutom bör det framgå varför Finansinspektionen anser att den juridiska personens överträdelse är allvarlig och på vilka grunder inspektionen bedömer att den fysiska personen i fråga har orsakat överträdelsen uppsåtligt eller av grov oakt-samhet (jfr 5 § andra stycket). Bestämmelsen är uppbyggd på liknande sätt som 48 kap. 6 § rättegångsbalken, som avser strafföreläggande.

Enligt *andra stycket* ska sanktionsföreläggandet även innehålla en upp-lysning om att en ansökan om sanktion kan komma att ges in till domstol, om den fysiska personen i fråga inte godkänner föreläggandet inom den tid som Finansinspektionen anger.

8 § Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid, får Finans-inspektionen ansöka hos domstol om att sanktion ska beslutas. En sådan ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot den juridiska personen för samma överträdelse.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen anger vad som gäller i fråga om domstolsprövning för det fall ett sanktionsföreläggande inte har godkänts. Paragrafen är utformad efter förebild av 25 kap. 10 c § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2014/15:57 s. 73). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.4.

Enligt *första stycket* får Finansinspektionen ansöka hos allmän förvalt-ningsdomstol om att sanktion ska beslutas om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid. En sådan ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finans-inspektionens beslut om ingripande mot den juridiska personen för samma överträdelse.

I *andra stycket* anges att det krävs prövningstillstånd för överklagande till kammarrätten.

9 § En sanktion mot en fysisk person får beslutas bara om sanktionsföreläggande har delgetts den fysiska personen inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Paragrafen utgör en preskriptionsbestämmelse för sanktionsföreläggan-den. Paragrafen är utformad efter förebild av 25 kap. 10 d § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2014/15:57 s. 73). Paragrafen har utfor-mats i enlighet med *Lagrådets* förslag. Övervägandena finns i av-snitt 8.1.4.

Paragrafen innebär att en sanktion mot en fysisk person för en över-trädelse bara får beslutas om sanktionsföreläggande har delgetts personen inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

Vid delgivning av ett sanktionsföreläggande får det i normala fall anses vara olämpligt att använda kungörelsedelgivning och andra delgivnings-former enligt 3 § andra stycket, 34–38 och 47–51 §§ delgivningslagen, jfr 4 § den lagen.

10 § Sanktionsavgiften för en juridisk person ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 12 januari 2016 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro, vid överträdelse som avses i 1 § 1–3,

2. ett belopp som per den 12 januari 2016 i svenska kronor motsvarade 15 miljoner euro, vid överträdelse som avses i 1 § 4,

3. tio procent av den juridiska personens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller

4. tre gånger den vinst som den juridiska personen gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

Om överträdelsen har skett under den juridiska personens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

Avgiften tillfaller staten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om storleken på sanktionsavgiften för en juridisk person. Paragrafen kompletterar artikel 22 i SFT-förordningen. Bestämmelsen är utformad efter förebild av bl.a. 5 kap. 8 § första stycket 1 och andra stycket samt 9 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (prop. 2016/17:22 s. 387 f.). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.6.

När sanktionsavgiftens storlek bestäms utgör det högsta av de beräknade beloppen som anges i *första stycket* 1, 3 och 4 det högsta belopp som får fastställas vid överträdelse av SFT-förordningens bestämmelser om rapportering och arkivering. Vid överträdelse av bestämmelserna om återanvändning utgör i stället det högsta av de beräknade beloppen som anges i första stycket 2–4 det högsta belopp som får fastställas.

Enligt *första stycket 1* får sanktionsavgiften som högst fastställas till ett belopp som per den 12 januari 2016 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro vid överträdelse av bestämmelserna om rapportering och arkivering i artikel 4 i SFT-förordningen.

Enligt *första stycket 2* får sanktionsavgiften som högst fastställas till ett belopp i svenska kronor som per den 12 januari 2016 motsvarade 15 miljoner euro vid överträdelse av bestämmelserna om återanvändning i artikel 15 i SFT-förordningen. I fråga om vilken valutakurs som bör tillämpas vid omräkning mellan euro och svenska kronor gjordes när det gäller sanktionsavgiften för fysiska personer enligt kapitaltäckningsdirektivet bedömningen att den s.k. fixingkursen, i tidigare lagstiftningsärenden kallad mittkurs, som dagligen fastställs av Nasdaq Stockholm AB (Stockholmsbörsen) bör användas (prop. 2014/15:57 s. 46). Det är därför lämpligt att tillämpa fixingkursen för omräkning av sanktionsavgiften även enligt SFT-förordningen. Enligt fixingkursen den 12 januari 2016 motsvarade 1 euro 9,2724 svenska kronor.

Enligt *första stycket 3* får sanktionsavgiften som högst uppgå till tio procent av den juridiska personens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå. Om överträdelsen begås av ett moderföretag eller ett dotterföretag i en koncern ska den högsta sanktionsavgiften bestämmas utifrån koncernredovisningen. Med "motsvarande omsättning" avses det som utgör omsättning enligt de redovisningsregler som gäller för den juridiska personen. Posterna för beräkningen av omsättningen på koncernnivå

hämtas ur koncernredovisningen för det yttersta moderföretaget. Ur denna redovisning hämtas alltså de relevanta intäktsposter som motsvarar omsättningen enligt de redovisningsregler som gäller för det företag som ingripandet riktas mot. Utifrån tillämpliga redovisningsregler finns tre typer av omsättning: omsättning från verksamhet som redovisas enligt årsredovisningslagen (1995:1554), omsättning från verksamhet som redovisas enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och omsättning från verksamhet som redovisas enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Om den juridiska person som en sanktion ska riktas mot upprättar sin årsredovisning enligt årsredovisningslagen, är den omsättning som ska ligga till grund för sanktionsavgiften summan av nettoomsättningen och övriga rörelseintäkter. Om sanktionsavgiften ska beräknas på koncernnivå ska motsvarande årsomsättning, dvs. summan av nettoomsättningen och övriga rörelseintäkter, ligga till grund för beräkningen av sanktionsavgiften. För en beskrivning av vilka poster som ska anses utgöra omsättning i ett kreditinstitut eller ett försäkringsföretag, se prop. 2016/17:162 s. 764–766. Om det i koncernen finns verksamhet som redovisas enligt andra författningar än den som gäller för den juridiska person som ingripandet riktas mot, ska den omsättningen inte räknas med när motsvarande omsättning på koncernnivå bestäms.

I *första stycket 4* anges att sanktionsavgiften som högst ska fastställas till tre gånger den vinst som den juridiska personen gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa (se artikel 22.4 första stycket e i SFT-förordningen). Begreppet vinst avser ett nettobelopp och omfattar de vinster som erhållits och de förluster som undvikits, dvs. den fördel som erhållits. Detta innebär att den högsta sanktionsavgiften kan bestämmas i förhållande till den vinst som erhållits eller den förlust som undvikits (prop. 2016/17:162 s. 640).

I *andra stycket* anges att sanktionsavgiften inte får bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

I *tredje stycket* anges att om överträdelsen har skett under den juridiska personens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

I *fjärde stycket* anges att sanktionsavgiften tillfaller staten.

I 14 § finns bestämmelser om vilka omständigheter Finansinspektionen ska beakta när sanktionsavgiftens storlek fastställs.

11 § Sanktionsavgiften för en fysisk person ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 12 januari 2016 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro, eller

2. tre gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa.

Avgiften tillfaller staten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om storleken på sanktionsavgiften för en fysisk person. Paragrafen kompletterar artikel 22 i SFT-förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av bl.a. 5 kap. 8 § första stycket 2 och andra stycket lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (prop. 2016/17:22 s. 387 f.). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.6.

När sanktionsavgiftens storlek bestäms utgör det högsta av de beräknade beloppen som anges i *första stycket* 1 och 2 det högsta belopp som får fastställas.

I *första stycket* 1 anges att sanktionsavgiften som högst ska kunna fastställas till ett belopp som per den 12 januari 2016 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro. I fråga om vilken valutakurs som bör tillämpas vid omräkning mellan euro och svenska kronor, se författningskommentaren till 10 §.

Enligt *första stycket* 2 ska sanktionsavgiften som högst även kunna fastställas till tre gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa (artikel 22.4 första stycket e i SFT-förordningen). När det gäller begreppet vinst, se författningskommentaren till 10 §.

I *andra stycket* anges att sanktionsavgiften tillfaller staten.

I 14 § finns bestämmelser om vilka omständigheter Finansinspektionen ska beakta när sanktionsavgiftens storlek fastställs.

Val av ingripande

12 § Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar.

Paragrafen innehåller, tillsammans med 13 §, bestämmelser om omständigheter som ska beaktas vid valet av ingripande. Paragrafen kompletterar artikel 23 i SFT-förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av 25 kap. 2 § första stycket lagen om värdepappersmarknaden och 5 kap. 15 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (prop. 2016/17:162 s. 753 f. och prop. 2016/17:22 s. 390). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.5.

I paragrafen anges att Finansinspektionen vid valet av ingripande ska ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar. Uppräkningen av omständigheter är inte uttömmande, utan en sammanvägd bedömning av alla relevanta omständigheter ska göras. Sanktionerna ska alltid vara proportionella i förhållande till överträdelsen och ligga på en sådan nivå att de är avskräckande. I fråga om varaktighet gäller att en överträdelse som har pågått under lång tid i allmänhet är mer klandervärd än en som har varat kortare tid.

Att graden av ansvar hos den som har begått överträdelsen ska beaktas innebär att en överträdelse som begås medvetet typiskt sett bör motivera en strängare sanktion än en överträdelse som orsakas av vårdslöshet eller slarv. Att en överträdelse begås i vinningssyfte eller för att vilseleda intressenter i den juridiska personen bör i allmänhet inverka i försvårande riktning. I 13 § anges ytterligare några omständigheter som ska beaktas som förmildrande respektive försvårande. Bestämmelser om att Finansinspektionen i vissa fall får avstå från ingripande finns i 15 §. Finansinspektionen kan utifrån vad som är motiverat i det enskilda fallet välja att ingripa med en eller flera sanktionsåtgärder. Om flera åtgärder används, måste inspektionen se till att sanktionerna sammantaget är väl avvägda.

13 § Utöver det som anges i 12 § ska det i försvårande riktning beaktas om den juridiska personen eller den fysiska personen tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning ska särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska det beaktas om

1. den juridiska personen eller fysiska personen i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. den juridiska personen snabbt upphört med överträdelserna eller den fysiska personen snabbt verkat för att överträdelserna ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

Paragrafen innehåller, tillsammans med 12 §, bestämmelser om omständigheter som ska beaktas vid valet av ingripande. Paragrafen kompletterar artikel 23 i SFT-förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av 25 kap. 2 a § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2013/14:228 s. 240–242). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.5.

Enligt *första stycket* ska Finansinspektionen, utöver det som anges i 12 §, i försvårande riktning beakta om den juridiska personen eller en fysisk person som ingår i ledningen för den juridiska personen tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning ska särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna.

Enligt *andra stycket 1* ska Finansinspektionen i förmildrande riktning beakta om den juridiska personen eller den fysiska personen i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat inspektionens utredning. Att en juridisk person och dess företrädare endast medverkar i utredningen på Finansinspektionens begäran och svarar på inspektionens frågor är inte tillräckligt för att detta krav ska anses uppfyllt. Det krävs i stället att samarbetet i väsentlig utsträckning har underlättat utredningen. Det kan handla om att den juridiska personen självmant för fram viktig information som Finansinspektionen inte redan har. Särskilt stort avseende bör fästas vid om det är den juridiska personen själv som frivilligt anmäler överträdelserna till Finansinspektionen och det är först genom de uppgifter som den juridiska personen lämnar som inspektionen får tillräckligt underlag för att ingripa mot överträdelserna. Vidare bör det typiskt sett krävas att det är den juridiska personen som genom ställföreträdare eller ombud medverkar i utredningen. Att en enskild befattningshavare vid den juridiska personen anmäler en överträdelse bör alltså inte beaktas i förmildrande riktning enligt denna bestämmelse. Bestämmelsen ska inte tolkas motsatsvis på så sätt att den som förnekar en överträdelse eller försvårar utredningen drabbas av en hårdare sanktion än vad som annars hade blivit fallet.

Enligt *andra stycket 2* ska Finansinspektionen i förmildrande riktning även beakta om den juridiska personen snabbt upphört med överträdelserna eller den fysiska personen snabbt verkat för att överträdelserna ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av inspektionen.

Uppräkningen av omständigheter i paragrafen är inte uttömmande, utan en sammanvägd bedömning av alla relevanta omständigheter ska göras. Att en person t.ex. har förlorat sin anställning eller ålagts att betala ett skadestånd på grund av överträdelserna bör kunna beaktas i förmildrande riktning.

14 § När sanktionsavgiftens storlek fastställs, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 12 och 13 §§, samt till den berörda personens finansiella ställning och, om det går att bestämma, den vinst som personen gjort till följd av överträdelsen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka omständigheter som ska beaktas när sanktionsavgiftens storlek ska fastställas. Paragrafen kompletterar artikel 23 i SFT-förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av 25 kap. 10 § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2016/17:162 s. 641). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.6.

Enligt paragrafen ska, när sanktionsavgiftens storlek fastställs, särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 12 och 13 §§, samt till den ansvariga personens finansiella ställning (jfr artikel 23 första stycket c i SFT-förordningen) och, om det går att fastställa, den vinst som den personen gjort till följd av överträdelsen (jfr artikel 23 första stycket d i förordningen). När det gäller begreppet vinst, se författningskommentaren till 10 §. Uppräkningen av omständigheter som ska beaktas är inte uttömmande.

15 § Finansinspektionen får avstå från ingripande om

1. en överträdelse är ringa eller ursäktlig,
2. den juridiska personen gör rättelse,
3. den fysiska personen verkat för att den juridiska personen gör rättelse eller om någon annan myndighet eller något annat organ har vidtagit åtgärder mot personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga, eller
4. det annars finns särskilda skäl.

Paragrafen innehåller bestämmelser om att Finansinspektionen får avstå från ingripande i vissa fall. Paragrafen är utformad efter förebild av 25 kap. 2 § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden och 5 kap. 17 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (prop. 2016/17:162 s. 753 f. och prop. 2016/17:22 s. 391 f.). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.5.

Enligt paragrafen får Finansinspektionen avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om den juridiska personen gör rättelse eller om den fysiska personen verkat för att den juridiska personen gör rättelse eller om någon annan myndighet eller något annat organ har vidtagit åtgärder mot den juridiska personen eller den fysiska personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga. Finansinspektionen får även avstå från ingripande om det annars finns särskilda skäl. Det kan exempelvis vara fallet om ett ingripande skulle framstå som stötande och någon annan grund att avstå från ett ingripande inte skulle vara tillämplig.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift

16 § En sanktionsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom 30 dagar efter det att ett beslut eller en dom om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkänts eller den längre tid som anges i beslutet eller föreläggandet.

I paragrafen anges inom vilken tid en sanktionsavgift ska betalas. Paragrafen är utformad efter förebild av 25 kap. 25 § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2006/07:115 s. 645, 2013/14:228 s. 319 och 2015/16:26 s. 150). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.6.

En sanktionsavgift ska betalas inom trettio dagar efter det att beslutet eller domen fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes eller inom den längre tid som anges i beslutet eller föreläggandet. Utebliven betalning får de följder som anges i 17–19 §§.

17 § Finansinspektionens beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 16 §.

18 § Om sanktionsavgiften inte har betalats inom den tid som anges i 16 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

19 § En sanktionsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen om att ta ut avgiften fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

Paragraferna innehåller bestämmelser om verkställighet av beslut om sanktionsavgift. De motsvarar vad som gäller beträffande verkställighet av beslut om sanktionsavgift enligt 25 kap. 26–28 §§ lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2006/07:115 s. 645 och prop. 2013/14:228 s. 319). Övervägandena finns i avsnitt 8.1.6.

Av 3 kap. 1 § första stycket 6 utsökningsbalken följer att en förvaltningsmyndighets beslut får verkställas enligt den lagen om det finns en särskild föreskrift om detta. Bestämmelsen i 17 § innebär att Finansinspektionens beslut om sanktionsavgift kan verkställas utan domstolsförfarande. Enligt 16 § ska en sanktionsavgift betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet eller domen om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkänts eller den längre tid som anges i beslutet eller föreläggandet. Om avgiften inte betalas i tid ska Finansinspektionen enligt 18 § lämna den för indrivning. Om verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen om att ta ut avgiften fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes faller sanktionsavgiften bort enligt 19 §.

4 kap. Överklagande, beslut som ska gälla omedelbart och vite

1 § Finansinspektionens beslut om sanktionsföreläggande får inte överklagas.

Andra beslut som Finansinspektionen meddelar enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande. Paragrafen kompletterar artikel 27 i SFT-förordningen. Paragrafen är utformad efter förebild av 26 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2015/16:26 s. 151 och prop. 2016/17:162 s. 761). Övervägandena finns i avsnitt 10.

Av *första stycket* följer att Finansinspektionens beslut om sanktionsföreläggande beträffande sanktionsavgift för en fysisk person inte får överklagas. Ett godkänt sanktionsföreläggande kan inte angripas med ordinära rättsmedel. I undantagsfall kan det dock vara möjligt att ansöka om resning enligt 37 b § förvaltningsprocesslagen. Resning förutsätter att det på grund av något särskilt förhållande finns synnerliga skäl att pröva saken på nytt (prop. 2014/15:57 s. 64 f.).

I *andra stycket* anges att Finansinspektionens andra beslut enligt lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Närmare bestämmelser om överklagande finns i förvaltningslagen.

Enligt *tredje stycket* krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten.

2 § Finansinspektionen får bestämma att ett beslut av inspektionen om förbud, föreläggande eller återkallelse enligt EU-förordningen eller enligt denna lag ska gälla omedelbart.

Paragrafen innehåller bestämmelser om att Finansinspektionen får bestämma att ett beslut av inspektionen ska gälla omedelbart. Bestämmelsen är utformad efter förebild av bl.a. 26 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden (prop. 2006/07:115 s. 646). Paragrafen har fått sin utformning efter synpunkter från *Lagrådet*. Övervägandena finns i avsnitt 10.

Enligt paragrafen får Finansinspektionen bestämma att ett beslut av inspektionen ska gälla omedelbart. Möjligheten att bestämma att beslut ska gälla omedelbart kan t.ex. användas om det behövs för att stoppa ett agerande eller se till att rättelse görs med omedelbar verkan.

3 § Ett föreläggande eller förbud enligt denna lag får förenas med vite.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens befogenhet att förena ett beslut om föreläggande eller förbud enligt lagen med vite. Paragrafen är utformad efter förebild av 5 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning (prop. 2011/12:175 s. 40) och 4 kap. 2 § OTC-lagen (prop. 2012/13:72 s. 56). Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Enligt paragrafen får ett föreläggande eller ett förbud enligt lagen förenas med vite. Finansinspektionen har inte rätt att besluta om utdömande av vite, utan får enligt allmänna bestämmelser ansöka hos allmän förvaltningsdomstol om att vitet ska dömas ut. Allmänna bestämmelser om viten finns i lagen (1985:206) om viten.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2019.

2. Ingripande enligt 3 kap. 1 § 1 eller 3 får inte ske för överträdelser som har ägt rum innan artikel 4.1 i EU-förordningen har börjat tillämpas.

3. Ingripande enligt denna lag får inte ske för överträdelser som har ägt rum före ikraftträdandet.

I *punkt 1* anges att lagen träder i kraft den 1 juni 2019.

Punkt 2 innebär att ingripande vid åsidosättande av skyldighet att rapportera uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering till transaktionsregister eller, när sådant register saknas, se till att sådana uppgifter rapporteras till Esma, inte får ske om åsidosättandet har skett innan artikel 4.1 i SFT-förordningen har börjat tillämpas. Av artikel 33.2 i SFT-förordningen följer att artikel 4.1 kommer att börja tillämpas vid olika tidpunkter beroende på den typ av aktör som det är fråga om. Artikel 4.1 kommer inte att börja tillämpas för någon typ av aktör förrän tidigast under 2020.

Punkt 3 innebär att ingripande enligt lagen inte får ske för överträdelser som har ägt rum före ikraftträdandet. För överträdelser av de bestämmelser i förordningen som har börjat tillämpas och som har inträffat före den 1 juni 2019 finns bara möjlighet att ingripa i den utsträckning som befintliga sanktionsbestämmelser i tillämplig rörelselagstiftning ger ett sådant utrymme. Det kan t.ex. bli aktuellt för Finansinspektionen att ingripa enligt bestämmelserna om återkallelse av tillstånd i lagen om värdepappersmarknaden även i fall där överträdelsen mot skyldigheterna enligt förordningen har ägt rum före den 1 juni 2019 (se avsnitt 8.1.3).

14.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

3 kap.

4 § Ytterligare bestämmelser om förfoganden över finansiella instrument som tillhör någon annan finns i artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

Paragrafen, som är ny, innehåller en upplysningsbestämmelse om att ytterligare bestämmelser om förfoganden över finansiella instrument som tillhör någon annan finns i artikel 15 i SFT-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 7.4.4.

Enligt bestämmelserna i artikel 15 i SFT-förordningen ska vissa krav vara uppfyllda för att den motpart som tagit emot finansiella instrument som säkerhet inom ramen för ett säkerhetsarrangemang ska få återanvända säkerheten. Kraven rör bl.a. lämnande av information och överföring av säkerheten från säkerställarens konto (se närmare i avsnitt 7.4.2). Om en motpart återanvänder finansiella instrument i strid med bestämmelserna i artikel 15 ska Finansinspektionen ingripa enligt 3 kap. 1 § 4 lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen.

14.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

4 kap.

15 § För varje värdepappersfond ska det finnas en aktuell informationsbroschyr. Informationsbroschyren ska innehålla

1. fondbestämmelserna,
2. de ytterligare uppgifter som behövs för att man ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den,
3. en tydlig och lättbegriplig förklaring av fondens riskprofil,
4. uppgifter om det arbete eller de funktioner som fondbolaget får uppdra åt någon annan att utföra enligt 4 och 5 §§,
5. uppgifter om vilka tillgångsslag fondmedlen får placeras i,
6. för det fall fondmedlen får placeras i derivatinstrument, uppgifter om i vilket syfte och hur det möjliga resultatet av användningen av derivatinstrument kan påverka fondens riskprofil, och
7. uppgifter om fondbolagets ersättningspolicy.

För en värdepappersfond som hänvisar till ett referensvärde som avses i artikel 3.1.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014 finns det i artikel 29.2 ytterligare bestämmelser om informationsbroschyrens innehåll.

Bestämmelser om vad en informationsbroschyr ska innehålla finns även i artikel 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

Paragrafen innehåller bestämmelser om den informationsbroschyr som ska finnas för varje värdepappersfond och om innehållet i denna. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

I *fjärde stycket*, som är nytt, införs en upplysningsbestämmelse om att bestämmelser om vad en informationsbroschyr ska innehålla även finns i artikel 14 i SFT-förordningen. Enligt den artikeln ska i informationsbroschyren anges vilka transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningssvappar som fondbolaget har tillstånd att använda. Tillstånd innebär när det gäller en värdepappersfond det som är tillåtet enligt fondbestämmelserna (2 kap. 1 § 5 och 4 kap. 9 §).

Det ska även tydligt anges att transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningssvappar används. Informationen ska innehålla de uppgifter som framgår i avsnitt B i bilagan till förordningen, dvs. bl.a. om kriterier som används för att välja motparter (inklusive rättslig ställning, ursprungsland och lägsta kreditbetyg), beskrivning av godtagbar säkerhet vad avser tillgångstyper, beskrivning av metoden för värdering av säkerheter och de risker som är förknippade med användning av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningssvappar samt risker i samband med hantering av säkerheter och, i tillämpliga fall, de risker som härrör från deras återanvändning.

Kommissionen får anta tekniska standarder för tillsyn med mer ingående beskrivningar av innehållet i avsnitt B i bilagan (artikel 14.3 i förordningen).

Av 1 kap. 6 d § följer att det som anges om fondbolag i denna paragraf Prop. 2018/19:38 även gäller för förvaltningsbolag som förvaltar en värdepappersfond.

18 § Fondbolaget ska för varje värdepappersfond som det förvaltar lämna

1. en årsberättelse inom fyra månader från räkenskapsårets utgång, och
2. en halvårsredogörelse för räkenskapsårets första sex månader inom två månader från halvårets utgång.

Årsberättelser och halvårsredogörelser ska innehålla den information som behövs för att man ska kunna bedöma varje värdepappersfonds utveckling och ställning. Handlingarna ska på begäran kostnadsfritt skickas till andelsägarna och finnas att tillgå hos fondbolaget och förvaringsinstitutet. Fondbolaget ska i samband med att bolaget lämnar sådan information som avses i 22 § tillfråga andelsägarna om de vill ha årsberättelsen och halvårsredogörelsen.

Utöver det som anges i andra stycket ska årsberättelsen innehålla uppgifter om det sammanlagda ersättningsbeloppet för räkenskapsåret, fördelat på fasta och rörliga ersättningar, som fondbolaget betalat ut till sin personal samt om efterlevnaden och väsentliga förändringar av fondbolagets ersättningspolicy.

Bestämmelser om vad en årsberättelse och en halvårsredogörelse ska innehålla finns även i artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365.

Paragrafen innehåller bestämmelser om den årsberättelse och halvårsredogörelse som ett fondbolag ska lämna för varje värdepappersfond som det förvaltar. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

I *fjärde stycket*, som är nytt, införs en upplysningsbestämmelse om att bestämmelser om vad en årsberättelse och en halvårsredogörelse ska innehålla även finns i artikel 13 i SFT-förordningen. Enligt den artikeln ska fondbolaget genom dessa dokument informera om sin användning av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswappar. Informationen ska innehålla de uppgifter som anges i avsnitt A i bilagan till förordningen, dvs. bl.a. samlade uppgifter om volymen av utlånade värdepapper och råvaror som andel av totala utlåningsbara tillgångar, volymen tillgångar som ingår i varje typ av transaktion för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswapp, typ av och kvalitet på säkerheten som används för varje typ av transaktion för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswapp och uppgifter om återanvändning av säkerhet. Kommissionen får anta tekniska standarder för tillsyn med mer ingående beskrivningar av innehållet i avsnitt A i bilagan (artikel 13.3 i förordningen).

Av 1 kap. 6 d § följer att det som anges om fondbolag i denna paragraf även gäller för förvaltningsbolag som förvaltar en värdepappersfond.

Paragrafen gäller, genom hänvisningen i 12 kap. 10 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, även för AIF-förvaltare vid förvaltning av specialfonder. Därmed gäller även fjärde stycket för sådana förvaltare, vilket förutsätts i artikel 13 i förordningen. Se vidare författningskommentaren till 10 kap. 5 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

14.4 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

30 kap.

6 § Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet som består i övervakning eller kontroll för sådan uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden som på begäran har lämnats av någon som är skyldig att lämna uppgifter till myndigheten, om övervakningen eller kontrollen sker enligt

1. lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
2. lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet,
3. lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
4. lagen (2006:451) om offentliga uppköpserbjudanden på aktiemarknaden,
5. lagen (2012:735) med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning,
6. lagen (2013:287) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister, *eller*

7. *lagen (2019:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning.*

Om en uppgift som avses i första stycket rör den som övervakningen avser, gäller sekretessen endast om denne kan antas lida skada eller men om uppgiften röjs och sekretessen inte motverkar syftet med uppgiftsskyldigheten.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

I paragrafen regleras sekretess för uppgifter i bl.a. Finansinspektionens verksamhet. Ändringen i paragrafen kompletterar artikel 18 i SFT-förordningen. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

I *första stycket* införs en ny punkt, *punkt 7*, med en hänvisning till den nya lagen med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen. Detta innebär att sekretess ska gälla i Finansinspektionens tillsyn enligt den lagen.

14.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

10 kap.

1 § För varje EES-baserad alternativ investeringsfond som AIF-förvaltaren förvaltar och för varje alternativ investeringsfond som förvaltaren marknadsför inom EES ska det finnas en aktuell informationsbroschyr. Informationsbroschyren ska innehålla uppgifter om

1. fondens investeringsstrategi och mål samt de omständigheter under vilka dessa eller investeringspolicyen kan ändras,
2. var mottagarfonden är etablerad om fonden är en matarfond till en alternativ investeringsfond samt information om var de underliggande fonderna är etablerade om fonden är en fond-i-fond,
3. de tillgångsslag som fonden får placera i och fondens riskprofil, inklusive information om användande av finansiell hävstång,
4. de viktigaste rättsliga följderna av en investering i fonden,
5. AIF-förvaltare, förvaringsinstitut, revisorer och andra tjänsteleverantörer,
6. ansvarsförsäkring eller tillgängliga medel i enlighet med 7 kap. 5 § för att täcka eventuella skadeståndsanspråk,
7. delegering av förvaltnings- och förvaringsfunktioner,
8. principer och rutiner för värdering av tillgångarna i fonden,

9. hantering av likviditetsrisker och rätt till inlösen samt förfarande och villkor för emission och försäljning av andelar eller aktier,

10. avgifter och alla andra kostnader samt maximibelopp för direkta och indirekta avgifter och kostnader som belastar fondens investerare,

11. förvaltarens principer för likabehandling av investerare och rätt till förmånligare villkor för någon investerare i fonden,

12. fondens primärmäklare samt relevanta arrangemang mellan sådan mäklare och fonden,

13. hur och när regelbunden information om fonden enligt 9 och 10 §§ lämnas,

14. den senaste årsberättelsen enligt 4 § och det senaste beräknade nettotillgångsvärdet (NAV) eller marknadsvärdet för fondens andelar eller aktier, och

15. historisk avkastning.

Bestämmelser om vad en informationsbroschyr ska innehålla finns även i artikel 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

För en alternativ investeringsfond som omfattas av ett krav på att offentliggöra prospekt behöver AIF-förvaltare endast lämna information enligt första stycket som inte redan framgår av prospektet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om den informationsbroschyr som ska finnas för varje alternativ investeringsfond som en AIF-förvaltare förvaltar respektive marknadsför inom EES och om innehållet i denna. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

I *andra stycket*, som är nytt, införs en upplysningsbestämmelse om att bestämmelser om vad en informationsbroschyr ska innehålla även finns i artikel 14 i SFT-förordningen. En motsvarande upplysningsbestämmelse införs i 4 kap. 15 § lagen om värdepappersfonder, se författningskommentaren till den paragrafen. Det som anges där om fondbolag ska gälla på motsvarande sätt för AIF-förvaltare.

Det nya *tredje stycket* motsvarar hittillsvarande andra stycket.

5 § Årsberättelsen ska innehålla

1. en balansräkning eller annan redovisning av tillgångar och skulder,

2. en resultaträkning,

3. en verksamhetsberättelse,

4. information om väsentliga förändringar i den information som ska lämnas enligt 1, 9 och 10 §§, och

5. information om ersättningar.

Bestämmelser om vad en årsberättelse ska innehålla finns även i artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365.

Uppgifterna om räkenskaper i årsberättelsen ska sammanställas i enlighet med

1. bestämmelserna om redovisning i den alternativa investeringsfondens hemland eller, om det är fråga om en icke EES-baserad alternativ investeringsfond, i det land där fonden är etablerad, och

2. fondens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk.

Paragrafen innehåller bestämmelser om den årsberättelse som ska finnas för varje alternativ investeringsfond som en AIF-förvaltare förvaltar respektive marknadsför inom EES och om innehållet i denna. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

I *andra stycket*, som är nytt, införs en upplysningsbestämmelse om att bestämmelser om vad en årsberättelse för en alternativ investeringsfond ska innehålla även finns i artikel 13 i SFT-förordningen. En motsvarande

Prop. 2018/19:38 bestämmelse för värdepappersfonder finns i 4 kap. 18 § lagen om värdepappersfonder, se författningskommentaren till den paragrafen. Den bestämmelsen ska enligt 12 kap. 10 § förevarande lag tillämpas för alternativa investeringsfonder som är specialfonder.

Det nya *tredje stycket* motsvarar hittillsvarande andra stycket.

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2015/2365

av den 25 november 2015

om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om
ändring av förordning (EU) nr 648/2012

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽³⁾

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽⁴⁾, och

av följande skäl:

- (1) Den globala finanskris som uppstod 2007–2008 har blottlagt överdriven spekulat

⁽¹⁾ EUT C 336, 26.9.2014, s. 5.

⁽²⁾ EUT C 451, 16.12.2014, s. 59.

⁽³⁾ EUT C 271, 19.8.2014, s. 87.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 29 oktober 2015 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 16 november 2015.

- (2) Under sitt arbete med att begränsa skuggbankverksamhet har rådet för finansiell stabilitet (nedan kallat FSB) och Europeiska systemrisknämnden (nedan kallad ESRB) inrättade genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1092/2010 ⁽¹⁾ kartlagt riskerna med transaktioner för värdepappersfinansiering. Sådana transaktioner öppnade för uppbyggnaden av lånefinansierade placeringar, procyklikaltitet och ökad sammankoppling på finansmarknaderna. Särskilt avsaknaden av transparens när det gäller användningen av transaktioner för värdepappersfinansiering har hindrat reglerings- och tillsynsmyndigheter samt investerare från att korrekt kunna bedöma och övervaka respektive bankliknande risker och graden av sammankoppling i det finansiella systemet både före och under finanskrisen. Mot denna bakgrund antog FSB den 29 augusti 2013 en policyram med titeln *Strengthening Oversight and Regulation of Shadow Banking* (Förstärkt tillsyn och reglering av skuggbankverksamhet) (nedan kallad FSB:s policyram) för att åtgärda skuggbanksystemets risker vid värdepapperslån och repor, vilken godkändes av G20-ledarna i september 2013.
- (3) Den 14 oktober 2014 offentliggjorde FSB ett regelverk för värderingsavdrag för transaktioner för värdepappersfinansiering vars clearing inte sker centralt. Utan clearing förorsakar sådana transaktioner stora risker om det inte ställs tillräckliga säkerheter. Ökad transparens i fråga om återanvändning av kunders tillgångar blir till ett första steg mot att förbättra motparternas kapacitet att analysera och förebygga risker, men det förväntas att FSB senast 2016 avslutar sitt arbete med en rad rekommendationer om värderingsavdrag för transaktioner för värdepappersfinansiering vars clearing inte sker centralt, så en alltför stor förekomst av lånefinansierade placeringar kan undvikas och koncentrationsriskerna och riskerna för fallissemang minskar.
- (4) Den 19 mars 2012 offentliggjorde kommissionen en grönbok om skuggbankverksamhet. Utifrån de omfattande synpunkter som inkommit och med beaktande av den internationella utvecklingen utfärdade kommissionen den 4 september 2013 ett meddelande till rådet och Europaparlamentet, med titeln *Skuggbankverksamhet – hantering av riskfall i den finansiella sektorn*. Kommissionen betonade att transaktioner för värdepappersfinansiering är komplexa och oöverskådliga, vilket gör det svårt att identifiera motparter och övervaka riskkoncentrationen och leder även till uppbyggnaden av en alltför stor andel lånefinansierade placeringar i det finansiella systemet.
- (5) I oktober 2012 antog en högnivågrupp under ledning av Erkki Liikanen en rapport om reformering av banksektorns struktur i unionen. Den diskuterade bland annat samspelet mellan det traditionella banksystemet och skuggbanksystemen. I rapporten vidkändes riskerna med skuggbankverksamhet, exempelvis stor andel lånefinansierade placeringar och procyklikaltitet och den efterlyste en minskning av den sammankoppling mellan banker och skuggbanksystemet som varit en spridningskälla i den systemomfattande bankkrisen. I rapporten föreslogs också vissa strukturåtgärder som ska avhjälpa resterande brister i unionens banksektor.
- (6) Strukturella reformer inom unionens banksystem behandlas i ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om strukturella åtgärder för att förbättra motståndskraften hos EU:s kreditinstitut. Om strukturella åtgärder för banker införs, skulle detta emellertid kunna leda till att viss verksamhet flyttas till mindre reglerade områden som skuggbanksektorn. Det förslaget bör därför åtföljas av de bindande krav på transparens och rapportering avseende transaktioner för värdepappersfinansiering som fastställs i denna förordning. De transparensregler som fastställs i denna förordning kompletterar det förslaget.
- (7) Denna förordning tillgodoser behovet av ökad transparens på marknaderna för värdepappersfinansiering och därmed det finansiella systemet. För att säkerställa likvärdiga konkurrensvillkor och internationell konvergens följer denna förordning FSB:s policyram. Den skapar en unionsram där uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering effektivt kan rapporteras till transaktionsregister och där information om transaktioner för värdepappersfinansiering samt totalavkastningsswappar lämnas ut till investerare i företag för kollektiva investeringar. I definitionen av transaktioner för värdepappersfinansiering i denna förordning ingår inte derivatkontrakt enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 ⁽²⁾. Däremot ingår sådana transaktioner som allmänt kallas likviditets- och säkerhetsswappar, som inte omfattas av definitionen av derivatkontrakt i förordning (EU) nr 648/2012. Behovet av internationell konvergens blir än mer angeläget i och med att en strukturell reform inom unionens banksektor sannolikt kommer att leda till att verksamheter som traditionella banker i dag bedrivs flyttas till skuggbanksektorn – och det både för finansiella och icke-finansiella enheter. På så sätt kan reglerings- och tillsynsmyndigheter få ännu mindre transparens i dessa verksamheter och hindras från att få en god överblick över riskerna i samband med transaktioner för värdepappersfinansiering. På vissa marknader skulle detta bara förstärka de redan väletablerade banden mellan den reglerade banksektorn och skuggbanksektorn.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1092/2010 av den 24 november 2010 om makrotillsyn av det finansiella systemet på EU-nivå och om inrättande av en europeisk systemrisknämnd (EUT L 331, 15.12.2010, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister (EUT L 201, 27.7.2012, s. 1).

- (8) I och med utvecklingen av marknadspraxis och den tekniska utvecklingen kan marknadsaktörer använda andra transaktioner än transaktioner för värdepappersfinansiering som en finansieringskälla, för hantering av likviditet och säkerheter, som en strategi för ökad avkastning, för täckning av blankning eller för skattearbitrage i samband med vinstutdelningar. Sådana transaktioner kan få liknande ekonomisk verkan och utgöra risker liknande de i transaktioner för värdepappersfinansiering, inbegripet procyklikaltitet till följd av fluktuerande tillgångsvärden och volatilitet, löptids- eller likviditetstransformering som härrör från finansiering av långfristiga eller illikvida tillgångar genom kortfristiga eller likvida tillgångar samt finansiella spridningseffekter till följd av sammankoppling av transaktionskedjor som omfattar återanvändning av säkerheter.
- (9) Som reaktion på de frågor som tas upp i FSB:s policyram och den väntade utvecklingen efter strukturella reformen av unionens banksektor kommer medlemsstaterna förmodligen att vidta olika nationella åtgärder som kan skapa hinder för en välfungerande inre marknad och skada marknadsaktörerna och den finansiella stabiliteten. Dessutom gör avsaknaden av harmoniserade regler om transparens att det är svårt för nationella myndigheter att jämföra detaljuppgifter från olika medlemsstater och, följaktligen, att uppfatta vilka faktiska risker som enskilda marknadsaktörer utsätter systemet för. Därför måste det ses till att sådan snedvridning och sådana hinder inte uppstår i unionen. Följaktligen är den lämpliga rättsliga grunden för denna förordning artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), tolkad i enlighet med Europeiska unionens domstols fasta rättspraxis.
- (10) De nya reglerna om transparens bör därför föreskriva rapportering av detaljer om samtliga marknadsaktörers transaktioner för värdepappersfinansiering, både för finansiella och för icke-finansiella enheter, inbegripet säkerhetsstruktur, om säkerheten kan återanvändas eller har återanvänts, ett utbyte av säkerheter vid dagens slut och de tillämplade värderingsavdragen. I syfte att minimera ytterligare operativa kostnader för marknadsaktörerna, bör de nya reglerna och standarderna bygga vidare på redan existerande infrastrukturer, operativa förfaranden och format som har införts för rapportering av derivatkontrakt till transaktionsregister. I den utsträckning det är genomförbart och relevant bör den europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten) (Esma), inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010⁽¹⁾, i det sammanhanget minimera överlappningar och undvika konsekvenser mellan de tekniska standarder som antagits enligt denna förordning och de som antagits enligt artikel 9 i förordning (EU) nr 648/2012. Den rättsliga ram som föreskrivs i den här förordningen bör i möjligaste mån överensstämma med förordning (EU) nr 648/2012 när det gäller rapportering av derivatkontrakt till transaktionsregister som registrerats för det ändamålet. Detta bör också göra det möjligt för transaktionsregister som registrerats eller godkänts i enlighet med den förordningen att fullgöra den registerfunktion de tilldelats genom den här förordningen, om de uppfyller vissa ytterligare kriterier och under förutsättning att en förenklad registreringsprocess har slutförts.
- (11) För att säkerställa att Esmas befogenheter att ålägga sanktioner är konsekventa och effektiva, bör de marknadsaktörer som omfattas av denna förordning, med hänvisning till förordning (EU) nr 648/2012, omfattas av de bestämmelser om Esmas befogenheter som fastställs i den förordningen, såsom de, vad gäller förfarandereglerna, specificerats i de delegerade akter som antagits enligt artikel 64.7 i den förordningen.
- (12) Transaktioner med medlemmar i Europeiska centralbankssystemet (ECBS) bör undantas från skyldigheten att rapportera transaktioner för värdepappersfinansiering till transaktionsregistren. För att säkerställa att reglerings- och tillsynsmyndigheterna får en god överblick över riskerna i samband med de transaktioner för värdepappersfinansiering som genomförs av de enheter som de reglerar eller utövar tillsyn över bör dock de relevanta myndigheterna och ECBS-medlemmarna ha ett nära samarbete. Sådant samarbete bör göra det möjligt för reglerings- och tillsynsmyndigheterna att fullgöra sina respektive skyldigheter och uppdrag. Sådant samarbete bör vara förtroligt och avhängigt av en motiverad framställan från de relevanta behöriga myndigheterna, och bör endast genomföras för att göra det möjligt för dessa myndigheter att uppfylla sina respektive skyldigheter med iakttagande av principerna och kraven för oberoende för centralbankerna och utförandet av sina uppgifter som monetära myndigheter, vilket inbegriper utförandet av den penningpolitik, den växelkurspolitik och den politik för finansiell stabilisering som ECBS-medlemmarna enligt lag har befogenhet att utföra. ECBS-medlemmarna bör få vägra att lämna information om de transaktioner de genomför vid utförandet av sina uppgifter som monetära myndigheter. De bör underrätta den myndighet som lämnat begäran om vägran, åtföljt av motiveringen till detta.
- (13) Information om de inneboende riskerna på marknaderna för värdepappersfinansiering bör lagras centralt och vara lätt och direkt tillgänglig för bland annat Esma, den europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten)

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/77/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 84).

(EBA) inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 ⁽¹⁾, den europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten) (Eiopa) inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010 ⁽²⁾, de relevanta behöriga myndigheterna, ESRB och berörda centralbanker inom ECBs, inbegripet Europeiska centralbanken (ECB), då denna utför sina uppgifter inom en gemensam tillsynsmekanism enligt rådets förordning (EU) nr 1024/2013 ⁽³⁾. De kan då fastställa och övervaka de risker för den finansiella stabiliteten som reglerade och oreglerade enheters verksamhet inom skuggbanksystemet medför. Esma bör beakta de tekniska standarder som antagits enligt artikel 81 i förordning (EU) nr 648/2012 och som reglerar transaktionsregister för derivatkontrakt och den framtida utvecklingen av dessa tekniska standarder, när myndigheten utformar eller föreslår ändringar i de tekniska standarderna för tillsyn enligt denna förordning. Esma bör också sträva efter att säkerställa att de relevanta myndigheterna i fråga, ESRB och ECBs relevanta centralbanker, inbegripet ECB, har direkt och omedelbar tillgång till de uppgifter de behöver för att utföra sina uppgifter, inbegripet utformning och genomförande av penningpolitiken samt övervakning av finansmarknadsinfrastrukturer. För att säkerställa detta bör Esma fastställa villkoren för tillgång till sådana uppgifter i förslag till tekniska standarder för tillsyn.

- (14) Det är nödvändigt att införa bestämmelser om informationsutbyte mellan behöriga myndigheter samt att öka kraven på att de bistår varandra och samarbetar. Med anledning av den ökande gränsöverskridande verksamheten bör de behöriga myndigheterna förse varandra med den information de behöver för att kunna fullgöra sitt uppdrag, så att denna förordning genomförs på ett effektivt sätt, även i situationer där överträdelse eller miss-tänkta överträdelse kan beröra myndigheterna i två eller flera medlemsstater. Sträng tystnadsplikt måste iakttas vid informationsutbytet, för att säkerställa att uppgifterna överförs på ett smidigt sätt och särskilda rättigheter skyddas. Utan att det påverkar nationell straff- eller skatterätt bör de behöriga myndigheterna, Esma, organ eller andra fysiska eller juridiska personer än behöriga myndigheter som tar emot konfidentiella uppgifter enbart använda dessa för att utföra sina uppgifter och fullgöra sitt uppdrag. Detta bör dock inte hindra nationella organ som ansvarar för att förebygga, utreda och vidta korrigerande åtgärder mot administrativa missförhållanden från att, i enlighet med nationell rätt, fullgöra sitt uppdrag.
- (15) Transaktioner för värdepappersfinansiering används i stor utsträckning av förvaltare av företag för kollektiva investeringar för effektiv portföljförvaltning. Sådan användning kan få betydande konsekvenser för dessa företag för kollektiva investeringars resultat. Transaktioner för värdepappersfinansiering kan antingen användas för att uppfylla investeringsmål eller för att förbättra avkastningen. Förvaltare använder också totalavkastningsswappar som har effekter liknande dem som förekommer i fråga om transaktioner för värdepappersfinansiering. Transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswappar används i stor utsträckning av förvaltare av företag för kollektiva investeringar för att få exponering mot vissa strategier eller för att förbättra avkastningen. Användningen av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswappar kan stegra den allmänna riskprofilen för företag för kollektiva investeringar, utan att investerarna får tillräcklig information om användningen. Det är viktigt att se till att investerare i sådana företag för kollektiva investeringar kan göra välgrundade val och bedöma den övergripande risk-/avkastningsprofilen för företag för kollektiva investeringar. Vid bedömningen av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswappar bör företagen för kollektiva investeringar överväga transaktionens substans utöver dess juridiska form.
- (16) Investeringar som grundar sig på ofullständig eller felaktig information om ett företag för kollektiva investeringars investeringsstrategi kan åsamka investerare betydande förluster. Det är därför viktigt att företag för kollektiva investeringar offentliggör alla relevanta närmare uppgifter om sin användning av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswappar. Dessutom är fullständig transparens särskilt relevant för företag för kollektiva investeringar, eftersom det inte är förvaltarna av företag för kollektiva investeringar utan deras investerare som äger alla tillgångar som berörs av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswappar. Full transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswappar är därför ett viktigt redskap för att undvika eventuella intressekonflikter.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/79/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 48).

⁽³⁾ Rådets förordning (EU) nr 1024/2013 av den 15 oktober 2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut (EUT L 287, 29.10.2013, s. 63).

- (17) De nya bestämmelserna om transparens avseende transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningssvappar är nära kopplade till Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG⁽¹⁾ och 2011/61/EU⁽²⁾, eftersom de direktiven utgör den rättsliga ramen för hur företag för kollektiva investeringar etableras, förvaltas och marknadsförs.
- (18) Företag för kollektiva investeringar får bedriva verksamhet som företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (nedan kallade *fondföretag*), förvaltade av förvaltningsbolag för fondföretag eller av investeringsbolag som auktoriserats enligt direktiv 2009/65/EG, eller som alternativa investeringsfonder (nedan kallade *AIF-fonder*), förvaltade av förvaltare av sådana fonder (nedan kallade *AIF-förvaltare*) som auktoriserats eller registrerats enligt direktiv 2011/61/EU. De nya reglerna om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningssvappar som införs genom denna förordning kompletterar och bör tillämpas utöver reglerna enligt bestämmelserna i dessa direktiv.
- (19) För att göra investerare medvetna om riskerna med användningen av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningssvappar bör förvaltare av företag för kollektiva investeringar i periodiska rapporter ge detaljerad information om sin eventuella användning av dessa finansieringstekniker. Befintliga periodiska rapporter som förvaltningsbolag eller investeringsbolag för fondföretag och AIF-förvaltare måste ta fram bör kompletteras med denna extra information om användningen av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningssvappar. Vid den närmare utformningen av innehållet i dessa periodiska rapporter bör Esma ta hänsyn till den administrativa bördan och särdragen hos olika typer av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningssvappar.
- (20) Ett företag för kollektiva investeringars placeringsinriktning med avseende på transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningssvappar bör tydligt redovisas i handlingar före avtal, exempelvis prospektet för fondföretagets fonder och information före avtal till AIF-fondsinvesterare. Detta bör trygga att investerare förstår och kan bedöma de inneboende riskerna, innan de beslutar att investera i ett särskilt fondföretag eller en särskild AIF-fond.
- (21) Återanvändning av säkerheter skapar likviditet och gör det möjligt för motparter att minska finansieringskostnaderna. Emellertid tenderar detta att skapa komplicerade kedjor av säkerheter mellan traditionell bankverksamhet och skuggbankverksamhet, vilket innebär risker för den finansiella stabiliteten. Avsaknaden av transparens med avseende på i vilken utsträckning finansiella instrument som ställts som säkerhet har återanvänts och de motsvarande riskerna i händelse av konkurs kan undergräva förtroendet för motparter och öka riskerna för den finansiella stabiliteten.
- (22) För att transparensen avseende återanvändning ska kunna öka bör det införas minimikrav på information. Återanvändning bör endast ske med den säkerhetsställande motpartens uttryckliga kännedom och samtycke. Tillämpningen av en rätt till återanvändning bör därför avspeglas i den säkerhetsställande motpartens värdepapperskonto, såvida inte det kontot regleras av lagstiftningen i ett tredjeland som eventuellt föreskriver andra lämpliga sätt att avspegla återanvändning.
- (23) Även om tillämpningsområdet för bestämmelserna om återanvändning i denna förordning är mer omfattande än det i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/47/EG⁽³⁾ bör denna förordning inte ändra tillämpningsområdet för det direktivet utan snarare betraktas som ett komplement till det direktivet. De villkor på vilka motparter har rätt till återanvändning och att utöva denna rätt bör inte på något sätt minska det skydd som ges för avtal om finansiell äganderättsöverföring enligt direktiv 2002/47/EG. Mot den bakgrunden bör överträdelse av kraven på transparens i återanvändningen inte påverka nationell rätt angående en transaktions giltighet eller verkan.
- (24) I denna förordning fastställs strikta informationsbestämmelser för motparter vid återanvändning, vilket inte bör påverka tillämpningen av sektorsbestämmelser som är anpassade till särskilda aktörer, strukturer och situationer. Därför bör denna förordnings regler om återanvändning bara tillämpas på exempelvis företag för kollektiva investeringar och förvaringsinstitut eller investeringsföretags klienter när inte strängare regler om återanvändning föreskrivs enligt den rättsliga ramen för företag för kollektiva investeringar eller för skydd av kundernas tillgångar som utgör en *lex specialis*, med företräde framför reglerna i denna förordning. Denna förordning bör särskilt inte påverka tillämpningen av sådana regler enligt unionsrätten eller nationell rätt som begränsar motparters möjligheter till återanvändning av finansiella instrument som tillhandahålls som säkerhet av motparter eller andra personer än motparter. Tillämpningen av kraven för återanvändning bör senareläggas med sex månader efter dagen för denna förordnings ikraftträdande i syfte att ge motparterna tillräckligt med tid för att anpassa sina kvarstående säkerhetsarrangemang, inbegripet ramavtal, och för att säkerställa att nya säkerhetsarrangemang är förenliga med denna förordning.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EUT L 302, 17.11.2009, s. 32).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010 (EUT L 174, 1.7.2011, s. 1).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/47/EG av den 6 juni 2002 om ställande av finansiell säkerhet (EGT L 168, 27.6.2002, s. 43).

- (25) I syfte att främja internationell enhetlighet i fråga om terminologin är användningen av termen *återanvändning* i denna förordning i enlighet med FSB:s policyram. Detta bör emellertid inte medföra en bristande enhetlighet inom unionens regelverk och framför allt bör det inte påverka användningen av termerna *återanvändning* eller *förfogande* i direktiven 2009/65/EG och 2011/61/EU.
- (26) För att säkerställa att motparter uppfyller denna förordnings skyldigheter och att de behandlas lika i hela unionen, bör medlemsstaterna se till att de behöriga myndigheterna har befogenhet att lägga administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder som är effektiva, proportionella och avskräckande. Administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder som föreskrivs enligt denna förordning bör därför uppfylla vissa grundläggande krav när det gäller adressater, kriterier för tillämpningen av en sanktion eller åtgärd, offentliggörande av sanktioner eller åtgärder, viktigare sanktionsbefogenheter och nivåer på administrativa sanktionsavgifter. Det är lämpligt att sanktioner och andra åtgärder enligt direktiven 2009/65/EG och 2011/61/EU tillämpas på överträdelse av företag för kollektiva investeringars skyldigheter gällande transparens enligt denna förordning.
- (27) De befogenheter att lägga sanktioner som tilldelas behöriga myndigheter bör inte påverka ECB:s exklusiva befogenhet att för tillsynsändamål återkalla kreditinstituts tillstånd enligt artikel 4.1 a i förordning (EU) nr 1024/2013.
- (28) Bestämmelser i denna förordning rörande ansökan om registrering av transaktionsregister och återkallande av registrering påverkar inte de möjligheter till överklagande som föreskrivs i kapitel V i förordning (EU) nr 1095/2010.
- (29) Tekniska standarder inom den finansiella tjänstesektorn bör trygga en konsekvent harmonisering och ett tillräckligt skydd för insättare, investerare och konsumenter i hela unionen. Då Esma är ett organ med stor sakkunskap på detta specifika område är det lämpligt och ändamålsenligt att anförtro Esma uppgiften att utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn och genomförande som inte inbegriper politiska val. Vid utarbetandet av tekniska standarder bör Esma se till att förvaltnings- och rapporteringsförfaranden är effektiva. Kommissionen bör ges befogenhet att, i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget och i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1095/2010, genom delegerade akter anta tekniska standarder för tillsyn på följande områden: närmare uppgifter om de olika typerna av transaktioner för värdepappersfinansiering, om transaktionsregistrets ansökningar om registrering eller utvidgning av registrering, om förfarandena som ska tillämpas av transaktionsregistren för att kontrollera detaljerna kring de transaktioner för värdepappersfinansiering som rapporteras till dem, om offentliggörandet av transaktionsregistrets uppgifter och hur ofta de offentliggörs och om kraven för tillgången till dem, samt vid behov om ytterligare specifiering av innehållet i bilagan.
- (30) Kommissionen bör ges befogenhet att anta av Esma utarbetade tekniska standarder för genomförande genom genomförandekter i enlighet med artikel 291 i EUF-fördraget och i enlighet med artikel 15 förordning (EU) nr 1095/2010, när det gäller rapporters form och frekvens, ansökningsformat för registrering av eller utvidgning av registreringen för ett transaktionsregister, samt förfaranden och former för informationsutbytet med Esma om sanktioner och andra åtgärder.
- (31) Befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget bör delegeras till kommissionen med avseende på ändringar av den förteckning över enheter som undantas från förordnings tillämpningsområde och avgifternas typ, i vilka fall avgifter ska betalas, avgiftsbeloppen och hur transaktionsregistren ska betala dem. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå. När kommissionen förbereder och utarbetar delegerade akter bör den se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.
- (32) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter att fatta beslut om bedömningen av tredjeländers regler, för erkännande av tredjelands transaktionsregister, samt för att undvika eventuellt överlappande eller motstridiga krav. Den bedömning som ligger till grund för beslut om rapporteringens likvärdighet i ett tredjeland bör inte inkräkta på rätten för ett transaktionsregister som inrättats i det tredjelandet och som godkänts av Esma att tillhandahålla rapporteringstjänster åt enheter som är etablerade i unionen, eftersom godkännandebeslutet bör vara oberoende av en sådan bedömning av ett beslut om likvärdighet.
- (33) Om en genomförandekt om likvärdighet dras tillbaka bör motparterna automatiskt på nytt omfattas av alla krav som fastställs i denna förordning.
- (34) Kommissionen bör när så är lämpligt samarbeta med myndigheter i tredjeländer i syfte att utforska lösningar som gynnar båda parter, för att säkerställa överensstämmelse mellan denna förordning och dessa tredjeländers krav och därigenom undvika eventuell överlappning i detta sammanhang.

- (35) Eftersom målen för denna förordning, nämligen att förbättra transparensen för viss verksamhet på de finansiella marknaderna, såsom användningen av transaktioner för värdepappersfinansiering och återanvändning av säkerheter för att möjliggöra övervakning och kartläggning av de motsvarande riskerna, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av denna förordnings omfattning och verkningar kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (36) Denna förordning är förenlig med de grundläggande rättigheterna och de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Detta gäller särskilt rätten till skydd av personuppgifter, rätten till respekt för privatliv och familjeliv, rätten till försvar och principen om *ne bis in idem*, näringsfriheten, rätten till egendom, rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol. Denna förordning måste tillämpas i enlighet med dessa rättigheter och principer.
- (37) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 28.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 ⁽¹⁾ och avgav ett yttrande den 11 juli 2014 ⁽²⁾.
- (38) Varje utbyte eller överföring av personuppgifter som görs av medlemsstaternas behöriga myndigheter eller av transaktionsregister bör ske i enlighet med de bestämmelser om överföring av personuppgifter som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG ⁽³⁾. Varje utbyte eller överföring av personuppgifter som görs av Esma, EBA eller Eiopa bör ske i enlighet med de bestämmelser om överföring av personuppgifter som fastställs i förordning (EG) nr 45/2001.
- (39) Med stöd av Esma bör kommissionen övervaka och utarbeta rapporter till Europaparlamentet och rådet om den internationella tillämpningen av den rapporteringsskyldighet som fastställs i denna förordning. Den tid som tillåts för överlämnandet av kommissionens rapporter bör tillåta föregående faktisk tillämpning av denna förordning.
- (40) När resultatet föreligger av det arbete som utförs inom relevanta internationella forum bör kommissionen med bistånd av Esma, EBA och ESRB till Europaparlamentet och rådet överlämna en rapport om framstegen i det internationella arbetet med att minska riskerna i samband med transaktioner för värdepappersfinansiering, inbegripet FSB:s rekommendationer om värderingsavdrag för transaktioner för värdepappersfinansiering vars clearing inte sker centralt, och om lämpligheten av dessa rekommendationer för unionens marknader.
- (41) Tillämpningen av de krav på transparens som fastställs i denna förordning bör skjutas upp i syfte att ge transaktionsregistren tillräckligt med tid för att ansöka om auktorisering och godkännande av sin verksamhet som anges i denna förordning och motparter och företag för kollektiva investeringar tillräckligt med tid för att uppfylla dessa krav. Framför allt är det lämpligt att senarelägga tillämpningen av ytterligare krav på transparens för företag för kollektiva investeringar med hänsyn till de riktlinjer för behöriga myndigheter och fondföretags förvaltningsbolag som utfärdades av Esma den 18 december 2012, där det fastställs en frivillig ram för fondföretags förvaltningsbolag i fråga om skyldigheten att lämna ut uppgifter samt behovet av att minska den administrativa bördan för förvaltarna i företag för kollektiva investeringar. I syfte att sörja för effektiv tillämpning av rapporteringen av transaktioner för värdepappersfinansiering behövs det ett successivt genomförande av kraven per typ av motpart. Inom denna modell bör beaktas motpartens faktiska förmåga att uppfylla de rapporteringsskyldigheter som fastställs i denna förordning.
- (42) De nya enhetliga reglerna i fråga om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och vissa OTC-derivat, nämligen totalavkastningssvappar, som fastställs i denna förordning har nära koppling till de regler som fastställs i förordning (EU) nr 648/2012 eftersom dessa OTC-derivat omfattas av tillämpningsområdet för de rapporteringskrav som fastställs i den förordningen. I syfte att säkerställa ett enhetligt tillämpningsområde för

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter (EGT L 8, 12.1.2001, s. 1).

⁽²⁾ EUT C 328, 20.9.2014, s. 3.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 23.11.1995, s. 31).

både kraven i fråga om transparens och för rapportering behövs det en tydlig avgränsning mellan OTC-derivat och börshandlade derivat oberoende av om handel med dessa kontrakt bedrivs i unionen eller på tredjelandsmarknader. Definitionen av OTC-derivat i förordning (EU) nr 648/2012 bör därför ändras i syfte att säkerställa att en och samma typ av derivatkontrakt redovisas som antingen OTC-derivat eller börshandlade derivat oberoende av om handel med dessa kontrakt bedrivs i unionen eller på tredjelandsmarknader.

- (43) Förordning (EU) nr 648/2012 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

SYFTE, TILLÄMPNINGSMOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Syfte

I denna förordning fastställs bestämmelser om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering samt om återanvändning.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Denna förordning tillämpas på:
 - a) En motpart i en transaktion för värdepappersfinansiering som är etablerad
 - i) i unionen, inklusive alla filialer oavsett var de är belägna,
 - ii) i ett tredjeland, om transaktionen för värdepappersfinansiering ingår i verksamheten vid den motpartens filial i unionen.
 - b) Förvaltningsbolag och investeringsbolag för företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) i enlighet med direktiv 2009/65/EG.
 - c) Förvaltare av alternativa investeringsfonder (nedan kallade *AIF-förvaltare*) som är auktoriserade i enlighet med direktiv 2011/61/EU.
 - d) En motpart som återanvänder en säkerhet och som är etablerad
 - i) i unionen, inklusive alla filialer oavsett var de är belägna,
 - ii) i ett tredjeland, om antingen
 - återanvändningen ingår i en verksamhet vid den motpartens filial i unionen, eller
 - återanvändningen avser finansiella instrument som tillhandahålls inom ramen för ett säkerhetsarrangemang av en motpart etablerad i unionen eller av en filial i unionen till en motpart etablerad i ett tredjeland.
2. Artiklarna 4 och 15 tillämpas inte på följande:
 - a) Medlemmar i Europeiska centralbankssystemet (ECBS), andra organ i medlemsstaterna som fyller likartade funktioner och andra offentliga organ inom unionen som har i uppdrag att förvalta eller deltar i förvaltningen av statsskulden.
 - b) Banken för internationell betalningsutjämning.

3. Artikel 4 tillämpas inte på transaktioner där en ECBS-medlem är motpart.
4. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 30 i syfte att ändra den förteckning som fastställs i punkt 2 i den här artikeln.

För detta ändamål ska kommissionen innan den antar sådana delegerade akter förelägga Europaparlamentet och rådet en rapport, i vilken den internationella behandlingen av centralbanker och offentliga organ som förvaltar eller medverkar i förvaltningen av statsskulden bedöms.

Den rapporten ska inbegripa en jämförande analys av hur centralbanker och dessa organ behandlas i de rättsliga ramarna i ett antal tredjeländer. Om det av rapporten framgår, särskilt i fråga om den jämförande analysen och potentiella effekter, att det är nödvändigt att göra undantag från artikel 15 när det gäller det monetära ansvaret för dessa centralbanker och organ i ett tredjeländ ska kommissionen anta en delegerad akt samt lägga till dem i förteckningen i punkt 2 i den här artikeln.

Artikel 3

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *transaktionsregister*: en juridisk person som centralt samlar in och dokumenterar uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering.
2. *motpart*: en finansiell motpart eller en icke-finansiell motpart.
3. *finansiell motpart*:
 - a) Ett värdepappersföretag som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU ⁽¹⁾.
 - b) Ett kreditinstitut som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU ⁽²⁾ eller förordning (EU) nr 1024/2013.
 - c) Ett försäkringsföretag eller ett återförsäkringsföretag som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG ⁽³⁾.
 - d) Fondföretag och i relevanta fall, dess förvaltningsbolag, som auktoriserats i enlighet med direktiv 2009/65/EG.
 - e) En AIF-fond som förvaltas av AIF-förvaltare som auktoriserats eller registrerats i enlighet med direktiv 2011/61/EU.
 - f) Ett tjänstepensionsinstitut som auktoriserats eller registrerats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG ⁽⁴⁾.
 - g) En central motpart som auktoriserats i enlighet med förordning (EU) nr 648/2012.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU (EUT L 173, 12.6.2014, s. 349).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (EUT L 235, 23.9.2003, s. 10).

- h) En värdepapperscentral som auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 ⁽¹⁾.
- i) En enhet i ett tredjeland som skulle kräva auktorisering eller registrering i enlighet med de lagstiftningsakter som avses i leden a–h om den var etablerad i unionen.
4. *icke-finansiell motpart*: ett i unionen eller i ett tredjeland etablerat annat företag än de enheter som avses i punkt 3.
5. *etablerad*:
- a) Om motparten är en fysisk person, där denne har sitt huvudkontor.
 - b) Om motparten är en juridisk person, där denne har sitt stadgeenliga säte.
 - c) Om motparten enligt nationell rätt saknar stadgeenligt säte, där denne har sitt huvudkontor.
6. *filial*: ett annat driftsställe än huvudkontoret som ingår i en motpart och som inte är en juridisk person.
7. *utlåning eller inlåning av värdepapper eller råvaror*: en transaktion där en motpart överför värdepapper eller råvaror mot ett åtagande om att låntagaren ska återlämna likvärdiga värdepapper eller råvaror vid en framtida tidpunkt eller vid överförarens anfordran, varvid transaktionen betraktas som utlåning av värdepapper eller råvaror för den motpart som överför dem och som inlåning av värdepapper eller råvaror för den motpart till vilka de överförs.
8. *köp- och återförsäljningstransaktion respektive sälj- och återköpstransaktion*: en transaktion där en motpart köper eller säljer värdepapper, råvaror eller garanterade rättigheter avseende äganderätt till värdepapper eller råvaror och samtidigt kommer överens om att sälja respektive köpa tillbaka värdepapper, råvaror eller sådana garanterade rättigheter enligt samma specifikation till ett angivet pris vid en framtida tidpunkt; transaktionen utgör en köp- och återförsäljnings-transaktion för den motpart som köper värdepapper, råvaror eller garanterade rättigheter och en sälj- och återköpstransaktion för den säljande motparten, utan att köp- och återförsäljningstransaktionen eller sälj- och återköpstransaktionen rör sig om ett återköpsavtal eller ett omvänt återköpsavtal i den mening som avses i punkt 9.
9. *återköpstransaktion*: en transaktion i enlighet med ett avtal enligt vilket en motpart överlåter värdepapper, råvaror eller garanterade rättigheter som avser äganderätt till värdepapper eller råvaror, om garantin har utfärdats av en erkänd börs som innehar rätten till värdepapperen eller råvarorna och avtalet inte ger motparten möjlighet att överlåta eller pantsätta ett enskilt värdepapper eller en enskild råvara till mer än en motpart åt gången, med förbehåll för förpliktelsen att återköpa dem, eller värdepapper eller råvaror enligt samma specifikation till ett angivet pris och vid en framtida tidpunkt som är fastställd eller ska fastställas av den som överlåter instrumentet, transaktionen utgör ett återköpsavtal för den motpart som säljer värdepapperen eller råvarorna och ett omvänt återköpsavtal för den motpart som köper dem.
10. *marginalutlåning*: en transaktion där en motpart lämnar kredit i samband med köp, försäljning och innehav av eller handel med värdepapper, men innefattar inte andra lån där värdepapper har ställts som säkerhet.
11. *transaktion för värdepappersfinansiering*:
- a) En återköpstransaktion.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012 (EUT L 257, 28.8.2014, s. 1).

- b) Utlåning och inlåning av värdepapper eller råvaror.
 - c) En köp- och återförsäljningstransaktion eller sälj- och återköpstransaktion.
 - d) Marginalutlåning.
12. *återanvändning*: en mottagande motparts användning, i eget namn och för egen eller annan motparts räkning, inbegripet eventuella fysiska personer, av finansiella instrument vilka mottagits inom ramen för ett säkerhetsarrangemang, inbegripet överlåtelse av äganderätt eller utövande av en förfoganderätt i enlighet med artikel 5 i direktiv 2002/47/EG men inte inbegripet likvidation av ett finansiellt instrument om den lämnande motparten hamnar på obestånd.
13. *säkerhetsarrangemang i form av äganderättsöverföring*: avtal om finansiell äganderättsöverföring enligt definitionen i artikel 2.1 b i direktiv 2002/47/EG, som ingåtts mellan motparter för att säkerställa att alla skyldigheter fullgörs.
14. *säkerhetsarrangemang i form av ställande av finansiell säkerhet*: avtal om finansiell säkerhet enligt definitionen i artikel 2.1 c i direktiv 2002/47/EG, som ingåtts mellan motparter för att säkerställa att alla skyldigheter fullgörs.
15. *säkerhetsarrangemang*: säkerhetsarrangemang i form av äganderättsöverföring och säkerhetsarrangemang i form av ställande av finansiell säkerhet.
16. *finansiellt instrument*: ett finansiellt instrument enligt definitionen i artikel 4.1.15 i direktiv 2014/65/EU.
17. *råvara*: en råvara enligt definitionen i artikel 2.1 i kommissionens förordning (EG) nr 1287/2006 ⁽¹⁾.
18. *totalavkastningsswapp*: ett derivatkontrakt enligt artikel 2.7 i förordning (EU) nr 648/2012 genom vilken en motpart överför det totala ekonomiska resultatet, inbegripet inkomster från räntor och avgifter, vinster och förluster från prisförändringar och kreditförluster, för en referensförpliktelse till en annan motpart.

KAPITEL II

TRANSPARENS I TRANSAKTIONER FÖR VÄRDEPAPERSFINANSIERING

Artikel 4

Rapporteringskyldighet och skydd för transaktioner för värdepappersfinansiering

1. Motparter vid transaktioner för värdepappersfinansiering ska rapportera detaljer om transaktioner för värdepappersfinansiering som de har ingått samt om varje ändring eller avslutande av sådana till ett transaktionsregister som registrerats i enlighet med artikel 5 eller godkänts i enlighet med artikel 19. Dessa närmare uppgifter ska rapporteras in senast den första arbetsdagen efter det att transaktionen ingåtts, ändrats eller avslutats.

Det rapporteringskrav som föreskrivs i första stycket ska gälla för de transaktioner för värdepappersfinansiering som

- a) ingåtts före den relevanta tillämpningsdag som avses i artikel 33.2 a och som fortfarande är utestående vid den tidpunkten, om
 - i) den återstående löptiden för dessa transaktioner för värdepappersfinansiering den dagen överstiger 180 dagar, eller
 - ii) sådana transaktioner för värdepappersfinansiering har en obestämd löptid och alltså är utestående 180 dagar efter den dagen,

⁽¹⁾ Kommissionens förordning (EG) nr 1287/2006 av den 10 augusti 2006 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG vad gäller dokumenteringsskyldigheter för värdepappersföretag, transaktionsrapportering, överblickbarhet på marknaden, upptagande av finansiella instrument till handel samt definitioner för tillämpning av det direktivet (EUT L 241, 2.9.2006, s. 1).

b) ingås på den relevanta tillämpningsdag som avses i artikel 33.2 a eller därefter.

De transaktioner för värdepappersfinansiering som avses i andra stycket led a ska rapporteras inom 190 dagar efter den relevanta tillämpningsdag som avses i artikel 33.2 a.

2. En motpart som omfattas av rapporteringsskyldigheten får delegera rapporteringen av detaljer om transaktioner för värdepappersfinansiering.

3. Om en finansiell motpart ingår en transaktion för värdepappersfinansiering med en icke-finansiell motpart som på balansdagen inte överskrider gränsvärdena i fråga om åtminstone två av de tre kriterier som fastställs i artikel 3.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU ⁽¹⁾ ska den finansiella motparten ansvara för rapporteringen för båda motparternas räkning.

Om ett fondföretag som förvaltas av ett förvaltningsbolag är motpart i transaktioner för värdepappersfinansiering ska förvaltningsbolaget vara ansvarigt för rapportering på fondföretagets vägnar.

Om en AIF-fond är motpart i transaktioner för värdepappersfinansiering ska dess AIF-förvaltare vara ansvarig för rapportering på AIF-fondens vägnar.

4. I minst fem år efter det att transaktionerna avslutats ska motparterna arkivera uppgifter om alla transaktioner för värdepappersfinansiering som de har ingått, ändrat eller avslutat.

5. Om transaktionsregister saknas för registrering av uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering, ska motparterna se till att de uppgifterna rapporteras till den europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten) (Esma).

I dessa fall ska Esma säkerställa att alla relevanta enheter enligt artikel 12.2 har tillgång till alla uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering som de behöver för att kunna fullgöra sina respektive skyldigheter och uppdrag.

6. För information som mottas enligt denna artikel ska transaktionsregister och Esma iakta de relevanta bestämmelser om konfidentialitet, tillförlitlighet och skydd i fråga om uppgifterna och uppfylla de skyldigheter som särskilt föreskrivs i artikel 80 i förordning (EU) nr 648/2012. Vid tillämpning av den här artikeln ska hänvisningar i artikel 80 i förordning (EU) nr 648/2012 till artikel 9 i den förordningen och till derivatkontrakt tolkas som hänvisningar till den här artikeln respektive till "transaktioner för värdepappersfinansiering".

7. En motpart som rapporterar in uppgifter om en transaktion för värdepappersfinansiering till ett transaktionsregister eller till Esma, eller en enhet som gör det på en motparts vägnar, ska inte anses överträda eventuella sekretessförpliktelser enligt avtal eller enligt lagar och andra författningar.

8. Den rapporterande enheten, dess ledning eller anställda är befriade från ansvar för detta utlämnande av uppgifter.

9. För att säkerställa en konsekvent tillämpning av den här artikeln och för att säkerställa samstämmighet med rapporteringen enligt artikel 9 i förordning (EU) nr 648/2012 och internationellt överenskomna standarder ska Esma, i nära samarbete med och med hänsyn till ECBS behov, utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn med specifikationer av uppgifterna i de rapporter som avses i punkterna 1 och 5 i den här artikeln om de olika typerna av transaktioner för värdepappersfinansiering, som ska innefatta minst följande:

a) Transaktionens parter och förmånstagaren till de rättigheter och skyldigheter som följer av transaktionen, i de fall denna inte är någon av parterna.

b) Det säkerställda beloppet, valutan, vilka tillgångar som används som säkerhet samt typ av dessa, dess kvalitet och värde, metoden för ställandet av säkerhet, huruvida säkerheten kan återanvändas, om säkerheten har återanvänts i fall då den är urskiljbar från andra tillgångar, alla byten av säkerheten, reporänta, lånevavgift eller marginalutlåningsränta, värderingsavdrag, valuteringsdag, förfallodag, första uppsägningsdatum och marknadssegment:

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, concernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG (EUT L 182, 29.6.2013, s. 19).

c) Beroende på vilken transaktion för värdepappersfinansiering som avses ska följande detaljer ingå:

- i) Återinvestering av kontantsäkerhet.
- ii) Värdepapper eller råvaror som lånas in eller lånas ut.

Vid utarbetande av dessa förslag till tekniska standarder ska Esma även beakta de tekniska särdragen hos tillgångsgrupper och ska om så är lämpligt ge möjlighet till rapportering av uppgifter om säkerheten på positionsnivå.

Esma ska senast den 13 januari 2017 överlämna dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen.

Kommissionen ska ges befogenhet att i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1095/2010 anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket.

10. För att säkerställa enhetliga tillämpningsvillkor för punkt 1 i denna artikel och, i den utsträckning det är möjligt, samstämmighet med rapporteringen enligt artikel 9 i förordning (EU) nr 648/2012 samt harmonisering av formaten mellan transaktionsregister ska Esma, i nära samarbete med och med hänsyn till ECBS behov, utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande med specificering av formen och frekvensen för de rapporter som avses i punkterna 1 och 5 i den här artikeln för de olika typerna av transaktioner för värdepappersfinansiering.

Formatet ska särskilt omfatta följande:

- a) Globala identifieringskoder för juridiska personer (LEI), eller pre-LEI-koder fram till dess att det globala systemet med identifieringskod för juridiska personer är helt infört.
- b) Internationella standardnummer för värdepapper (ISIN).
- c) Unika transaktionskoder.

Vid utarbetandet av dessa förslag till tekniska standarder ska Esma ta hänsyn till internationellt överenskomna utvecklingssteg och standarder om vilka enighet nåtts på unionsnivå eller globalt.

Esma ska senast den 13 januari 2017 överlämna dessa förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen.

Kommissionen ska ges befogenhet att i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1095/2010 anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket.

KAPITEL III

REGISTRERING AV OCH TILLSYN ÖVER TRANSAKTIONSREGISTER

Artikel 5

Registrering av ett transaktionsregister

1. Vid tillämpning av artikel 4 ska ett transaktionsregister registreras hos Esma på de villkor och enligt de förfaranden som anges i den här artikeln.
2. För att få registreras enligt den här artikeln ska ett transaktionsregister vara en i unionen etablerad juridisk person, tillämpa förfaranden för kontroll av att de uppgifter som rapporteras till det enligt artikel 4.1 är fullständiga och korrekta och uppfylla de krav som föreskrivs i artiklarna 78, 79 och 80 i förordning (EU) nr 648/2012. Vid tillämpning av den här artikeln ska hänvisningar i artiklarna 78 och 80 i förordning (EU) nr 648/2012 till artikel 9 i den förordningen tolkas som hänvisningar till artikel 4 i den här förordningen.
3. Registreringen av ett transaktionsregister ska gälla inom hela unionens territorium.

4. Ett registrerat transaktionsregister ska alltid uppfylla registreringsvillkoren. Ett transaktionsregister ska utan onödigt dröjsmål underrätta Esma om varje väsentlig ändring av registreringsvillkoren.

5. Ett transaktionsregister ska till Esma överlämna något av följande:

a) En ansökan om registrering.

b) För transaktionsregister som redan har registrerats i enlighet med avdelning VI kapitel 1 i förordning (EU) nr 648/2012, en ansökan om utvidgning av registrering vid tillämpningen av artikel 4 i den här förordningen.

6. Inom 20 arbetsdagar efter mottagandet av ansökan ska Esma bedöma om ansökan är fullständig.

Om ansökan inte är fullständig ska Esma ange en tidsfrist inom vilken transaktionsregistret ska lämna ytterligare information.

När Esma finner att ansökan är fullständig ska Esma underrätta transaktionsregistret om detta.

7. För att säkerställa en konsekvent tillämpning av denna artikel ska Esma utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn med specificering av uppgifter om

a) de förfaranden som avses i punkt 2 i denna artikel och som transaktionsregistret ska tillämpa i syfte att kontrollera om de uppgifter som rapporteras till dem enligt artikel 4.1 är fullständiga och korrekta,

b) den ansökan om registrering som avses i punkt 5 a,

c) en förenklad ansökan om utvidgning av registrering enligt punkt 5 b i syfte att undvika överlappande krav.

Esma ska senast den 13 januari 2017 överlämna dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen.

Kommissionen ska delegeras befogenhet att i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1095/2010 anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket.

8. För att säkerställa enhetliga villkor för tillämpningen av punkterna 1 och 2 ska Esma utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande med närmare uppgifter om formatet för båda följande fall:

a) Registreringsansökan enligt punkt 5 a.

b) Ansökan om utvidgning av registrering enligt punkt 5 b.

Med avseende på första stycket led b ska Esma ta fram ett förenklat format för att undvika överlappande förfaranden.

Esma ska senast den 13 januari 2017 överlämna dessa förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen.

Kommissionen ska ges befogenhet att i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1095/2010 anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket.

Artikel 6

Underrättande av och samråd med behöriga myndigheter före registreringen eller utvidgning av registreringen

1. Om ett transaktionsregister ansöker om registrering eller utvidgning av registrering och är en enhet som auktoriserats eller registrerats av en behörig myndighet i den medlemsstat där enheten är etablerad, ska Esma utan onödigt dröjsmål underrätta och samråda med den behöriga myndigheten före registreringen av transaktionsregistret.
2. Esma och den relevanta behöriga myndigheten ska utbyta all information som krävs för registrering av transaktionsregistret eller för utvidgning av registrering samt för övervakning av huruvida enheten uppfyller villkoren för registrering eller auktorisation i den medlemsstat där den är etablerad.

Artikel 7

Granskning av ansökan

1. Inom 40 arbetsdagar från underrättelsen enligt artikel 5.6 ska Esma granska registreringsansökan, eller en utvidgning av registrering, med utgångspunkt i hur transaktionsregistret uppfyller kraven i detta kapitel och ska anta ett fullständigt motiverat beslut om att godkänna eller avslå registrering eller en utvidgning av registrering.
2. Ett beslut utfärdat av Esma enligt punkt 1 ska få verkan fem arbetsdagar efter det att beslutet antas.

Artikel 8

Meddelande av Esmas registreringsbeslut eller utvidgning av registrering

1. När Esma antar ett beslut enligt artikel 7.1 eller återkallar registreringen enligt artikel 10.1, ska myndigheten inom fem arbetsdagar meddela transaktionsregistret sitt beslut med fullständig motivering.

Esma ska utan onödigt dröjsmål underrätta den behöriga myndighet som avses i artikel 6.1 om sitt beslut.

2. Esma ska underrätta kommissionen om alla beslut som fattats i enlighet med punkt 1.
3. Esma ska på sin webbplats offentliggöra en förteckning över transaktionsregister som registrerats i enlighet med denna förordning. Denna förteckning ska uppdateras inom fem arbetsdagar efter antagandet av ett beslut enligt punkt 1.

Artikel 9

Esmas befogenheter

1. De befogenheter som tilldelas Esma enligt artiklarna 61–68, 73 och 74 i förordning (EU) nr 648/2012, jämförda med bilagorna I och II, ska även gälla med avseende på den här förordningen. Hänvisningar till artikel 81.1 och 81.2 i förordning (EU) nr 648/2012 i bilaga I till den förordningen ska tolkas som hänvisningar till artikel 12.1 respektive 12.2 i den här förordningen.
2. De befogenheter som enligt artiklarna 61, 62 och 63 i förordning (EU) nr 648/2012 tilldelats Esma, dess tjänstemän eller andra av Esma bemyndigade personer får inte användas för att kräva röjande av information eller handlingar som omfattas av tystnadsplikt.

Artikel 10

Återkallande av registrering

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 73 i förordning (EU) nr 648/2012 ska Esma återkalla ett transaktionsregisters registrering, om transaktionsregistret
- a) uttryckligen avstår från registreringen eller inte har tillhandahållit några tjänster under de senaste sex månaderna,

- b) har beviljats registrering efter att ha lämnat osanna uppgifter eller på annat sätt ha använt otillbörliga metoder,
 - c) inte längre uppfyller de villkor som gällde för registreringen.
2. Esma ska utan onödigt dröjsmål underrätta den relevanta behöriga myndighet som avses i artikel 6.1 om ett beslut att återkalla ett transaktionsregisters registrering.
3. Om den behöriga myndigheten i en medlemsstat där transaktionsregistret tillhandahåller sina tjänster och är verksamt anser att något av villkoren i punkt 1 har uppfyllts, får den begära att Esma ska granska om villkoren för att återkalla registreringen av det berörda transaktionsregistret är uppfyllda. Om Esma beslutar att inte återkalla det berörda transaktionsregisters registrering, ska Esma lämna en fullständig motivering för beslutet.
4. Den behöriga myndighet som avses i punkt 3 i den här artikeln ska vara den myndighet som utsetts i enlighet med artikel 16.1 a och b i denna förordning.

Artikel 11

Tillsynsavgifter

1. Esma ska av transaktionsregistren ta ut avgifter i enlighet med denna förordning och med de delegerade akter som antas enligt punkt 2 i denna artikel. Avgifterna ska stå i proportion till transaktionsregistrets omsättning och helt täcka Esmas nödvändiga kostnader för registrering, erkännande och tillsyn av transaktionsregister och för att ersätta alla kostnader som de behöriga myndigheterna kan åsamkas som ett resultat av en delegering av uppgifter enligt artikel 9.1 i denna förordning. I den mån artikel 9.1 i denna förordning hänvisar till artikel 74 i förordning (EU) nr 648/2012, ska hänvisningar till artikel 72.3 i den förordningen tolkas som hänvisningar till punkt 2 i den här artikeln.
- Om ett transaktionsregister redan har registrerats i enlighet med avdelning VI kapitel 1 i förordning (EU) nr 648/2012 ska de avgifter som avses i första stycket i denna punkt endast anpassas för att avspegla ytterligare nödvändiga kostnader och kostnader för registrering, erkännande och tillsyn av transaktionsregister enligt den här förordningen.
2. Kommissionen ska i enlighet med artikel 30 ges befogenhet att anta en delegerad akt som närmare anger vilka typer av avgifter som ska betalas, vad de ska avse, hur stora avgiftsbeloppen ska vara och hur de ska erläggas.

Artikel 12

Transparens och tillgång till transaktionsregistrets uppgifter

1. Ett transaktionsregister ska regelbundet och på ett lättillgängligt sätt offentliggöra aggregerade positioner per typ av transaktion för värdepappersfinansiering som inrapporterats till det.
2. Ett transaktionsregister ska samla in och dokumentera uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering och säkerställa att följande enheter ges direkt och omedelbar tillgång till dessa uppgifter för att kunna fullgöra sina respektive skyldigheter och uppdrag:
- a) Esma.
 - b) Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten) (EBA).
 - c) Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten) (Eiopa).
 - d) ESRB.
 - e) Den behöriga myndighet som utövar tillsyn över handelsplatserna för de transaktioner som inrapporterats.
 - f) Relevanta medlemmar i ECBS, inbegripet Europeiska centralbanken (ECB) när banken utför sina uppgifter inom ramen för den gemensamma tillsynsmekanismen enligt förordning (EU) nr 1024/2013.

- g) Relevanta myndigheter i ett tredjeland med avseende på vilka en genomförandeakt har antagits enligt artikel 19.1.
- h) Tillsynsmyndigheter som utsetts enligt artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/25/EG ⁽¹⁾.
- i) Relevanta värdepappers- och marknadsmyndigheter i unionen, vars respektive tillsynsskyldigheter och uppdrag omfattar transaktioner, marknader, aktörer och tillgångar som omfattas av denna förordnings tillämpningsområde.
- j) Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 713/2009 ⁽²⁾.
- k) De resolutionsmyndigheter som utsetts enligt artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU ⁽³⁾.
- l) Den gemensamma resolutionsnämnd som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 806/2014 ⁽⁴⁾.
- m) De myndigheter som avses i artikel 16.1.

3. För att säkra en enhetlig tillämpning av denna artikel ska Esma, i nära samarbete med ECBS och med beaktande av behoven hos de enheter som avses i punkt 2, utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn med närmare uppgifter om

- a) frekvens för och närmare uppgifter om de aggregerade positioner som avses i punkt 1 samt närmare uppgifter om de transaktioner för värdepappersfinansiering som avses i punkt 2,
- b) de operativa standarder som krävs för att möjliggöra snabb, strukturerad och uttömmande
 - i) insamling av uppgifter av transaktionsregister,
 - ii) aggregering och jämförande av uppgifter mellan olika transaktionsregister.
- c) vilka uppgifter de enheter som avses i punkt 2 ska ha tillgång till med beaktande av deras uppdrag och specifika behov,
- d) de villkor enligt vilka de enheter som avses i punkt 2 ska ha direkt och omedelbar tillgång till uppgifter i transaktionsregister.

Dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn ska säkerställa att ingen part i transaktioner för värdepappersfinansiering kan identifieras genom de uppgifter som offentliggörs enligt punkt 1.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/25/EG av den 21 april 2004 om uppköpserbjudanden (EUT L 142, 30.4.2004, s. 12).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 713/2009 av den 13 juli 2009 om inrättande av en byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (EUT L 211, 14.8.2009, s. 1).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012 (EUT L 173, 12.6.2014, s. 190).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 806/2014 av den 15 juli 2014 om fastställande av enhetliga regler och ett enhetligt förfarande för resolution av kreditinstitut och vissa värdepappersföretag inom ramen för en gemensam resolutionsmekanism och en gemensam resolutionsfond och om ändring av förordning (EU) nr 1093/2010 (EUT L 225, 30.7.2014, s. 1).

Esma ska senast den 13 januari 2017 överlämna dessa förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen.

Kommissionen ska ges befogenhet att i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1095/2010 anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket.

KAPITEL IV

TRANSPARENS GENTEMOT INVESTERARE

Artikel 13

Transparens beträffande företag för kollektiva investeringar i periodiska rapporter

1. Fondföretags förvaltningsbolag och investeringsbolag samt AIF-förvaltare ska informera investerare om sin användning av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningssvappar på följande sätt:

a) För fondföretags förvaltningsbolag eller investeringsbolag i de halvårs- och årsrapporter som avses i artikel 68 i direktiv 2009/65/EG.

b) För AIF-förvaltare i den årsredovisning som avses i artikel 22 i direktiv 2011/61/EU.

2. Informationen om transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningssvappar ska innehålla de uppgifter som anges i avsnitt A i bilagan.

3. För att säkerställa ett enhetligt utlämnande av uppgifter och för att ta hänsyn till särdragen hos de olika typerna av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningssvappar, får Esma med beaktande av de befintliga krav som fastställs i direktiven 2009/65/EG och 2011/61/EU liksom marknadspraxis som håller på att etableras utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn med mer ingående beskrivningar av innehållet i avsnitt A i bilagan.

Kommissionen ska ges befogenhet att i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1095/2010 anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket.

Artikel 14

Transparens beträffande företag för kollektiva investeringar i dokumentation före avtal

1. I fondföretags prospekt enligt artikel 69 i direktiv 2009/65/EG och i AIF-förvaltares information till investerare enligt artikel 23.1 och 23.3 i direktiv 2011/61/EU ska det anges vilka transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningssvappar som fondföretags förvaltningsbolag eller investeringsbolag respektive AIF-förvaltare har tillstånd att använda samt tydligt anges att sådana transaktioner och instrument används.

2. Prospektet och informationen till investerare enligt punkt 1 ska innehålla de uppgifter som anges i avsnitt B i bilagan.

3. För att återspegla marknadspraxis som håller på att etableras eller säkerställa ett enhetligt utlämnande av uppgifter, får Esma med beaktande av befintliga krav enligt direktiven 2009/65/EG och 2011/61/EU utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn med mer ingående beskrivningar av innehållet i avsnitt B i bilagan.

Vid utarbetandet av de förslag till tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket ska Esma beakta behovet av att tillräcklig tid avsätts före tillämpningen.

Kommissionen ska ges befogenhet att i enlighet med artiklarna 10–14 i förordning (EU) nr 1095/2010 anta de tekniska standarder för tillsyn som avses i första stycket.

KAPITEL V

TRANSPARENS I ÅTERANVÄNDNING

Artikel 15

Återanvändning av finansiella instrument som mottagits inom ramen för ett säkerhetsarrangemang

1. Alla motparter har rätt att återanvända finansiella instrument som mottagits som säkerhet ska åtminstone omfattas av båda följande villkor:

a) Den säkerhetsställande motparten har av den mottagande motparten skriftligen underrättats om de möjliga riskerna med och konsekvenserna av att

i) ge sitt samtycke till förfoganderätt över en säkerhet som lämnats inom ramen för ett avtal om finansiell säkerhet i enlighet med artikel 5 i direktiv 2002/47/EG,

ii) ingå ett avtal om finansiell äganderättsöverföring.

b) Den säkerhetsställande motparten har gett sitt uttryckliga förhandssamtycke, vilket styrks av dennes skriftliga eller på annat rättsligt likvärdigt sätt undertecknande av ett avtal om finansiell säkerhet, enligt vilket förfoganderätt ges i enlighet med artikel 5 i direktiv 2002/47/EG, eller har uttryckligen samtyckt till att ställa en säkerhet i form av ett avtal om finansiell äganderättsöverföring.

Vad gäller första stycket led a, ska den motpart som ställer säkerheten åtminstone informeras skriftligen om vilka risker och konsekvenser som kan uppstå om den mottagande motparten råkar i obestånd.

2. Alla motparter har rätt att återanvända en säkerhet ska åtminstone omfattas av båda av följande villkor:

a) Återanvändning sker i enlighet med villkoren i säkerhetsarrangemanget enligt punkt 1 b.

b) De finansiella instrument som mottagits inom ramen för ett säkerhetsarrangemang överförs från den säkerhetsställande motpartens konto.

Genom undantag från led b i första stycket ska återanvändningen styrkas antingen genom en överföring från den lämnande motpartens konto eller på annat lämpligt sätt om en motpart i ett säkerhetsarrangemang är etablerad i ett tredjeland och kontot tillhörande den motpart som lämnar säkerheten förs i och omfattas av lagstiftningen i ett tredjeland.

3. Denna artikel påverkar inte strängare sektorsspecifik lagstiftning, särskilt inte direktiven 2009/65/EG och 2014/65/EU, och nationell rätt som syftar till att säkerställa en högre skyddsnivå för lämnande motparter.

4. Denna artikel ska inte påverka nationell rätt om en transaktions giltighet eller verkan.

KAPITEL VI

TILLSYN OCH BEHÖRIGA MYNDIGHETER

Artikel 16

Utseende av behöriga myndigheter och deras befogenheter

1. Vid tillämpning av denna förordning ska de behöriga myndigheterna omfatta följande:

- a) För finansiella motparter, behöriga myndigheter eller nationella behöriga myndigheter enligt förordningarna (EU) nr 648/2012, (EU) nr 1024/2013 och (EU) nr 909/2014 samt direktiven 2003/41/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU och 2014/65/EU samt tillsynsmyndigheter enligt direktiv 2009/138/EG.
- b) För icke-finansiella motparter: de behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med artikel 10.5 i förordning (EU) nr 648/2012.
- c) Vid tillämpning av artiklarna 13 och 14 i denna förordning rörande fondföretags förvaltningsbolag och investeringsbolag: de behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med artikel 97 i direktiv 2009/65/EG.
- d) Vid tillämpning av artiklarna 13 och 14 i denna förordning rörande AIF-förvaltare: de behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med artikel 44 i direktiv 2011/61/EU.
2. De behöriga myndigheterna ska utöva de befogenheter som tilldelats dem genom de bestämmelser som avses i punkt 1 och övervaka företagens efterlevnad av de skyldigheter som fastställs i denna förordning.
3. De behöriga myndigheter som avses i punkterna 1 c och d i denna artikel ska övervaka fondföretags förvaltningsbolag och investeringsbolag samt AIF-fonder som är etablerade på deras territorier för att kontrollera att de inte använder transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningssvappar, utan att följa artiklarna 13 och 14.

Artikel 17

Samarbete mellan behöriga myndigheter

1. De behöriga myndigheterna enligt artikel 16 och Esma ska ha ett nära samarbete och utbyta information för att utföra sina uppgifter enligt denna förordning, särskilt för att identifiera och avhjälpa överträdelser av denna förordning.
2. En behörig myndighet får vägra att tillmötesgå en begäran om samarbete och utbyte av information i enlighet med punkt 1 endast under någon av följande exceptionella omständigheter:
- a) Rättsliga förfaranden i fråga om samma handlingar och personer har redan inletts inför myndigheterna i medlemsstaten för den behöriga myndighet som mottagit begäran, eller
- b) ett slutligt avgörande har redan meddelats beträffande samma handlingar och personer i medlemsstaten för den behöriga myndighet som mottagit begäran.
- I händelse av en sådan vägran ska den behöriga myndigheten underrätta den myndighet som lämnat begäran och Esma om detta och lämna så fullständiga uppgifter som möjligt.
3. De enheter som avses i artikel 12.2 och relevanta ECBS-medlemmar ska ha ett nära samarbete i enlighet med de villkor som fastställs i denna punkt.

Sådant nära samarbete ska vara konfidentiellt och vara avhängigt av en berättigad begäran från de relevanta behöriga myndigheterna, och endast syfta till att göra det möjligt för dessa myndigheter att fullgöra sina respektive skyldigheter.

Utan hinder av vad som sägs i första och andra styckena kan ECBS-medlemmar emellertid vägra att lämna information om de ingått transaktionerna i samband med utförandet av sina uppgifter som monetära myndigheter.

I händelse av en vägran enligt tredje stycket ska den relevanta ECBS-medlemmen underrätta den myndighet som lämnat begäran om vägran och om grunderna för denna.

Artikel 18

Tystnadsplikt

1. Villkoren för tystnadsplikt i punkterna 2 och 3 ska gälla för all konfidentiell information som mottas, utbyts eller förmedlas i enlighet med denna förordning.
2. Tystnadsplikt ska gälla för alla personer som arbetar eller har arbetat för de enheter som avses i artikel 12.2, de behöriga myndigheter som avses i artikel 16, för Esma, EBA och Eiopa samt för revisorer och experter som agerar eller har agerat på uppdrag av de behöriga myndigheterna eller Esma, EBA och Eiopa. Utan att det påverkar fall som omfattas av nationell straff- eller skatterätt eller denna förordning, får dessa personer inte till någon person eller myndighet röja konfidentiella uppgifter som de fått i tjänsten, utom i sammandrag eller i en sådan sammanställning som omöjliggör identifiering av enskilda motparter, transaktionsregister eller annan person.
3. Utan att det påverkar nationell straff- eller skatterätt får de behöriga myndigheterna, Esma, EBA, Eiopa, organ eller andra fysiska eller juridiska personer än behöriga myndigheter, som mottar konfidentiella uppgifter enligt denna förordning endast använda dessa uppgifter för att utföra sina uppgifter och fullgöra sitt uppdrag; i de behöriga myndigheternas fall, inom denna förordnings tillämpningsområde och i andra myndigheters, organs eller fysiska eller juridiska personers fall, i det syfte för vilket informationen lämnades till dem och/eller inom ramen för administrativa eller rättsliga förfaranden som har ett samband med fullgörandet av deras uppdrag. Om Esma, EBA, Eiopa, den behöriga myndigheten eller en annan myndighet, ett organ eller en person som lämnar information ger sitt samtycke, får den mottagande myndigheten använda informationen i andra, icke-kommersiella syften.
4. Punkterna 2 och 3 får inte hindra Esma, EBA, Eiopa, de behöriga myndigheterna eller de relevanta centralbankerna från att utbyta eller förmedla konfidentiella uppgifter, i enlighet med denna förordning och annan lagstiftning som är tillämplig på investeringsföretag, kreditinstitut, pensionsfonder, försäkrings- och återförsäkringsförmedlare, försäkringsföretag, reglerade marknader eller marknadsplatsoperatörer eller i övrigt med medgivande av den behöriga myndighet eller annan myndighet eller ett organ eller en fysisk eller juridisk person som meddelat informationen.
5. Punkterna 2 och 3 får inte hindra de behöriga myndigheterna från att i enlighet med nationell rätt utbyta eller förmedla konfidentiella uppgifter som inte har mottagits från en annan medlemsstats behöriga myndighet.

KAPITEL VII

FÖRBINDELSER MED TREDJELÄNDER

Artikel 19

Likvärdighet och godkännande av transaktionsregister

1. Kommissionen får anta genomförandeakter som anger att den rättsliga och tillsynsmässiga ramen i ett tredjeland säkerställer att
 - a) transaktionsregister som auktoriserats i detta tredjeland följer rättsligt bindande krav som är likvärdiga med dem som fastställs i denna förordning,
 - b) effektiv tillsyn av transaktionsregister och effektivt verkställande av deras förpliktelser löpande förekommer i detta tredjeland,
 - c) garantier för tystnadsplikt finns, inklusive skydd för affärshemligheter som myndigheterna delar med tredje parter, och att dessa garantier åtminstone är likvärdiga med dem som föreskrivs i denna förordning, och att
 - d) det föreligger en rättsligt bindande och verkställbar förpliktelse för transaktionsregister som auktoriserats i det tredjelandet att ge de enheter som avses i artikel 12.2 direkt och omedelbar tillgång till uppgifter.

I den genomförandeakt som avses i första stycket ska också anges de relevanta myndigheter i tredjeland som har rätt att få tillgång till uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering i transaktionsregister som är etablerade i unionen.

Den genomförandeakt som avses i första stycket i denna punkt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 31.2.

2. I de fall då transaktionsregister som auktoriserats i ett tredjeland inte är föremål för en rättsligt bindande och verkställbar förpliktelse enligt det tredjelandets lagstiftning att ge de enheter som avses i artikel 12.2 direkt och omedelbar tillgång till uppgifter ska kommissionen överlämna rekommendationer till rådet om att förhandla med det tredjelandet om internationella avtal om ömsesidig tillgång till och utbyte av information om transaktioner för värdepappersfinansiering som förvaras i transaktionsregister som är etablerade i det tredjelandet, för att se till att alla enheter som avses i artikel 12.2 har direkt och omedelbar tillgång till all information som krävs för fullgörandet av deras uppgifter.

3. Ett transaktionsregister som är etablerat i ett tredjeland får vid tillämpning av artikel 4 tillhandahålla tjänster och aktiviteter till i unionen etablerade enheter endast om Esma har godkänt det i enlighet med de krav som uppställs i punkt 4 i den här artikeln.

4. Ett transaktionsregister som avses i punkt 3 ska till Esma överlämna endera av följande:

a) En ansökan om godkännande.

b) För transaktionsregister som redan godkänts i enlighet med förordning (EU) nr 648/2012, en ansökan om utvidgning av sin registrering i enlighet med artikel 4 i den här förordningen.

5. En ansökan enligt punkt 4 ska åtföljas av all nödvändig information, inklusive åtminstone de uppgifter som krävs för att kontrollera om transaktionsregistret är auktoriserat och föremål för effektiv tillsyn i ett tredjeland som uppfyller alla följande kriterier:

a) Kommissionen har genom en genomförandeakt enligt punkt 1 fastställt att tredjelandet har ett likvärdigt och verkställbart ramverk för reglering och tillsyn.

b) De relevanta myndigheterna i tredjelandet har med Esma ingått samarbetsarrangemang som reglerar åtminstone följande:

i) En mekanism för informationsutbytet mellan Esma och varje annan unionsmyndighet som utövar ansvar som ett resultat av en delegering av uppgifter enligt artikel 9.1, å ena sidan, och de relevanta behöriga myndigheterna i det berörda tredjelandet, å andra sidan.

ii) Förfaranden för samordning av tillsynsverksamhet.

I fråga om överföring av personuppgifter till ett tredjeland ska Esma tillämpa förordning (EG) nr 45/2001.

6. Inom 30 arbetsdagar efter mottagandet av ansökan ska Esma bedöma om den är fullständig. Om Esma beslutar att ansökan inte är fullständig ska Esma fastställa en tidsfrist inom vilken det ansökande transaktionsregistret ska lämna ytterligare information.

7. Inom 180 arbetsdagar efter inlämnandet av en fullständig ansökan ska Esma skriftligen, med fullständig motivering, underrätta det ansökande transaktionsregistret om huruvida ansökan har beviljats eller avslagits.

8. Esma ska på sin webbplats offentliggöra en förteckning över de transaktionsregister som godkänts i enlighet med denna artikel.

Artikel 20

Indirekt tillgång till uppgifter för myndigheter

Esma får ingå samarbetsarrangemang med relevanta myndigheter i tredjeländer som behöver fullgöra sina skyldigheter och uppdrag med avseende på ömsesidigt utbyte av den information om transaktioner för värdepappersfinansiering som

Esma har fått tillgång till genom unionens transaktionsregister i enlighet med artikel 12.2 och den information om transaktioner för värdepappersfinansiering som samlats in och sparats av myndigheter i tredjeländer, under förutsättning att det finns garantier för tystnadsplikt, inbegripet skydd för affärshemligheter som myndigheterna delat med tredje parter.

Artikel 21

Rapporteringens likvärdighet

1. Kommissionen får anta genomförandeakter som fastställer att de rättsliga, tillsynsmässiga och verkställighetsmässiga arrangemangen i ett tredjeland

a) är likvärdiga med de krav som fastställs i artikel 4,

b) säkerställer ett skydd av tystnadsplikten som är likvärdigt med det som fastställs i denna förordning,

c) tillämpas effektivt och verkställs på ett jämlikt och icke snedvridande sätt så att en effektiv tillsyn och verkställighet kan upprätthållas i det tredjelandet, och

d) säkerställer att de enheter som avses i artikel 12.2 antingen har direkt tillgång till detaljerade uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering enligt artikel 19.1 eller indirekt tillgång till detaljerade uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering enligt artikel 20.

2. När kommissionen har antagit en genomförandeakt om likvärdighet gällande ett tredjeland, enligt punkt 1 i denna artikel, ska motparter som ingår en transaktion som omfattas av denna förordning anses ha fullgjort de krav som fastställs i artikel 4 om åtminstone en av motparterna är etablerad i det tredjelandet och motparterna har efterlevt de relevanta skyldigheterna gällande den transaktionen i det tredjelandet.

Den genomförandeakten ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 31.2.

Kommissionen ska i samarbete med Esma övervaka att de krav som är likvärdiga med kraven i artikel 4 genomförs på ett effektivt sätt av de tredjeländer för vilka en genomförandeakt om likvärdighet har antagits och regelbundet rapportera till Europaparlamentet och rådet. Inom 30 kalenderdagar från det att rapporten har lagts fram ska kommissionen, om rapporten visar att myndigheterna i tredjelandet har tillämpat de likvärdiga kraven på ett ofullständigt eller inkonsekvent sätt, överväga huruvida erkännandet av det aktuella tredjelandets rättsliga ramar som likvärdiga ska återkallas.

KAPITEL VIII

ADMINISTRATIVA SANKTIONER OCH ANDRA ADMINISTRATIVA ÅTGÄRDER

Artikel 22

Administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 28 och medlemsstaternas rätt att besluta om och ålägga straffrättsliga påföljder ska medlemsstaterna i enlighet med nationell rätt ge behöriga myndigheter befogenhet att ålägga administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder mot åtminstone överträdelse av artiklarna 4 och 15.

Om de bestämmelser som avses i första stycket tillämpas på juridiska personer ska medlemsstater vid en överträdelse se till att de behöriga myndigheterna i enlighet med nationell lagstiftning har befogenhet att ålägga sanktioner mot personer i ledningen och andra personer som enligt nationell rätt är ansvariga för överträdelsen.

2. De administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder som vidtas vid tillämpningen av punkt 1 ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

3. Om medlemsstaterna i enlighet med punkt 1 i denna artikel har valt att föreskriva straffrättsliga påföljder vid överträdelse av de bestämmelser som avses i den punkten, ska de se till att lämpliga åtgärder inrättats så att behöriga myndigheter har alla befogenheter som krävs för att samarbeta med de rättsliga myndigheterna, åklagarmyndigheterna eller de straffrättsliga myndigheterna inom sin jurisdiktion för att få särskild information om de brottsutredningar eller straffrättsliga förfaranden som inletts vid ett eventuellt åsidosättande av artiklarna 4 och 15, och att tillhandahålla andra behöriga myndigheter och Esma sådan information så att de kan fullgöra sin skyldighet att samarbeta med varandra, och vid behov med Esma, för tillämpningen av denna förordning.

Behöriga myndigheter kan samarbeta med behöriga myndigheter i andra medlemsstater och relevanta myndigheter i tredjeländer för att utöva sina befogenheter att ålägga sanktioner.

Behöriga myndigheter kan också samarbeta med behöriga myndigheter i andra medlemsstater för att underlätta indrivning av sanktionsavgifter.

4. Medlemsstaterna ska i enlighet med nationell rätt ge behöriga myndigheter befogenhet att tillgripa åtminstone följande administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder vid de överträdelse som avses i punkt 1:

- a) Ett föreläggande där den ansvariga personen åläggs upphöra med sin överträdelse och inte upprepa den.
- b) Ett offentligt meddelande som namnger ansvarig person och typen av överträdelse i enlighet med artikel 26.
- c) Återkallande eller tillfälligt indragande av tillstånd.
- d) Ett tillfälligt förbud att utöva ledningsfunktioner för personer i ledande ställning eller fysiska personer som anses vara ansvariga för en sådan överträdelse.
- e) Maximala administrativa sanktionsavgifter på minst tre gånger de vinster som erhållits eller de förluster som undvikits genom överträdelsen, om dessa kan fastställas av den relevanta myndigheten, även om sådana sanktioner överstiger beloppen i leden f och g.
- f) För fysiska personer, maximala administrativa sanktionsavgifter på minst 5 000 000 EUR eller, i de medlemsstater som inte har euron som valuta, motsvarande värde i nationell valuta den 12 januari 2016.
- g) För juridiska personer, maximala administrativa sanktionsavgifter på minst
 - i) 5 000 000 EUR eller, i de medlemsstater som inte har euron som valuta, motsvarande värde i nationell valuta den 12 januari 2016, eller upp till 10 % av den juridiska personens totala årsomsättning enligt den senaste tillgängliga redovisning som ledningen godkänt för överträdelse av artikel 4,
 - ii) 15 000 000 EUR eller, i de medlemsstater som inte har euron som valuta, motsvarande värde i nationell valuta den 12 januari 2016, eller upp till 10 % av den juridiska personens totala årsomsättning enligt den senaste tillgängliga redovisning som ledningen godkänt för överträdelse av artikel 15.

Vid tillämpning av leden g i och ii i första stycket ska den relevanta totala årsomsättningen, om den juridiska personen är ett moderbolag eller dotterbolag till det moderbolag som ska upprätta sammanställd redovisning i enlighet med direktiv 2013/34/EU, vara den totala årsomsättningen eller motsvarande typ av inkomst enligt den relevanta redovisningsordningen i den senast tillgängliga sammanställda redovisning som godkänts av ledningen för det slutliga moderbolaget.

Medlemsstaterna får ge behöriga myndigheter fler befogenheter än dem som avses i denna punkt, medlemsstaterna får även föreskriva mer omfattande sanktioner och högre sanktionsnivåer än vad som fastställs i denna punkt.

5. Överträdelse av artikel 4 får inte påverka giltigheten av de villkor som gäller för en transaktion för värdepappersfinansiering eller parternas möjlighet att verkställa dess villkor. En överträdelse av artikel 4 får inte medföra rätt till ersättning från en part vid en transaktion för värdepappersfinansiering.

6. Medlemsstaterna får besluta att inte fastställa några regler om administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder enligt punkt 1 om de överträdelser som avses i den punkten redan är föremål för straffrättsliga påföljder enligt nationell rätt före den 13 januari 2018. När medlemsstaterna beslutar att inte fastställa några regler om administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder ska de i detalj underrätta kommissionen och Esma om de relevanta delarna av sin straffrätt.

7. Senast den 13 juli 2017 ska medlemsstaterna meddela kommissionen och Esma de regler som avses i punkterna 1, 3 och 4. De ska utan dröjsmål underrätta kommissionen och Esma om eventuella ändringar av reglerna.

Artikel 23

Fastställande av administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder

Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna vid fastställandet av de administrativa sanktionernas och de andra administrativa åtgärdernas typ och nivå beaktar alla relevanta omständigheter, vid behov även följande:

- a) Överträdelsens allvar och varaktighet.
- b) I vilken utsträckning personen är ansvarig för överträdelsen.
- c) Den för överträdelsen ansvariga personens finansiella bärkraft, där faktorer som total omsättning, i händelse av en juridisk person, eller årsinkomst, i händelse av en fysisk person, ska beaktas.
- d) Omfattningen av de vinster som den ansvariga personen gjort eller de förluster som denne undvikit genom överträdelsen, om dessa kan fastställas.
- e) I vilken mån den för överträdelsen ansvariga personen samarbetar med den behöriga myndigheten, utan att detta påverkar behovet av att säkerställa återbetalning av de vinster som personen erhållit eller de förluster som denne undvikit.
- f) Tidigare överträdelser som den för överträdelsen ansvariga personen gjort sig skyldig till.

De behöriga myndigheterna får beakta fler faktorer än dem som anges i första stycket när de fastställer typ av och nivå på administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder.

Artikel 24

Rapportering av överträdelser

- 1. Den behöriga myndigheten ska införa effektiva system för rapporteringen till andra behöriga myndigheter av faktiska eller potentiella överträdelser av artiklarna 4 och 15.
- 2. Systemen enligt punkt 1 ska åtminstone inkludera:
 - a) Särskilda förfaranden för tillhandahållande av rapporter om överträdelser av artikel 4 eller 15 och dessas uppföljning, inklusive säkra kommunikationsvägar för sådana rapporter.

- b) Lämpligt skydd för personer med anställningsavtal som anmäler överträdelse av artikel 4 eller 15 eller som anklagas för överträdelse av dessa artiklar mot repressalier, diskriminering och andra typer av orättvis behandling.
 - c) Skydd av personuppgifter både för den person som anmäler överträdelsen av artikel 4 eller 15 och den person som påstås ha begått överträdelsen, inklusive skydd av deras identitet under alla förfarandefaser, utan att det påverkar uppgiftslämnande enligt nationell rätt i samband med utredningar eller senare rättsliga förfaranden.
3. Motparterna ska ha infört lämpliga interna rutiner för att anställda ska kunna rapportera om överträdelse av artiklarna 4 och 15.

Artikel 25

Informationsutbyte med Esma

1. Behöriga myndigheter ska årligen förse Esma med sammanställda och detaljerade uppgifter om alla administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder som de ålagt i enlighet med artikel 22. Esma ska offentliggöra de sammanställda uppgifterna i en årsrapport.
2. Om medlemsstaterna har valt att föreskriva straffrättsliga påföljder för överträdelse av bestämmelserna enligt artikel 22 ska deras behöriga myndigheter årligen förse Esma med anonymiserade och sammanställda uppgifter om alla brottsutredningar och ålagda straffrättsliga påföljder. Esma ska i en årsrapport offentliggöra uppgifter om ålagda straffrättsliga påföljder.
3. Om den behöriga myndigheten har offentliggjort en administrativ sanktion eller annan administrativ åtgärd, eller straffrättslig påföljd, ska den samtidigt lämna dessa uppgifter till Esma.
4. Esma ska utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande för att fastställa förfarandena och formerna för informationsutbytet enligt punkterna 1 och 2.

Esma ska senast den 13 januari 2017 överlämna dessa förslag till tekniska standarder för genomförande till kommissionen.

Kommissionen ska ges befogenhet att i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1095/2010 anta de tekniska standarder för genomförande som avses i första stycket.

Artikel 26

Offentliggörande av beslut

1. Om inte annat följer av punkt 4 i denna artikel ska medlemsstaterna se till att behöriga myndigheter på sin webbplats offentliggör alla beslut om att ålägga en administrativ sanktion eller annan administrativ åtgärd vid överträdelse av artikel 4 eller 15, vilket ska ske omedelbart efter att den person som beslutet avser har underrättats därom.
2. De uppgifter som offentliggörs enligt punkt 1 ska åtminstone innehålla överträdelsens typ och art samt identiteten på den person som beslutet avser.
3. Punkterna 1 och 2 gäller inte beslut om åtgärder av utredningskaraktär.

Om en behörig myndighet efter en enskild bedömning finner att det skulle vara oproportionellt att offentliggöra identiteten på den juridiska person som beslutet avser eller en fysisk persons personuppgifter, eller att ett offentliggörande skulle kunna äventyra en pågående utredning eller de finansiella marknadernas stabilitet, ska den göra något av följande:

- a) Skjuta upp offentliggörandet av beslutet tills det att skälen för detta uppskov inte längre föreligger.

- b) Offentliggöra beslutet på anonym basis i enlighet med nationell rätt, om offentliggörandet erbjuder effektivt skydd av personuppgifterna, i förekommande fall skjuta upp offentliggörandet av relevanta uppgifter under en rimlig tidsperiod, om det kan förutses att skälen till ett anonymt offentliggörande kommer att bortfalla under den perioden.
- c) Ej offentliggöra beslutet, om den behöriga myndigheten finner att ett offentliggörande enligt a eller b inte är tillräckligt för att säkerställa att
- i) de finansiella marknadernas stabilitet inte äventyras, eller
- ii) offentliggörandet av sådana beslut är proportionellt, när det gäller åtgärder som bedöms vara av mindre vikt.
4. Om beslutet kan överklagas till en nationell domstol eller en administrativ eller annan myndighet ska de behöriga myndigheterna också omedelbart offentliggöra sådan information på sin webbplats samt all senare information om resultatet av ett sådant överklagande. Alla beslut om upphävande av beslut som kan överklagas ska också offentliggöras.
5. De behöriga myndigheterna ska informera Esma om alla administrativa sanktioner och andra administrativa åtgärder som ålagts men inte offentliggjorts i enlighet med punkt 3 c, inbegripet alla överklaganden av dessa och resultatet av överklagandena. Medlemsstaterna ska säkerställa att behöriga myndigheter får information och den slutliga domen när straffrättsliga påföljder ålagts och att de överlämnar denna information till Esma. Esma ska upprätthålla en central databas över administrativa sanktioner, andra administrativa åtgärder och straffrättsliga påföljder som rapporterats till Esma med informationsutbyte mellan behöriga myndigheter som enda syfte. Databasen ska endast vara tillgänglig för de behöriga myndigheterna och den ska uppdateras på grundval av den information som lämnats av de behöriga myndigheterna.
6. Behöriga myndigheter ska se till att alla beslut som offentliggörs i enlighet med denna artikel finns tillgängliga på dess webbplats i minst fem år efter offentliggörandet. Personuppgifter i dessa beslut ska lagras på den behöriga myndighetens webbplats så länge detta krävs i enlighet med gällande regler om uppgiftsskydd.

Artikel 27

Rätt att överklaga

Medlemsstaterna ska se till att beslut som fattas och åtgärder som vidtas enligt denna förordning är väl underbyggda och kan överklagas till domstol. Rätten att överklaga till domstol ska även finnas i det fall att beslut inte har fattats inom sex månader efter det att en ansökan som innehåller alla begärda uppgifter har lämnats in.

Artikel 28

Sanktioner och andra åtgärder vid tillämpningen av artiklarna 13 och 14

Sanktioner och andra åtgärder som fastställts i enlighet med direktiven 2009/65/EG och 2011/61/EU ska tillämpas på överträdelse av artiklarna 13 och 14 i denna förordning.

KAPITEL IX

ÖVERSYN

Artikel 29

Rapporter och översyn

1. Inom 36 månader efter dagen för ikraftträdandet av den delegerade akt som kommissionen antagit enligt artikel 4.9 ska kommissionen efter samråd med Esma överlämna en rapport om ändamålsenlighet, effektivitet och proportionalitet när det gäller de skyldigheterna som är fastställda i denna förordning till Europaparlamentet och rådet, och lägga fram eventuella lämpliga förslag. Den rapporten ska särskilt innehålla en översikt över liknande rapporteringsskyldigheter fastställda i tredjeländer, med beaktande av arbete på internationell nivå. Den ska också vara inriktad på eventuella relevanta transaktioner som inte omfattas av denna förordning, med beaktande av all väsentlig utveckling av marknadspraxis, såväl som på de eventuella effekterna på graden av transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering.

Med anledning av den rapport som avses i första stycket, ska Esma inom 24 månader efter dagen för ikraftträdandet av den delegerade akt som kommissionen antar enligt artikel 4.9 och därefter vart tredje år, eller tidigare i händelse av väsentlig utveckling av marknadspraxis, överlämna en rapport och till Europaparlamentet, rådet och kommissionen om rapporteringens ändamålsenlighet, med beaktande av lämpligheten i ensidig rapportering, särskilt vad gäller rapporteringens täckning och kvalitet samt minskning av rapporteringen till transaktionsregister, och om väsentlig utveckling av marknadspraxis med inriktning på transaktioner med syfte eller effekt motsvarande transaktioner för värdepappersfinansiering.

2. Efter färdigställande och beaktande av arbetet på internationell nivå ska också materiella risker i samband med kreditinstituts och listade företags användning av transaktioner för värdepappersfinansiering identifieras i den rapport som avses i punkt 1, och lämpligheten i att föreskriva att dessa enheter i sina periodiska rapporter ska ge ytterligare information ska analyseras.

3. Senast den 13 oktober 2017 ska kommissionen till Europaparlamentet och rådet överlämna en rapport om framstegen i de internationella insatserna för att minska riskerna i samband med transaktioner för värdepappersfinansiering, inbegripet FSB:s rekommendationer om värderingsavdrag för transaktioner för värdepappersfinansiering som inte omfattas av central clearing, och om lämpligheten av dessa rekommendationer för unionens marknader. Kommissionen ska överlämna den rapporten tillsammans med eventuella lämpliga förslag.

I detta syfte ska Esma senast den 13 oktober 2016 i samarbete med EBA och ESRB och med vederbörlig hänsyn till internationella insatser överlämna en rapport till kommissionen, Europaparlamentet och rådet med en bedömning av

- a) huruvida användningen av transaktioner för värdepappersfinansiering leder till en betydande uppbyggnad av lånefinansierade placeringar som inte åtgärdas genom befintlig reglering,
- b) de tillgängliga möjligheterna till att, om så krävs, åtgärda en sådan uppbyggnad, och
- c) huruvida det krävs ytterligare åtgärder för att begränsa procyklikliteten i lånefinansierade placeringar.

I Esmas rapport ska också den kvantitativa effekten av FSB:s rekommendationer beaktas.

4. Inom 39 månader efter dagen för ikraftträdandet av den delegerade akt som kommissionen antar enligt artikel 4.9 och inom sex månader från överlämnandet av varje Esma-rapport som avses i andra stycket i denna punkt ska kommissionen, efter samråd med Esma, överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av artikel 11, särskilt om huruvida avgifter som har debiterats transaktionsregister är proportionella i förhållande till det berörda transaktionsregistrets omsättning och är begränsade till att helt täcka Esmas nödvändiga kostnader för registrering, godkännande och tillsyn av transaktionsregister samt ersättning av alla kostnader som de behöriga myndigheterna kan ådra sig vid arbete enligt denna förordning, särskilt som ett resultat av en delegering av uppgifter enligt artikel 9.1.

Med anledning av de rapporter från kommissionen som avses i första stycket ska Esma inom 33 månader efter dagen för ikraftträdandet av den delegerade akt som kommissionen antar enligt artikel 4.9 och därefter vart tredje år, eller oftare om avgifterna ändras väsentligt, överlämna en rapport till kommissionen om de avgifter som debiteras transaktionsregister i enlighet med denna förordning. Dessa rapporter ska fastställa åtminstone uppgifter om Esmas nödvändiga utgifter i samband med registrering, godkännande och tillsyn av transaktionsregister, de kostnader som behöriga myndigheter ådragit sig vid arbete enligt denna förordning, särskilt vad gäller delegering av uppgifter, samt de avgifter som debiteras transaktionsregister och deras proportionalitet i förhållande till transaktionsregistrens omsättning.

5. Esma ska efter samråd med ESRB offentliggöra en årsrapport om aggregerade volymer av transaktioner för värdepappersfinansiering enligt typ av motpart och transaktion på grundval av de uppgifter som rapporterats i enlighet med artikel 4.

KAPITEL X

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 30

Utövande av delegerade befogenheter

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Befogenheten att anta delegerade akter som avses i artiklarna 2.4 och 11.2 ska ges till kommissionen tills vidare från och med den 12 januari 2016.
3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 2.4 och 11.2 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut att återkalla innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
5. En delegerad akt som antas enligt artiklarna 2.4 eller 11.2 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet före utgången av den perioden har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 31

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av europeiska värdepapperskommittén, som inrättats genom kommissionens beslut 2001/528/EG ⁽¹⁾. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ⁽²⁾.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 32

Ändringar av förordning (EU) nr 648/2012

Förordning (EU) nr 648/2012 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 2.7 ska ersättas med följande:

"7. OTC-derivat eller OTC-derivatkontrakt: derivatkontrakt vars handel inte genomförs på en reglerad marknad i den mening som avses i artikel 4.1.14 i direktiv 2004/39/EG eller på en marknad i ett tredjeland som anses vara likvärdig med en reglerad marknad i enlighet med artikel 2a i denna förordning."

2. Följande artikel ska införas:

"Artikel 2a

Beslut om likvärdighet för definition av OTC-derivat

1. Vid tillämpningen av artikel 2.7 i denna förordning ska en marknad i ett tredjeland anses vara likvärdig med en reglerad marknad i den mening som avses i artikel 4.1.14 i direktiv 2004/39/EG när den uppfyller rättsligt bindande krav som är likvärdiga med de krav som fastställs i avdelning III i det direktivet och den löpande är föremål för effektiv tillsyn och efterlevnadskontroll i det tredjelandet, så som kommissionen har fastställt i enlighet med förfarandet i punkt 2 i den här artikeln.

⁽¹⁾ Kommissionens beslut 2001/528/EG av den 6 juni 2001 om inrättande av en europeisk värdepapperskommitté (EGT L 191, 13.7.2001, s. 45).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

2. Kommissionen får anta genomförandeakter för att fastställa att en marknad i ett tredjeland uppfyller rättsligt bindande krav som är likvärdiga med de krav som fastställs i avdelning III i direktiv 2004/39/EG och den löpande är föremål för effektiv tillsyn och efterlevnadskontroll i det tredjelandet i enlighet med punkt 1.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 86.2 i denna förordning.

3. Kommissionen och Esma ska på sina webbplatser offentliggöra en förteckning över de marknader som ska anses vara likvärdiga i enlighet med den genomförandeakt som avses i punkt 2. Den förteckningen ska regelbundet uppdateras."

3. Artikel 81.3 ska ersättas med följande:

"3. Ett transaktionsregister ska tillhandahålla nödvändiga uppgifter till följande enheter så att de ska kunna fullgöra sina respektive skyldigheter och uppdrag:

- a) Esma.
- b) EBA.
- c) Eiopa.
- d) ESRB.
- e) Den behöriga myndighet som utövar tillsyn över centrala motparter som utnyttjar transaktionsregistren.
- f) Den behöriga myndighet som utövar tillsyn över handelsplatsen för de rapporterade kontrakten.
- g) Relevanta ECBS-medlemmar, inbegripet ECB när banken utför sina uppgifter inom ramen för den gemensamma tillsynsmekanismen enligt rådets förordning (EU) nr 1024/2013 (*).
- h) Relevanta myndigheter i ett tredjeland som har ingått en internationell överenskommelse med unionen enligt artikel 75.
- i) Tillsynsmyndigheter som utsetts enligt artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/25/EG (**).
- j) Unionens relevanta värdepappers- och marknadsmyndigheter vars respektive tillsynsskyldigheter och uppdrag omfattar kontrakt, marknader, aktörer och underliggande tillgångar som omfattas av tillämpningsområdet för denna förordning.
- k) Relevanta myndigheter i ett tredjeland som har ingått ett samarbetsarrangemang med Esma enligt artikel 76.
- l) Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter som har inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 713/2009 (***).

- m) De resolutionsmyndigheter som har utsetts enligt artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU (****).
- n) Den gemensamma resolutionsnämnd som har inrättats genom förordning (EU) nr 806/2014.
- o) De behöriga myndigheter eller nationella behöriga myndigheter enligt förordningarna (EU) nr 1024/2013 och (EU) nr 909/2014 samt direktiven 2003/41/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU och 2014/65/EU liksom tillsynsmyndigheter enligt direktiv 2009/138/EG.
- p) De behöriga myndigheter som har utsetts i enlighet med artikel 10.5 i denna förordning.

(*) Rådets förordning (EU) nr 1024/2013 av den 15 oktober 2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till

Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut (EUT L 287, 29.10.2013, s. 63).

(**) Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/25/EG av den 21 april 2004 om uppköpserbjudanden (EUT

L 142, 30.4.2004, s. 12).

(***) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 713/2009 av den 13 juli 2009 om inrättande av en byrå för

samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (EUT L 211, 14.8.2009, s. 1).

(****) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012 (EUT L 173, 12.6.2014, s. 190)."

Artikel 33

Ikraftträdande och tillämpning

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. Denna förordning ska tillämpas från och med den 12 januari 2016, med undantag av följande:
 - a) Artikel 4.1 som ska börja tillämpas
 - i) 12 månader från dagen för ikraftträdandet av den delegerade akt som kommissionen enligt artikel 4.9 antar för finansiella motparter enligt artikel 3.3 a och b och sådana enheter i tredjeländer som avses i artikel 3.3 i och som skulle kräva auktorisering eller registrering i enlighet med den lagstiftning som avses i artikel 3.3 a och b om de var etablerade i unionen,
 - ii) 15 månader från dagen för ikraftträdandet av den delegerade akt som kommissionen antar enligt artikel 4.9 för finansiella motparter enligt artikel 3.3 g och h och sådana enheter i tredjeländer som avses i artikel 3.3 i och som skulle kräva auktorisering eller registrering i enlighet med den lagstiftning som avses i artikel 3.3 g och h om de var etablerade i unionen,
 - iii) 18 månader från dagen för ikraftträdandet av den delegerade akt som kommissionen antar enligt artikel 4.9 för finansiella motparter enligt artikel 3.3 c–f och sådana enheter i tredjeländer som avses i artikel 3.3 i och som skulle kräva auktorisering eller registrering i enlighet med den lagstiftning som avses i artikel 3.3 c–f om de var etablerade i unionen,
 - iv) 21 månader från dagen för ikraftträdandet av den delegerade akt som kommissionen antar enligt artikel 4.9 för icke-finansiella motparter.
 - b) Artikel 13, som ska tillämpas från och med den 13 januari 2017.

- c) Artikel 14, som ska tillämpas från och med den 13 juli 2017 när det gäller företag för kollektiva investeringar som omfattas av direktiv 2009/65/EG eller direktiv 2011/61/EU och som bildats före den 12 januari 2016.
- d) Artikel 15, som ska tillämpas från och med den 13 juli 2016 inbegripet för befintliga säkerhetsarrangemang den dagen.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 25 november 2015.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

N. SCHMIT

Ordförande

BILAGA

Avsnitt A – Information som ska tillhandahållas i fondföretagens halvårs- och årsrapporter och AIF-fondernas årsrapport

Samlade uppgifter:

- Volymen av utlånade värdepapper och råvaror, som andel av totala utlåningsbara tillgångar definierade som tillgångar exklusive likvida tillgångar.
- Volymen tillgångar som ingår i varje typ av transaktion för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswapp uttryckta i absoluta tal (i företag för kollektiva investeringars valuta) och som andel av företag för kollektiva investeringars förvaltade tillgångar.

Uppgifter om koncentration:

- De tio största utfärdarna av säkerheter för alla transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswapp (uppdelade efter volymer säkerheter och råvaror som erhållits per emittents namn).
- De tio främsta motparterna per typ av transaktion för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswapp (motpartens namn och bruttovolymen utestående transaktioner).

Aggregerade uppgifter om transaktioner för varje typ av transaktion för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswapp som ska fördelas på nedanstående kategorier:

- Typ av och kvalitet på säkerheten.
- Säkerhetens löptidsprofil fördelad på följande löptidsintervall: mindre än en dag, en dag till en vecka, en vecka till en månad, en till tre månader, tre månader till ett år, mer än ett år, obestämd löptid.
- Säkerhetens valuta.
- Löptidsprofilen för transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswapp fördelad på följande löptidsintervall: mindre än en dag, en dag till en vecka, en vecka till en månad, en till tre månader, tre månader till ett år, mer än ett år, obestämd löptid.
- Land där motparterna är etablerade.
- Avveckling och clearing (t.ex. med tre parter, central motpart, bilateralt).

Uppgifter om återanvändning av säkerhet

- Andelen erhållna säkerheter som återanvänds, jämfört med det högsta belopp som anges i prospektet eller i informationen till investerare.
- Avkastningen på återinvesterade kontanta medel ställda som säkerhet för företaget för kollektiva investeringar.

Förvaring av säkerheter som företagen för kollektiva investeringar erhållit som en del av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswapp.

Antal förvaringsinstitut och namnet på dem samt beloppet för tillgångar ställda som säkerheter som var och en av förvaringsinstituten förvarar.

Förvaring av säkerheter som företagen för kollektiva investeringar beviljat som en del av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswapp.

Andelen säkerheter som innehas på separerade konton eller omnibuskonton eller på andra konton.

Uppgifter om avkastning och kostnad per typ av transaktion för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswapp uppdelade mellan företagen för kollektiva investeringar, förvaltaren av företag för kollektiva investeringar och tredje parter (t.ex. ombud för långivaren) i absoluta tal och som en procentandel av den totala avkastning som genereras av denna typ av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswapp.

Avsnitt B – Uppgifter som ska anges i fondföretagets prospekt och AIF-fonders information till investerare:

- Allmän beskrivning av de transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswapp som används av företagen för kollektiva investeringar och motiven till deras användning.
 - Övergripande uppgifter som ska rapporteras per typ av transaktion för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswapp
 - Typer av tillgångar som kan bli föremål för dem.
 - Maximal andel förvaltade tillgångar som kan bli föremål för dem.
 - Förväntad andel förvaltade tillgångar som kommer att bli föremål för var och en av dem.
 - Kriterier som används för att välja motparter (inklusive rättslig ställning, ursprungsland och lägsta kreditbetyg).
 - Godtagbar säkerhet: beskrivning av godtagbar säkerhet vad avser tillgångstyper, emittent, löptid, likviditet samt riktlinjer för diversifiering av säkerheter och deras korrelation.
 - Värdering av säkerheter: beskrivning av metoden för värdering av säkerheter och dess motiv, och om daglig marknadsvärdering och dagliga tilläggsmarginälsäkerheter används.
 - Riskhantering: beskrivning av de risker som är förknippade med transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswapp samt risker i samband med hantering av säkerheter, exempelvis operationella risker, likviditetsrisker, motpartsrisker, förvaringsrisker och rättsliga risker och, i tillämpliga fall, de risker som härrör från deras återanvändning.
 - Specifikation av förvaringen av tillgångar som är föremål för transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswapp och mottagna säkerheter (t.ex. hos fondens depåbank).
 - Specifikation av eventuella (lagstiftningsmässiga eller frivilliga) begränsningar för återanvändning av säkerheter.
 - Riktlinjer för fördelning av avkastning som genereras av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswapp: beskrivning av proportionerna för den avkastning som genereras av transaktioner för värdepappersfinansiering och totalavkastningsswapp och som återgår till företagen för kollektiva investeringar, och av de kostnader och avgifter som tillskrivs förvaltaren eller tredje parter (t.ex. ombud för långivaren). I prospektet ska det även anges om dessa har anknytning till förvaltaren.
-

Europaparlamentet och rådet utfärdade i november 2015 förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, i det följande benämnd SFT-förordningen. SFT-förordningen trädde i kraft den 12 januari 2016 och flertalet av förordningens artiklar tillämpas fr.o.m. detta datum. De artiklar i förordningen som kan föranleda sanktioner från den behöriga myndigheten ska dock börja tillämpas vid senare och olika tidpunkter.

Genom SFT-förordningen införs bindande krav på transparens och rapportering som syftar till att stärka förtroendet för det finansiella systemet. Förordningens bestämmelser utgör en gemensam rättslig ram för en effektiv rapportering till transaktionsregister av uppgifter om användning av transaktioner för värdepappersfinansiering och där information om sådana transaktioner kan lämnas till dem som investerar i fonder. Förordningen innehåller även skärpta regler om villkor som ska gälla vid återanvändning av finansiella instrument som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang. Reglerna innebär sammantaget att transparensen och övervakningen förbättras på ett område utanför banksektorn där det bedrivs bankliknande kreditförmedling (s.k. skuggbankverksamhet). Eventuella brister i denna verksamhet, som liknar den som kreditinstitut driver, kan påverka den övriga finansiella sektorn. I förordningen görs även vissa ändringar i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister.

SFT-förordningen förutsätter att vissa nationella åtgärder vidtas, främst genom att medlemsstaterna inför sanktioner för överträdelse av rapporterings- och informationsskyldigheten och de skärpta villkoren för återanvändning av finansiella instrument som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang i förordningen. I promemorian föreslås därför en ny lag med kompletterande bestämmelser till SFT-förordningen. Den nya lagen innehåller de bestämmelser som krävs för att förordningen ska kunna tillämpas i Sverige, framför allt genom bestämmelser som ger Finansinspektionen möjligheter att ingripa i enlighet med förordningens krav. I lagen finns även kompletterande bestämmelser avseende europeiska värdepappers- och marknadsmyndighetens (Esma) möjligheter att få biträde av svenska myndigheter i sin tillsyn över att förordningen följs och om sanktioner vid överträdelser av skyldigheterna enligt förordningen. Slutligen finns i den nya lagen bestämmelser om överklagande av beslut enligt den lagen och enligt förordningen.

SFT-förordningen föranleder även ändringar i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument, lagen om värdepappersfonder (2004:46), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Den nya lagen och övriga lagändringar som föranleds av SFT-förordningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, i denna lag kallad EU-förordningen.

Termer och uttryck i denna lag har samma betydelse som i EU-förordningen.

2 kap. Ingripanden

När ska Finansinspektionen ingripa?

1 § Finansinspektionen ska ingripa enligt bestämmelserna i denna lag mot en juridisk person som åsidosätter sina skyldigheter enligt EU-förordningen genom att

1. inte inom föreskriven tid rapportera uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering som den genomför samt om varje ändring eller avslutande av sådana transaktioner till ett transaktionsregister som registrerats i enlighet med artikel 5 eller godkänts i enlighet med artikel 19 i förordningen (artikel 4.1),

2. inte arkivera uppgifter om alla transaktioner för värdepappersfinansiering som den har ingått, ändrat eller avslutat i minst fem år efter det att transaktionerna avslutats (artikel 4.4),

3. i förekommande fall, inte rapportera till Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten att transaktionsregister för registrering av uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering saknas (artikel 4.5), eller

4. inte uppfylla sina skyldigheter vid återanvändning av finansiella instrument som tillhör någon annan och som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang (artikel 15).

Hur ett ingripande får göras

2 § Finansinspektionen får ingripa vid överträdelse som avses i 1 § genom att förelägga den som har åsidosatt sina skyldigheter enligt EU-förordningen att upphöra med överträdelsen. Finansinspektionen får även ingripa genom föreläggande att inom viss tid begränsa rörelsen i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, genom förbud att verkställa beslut eller genom att göra en anmärkning.

Om överträdelsen är allvarlig, ska auktorisationen återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas, om den juridiska personen är

1. en central motpart som har auktoriserats av Finansinspektionen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister, eller

2. en värdepapperscentral som har auktoriserats av Finansinspektionen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012.

3 § Om auktorisationen för en central motpart eller en värdepapperscentral återkallas enligt 2 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta om hur avvecklingen av rörelsen ska ske.

Ett beslut om återkallelse får förenas med förbud att fortsätta rörelsen.

4 § Om beslut om anmärkning eller varning enligt 2 § har meddelats, får Finansinspektionen besluta att den juridiska personen ska betala en sanktionsavgift.

Avgiften tillfaller staten.

5 § Finansinspektionen får ingripa mot fysiska personer som ingår i styrelsen i en juridisk person som avses i 1 § eller är dess verkställande direktör eller ersättare för någon av dem genom

1. beslut att personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i den juridiska personen, eller ersättare för någon av dem, eller

2. beslut om sanktionsavgift.

Ett ingripande enligt första stycket får bara ske om överträdelsen är allvarlig och personen i fråga uppsåtlig eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

6 § Frågor om ingripanden mot fysiska personer tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande.

Vid prövning av fråga om sanktionsföreläggande ska bestämmelserna i 25 kap. 10 a–10 d och 21 §§ lagen om värdepappersmarknaden tillämpas. Vid tillämpningen ska det som anges där om överträdelser och ingripanden som avses i 25 kap. och sanktionsavgift som beslutats enligt 19 eller 19 a § den lagen avse överträdelser och ingripanden som avses i 1 § och sanktionsavgift som beslutas enligt 5 §.

Omständigheter som ska beaktas vid valet av ingripande

7 § Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens art, överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar.

Finansinspektionen får avstå från ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om den juridiska personen gör rättelse, om den fysiska personen verkat för att den juridiska personen gör rättelse eller om någon

annan myndighet har vidtagit åtgärder mot den juridiska personen eller den fysiska personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

8 § Utöver det som anges i 7 § ska det i försvårande riktning beaktas om den juridiska personen eller den fysiska personen tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning bör särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska det beaktas om

1. den juridiska personen eller den fysiska personen i väsentlig mån genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. den juridiska personen snabbt upphört med överträdelserna eller den fysiska personen snabbt verkat för att överträdelserna ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

Särskilt om sanktionsavgift

9 § Sanktionsavgiften för en juridisk person ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 12 januari 2016 i kronor motsvarade fem miljoner euro, vid överträdelser som avses i 2 kap. 1 § 1–3,

2. ett belopp som per den 12 januari 2016 i kronor motsvarade 15 miljoner euro, vid överträdelser som avses i 2 kap. 1 § 4,

3. tio procent av den juridiska personens omsättning, eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå närmast föregående räkenskapsår, eller

4. tre gånger den vinst som den juridiska personen gjort till följd av överträdelserna, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

Om överträdelserna har skett under den juridiska personens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får den uppskattas.

Avgiften tillfaller staten.

10 § Sanktionsavgiften för en fysisk person ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 12 januari 2016 i kronor motsvarade fem miljoner euro, eller

2. tre gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av överträdelserna, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

11 § När sanktionsavgiftens storlek fastställs, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 7 och 8 §§, samt till den juridiska personens eller den fysiska personens finansiella ställning och den vinst som den juridiska personen eller den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelserna, om beloppet går att fastställa.

12 § En sanktionsavgift får bara tas ut om den som avgiften gäller, inom två år från det att överträdelsen ägde rum, har delgetts en upplysning om att frågan om sanktionsavgift har tagits upp av Finansinspektionen.

Prop. 2018/19:38
Bilaga 3

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift

13 § En sanktionsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkänts eller den längre tid som anges i beslutet eller föreläggandet.

14 § Ett beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 13 §.

15 § Om sanktionsavgiften inte har betalats inom den tid som anges i 13 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

16 § En sanktionsavgift som beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

3 kap. Handräckning vid platsundersökningar och verkställighet av beslut om avgifter och viten

Handräckning

1 § Av 3 kap. 1 § lagen (2013:287) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister följer att Finansinspektionen får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten för att en kontroll på plats enligt artikel 63 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 ska kunna genomföras.

Vid handräckning gäller bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet eller avhysning.

Om Finansinspektionen begär det, ska Kronofogdemyndigheten inte i förväg underrätta den som kontrollen ska genomföras hos.

Verkställighet

2 § Av 3 kap. 2 § lagen (2013:287) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister följer att Kronofogdemyndigheten är ansvarig myndighet för äkthetskontroll enligt artikel 68 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012.

Beslut om avgifter eller viten enligt EU-förordningen får verkställas enligt utsökningsbalkens bestämmelser på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft, om inte något annat följer av EU-förordningen.

4 kap. Gemensamma bestämmelser

Tillsyn

1 § För tillsynen över att EU-förordningen följs får Finansinspektionen förelägga

1. ett företag eller någon annan att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat, och

2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Vite

2 § Ett föreläggande eller förbud enligt denna lag får förenas med vite.

Avgifter till Finansinspektionen

3 § För att bekosta Finansinspektionens övervakning enligt denna lag ska de företag som står under inspektionens tillsyn betala årliga avgifter.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter enligt första stycket.

Överklagande

4 § Finansinspektionens beslut om sanktionsföreläggande får inte överklagas.

Andra beslut som Finansinspektionen meddelar enligt denna lag och enligt EU-förordningen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

5 § Finansinspektionen får bestämma att ett beslut ska gälla omedelbart, om annat inte följer av EU-förordningen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

2. Ingripande enligt denna lag får bara ske för överträdelser som har ägt rum efter ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Prop. 2018/19:38

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument¹ ska införas en ny paragraf, 3 kap. 4 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

4 §²

Ytterligare bestämmelser om förfoganden över finansiella instrument som tillhör någon annan finns i artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

¹ Lagen omtryckt 1992:558.

² Tidigare 3 kap. 4 § upphävd genom 2007:365.

Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 15 och 18 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

15 §²

För varje värdepappersfond ska det finnas en aktuell informationsbroschyr.

Informationsbroschyren ska innehålla

1. fondbestämmelserna,
2. de ytterligare uppgifter som behövs för att man ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den,
3. en tydlig och lättbegriplig förklaring av fondens riskprofil,
4. uppgifter om det arbete eller de funktioner som fondbolaget får uppdra åt någon annan att utföra enligt 4 och 5 §§,
5. uppgifter om vilka tillgångsslag fondmedlen får placeras i,
6. för det fall fondmedlen får placeras i derivatinstrument, uppgifter om i vilket syfte och hur det möjliga resultatet av användningen av derivatinstrument kan påverka fondens riskprofil, och
7. uppgifter om fondbolagets ersättningspolicy.

Bestämmelser om vad en informationsbroschyr ska innehålla finns även i artikel 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

18 §³

Fondbolaget ska för varje värdepappersfond som det förvaltar lämna

1. en årsberättelse inom fyra månader från räkenskapsårets utgång, och
2. en halvårsredogörelse för räkenskapsårets första sex månader inom två månader från halvårets utgång.

Årsberättelser och halvårsredogörelser ska innehålla den information som behövs för att man ska kunna bedöma varje värdepappersfonds utveckling och ställning. Handlingarna ska på begäran kostnadsfritt skickas till andelsägarna och finnas att tillgå hos fondbolaget och förvarings-

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563.

² Senaste lydelse 2016:892.

³ Senaste lydelse 2016:892.

institutet. Fondbolaget ska i samband med att bolaget lämnar sådan information som avses i 22 § tillfråga andelsägarna om de vill ha årsberättelsen och halvårsredogörelsen.

Prop. 2018/19:38

Bilaga 3

Utöver det som anges i andra stycket ska årsberättelsen innehålla uppgifter om det sammanlagda ersättningsbeloppet för räkenskapsåret, fördelat på fasta och rörliga ersättningar, som fondbolaget betalat ut till sin personal samt om efterlevnaden och väsentliga förändringar av fondbolagets ersättningspolicy.

Bestämmelser om vad en årsberättelse och en halvårsredogörelse ska innehålla finns även i artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 30 kap. 6 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

6 §¹

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet som består i övervakning eller kontroll för sådan uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden som på begäran har lämnats av någon som är skyldig att lämna uppgifter till myndigheten, om övervakningen eller kontrollen sker enligt

1. lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
2. lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
3. lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument,
4. lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
5. lagen (2006:451) om offentliga uppköpserbjudanden på aktie marknaden,
6. lagen (2012:735) med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning, *eller*
7. lagen (2013:287) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister.

6. lagen (2012:735) med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning,
7. lagen (2013:287) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister, *eller*

8. *lagen (2019:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning.*

Om en uppgift som avses i första stycket rör den som övervakningen avser, gäller sekretessen endast om denne kan antas lida skada eller men om uppgiften röjs och sekretessen inte motverkar syftet med uppgiftsskyldigheten.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Prop. 2018/19:38
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 1 och 5 §§ lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

1 §

För varje EES-baserad alternativ investeringsfond som AIF-förvaltaren förvaltar och för varje alternativ investeringsfond som förvaltaren marknadsför inom EES ska det finnas en aktuell informationsbroschyr. Informationsbroschyren ska innehålla uppgifter om

1. fondens investeringsstrategi och mål samt de omständigheter under vilka dessa eller investeringspolicyn kan ändras,
2. var mottagarfonden är etablerad om fonden är en matarfond till en alternativ investeringsfond samt information om var de underliggande fonderna är etablerade om fonden är en fond-i-fond,
3. de tillgångsslag som fonden får placera i och fondens riskprofil, inklusive information om användande av finansiell hävstång,
4. de viktigaste rättsliga följderna av en investering i fonden,
5. AIF-förvaltare, förvaringsinstitut, revisorer och andra tjänsteleverantörer,
6. ansvarsförsäkring eller tillgängliga medel i enlighet med 7 kap. 5 § för att täcka eventuella skadeståndsanspråk,
7. delegering av förvaltnings- och förvaringsfunktioner,
8. principer och rutiner för värdering av tillgångarna i fonden,
9. hantering av likviditetsrisker och rätt till inlösen samt förfarande och villkor för emission och försäljning av andelar eller aktier,
10. avgifter och alla andra kostnader samt maximibelopp för direkta och indirekta avgifter och kostnader som belastar fondens investerare,
11. förvaltarens principer för likabehandling av investerare och rätt till förmånligare villkor för någon investerare i fonden,
12. fondens primärmäklare samt relevanta arrangemang mellan sådan mäklare och fonden,
13. hur och när regelbunden information om fonden enligt 9 och 10 §§ lämnas,
14. den senaste årsberättelsen enligt 4 § och det senaste beräknade nettotillgångsvärdet (NAV) eller marknadsvärdet för fondens andelar eller aktier, och
15. historisk avkastning.

Bestämmelser om vad en informationsbroschyr ska innehålla finns även i artikel 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om

För en alternativ investeringsfond som omfattas av ett krav på att offentliggöra prospekt behöver AIF-förvaltaren endast lämna information enligt första stycket som inte redan framgår av prospektet.

5 §

Årsberättelsen ska innehålla

1. en balansräkning eller annan redovisning av tillgångar och skulder,
2. en resultaträkning,
3. en verksamhetsberättelse,
4. information om väsentliga förändringar i den information som ska lämnas enligt 1, 9 och 10 §§, och
5. information om ersättningar.

Bestämmelser om vad en årsberättelse ska innehålla finns även i artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365.

Uppgifterna om räkenskaperna i årsberättelsen ska sammanställas i enlighet med

1. bestämmelserna om redovisning i den alternativa investeringsfondens hemland eller, om det är fråga om en icke EES-baserad alternativ investeringsfond, i det land där fonden är etablerad, och
2. fondens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Efter remiss har yttranden kommit in från Sveriges riksbank, Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Stockholm, Justitiekanslern, Domstolsverket, Datainspektionen, Revisorsinspektionen, Riksgäldskontoret, Finansinspektionen, Kronofogdemyndigheten, Konsumentverket, Konkursverket, Bolagsverket, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, FAR, Finansbolagens förening, Fondbolagens förening, Näringslivets Regelnämnd, Sparbankernas Riksförbund, Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen och Sveriges advokatsamfund.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Stockholms Handelskammare, Regelrådet, Aktietorget AB, Bankgirocentralen BGC AB, Euroclear Sweden AB, Facket för försäkring och finans (FTF), Finansförbundet, Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden, Företagarna, Konsumenternas Bank- och finansbyrå, Landsorganisationen (LO), Nasdaq Stockholm AB, Nordic Groth Market NGM AB, Svensk Försäkring, Svenska Journalistförbundet, Svenskt Näringsliv, Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO), Sveriges Aktiesparares Riksförbund, Sveriges Finansanalytikers Förening, Sveriges Kommuner och Landsting, Tidningsutgivarna (TU), Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) och TriOptima AB.

Lagrådsremissens lagförslag

Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, i denna lag kallad EU-förordningen.

Termer och uttryck i denna lag har samma betydelse som i EU-förordningen.

2 § Av artikel 16.1 och 16.2 i EU-förordningen följer att Finansinspektionen är behörig myndighet enligt förordningen.

3 § För att bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag ska de företag som står under inspektionens tillsyn betala årliga avgifter.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifterna.

2 kap. Utredningsbefogenheter och tvångsmedel

Föreläggande om att lämna uppgifter

1 § För tillsynen över att bestämmelserna i EU-förordningen följs får Finansinspektionen förelägga

1. en fysisk eller juridisk person att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat, och

2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer.

Första stycket gäller inte i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater.

Handräckning

2 § Finansinspektionen får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten för att en kontroll på plats enligt artikel 9.1 i EU-förordningen ska kunna genomföras.

Vid handräckning gäller bestämmelserna i utsokningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet eller avhysning. Om Finansinspektionen begär det, ska Kronofogdemyndigheten inte i förväg underrätta den som kontrollen ska genomföras hos.

3 § Kronofogdemyndigheten är ansvarig myndighet för äkthetskontroll enligt artikel 9.1 i EU-förordningen.

Beslut om avgifter eller viten enligt EU-förordningen får verkställas enligt utskönningsbalkens bestämmelser på samma sätt som en svensk dom som har fått laga kraft, om inte något annat följer av EU-förordningen.

3 kap. Ingripanden

Ingripanden mot juridiska personer

1 § Finansinspektionen ska ingripa mot en juridisk person som åsidosätter sina skyldigheter enligt EU-förordningen genom att

1. inte inom föreskriven tid rapportera uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering som personen har ingått samt om varje ändring eller avslutande av sådana transaktioner till ett transaktionsregister som registrerats i enlighet med artikel 5 eller godkänts i enlighet med artikel 19 i förordningen (artikel 4.1),

2. inte arkivera uppgifter om alla transaktioner för värdepappersfinansiering som personen har ingått, ändrat eller avslutat i minst fem år efter det att transaktionerna avslutats (artikel 4.4),

3. inte se till att uppgifter om transaktioner för värdepappersfinansiering rapporteras till Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten om transaktionsregister saknas (artikel 4.5), eller

4. återanvända finansiella instrument som tillhör någon annan och som tagits emot inom ramen för ett säkerhetsarrangemang trots att villkoren i artikel 15 inte är uppfyllda.

2 § Ett ingripande enligt 1 § sker genom beslut om

1. föreläggande att inom en viss tid upphöra med överträdelsen,

2. föreläggande att inom en viss tid begränsa rörelsen i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen,

3. förbud att verkställa beslut, eller

4. anmärkning.

Om överträdelsen är allvarlig, ska auktorisationen återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas, om den juridiska personen är

1. en central motpart som har auktoriserats av Finansinspektionen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister, eller

2. en värdepapperscentral som har auktoriserats av Finansinspektionen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012.

Ett beslut om återkallelse får förenas med förbud att fortsätta rörelsen.

3 § Om auktorisationen för en central motpart eller en värdepapperscentral återkallas enligt 2 § andra stycket, får Finansinspektionen besluta om hur avvecklingen av rörelsen ska ske.

4 § Om beslut om anmärkning eller varning enligt 2 § har meddelats, får Finansinspektionen besluta att den juridiska personen ska betala en sanktionsavgift.

Sanktionsavgiften får beslutas bara om den som avgiften gäller, inom två år från det att överträdelsen ägde rum, har delgetts en upplysning om att frågan om sanktionsavgift har tagits upp av Finansinspektionen.

Ingripanden mot vissa fysiska personer

5 § Om en juridisk person har åsidosatt de skyldigheter som anges i 1 §, ska Finansinspektionen ingripa mot någon som ingår i den juridiska personens styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, genom

1. beslut att den fysiska personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i den juridiska personen, eller ersättare för någon av dem, eller

2. beslut om sanktionsavgift.

Ett ingripande får bara ske om den juridiska personens överträdelse är allvarlig och den fysiska personen i fråga uppsåtligt eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

6 § Frågor om ingripande mot fysiska personer tas upp av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande.

Ett sanktionsföreläggande innebär att den fysiska personen föreläggs att inom en viss tid godkänna ett ingripande som är bestämt till tid eller belopp.

När föreläggandet har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkännande som görs efter den tid som angetts i föreläggandet är utan verkan.

7 § Ett sanktionsföreläggande ska innehålla uppgift om

1. den fysiska person som föreläggandet avser,

2. överträdelsen och de omständigheter som behövs för att känneteckna den,

3. de bestämmelser som är tillämpliga på överträdelsen, och

4. den sanktion som föreläggs personen.

Föreläggandet ska också innehålla en upplysning om att ansökan om sanktion kan komma att ges in till domstol, om föreläggandet inte godkänns inom den tid som Finansinspektionen anger.

8 § Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid, får Finansinspektionen ansöka hos domstol om att sanktion ska beslutas. En sådan ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot den juridiska personen för samma överträdelse.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

9 § En sanktion enligt 5 § får beslutas bara om sanktionsföreläggande har delgetts den fysiska personen inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

10 § Sanktionsavgiften för en juridisk person ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 12 januari 2016 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro, vid överträdelser som avses i 1 § 1–3,

2. ett belopp som per den 12 januari 2016 i svenska kronor motsvarade 15 miljoner euro, vid överträdelser som avses i 1 § 4,

3. tio procent av den juridiska personens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller

4. tre gånger den vinst som den juridiska personen gjort till följd av överträdelserna, om beloppet går att fastställa.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

Om överträdelserna har skett under den juridiska personens första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

Avgiften tillfaller staten.

11 § Sanktionsavgiften för en fysisk person ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp som per den 12 januari 2016 i svenska kronor motsvarade fem miljoner euro, eller

2. tre gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av överträdelserna, om beloppet går att fastställa.

Avgiften tillfaller staten.

Val av ingripande

12 § Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelserna är och hur länge den pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsernas konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar.

13 § Utöver det som anges i 12 § ska det i försvårande riktning beaktas om den juridiska personen eller den fysiska personen tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning ska särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska det beaktas om

1. den juridiska personen eller fysiska personen i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete har underlättat Finansinspektionens utredning, och

2. den juridiska personen snabbt upphört med överträdelserna eller den fysiska personen snabbt verkat för att överträdelserna ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

14 § När sanktionsavgiftens storlek fastställs, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 12 och 13 §§, samt till den berörda personens finansiella ställning och, om det går att bestämma, den vinst som personen gjort till följd av överträdelserna.

15 § Finansinspektionen får avstå från ingripande om

1. en överträdelse är ringa eller ursäktlig,
2. den juridiska personen gör rättelse,
3. den fysiska personen verkat för att den juridiska personen gör rättelse eller om någon annan myndighet eller något annat organ har vidtagit åtgärder mot personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga, eller
4. det annars finns särskilda skäl.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift

16 § En sanktionsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom 30 dagar efter det att ett beslut eller en dom om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkänts eller den längre tid som anges i beslutet eller föreläggandet.

17 § Finansinspektionens beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 16 §.

18 § Om sanktionsavgiften inte har betalats inom den tid som anges i 16 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

19 § En sanktionsavgift som har beslutats faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen om att ta ut avgiften fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

4 kap. Överklagande, beslut som ska gälla omedelbart och vite

1 § Finansinspektionens beslut om sanktionsföreläggande får inte överklagas.

Andra beslut som Finansinspektionen meddelar enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

2 § Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse enligt EU-förordningen eller enligt denna lag ska gälla omedelbart.

3 § Ett föreläggande eller förbud enligt denna lag får förenas med vite.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.
 2. Ingripande enligt 3 kap. 1 § 1 eller 3 får inte ske för överträdelser som har ägt rum innan artikel 4.1 i EU-förordningen har börjat tillämpas.
 3. Ingripande enligt denna lag får inte ske för överträdelser som har ägt rum före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Prop. 2018/19:38

Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument¹ ska införas en ny paragraf, 3 kap. 4 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

4 §²

Ytterligare bestämmelser om förfoganden över finansiella instrument som tillhör någon annan finns i artikel 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

¹ Lagen omtryckt 1992:558.

² Tidigare 3 kap. 4 § upphävd genom 2007:365.

Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 15 och 18 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder¹ ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2018/19:4

Föreslagen lydelse

4 kap.

15 §²

För varje värdepappersfond ska det finnas en aktuell informationsbroschyr.

Informationsbroschyren ska innehålla

1. fondbestämmelserna,
2. de ytterligare uppgifter som behövs för att man ska kunna bedöma fonden och den risk som är förenad med att investera i den,
3. en tydlig och lättbegriplig förklaring av fondens riskprofil,
4. uppgifter om det arbete eller de funktioner som fondbolaget får uppdra åt någon annan att utföra enligt 4 och 5 §§,
5. uppgifter om vilka tillgångsslag fondmedlen får placeras i,
6. för det fall fondmedlen får placeras i derivatinstrument, uppgifter om i vilket syfte och hur det möjliga resultatet av användningen av derivatinstrument kan påverka fondens riskprofil, och
7. uppgifter om fondbolagets ersättningspolicy.

För en värdepappersfond som hänvisar till ett referensvärde som avses i artikel 3.1.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014 finns det i artikel 29.2 ytterligare bestämmelser om informationsbroschyrens innehåll.

Bestämmelser om vad en informationsbroschyr ska innehålla finns även i artikel 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning samt om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563.

² Senaste lydelse 2016:892.

18 §³

Fondbolaget ska för varje värdepappersfond som det förvaltar lämna

1. en årsberättelse inom fyra månader från räkenskapsårets utgång, och

2. en halvårsredogörelse för räkenskapsårets första sex månader inom två månader från halvårets utgång.

Årsberättelser och halvårsredogörelser ska innehålla den information som behövs för att man ska kunna bedöma varje värdepappersfonds utveckling och ställning. Handlingarna ska på begäran kostnadsfritt skickas till andelsägarna och finnas att tillgå hos fondbolaget och förvaringsinstitutet. Fondbolaget ska i samband med att bolaget lämnar sådan information som avses i 22 § tillfråga andelsägarna om de vill ha årsberättelsen och halvårsredogörelsen.

Utöver det som anges i andra stycket ska årsberättelsen innehålla uppgifter om det sammanlagda ersättningsbeloppet för räkenskapsåret, fördelat på fasta och rörliga ersättningar, som fondbolaget betalat ut till sin personal samt om efterlevnaden och väsentliga förändringar av fondbolagets ersättningspolicy.

Bestämmelser om vad en årsberättelse och en halvårsredogörelse ska innehålla finns även i artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

³ Senaste lydelse 2016:892.

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 30 kap. 6 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt bet. 2018/19:FiU7 Föreslagen lydelse

30 kap.

6 §

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet som består i övervakning eller kontroll för sådan uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden som på begäran har lämnats av någon som är skyldig att lämna uppgifter till myndigheten, om övervakningen eller kontrollen sker enligt

1. lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
2. lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet,
3. lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
4. lagen (2006:451) om offentliga uppköpserbjudanden på aktie-

marknaden,
5. lagen (2012:735) med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning, *eller*

6. lagen (2013:287) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister.

5. lagen (2012:735) med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning,

6. lagen (2013:287) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister, *eller*

7. lagen (0000:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning.

Om en uppgift som avses i första stycket rör den som övervakningen avser, gäller sekretessen endast om denne kan antas lida skada eller men om uppgiften röjs och sekretessen inte motverkar syftet med uppgiftsskyldigheten.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

Förslag till lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder

Prop. 2018/19:38
Bilaga 5

Häriigenom föreskrivs att 10 kap. 1 och 5 §§ lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

1 §

För varje EES-baserad alternativ investeringsfond som AIF-förvaltaren förvaltar och för varje alternativ investeringsfond som förvaltaren marknadsför inom EES ska det finnas en aktuell informationsbroschyr. Informationsbroschyren ska innehålla uppgifter om

1. fondens investeringsstrategi och mål samt de omständigheter under vilka dessa eller investeringspolicyn kan ändras,
2. var mottagarfonden är etablerad om fonden är en matarfond till en alternativ investeringsfond samt information om var de underliggande fonderna är etablerade om fonden är en fond-i-fond,
3. de tillgångsslag som fonden får placera i och fondens riskprofil, inklusive information om användande av finansiell hävstång,
4. de viktigaste rättsliga följderna av en investering i fonden,
5. AIF-förvaltare, förvaringsinstitut, revisorer och andra tjänsteleverantörer,
6. ansvarsförsäkring eller tillgängliga medel i enlighet med 7 kap. 5 § för att täcka eventuella skadeståndsanspråk,
7. delegering av förvaltnings- och förvaringsfunktioner,
8. principer och rutiner för värdering av tillgångarna i fonden,
9. hantering av likviditetsrisker och rätt till inlösen samt förfarande och villkor för emission och försäljning av andelar eller aktier,
10. avgifter och alla andra kostnader samt maximibelopp för direkta och indirekta avgifter och kostnader som belastar fondens investerare,
11. förvaltarens principer för likabehandling av investerare och rätt till förmånligare villkor för någon investerare i fonden,
12. fondens primärmäklare samt relevanta arrangemang mellan sådan mäklare och fonden,
13. hur och när regelbunden information om fonden enligt 9 och 10 §§ lämnas,
14. den senaste årsberättelsen enligt 4 § och det senaste beräknade nettotillgångsvärdet (NAV) eller marknadsvärdet för fondens andelar eller aktier, och
15. historisk avkastning.

Bestämmelser om vad en informationsbroschyr ska innehålla finns även i artikel 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2365 av den 25 november 2015 om transparens i transaktioner för värde-

För en alternativ investeringsfond som omfattas av ett krav på att offentliggöra prospekt behöver AIF-förvaltaren endast lämna information enligt första stycket som inte redan framgår av prospektet.

5 §

Årsberättelsen ska innehålla

1. en balansräkning eller annan redovisning av tillgångar och skulder,
2. en resultaträkning,
3. en verksamhetsberättelse,
4. information om väsentliga förändringar i den information som ska lämnas enligt 1, 9 och 10 §§, och
5. information om ersättningar.

*Bestämmelser om vad en års-
berättelse ska innehålla finns även
i artikel 13 i Europaparlamentets
och rådets förordning (EU)
2015/2365.*

Uppgifterna om räkenskaperna i årsberättelsen ska sammanställas i enlighet med

1. bestämmelserna om redovisning i den alternativa investeringsfondens hemland eller, om det är fråga om en icke EES-baserad alternativ investeringsfond, i det land där fonden är etablerad, och
2. fondens fondbestämmelser, bolagsordning eller motsvarande regelverk.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2018-11-12

Närvarande: F.d. justitierådet Severin Blomstrand samt justitieråden Erik Nymansson och Thomas Bull

Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning

Enligt en lagrådsremiss den 25 oktober 2018 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning,
2. lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
3. lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
5. lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Gabriel Lind af Hageby, biträdd av rättssakkunniga Monika Jenks.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning

1 kap. 2 §

I paragrafen anges att det av artikel 16.1 och 16.2 i EU-förordningen följer att Finansinspektionen är behörig myndighet enligt förordningen. Rättsligen följer detta enbart av artikel 16.1, varför hänvisningen till artikel 16.2 bör utgå.

2 kap. 1 §

Enligt paragrafens första stycke får Finansinspektionen förelägga (1) en fysisk eller juridisk person att tillhandahålla uppgifter, handlingar och annat, och (2) den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer. I andra stycket föreskrivs att första stycket inte gäller i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater. Enligt författningskommentaren är bestämmelsen i andra stycket inte avsedd att tolkas motsatsvis, dvs. att den inte utesluter att även andra tystnadsplikter kan upprätthållas.

Andra stycket inbjuder till en tolkning *e contrario* så att undantaget i bestämmelsen är begränsat till advokaters tystnadsplikt. Den innebörd som avses enligt författningskommentaren har inte kommit till uttryck i bestämmelsen. I ett tidigare lagstiftningsärende, som innehöll en bestämmelse med samma utformning, har Lagrådet gjort ett liknande påpekande (se prop. 2011/12:175 s. 79) men godtagit bestämmelsens utformning främst mot bakgrund av att den haft sin motsvarighet i ett antal lagar på bl.a. det finansiella området. Lagrådet vill nu upprepa påpekandet och framhålla det otillfredsställande i att det inte framgår av lagtexten vilka andra tystnadsplikter – lagreglerade eller ej – som ska kunna upprätthållas trots bestämmelserna i första stycket.

2 kap. 2 §

Enligt paragrafens andra stycke ska bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet eller avhysning gälla vid handräckning. Vid föredragningen har upplysts att formuleringen har sin förebild i åtskilliga tidigare lagar. I utsökningsbalken finns emellertid också regler om kvarstad och numera även om avlägsnande, som inte nämns i den föreslagna lagtexten men som enligt vad som har upplysts vid föredragningen inte heller ska gälla vid handräckning enligt lagen. Att nämna bara avhysning framstår som inkonsekvent. Ätminstone borde avlägsnande nämnas. Eftersom å andra sidan ingen av befogenheterna gällande avhysning, avlägsnande och kvarstad normalt torde aktualiseras vid handräckning enligt den föreslagna lagen kan hänvisningen till dessa utgå.

2 kap. 3 §

Paragrafen har rubriken "Äktshetskontroll och verkställighet". Första stycket i paragrafen handlar om äktshetskontroll och andra stycket om viss verkställighet. Styckena behandlar alltså två helt olika ämnen. Lagrådet förordar att styckena delas upp på två paragrafer, den första med rubriken "Äktshetskontroll" och den andra med rubriken "Verkställighet av beslut om avgifter och viten enligt EU-förordningen".

I det föreslagna första stycket föreskrivs att Kronofogdemyndigheten är ansvarig myndighet för äktshetskontroll enligt artikel 9.1 i EU-förordningen. I artikel 9.1 föreskrivs ingen äktshetskontroll. Däremot följer det av bestämmelsen att sådan kontroll ska göras. I enlighet med detta bör stycket, som med Lagrådets förslag blir en särskild paragraf, ges följande lydelse.

3 § Kronofogdemyndigheten är ansvarig myndighet för sådan äktshetskontroll som följer av artikel 9.1 i EU-förordningen.

Enligt paragrafen ska Finansinspektionen ingripa mot en juridisk person som åsidosätter sina skyldigheter enligt EU-förordningen på olika sätt som anges i fyra punkter. Andra punkten bör ges följande lydelse.

2. inte håller uppgifter om alla transaktioner för värdepappersfinansiering som personen har ingått, ändrat eller avslutat arkiverade i minst fem år efter det att transaktionen avslutats (artikel 4.4),

3 kap. 5 §

I paragrafens första stycke anges att om en juridisk person har åsidosatt de skyldigheter som anges i 1 §, ska Finansinspektionen ingripa mot någon som ingår i den juridiska personens styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, genom

1. beslut att den fysiska personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i den juridiska personen, eller ersättare för någon av dem, eller

2. beslut om sanktionsavgift.

Ordet ”någon” för tanken till att det är tillräckligt att ett ingripande sker mot en enda person, även om flera personer är ansvariga för åsidosättandet. Ordet kan lämpligen ersättas med ”den”.

Av de följande paragraferna framgår att Finansinspektionen inte beslutar om sanktionsavgift. Ett sådant beslut fattas av domstol. Bestämmelsen ger intryck av att ingripande enligt såväl punkten 1 som punkten 2 inte kan riktas mot samma fysiska person utan att Finansinspektionen är hänvisad till att välja en av sanktionerna. Det framgår dock av författningskommentaren till 3 kap. 12 § att så inte är fallet, vilket även bekräftats vid föredragningen. Detta bör tydliggöras.

Mot bakgrund av detta kan första stycket ges följande lydelse.

Om en juridisk person har åsidosatt de skyldigheter som anges i 1 §, ska Finansinspektionen ingripa mot den som ingår i den juridiska personens styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem. Ingripande får ske genom en eller båda av följande sanktioner:

1. att den fysiska personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i den juridiska personen, eller ersättare för någon av dem, eller

2. sanktionsavgift.

3 kap. 6 §

Enligt paragrafens andra stycke innebär ett sanktionsföreläggande att den fysiska personen föreläggs att inom en viss tid godkänna ett ingripande som är bestämt till tid och plats. Begreppet ”ingripande” bör ersättas med ”sanktion”, jfr 3 kap. 7 § första stycket 4.

3 kap. 9 §

Paragrafen anger att sanktioner enligt 5 § endast får beslutas om sanktionsföreläggande delgetts den fysiska personen inom viss tid. Som nämnts vid 5 § ger den inte Finansinspektionen rätt att besluta om sanktioner, utan det är domstol som enligt 8 § kan fatta sådana beslut. För att underlätta förståelsen av regleringen kan övervägas att utforma paragrafen som följer.

9 § En sanktion mot en fysisk person får beslutas [...].

4 kap. 2 §

I paragrafen föreskrivs att Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse enligt EU-förordningen eller enligt den föreslagna lagen ska gälla omedelbart. Enligt författningskommentaren gäller bestämmelsen beslut som inspektionen fattar. Detta bör framgå även av lagtexten.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 februari 2019

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Lövin, Y Johansson, Baylan, Hallengren, Hultqvist, Andersson, Bolund, Strandhäll, Shekarabi, Ygeman, Eriksson, Ekström, Eneroth, Dahlgren, Nilsson, Ernkrans, Lindhagen

Föredragande: statsrådet Bolund

Regeringen beslutar proposition Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning

